CABALA

MOȘTENIREA MISTICĂ A COPIILOR LUI ABRAHAM

DANIEL HALE FELDMAN

COLECȚIA SEPHER

Această lucrare abordează Cabala Mistică, o tradiție transmisă oral, care se presupune că provine direct de la Abraham și care, prin conținutul ei teoretic și practic, transcende granițele confesionale, extinzându-se, în diferite forme, în mai multe medii spirituale (iudaism, islam, creștinism, tantra hindusă și chiar daoism).

Autorul, Daniel Feldman, transmite astfel învățătura unui grup esoteric – Works of the Chariot („Lucrarea Carului Divin") –, utilizând scripturile marilor tradiții, dar și informații inițiatice greu accesibile, pentru a arăta unitatea de scopuri și metodologie între Cabala – ca bun al întregii omeniri – și toate aceste nuclee inițiatice.

Lucrarea conține mai multe variante inedite de Arbore al Vieții, precum și o consistentă parte practică.

EDITURA HERALD

ISBN 978-973-111-778-2

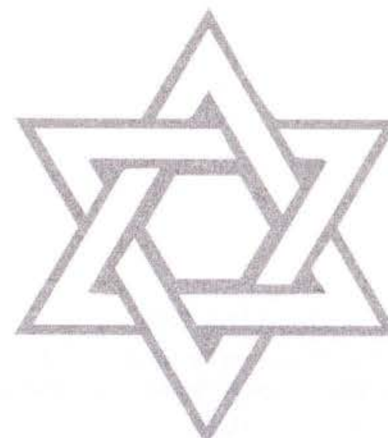
„Prin Cabala Mistică desemnăm o transmitere mistică străveche, care a precedat și depășit oricare dintre receptaculele religioase prin care ea a fost ulterior filtrată și adaptată. Aceste receptacule includ: cel ebraic israelit, cel rabinic iudaic, cel mistic creștin, cel sufit islamic și, posibil, chiar cel tantric din nordul Indiei.

Fiecare dintre aceste receptacule a modelat învățăturile universale ale Cabalei Mistice după contextul, limba și mediul cultural ale sistemului respectiv.

Fiecare versiune este unică și frumoasă, demnă de a fi respectată și celebrată. Niciunul dintre aceste vase nu poate pretinde însă, în mod legitim, că este *unica* autoritate ortodoxă pentru aceste învățături."

Daniel Feldman

CABALA
Moștenirea mistică a copiilor lui Abraham

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Feldman, Daniel Hale
Cabala. Moștenirea mistică a copiilor lui Abraham /
Daniel Hale Feldman; trad. din lb. engleză: Walter Fotescu -
București : Herald, 2020

ISBN 978-973-111-778-2

I. Fotescu, Walter (trad.)
141
29

Qabalah: The Mystical Heritage of the Children of Abraham
First published by Work of the Chariot, Post Office Box 5162,
Santa Cruz, CA 95063-5162 U.S.A.

Daniel Hale Feldman

CABALA

Moștenirea mistică a copiilor lui Abraham

Traducere din limba engleză:
WALTER FOTESCU

EDITURA HERALD
București

Redactori:
Daniel Hoblea
Mihai Liță

Corector:
Dușa Udrea-Boborel

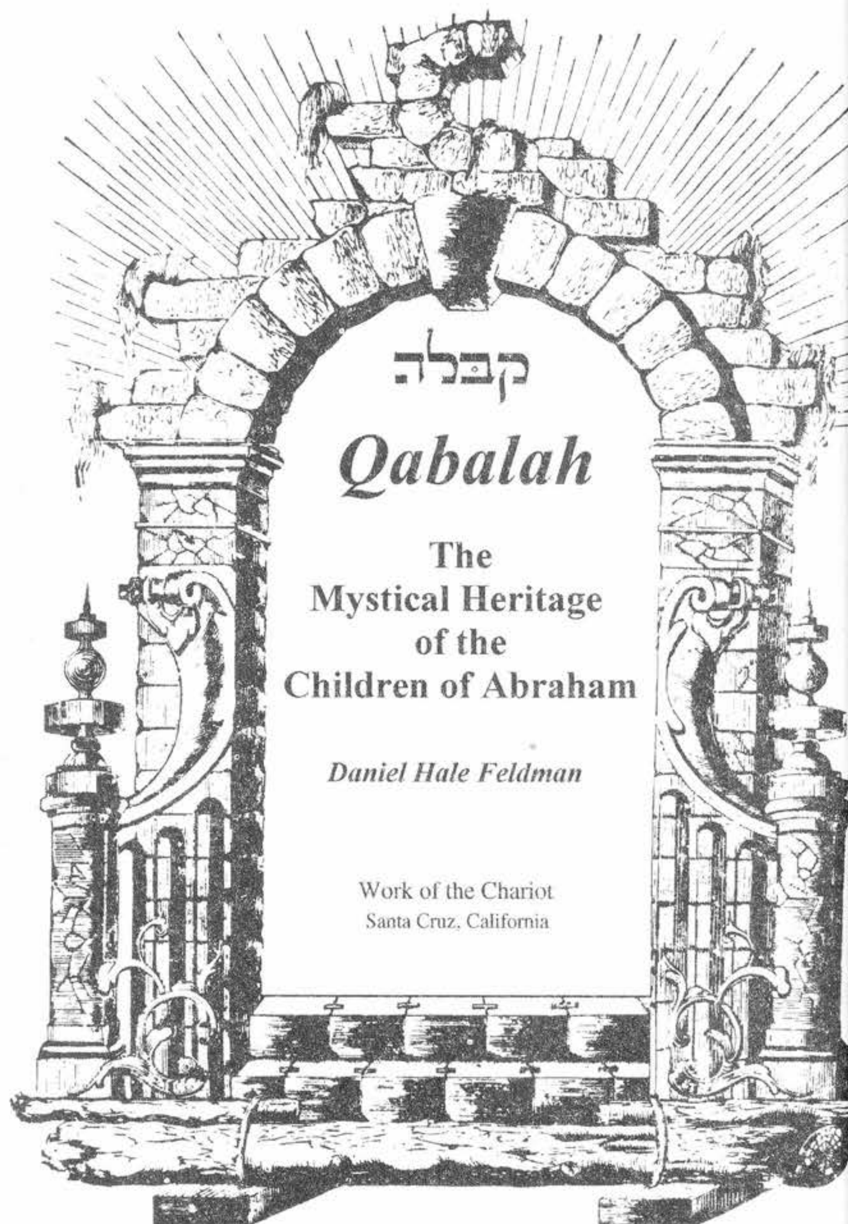
Viziune grafică și DTP:
Codruț Radu

Pentru noutăți și comenzi:
www.edituraherald.ro
office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61
Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60
Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

CUPRINS

Pagina de gardă originală

TRANSLITERAREA ALFABETULUI EBRAIC

Tabelul următor prezintă corelațiile dintre alfabetele: ebraic sinaitic, ebraic Ezra și aramaic Rashi. Sunt menționate, de asemenea, valorile numerice atribuite de Cabala fiecărei litere, precum și echivalentele în română*.

DENUMIREA LITEREI	EBRAIC			ECHIVALENT ROMÂNESC	VALOAREA NUMERICĂ
	SINAITIC	EZRA	RASHI		
Alef	𐤀	א	א	A	1
Bet	𐤁	בּ ב	ב	B Bh	2
Gimel	𐤂	גּ ג	ג	G Gh	3
Dalet	𐤃	דּ ד	ד	D Dh	4
Heh	𐤄	הּ	ה	H	5
Vav	𐤅	ו	ו	V	6
Zayin	𐤆	ז	ז	Z	7
Chet	𐤇	ח	ח	Ch	8
Tet	𐤈	ט	ט	T	9

* Evident, în originalul englez era oferită corespondența în limba engleză (*N. red.*)

Yod	𐤉	י	י	Y	10
Kaf	𐤊	כ כּ ך	כ ך	Kh K Kh final	20 (500)
Lamed	𐤋	ל	ל	L	30
Mem	𐤌	מ ם	מ ם	M M final	40 (600)
Nun	𐤍	נ ן	נ ן	N N final	50 (700)
Samekh	𐤎	ס	ס	S	60
Ayin	𐤏	ע	ע	Ò	70
Pey	𐤐	פ פּ ף	פ ף	F P F final	80 (800)
Tzade	𐤑	צ ץ	צ ץ	Tz Tz final	90 (900)
Qof	𐤒	ק	ק	Q	100
Resh	𐤓	ר	ר	R Rh	200
Shin	𐤔	שׁ שׂ	ש	Sh' 'S	300
Thav	𐤕	ת תּ	ת	T Th	400

א poate ține locul oricărei litere.

 de dimensiune mare are valoarea numerică 1 000.

PREFAȚA AUTORULUI

Minunații mei părinți, fie ca Domnul să le odihnească sufletele, au impregnat viața noastră de familie cu extraordinara bogăție a culturii iudaice și a tradițiilor sale religioase. Împreună cu fratele meu am urmat, de foarte tineri, școala ebraică și am participat regulat la serviciile religioase și festivitățile organizate la sinagoga locală. Prețuiesc amintirea momentului în care am primit binecuvântarea tatălui meu în fața Chivotului Torei, cu prilejul *bar mitzvah*-ului meu[1], sau [a momentului în care] o vedeam pe mama aprinzând lumânările de Sabat.

Însă pe măsură ce inima mi s-a deschis și mintea mi-a evoluat nu reușeam să alung din adâncul meu sentimentul că iudaismul rabinic se desprinsese, cumva, de rădăcina sa spirituală. Lipsea ceva esențial. Aveam impresia că fusese ridicat un zid în jurul literei Torei și că spiritul ei viu nu mai era aici. Știam că alte religii aveau frumoase tradiții mistice specifice, dar unde era a noastră? Rabinii nu au menționat-o niciodată, neînvățându-ne nimic despre ea. Și apoi, care a fost religia iudaică originară, înainte să existe rabini și temple, pe când trăiam în triburi nomade, copii ai lui Abraham?

Asemenea multor tineri evrei de la sfârșitul anilor '60, am început să citesc cu râvnă tot ce găseam pe teme mistice și oculte. Mergeam să-i văd pe învățătorii altor tradiții mistice ce „dădeau reprezentații în oraș", iar la sfârșitul acelui an și în

deceniul următor aveau loc o mulțime de [astfel de] reprezentații! Am învățat și experimentat o gamă largă de practici de meditație, fiind binecuvântat cu unele experiențe de vârf, care mi-au sporit setea spirituală. La momentul oportun, am găsit o traducere în engleză a lui *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"), publicată la Work of the Chariot Trust [WCT]. Această ediție WCT conținea textul integral în așa-numitul alfabet ebraic Ezra, precum și într-un alfabet ebraic mai vechi – sinaitic sau Gezer. Imediat ce am văzut literele mai vechiului alfabet, ceva a rezonat foarte profund în mine. A început să mă obsedeze numaidecât gândul de a învăța mai multe despre *Sefer Yetzirah* și despre alfabetul cel vechi.

Am scris la o adresă din carte și, curând, am primit răspuns, fiind invitat să mă alătur unui grup ce se reunea informal în serile de joi. M-am dus la locul de întâlnire plin de emoție și speranță. Omul care conducea grupul, unic, strălucitor și de o fermecătoare excentricitate era complet diferit de ceea ce-mi imaginasem. Mi-am dat seama, în scurtă vreme, că era un mistic avansat, cu o excepțională [calitate]a viziunii. Învățătura sa dovedea o cunoaștere enciclopedică a tuturor tradițiilor mistice, fiind ancorată în vasta sa experiență personală și confirmată de ea. Ca fizician desăvârșit, ne-a sfătuit să fim niște „oameni de știință mistici": să testăm ipotezele concepțiilor mistice despre lume, să ne angajăm în practicile meditative ca și cum ar fi experimente științifice, să „colectăm date" despre tot ce am experimentat. Ne-a spus să ne privim viața ca pe propriul laborator mistic.

Mă voi referi la acest domn, care nu mai predă acum, ca fiind mentorul nostru. Nu și-a trecut niciodată numele pe vreuna dintre traducerile pe care le-a publicat, nici nu și-a asumat meritele muncii sale. Deși, timp de două decenii, și-a împărtășit

din toată inima vastele cunoștințe și intuiții la mii de oamenii, nu s-a considerat niciodată un învățător. De fapt, el repeta mereu: „Dumnezeu este singurul învățător; Dumnezeu este singurul rabin; Dumnezeu este singurul guru". După ce a fost recrutat de un vechi ordin de [practicanți] ai Cabalei Mistice numit *Ma'aseh Merkabah* („Lucrarea Carului [Divin]"), pentru a se angaja în activități destinate „să ude rădăcinile mistice ale copiilor lui Abraham", el a înființat o organizație religioasă prin care să-și publice traducerile unor texte cabalistice fundamentale. Nu a cerut niciodată bani, în schimb a dăruit, pe propria sa cheltuială, mii de exemplare ale cărților pe care le-a publicat. El ne-a spus că adevărata religie – învățătura universală despre „restabilirea legăturii" cu natura noastră divină – este dreptul din naștere al tuturor oamenilor și scopul întregii vieți. Am continuat să particip la întâlnirile săptămânale timp de mulți ani și, ulterior, am verificat multe dintre învățăturile sale prin propriile mele experiențe. Am păstrat legătura cu acest enigmatic domn timp de peste trei decenii.

În primul an de participare la lucrările grupului, am scotocit multe librării specializate în material mistic și ocult, atât iudaic, cât și oriental. Am studiat, de asemenea, vastele colecții aflate în bibliotecile de la University of California din Los Angeles și de la Universitatea Ebraică din Tel Aviv. Aceste eforturi m-au convins că mentorul nostru ne învăța ceva excepțional prin calitate, fără precedent prin claritate și lărgimea orizontului, în mare măsură original. Zeci de diagrame din edițiile apărute la Work of the Chariot nu se găseau în nicio altă carte pe această temă. Deși multe cărți pe care le-am recenzat

susțineau că prezintă idei și practici din Cabala* Mistică, am constatat că majoritatea erau amestecuri eclectice de informații și practici oculte extrase, în bună parte, din Cabala Hermetică. Cu tot respectul cuvenit, am ajuns la concluzia că o mare parte din materialul scrierilor rabinice este obscur, complicat în mod inutil și cvasifilosofic. Puține dintre sursele rabinice descriau practici mistice efective. Iar cele care o făceau erau adesea greu de urmărit și ofereau puține explicații despre ceea ce se întâmplă când ascensionezi pe Arborele [Vieții].

În timp ce parcurgeam kilometri de tipărituri despre mistica iudaică și digeram cele învățate de la mentor și experimentate în practicile mele, mi-au venit în minte multe întrebări fundamentale. Maestrul Abraham nu a apărut dintr-un vid spiritual, iar sistemul său, [bazat pe] o viziune monoteistă asupra lumii, nu a fost primul în culturile antice. În ce moduri au influențat cosmologiile diferitelor civilizații ale Orientului Apropiat antic modelarea viziunii monoteiste asupra lumii a triburilor evreiești? Oare copiii lui Abraham proveniți de la concubinele sale s-au dus, pur și simplu, în Iordania, atunci când el și-a împărțit familia și i-a trimis „spre răsărit, în pământul Răsăritului"? Sau este posibil ca ei să fi mers mult mai departe spre est, urmând – pe mare sau pe uscat – vechile rute comerciale care legau Peninsula Sinai de Valea Indusului? Cum arăta, din punct de vedere practic, religia originară a evreilor din deșert? În ce fel s-au schimbat practicile lor religioase în timpul secolelor de robie în Egipt? Ce impact fundamental a avut construcția unui templu central, care să adăpostească Arca

* Probabil cea mai corectă transliterare a cuvântului „Cabala" este *Qabala*, de la rădăcina ebraică QBL „a transmite [învățătura]". Totuși, am dorit să rămânem coerenți atât cu normele editoriale proprii colecției Sepher, cât și cu transliterarea standard (DOOM, DEX) din limba română. (*N. red.*)

Legământului, cu preoțimea sa ereditară, supusă unui cod strict de puritate levitică?

Mai mult, cuvântul „rabin" nu apare nicăieri în Tora. El nu a desemnat un titlu sau o poziție oficială decât după înființarea academiilor rabinice în secolul al V-lea î.Hr. În ce fel și-a asigurat gruparea* rabinică a fariseilor poziția dominantă și autoritatea ortodoxă asupra iudaismului la sfârșitul dinastiei hasmoneilor? Ce a reprezentat, de fapt, venirea Maestrului Yeshuvah (Iisus): un apel pentru o nouă direcție în iudaism sau pentru întoarcerea la rădăcinile originare? Să fi fost, într-adevăr, Maestrul** Muhammad ultimul din linia profeților semiți, iar *Qur'an*-ul revelația finală [a acestei linii]? Când sunt privite în afara contextului dogmatic – dezvoltat pentru a consolida autoritatea ortodoxă a religiilor convenționale respective –, Cabala Mistică, creștinismul mistic și sufismul constituie, oare, versiuni succesive, [de fiecare dată] proaspete, ale aceleiași tradiții fundamentale? Cine au fost karaiții și de ce și-au păstrat puternica autoritate în comunitatea evreiască timp de aproape șapte secole? Ce doctrine mistice și practici meditative au prevalat printre cabaliștii din Evul Mediu și Renaștere? De ce a fost considerat Sabbatai Zevi o amenințare de către autoritățile ortodoxe? Cum a apărut gruparea modernă a hasidismului? Care sunt ideile și practicile sale esențiale? Acestea și multe alte întrebări îmi clocoteau în minte, iar căutarea unor răspunsuri definitive continuă și în prezent.

* Autorul folosește adesea termenul de sectă – *sect*. Din pricina confuziei care poate să apară în urma îndelungii folosiri – cu caracter aproape exclusiv peiorativ – a termenului în limba română, am preferat termenul „grupare". De altfel unele dintre colectivitățile spirituale/religioase pomenite nici nu se califică pentru denominația clasică de „sectă". (*N. red.*)

** În întreaga lucrare am respectat opțiunea autorului de a scrie acest cuvânt cu majusculă. (*N. red.*)

Trebuie înțeles clar că învățăturile prezentate în această carte nu sunt centrate pe Cabala* rabinică evreiască, nici nu se adresează exclusiv celor născuți din părinți evrei. Mentorul nostru a explicat întreaga gamă a ideilor și practicilor Cabalei Mistice într-un context universal. [Ne-a prezentat, de asemenea, ideile și practicile] tuturor celorlalte tradiții mistice în scop comparativ și de confirmare. Prin Cabala Mistică desemnăm o transmitere mistică străveche, care a precedat și depășit oricare dintre receptaculele religioase prin care a fost ulterior filtrată și adaptată. Aceste receptacule includ: cel ebraic israelit, cel rabinic iudaic, cel mistic creștin, cel sufit islamic și, posibil, chiar cel tantric din nordul Indiei.

Fiecare dintre aceste receptacule a modelat învățăturile universale ale Cabalei Mistice după contextul, limba și mediul cultural ale sistemului respectiv. Fiecare versiune este unică și frumoasă, demnă a fi respectată și celebrată. Niciunul dintre aceste vase nu poate pretinde însă, în mod legitim, că este *unica* autoritate ortodoxă pentru aceste învățături.

Cabala Mistică este o tradiție vie, dependentă de „Arborii Perfecțiunii", care îi retransmit esența și îi udă rădăcinile. Arborii Perfecțiunii sunt adepții [Căii] mistice care au ascensionat efectiv pe Arborele Vieții, care sunt familiarizați cu căile sale de-a lungul celor Patru Lumi și cu existența rădăcinilor sale negative și care sunt statorniciți permanent pe un nivel superior de conștiință.

În zilele noastre, mulți citesc despre Cabala și mulți autori recenți pretind că dezvăluie „secretele ei adevărate și ascunse" în

* Autorul a folosit mai multe transliterări ale cuvântului „Cabala" pe parcursul lucrării, pentru a diferenția între ele diversele ramuri/tendințe. Noi vom translitera unitar „Cabala", dar vom semnala aceste diferențe atunci când ele apar pentru prima oară. Aici, de exemplu, el folosește *Kabbalah* pentru Cabala rabinică iudaică și puțin mai jos *Qabala* (transliterarea cea mai corectă, așa cum s-a mai spus) pentru Cabala Mistică. (*N. red.*)

cărțile lor. În realitate însă, în oricare dintre tradițiile sus-menționate, există extrem de puțini Arbori ai Perfecțiunii autentici. Cabala este ceva ce se practică și se experimentează. Totuși, majoritatea celor care studiază Cabala nu se angajează în practicile sale, cei mai mulți dintre autorii care scriu pe această temă având puțină sau niciun fel de experiență directă a lucrurilor pe care le expun cu aparentă autoritate. Mi s-a încredințat umila sarcină de a consemna și prezenta, cât mai riguros posibil, ceea ce iubitul nostru mentor ne-a transmis în întâlnirile [noastre] particulare de-a lungul multor ani. M-am străduit asiduu să păstrez tonul și idiosincraziile stilistice ale mentorului nostru, ori de câte ori a fost posibil. În rolul meu de intermediar, nu am nicio pretenție că vorbesc cu autoritate divină sau de pe poziția unui maestru. Vreau să folosesc acest prilej pentru a mă pleca, în inima mea, [în fața] tuturor minunaților și răbdătorilor mentori care mi-au înfrumusețat viața și numeroaselor suflete bune și generoase care au contribuit, prin înțelegerea, talentul și competența lor, la finalizarea acestei lucrări.

Cu omagii respectuoase,
Daniel Hale Feldman
23 noiembrie, 2000

INTRODUCERE

La începutul anului 1970, Work of the Chariot Trust [WCT] a publicat o serie de referință a traducerilor din textele ebraice și aramaice originare ale Cabalei Mistice, multe [dintre ele] nefiind tălmăcite niciodată până atunci în [limba] engleză. Până atunci, majoritatea cărților despre Cabala în limba engleză erau scrise fie de savanți – care o abordau sub aspect pedagogic sau istoric –, fie de practicanți ai Cabalei Hermetice/Practice, care o descriau dintr-o perspectivă ocultă. Work of the Chariot își are rădăcinile în învățăturile orale ale unui mistic desăvârșit, un maestru autentic al Arborelui Vieții, un adevărat „Om al lui *Ayin*". Învățăturile sale puneau accent pe angajarea [efectivă] în practicile care conduc fiecare ființă la propria înțelegere bazată pe experiență, la propria ascensiune a Arborelui.

În cartea de față, pentru prima oară, un membru avansat al acestui grup a consemnat în detaliu aceste învățături. Dacă sunteți începător în Cabala Mistică, veți găsi un tezaur de informații clare și concise. Ea vă va familiariza cu ideile ascunse și terminologia obscură a viziunii cabalistice asupra lumii și, în același timp, vă va oferi instrucțiuni amănunțite despre meditația cabalistică și practicile complementare [ei], pe care puteți începe imediat să le folosiți. Dacă sunteți deja familiarizat, într-o oarecare măsură, cu subiectul sau veniți dintr-un mediu ocult, *thelemic* sau păgân, veți descoperi, probabil, în această car-

te, informații și diagrame pe care nu le-ați mai văzut niciodată. Explicațiile ideilor fundamentale vă pot face să vedeți, într-o lumină nouă, lucruri pe care le cunoașteți deja.

Cartea

Cartea aceasta este alcătuită din șapte capitole, un epilog, un glosar și două anexe. Primul capitol se concentrează pe modul în care Cabala Mistică a copiilor lui Abraham a evoluat și a prins contur prin transmiteri succesive ale spiritualității mistice universale de către Adam, Abraham, Mosheh (Moise), Yeshuvah (Iisus) și Muhammad. În discuția care urmează sunt abordate un număr de întrebări fundamentale:

- Ce este Cabala Mistică universală a copiilor lui Abraham?
- Prin ce se deosebește Cabala Mistică de Cabala* Practică sau Hermetică?
- Prin ce se deosebește Cabala Mistică de Cabala rabinică evreiască?
- Care este relația dintre Cabala Mistică și creștinismul mistic?
- Care este relația dintre Cabala Mistică și sufism?
- Ce similitudini există între Cabala Mistică și tantra din nordul Indiei?

Primul capitol se încheie cu o comparație între învățăturile cabalistice despre Opera Creației (*Ma'aseh bereshith)* și Opera Carului (*Ma'aseh merkabah*) și [unele] idei contemporane din cosmologia științifică modernă.

* Ambele ortografiate *Kabbalah* de către autor. (*N. red.*)

Capitolul 2 prezintă și descrie sursele textuale fundamentale ale Cabalei Mistice a copiilor lui Abraham. Aceste surse includ: *Sefer HaShemoth* („Cartea Numelor"); *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"); *Seferim HaTora* („Cărțile Legii"); *Sefer HaZohar* („Cartea Splendorii") îndeosebi cele trei texte esențiale ale sale – *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este ascuns"), *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") și *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă"); literatura *Merkabah* (literal „a Tronului [Divin]"), incluzând *Seferim HaChanokh* („Cărțile lui Enoch, fiul lui Yared"), versete din Cărțile lui Isaia și Iezechiel și *Sh'ir Qoma* („Măsura Corpului Divin" din *Sefer Raziel HaGadol*); *Peshitta* („Evangheliile"*) și Apocalipsa lui Ioan; *Qur'an*-ul și *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții"). Deși mulți vor pune la îndoială includerea [celor patru] *Peshitta* și a *Qur'an*-ului ca surse originare ale Cabalei Mistice, se cuvine să le includem, dacă admitem că religiile israelită, iudaică, creștină și islamică sunt evoluții progresive sau ramuri ale unui același arbore semitic.

Capitolul 3 oferă o introducere detaliată a nucleului învățăturilor Cabalei Mistice. În acest capitol, cititorul va învăța despre *Ayin*, Misteriosul Necunoscut al „existenței negative", aflat la Rădăcina Tuturor Lucrurilor, și despre cele două Fețe ale Sale: Fața cea Mare și Fața cea Mică. Urmează apoi o explicație a naturii și structurii Arborelui cabalistic al Vieții, incluzând rădăcinile sale, coloanele, Curtea Interioară, [cele șase] *Sefirot* Direcționale și Porțile-litere. Arborele Vieții este un aspect central al tradiției mistice, esențial pentru vechii israeliți. Printre cei care studiază Cabala există o considerabilă confuzie în privința Arborelui. Aceasta se datorează, nu în mică măsură, numeroaselor cărți pe această temă, care prezintă diverse versiuni hibride

* Este vorba despre versiunea Bibliei în aramaică. (*N. red.*)

ale Arborelui și îi atribuie un spectru larg de informații oculte și mitologice ce nu se bazează pe tradiția cabalistică. Practicanții Cabalei Hermetice vor găsi deosebiri notabile între modul în care corelează Cabala Mistică literele ebraice cu Porțile de pe Arbore și ce se [poate] găsi, de obicei, în cărțile oculte pe această temă. Arborele oferă o hartă a celor Patru Lumi cabalistice și a „Învelișurilor" existenței întrupate (*qlifoth*), care sunt descrise în secțiuni succesive ale acestui capitol. Arborele portretizează, de asemenea, ceea ce prima carte a Torei numește „Căderea lui Adam", discutată apoi amănunțit în contextul învățăturilor cabalistice. Informația furnizată până în acest punct al capitolului servește ca un cadru adecvat pentru a introduce Numele Divin יהוה, de o importanță aparte în practicile cabalistice, și pentru a discuta natura apariției mesianice în contextul învățăturilor cabalistice.

Capitolele 4 și 5 conțin informații detaliate și o vastă colecție de diagrame ale Arborelui Vieții selectate din toate textele fundamentale. Ca o comparație utilă, capitolul 5 examinează câtiva Arbori ai Vieții din alte tradiții mistice, între care *cakra*-ele din tradiția tantrică și „ordinea Cerului Anterior" a Trigramelor din *Shuo Gua*, a opta și cea mai veche „aripă"* a *I Ching*-ului („Cartea Schimbărilor" din tradiția chineză). Cu un fundament solid în ceea ce privește ideile esențiale ale viziunii cabalistice asupra lumii și cu o orientare profundă în privința practicilor cabalistice disponibile pentru cititor, capitolul 6 prezintă o bogăție de informații pregătitoare pentru abordarea practicilor meditative ale Cabalei Mistice. Capitolul acesta mai face și câteva analogii interesante între ideile cabalistice, neurobiologia creierului uman și cibernetică. Infrastructura teoretică

* Nume dat comentariilor tradiționale la „Cartea Schimbărilor" (*Yijing*). Apărută și la editura Herald – *Yi-Jing. Cartea Prefacerilor*, 2015. (*N. red.*)

oferită în capitolul 6 este urmată imediat, în capitolul 7, de instrucțiuni detaliate privind realizarea efectivă a principalelor practici meditative din Cabala. Sunt descrise, totodată, multe practici auxiliare valoroase, care pot fi folosite în completarea unei rutine zilnice de meditație cabalistică.

Partea principală a textului se încheie cu un epilog, care conține câteva observații finale despre studiul și practicile Cabalei Mistice și o scurtă discuție asupra ideii de „reînnoire a iudaismului", adică de întoarcere la religia lui Abraham. Anexa A conține lista completă a Numelor Divine din *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor"). Anexa B aplică ideile cosmologiei științifice moderne modelului cabalistic al Lucrării Creației. Anexele sunt urmate de un glosar de termeni.

Un volum însoțitor al acestei cărți va conține traducerile publicate de Work of the Chariot Trust la începutul anului 1970, traduceri epuizate de aproape două decenii. Acest al doilea volum va include:

- Traducerea la *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării")
- Traducerea la *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este ascuns")
- Traducerea la *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă")
- Traducerea la *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă")
- Pasajele *Merkabah* din Cărțile lui Iezechiel și Isaia
- Extrase din *Seferim HaChanokh* („Cărțile lui Enoch")
- Traducerea la *Sh'ir Qoma* din *Sefer Raziel HaGadol*
- Traducerea la *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții"), Prima Ramură
- Traducerea la *Shuo Gua* din *I Ching* („Cartea Schimbărilor")

Transliterare

Se cuvine aici să facem câteva observații despre cum sunt transliterate, în cartea de față, cuvintele ebraice, arabe și sanscrite. Fiecare tradiție mistică are propriul său sistem unic de terminologie tehnică. În scrierea unei cărți ce examinează comparativ trăsăturile mai multor tradiții mistice, provocarea de a translitera marea varietate a acestor termeni într-o manieră consistentă, riguroasă și utilă [chiar și] cititorilor nefamiliarizați cu limbile de origine este sporită. O trecere în revistă a câteva sute de cărți despre Qabala/Kabbalah/Cabala arată că există deosebiri mari în modul cum sunt transliterate cuvintele ebraice și aramaice. Aceasta a produs o anumită confuzie în ce privește pronunția corectă a terminologiei cabalistice.

În general există două abordări care pot fi adoptate în transliterare. Prima pune accent pe reprezentarea cât mai riguroasă a succesiunii de litere din limba-sursă. În această opțiune, transliterarea poate să nu reflecte întotdeauna cu claritate pronunția reală a cuvântului. A doua abordare pune accent pe pronunția cât mai riguroasă a cuvântului, drept care transliterarea se poate îndepărta de succesiunea exactă a literelor în limba sursă. În cartea de față este urmată, ori de câte ori este posibil, reprezentarea exactă a succesiunii literelor. Totuși, când se impune o alegere, e favorizată pronunția riguroasă, pentru a ne asigura că cititorul învață cum să pronunțe corect numeroșii termeni obscuri găsiți în literatura și învățăturile Cabalei Mistice, a sufismului și a Tantrelor.

Chiar și în acest caz, transliterarea cuvintelor ebraice necesită decizii suplimentare. Există câteva deosebiri clare între pronunția sefardică și cea *ashkenazi* a acelorași cuvinte, iar pronunția unor litere se va fi pierdut poate în decursul timpului.

Distincția clară între cele două aspecte ale fiecăreia dintre cele șapte litere Duble ridică, [de asemenea], unele probleme. Deoarece ebraica *ashkenazi* este un dialect mai recent, care în general s-a dezvoltat și a evoluat în afara Palestinei și a fost influențat substanțial de limbile europene, a fost preferată pronunția sefardică, mai apropiată de dialectele ebraice și aramaice originare ale culturilor semitice din Orientul Mijlociu. Peste tot în text s-a făcut efortul de a juxtapune cuvintele transliterate cu scrierea lor în alfabet ebraic. Frumosul font ebraic folosit în cartea aceasta este *Sofer Tora*, creat de dl Howard Berlin. Dl Berlin poate fi contactat la PO Box 9431, Wilmington, Delaware, 19809.

Suport on-line

Cartea aceasta este susținută de un website și o listă de mailing on-line. Adresa de web este: www.workofthechariot.com. Cititorii interesați sunt invitați să subscrie fie grupului privat de discuții on-line, fie listei de e-mail, care dezbat gama de subiecte din această carte. Denumirea listei de e-mail este ABES_KIDS. Numele ABES_KIDS este o poreclă colocvială pentru „copiii lui Abraham". Lista este concepută ca un vehicul pentru discuții inteligente, respectuoase, nepedante, nedogmatice și nefilosofice despre concepțiile asupra lumii și practicile yoghine ale Cabalei Mistice dintr-o perspectivă universală, în afara contextului oricărei tradiții religioase ortodoxe. Înscrierea în listă este simplă. De pe adresa de e-mail la care doriți să primiți mesaje de la listă, trimiteți un e-mail la Majordomo@imagicomm.com, care să conțină numai cuvintele subscribe abes_kids.

Nu este necesar ca e-mailul să conțină vreun alt text. Serverul vă va trimite automat o confirmare a subscrierii și vă va îndruma cum să confirmați adresa de la care subscrieți. Lucrul

acesta odată făcut, veți primi din partea listei o scrisoare introductivă, care vă va spune totul despre ea și vă va informa cum să trimiteți mesaje, precum și diverse alte opțiuni de comandă. Se recomandă ca, mai întâi, să vă uitați peste arhivele listei, pentru a vă familiariza cu discuțiile anterioare, după care să așteptați o vreme până prindeți firul discuțiilor curente.

Avertisment

Informațiile din această carte sunt destinate exclusiv unor scopuri educative. Cititorii care optează să se angajeze în practicile și disciplinele descrise în ea o fac din inițiativa lor și pe propria răspundere.

CAPITOLUL I

PREMISE

De la corturi la temple și la grupările rabinice

Spiritualitatea mistică universală a copiilor lui Abraham este o moștenire puternică, prețioasă și puțin cunoscută, din „firul" căreia sunt „țesute" religiile iudaică, creștină, islamică și, poate, chiar tantrică. În această carte, moștenirea respectivă este numită Cabala Mistică[1]. În contextul iudaismului rabinic, această tradiție mistică a ajuns să fie cunoscută sub numele de Cabala evreiască, iar în islam, sub numele de sufism (în arabă *tasawwuf*). Cabala creștină a apărut din latura mistică a creștinismului, care a evoluat ca o tradiție paralelă la dogma paulină, pe măsură ce aceasta s-a îndepărtat și s-a înstrăinat de rădăcinile sale iudaice. Cabala creștină a evoluat ca o metodă de armonizare a doctrinelor cabalistice evreiești cu teologia creștină. Utilizarea precisă a cuvântului „Cabala" pentru a desemna ideile și practicile învățăturilor ezoterice și secretele Torei a apărut în cercul lui Yitzchaq Orbul (1200 d.Hr.), el fiind folosit, în același context, de Eleazar din Worms (începutul secolului al XIII-lea)[2].

Cuvântul Cabala (קַבָּלָה, literal „a primi", de asemenea, „bună primire a lui Dumnezeu") face aluzie la o stare dinamică de comunicare directă și de uniune mistică a sufletului individual cu Divinitatea. În acest sens, el este sinonim cu cuvântul

sanscrit *Yoga* (literal „uniune cu" sau „resorbție în Divinitate"). Bogatul potențial spiritual al Cabalei Mistice a fost de mult pus în umbră de popularitatea Cabalei Magice sau Practice, ai cărei discipoli urmăresc puterea ca instrument al propriei voințe. Minunatele posibilități de trezire spirituală profundă, de intensificare a devoțiunii și de servire altruistă a Voinței Divine oferite de Cabala Mistică, au devenit și ele greu accesibile din cauza barierelor stricte impuse de *Halakha* și a obstacolelor intelectuale generatoare de confuzie ridicate de cabaliștii rabinici.

Prohibiția formală împotriva studiului și practicii Cabalei a fost ridicată în 1540 prin eforturile cabalistului evreu medieval Abraham Azulai. Prohibiția fusese instituită, în mare măsură, ca reacție la consecințele dezastruoase ale falsului Mesia – Simeon Bar Kochba – care, în 135 d.Hr., a condus o revoltă din care a rezultat un efemer stat iudeu independent[3]. Mai mult de un secol după Azulai, un sentiment de frică și de interdicție referitor la Cabala s-a manifestat din nou cu putere în mediile rabinice, ca reacție la popularitatea neliniștitoare a apostatului Sabbatai Zevi. Lui Zevi i s-a atribuit o statură mesianică de către „profetul" său Nathan din Gaza, el fiind adoptat ca atare de mai multe milioane de adepți, răspândiți în tot Orientul Mijlociu. Fenomenul Zevi a fost amplificat de larg-răspândita alterare hermetică a învățăturilor cabalistice iudaice de către ocultiștii europeni și de o tendință crescândă a cabaliștilor creștini de a încerca să demonstreze că adevărata semnificație ascunsă a Cabalei susține eficiența dogmei creștine.

Larg răspânditul sentiment anticabalist stârnit de autoritățile ortodoxe, deopotrivă rabinice și pauline, a fost însoțit de multe dezinformări și zvonuri alarmiste. Chiar și acei rabini și erudiți talmudici care nu considerau Cabala Mistică a fi rea sau nefastă, s-au făcut ecoul deciziilor ca ea să nu fie studiată

decât de bărbați evrei căsătoriți, trecuți de patruzeci de ani, care au studiat Tora și Talmudul timp de mai mulți ani. Cu toată obiectivitatea, trebuie notat că există un număr substanțial de *chasidim* și alți evrei religioși care acceptă și încurajează studiul și practicarea Cabalei evreiești fără distincții de vârstă sau sex. Totuși, ei reprezintă o minoritate și privesc Cabala ca proprietate exclusivă a iudaismului ortodox. Rezultatul de ansamblu este că majoritatea evreilor contemporani, dintre care cei mai mulți nu sunt ortodocși, cunosc prea puțin din imensa bogăție a tradiției lor mistice.

Persistența barierelor și atitudinilor exclusiviste în privința studiului Cabalei evreiești servește la perpetuarea unor vechi tipare mentale sexiste și elitiste, care descurajează indivizii să caute experiențe mistice nemijlocite în afara contextului datinilor religioase ortodoxe, așa cum au fost ele stabilite de farisei după Diaspora[4]. Aceste atitudini servesc și la consolidarea poziției rabinilor ortodocși, ca intermediari și autorități în oficierea [actelor] religiei iudaice. Autoritatea fariseilor a evoluat în urma importanței crescânde a academiilor de studii iudaice, care au început să apară la sfârșitul secolului al V-lea î.Hr. sub regimul tolerant al perșilor, după sute de ani de represiune asiriană și babiloniană. Cuvântul „fariseu" provine din *parush*, care înseamnă „cel separat", adică acela care s-a retras din motive de pietate. Printre evreii astfel „separați" au apărut deosebiri, nu doar în privința uzanțelor sociale, ci și a concepțiilor doctrinare, adică o tradiție orală. Această tradiție orală nu numai că a conturat o rutină riguroasă a conduitei și a stilului de viață, ci a creat totodată o învățătură și o știință speciale, care au fost apanajul exclusiv al membrilor grupării. S-a format astfel o comunitate de învățați. Știința lor aparte a atras un exces de respect și venerație din partea maselor, care nu aveau acces la ea, motiv

pentru care Maestrul Yeshuvah (Iisus) și, mai târziu, Maestrul Muhammad, i-au izgonit. Masele au devenit așadar profane, [fiind plasate] în afara acestei comunități elitiste a fariseilor.

Intensul și complicatul accent levitic pus de gruparea rabinică s-a dezvoltat pornind de la codurile de comportament și tradițiile instituționalizate de preoțimea Templului centralizat din Ierusalim (*kohanim*). Strictețea codurilor reflecta gradul extraordinar de puritate levitică, care trebuia menținut pentru efectuarea ritualurilor de nivel înalt săvârșite în Primul Templu, care adăpostea Arca Legământului. În acel context, preoții trebuiau să fie asemenea îngerilor din preajma Tronului Domnului יהוה. Codurile sacerdotale [ale acestor *kohanim*] au avut un impact semnificativ asupra dezvoltării rabinatului fariseic secole mai târziu. Ele au fost redactate, mult după aceea, în *Talmud Yerushalmi* și *Talmud Babli**, care conțin comentarii voluminoase, adunate în peste patru secole de dialectică rabinică.

Talmudul este alcătuit din *Mishna* și *Gemara*. *Mishna* este o colecție de exegeze scripturale, atribuite unor faimoși rabini palestinieni, dintre care mulți au fost asociați cu academiile rabinice între secolele al V-lea și al II-lea î.Hr. Tratatele din *Mishna* au fost editate și codificate în jurul anului 220 d.Hr. și alcătuiesc nucleul Talmudului. Partea cea mai voluminoasă a Talmudului, numită *Gemara* (literal „completare"), este o colecție de discuții între rabini palestinieni și babilonieni de mai târziu, despre pasaje și subiecte din *Mishna*. *Gemara* din Ierusalim a fost compilată formal pe la 430 d.Hr., iar *Gemara* din Babilon pe la 530 d.Hr. *Talmud Yerushalmi* este alcătuit din trei volume, iar *Talmud Babli* are șaizeci și patru de volume, reflectând complexitatea relativă a condițiilor și a mediilor culturale în care s-au format.

* Edițiile din Ierusalim și din Babilon ale Talmudului. (*N. red.*)

Rabinatul fariseic a devenit gruparea dominantă a iudaismului, ocupându-și poziția de autoritate ortodoxă a acestuia. El a ajuns la apogeu în timpul dinastiei hasmoneene, după eliberarea Ierusalimului de către macabei, când saducheii și fariseii au deținut practic controlul politic și economic al Templului din Ierusalim. Numeroasele avertismente și admonestări ferme ale unei succesiuni de profeți evrei au fost neglijate. Când a venit Maestrul Yeshuvah, el a condamnat corupția larg răspândită și abuzul de putere din rândurile saducheilor și fariseilor și i-a biciuit pe cămătarii din Templu (care devenise cea mai mare bancă din Orientul Mijlociu). Dominația grupării rabinice a fariseilor s-a consolidat și mai mult în diaspora, după distrugerea celui de-al Doilea Templu, în anul 70 d.Hr. Cu excepția mișcărilor karaită și sabbateană, dominația aceasta a rămas în mare măsură necontestată până în prezent, deși ea a început să se clatine.

Puțini evrei iau în serios ideea că, în practică, religia strămoșilor lor din deșert ar fi putut să difere radical de iudaismul rabinic. Cuvântul „rabin" (*rabbi*) nu apare în Tora ebraică și are doar o utilizare limitată în întregul *Tanakh* (Tora, Profeții și Scrierile), unde este folosit pentru a desemna lideri tribali și alte autorități[5]. Maestrul Yeshuvah le-a spus discipolilor săi să nu adopte titlul de *rabbi*, învățându-i că Domnul יהוה este singurul *Rabbi* adevărat[6]. Elementele antropologice și lingvistice care au modelat triburile israelite nomade sunt subiectul multor ipoteze și dezbateri printre specialiștii în diversele discipline legate de Orientul Apropiat antic. Prima carte a Torei (numită *Tora B'reshith**) spune că Abraham a venit din „Urul Caldeii". Care a fost istoria, compoziția etnică și mediul cultural

* Am respectat în mare măsură transliterarea propusă de autor. Aici, de exemplu, există transliterarea alternativă *Bereshit* însă, într-adevăr, primul „e" corespunde punctuației vocalice *sh'va* notată adesea ca ('). (*N. red.*)

și religios din care a provenit Abraham? În ce fel a fost credința lui influențată de cosmologiile sumerienilor, egiptenilor și canaanenilor? Oare alfabetul ebraic originar, dezvoltat înainte de vremea lui Abraham, a fost o modalitate de reprezentare alfabetică a glifelor cuneiforme sumeriene? Sau el își are originea în manualul mistic despre literele ebraice ce îi este atribuit [lui Abraham], numit *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării")? Cum și-au practicat Abraham și triburile israelite religia, ca un nou vehicul de exprimare al spiritualității mistice universale, în contrast cu adorarea, larg răspândită, a idolilor?

Viața primilor israeliți va fi avut multe în comun cu toate celelalte triburi nomade, care locuiau în corturi sub cerul înstelat al câmpiilor deșertice din Canaan și Peninsula Sinai. Astfel de triburi erau în mare măsură familii extinse, care își pășteau turmele și îndeplineau muncile necesare pentru a se hrăni și îmbrăca. Probabil că datinile religioase ale evreilor au implicat practici spirituale esențiale, datând din Antichitate și existente în toate religiile monoteiste. Aceste practici includ abluțiuni, prosternări, invocarea Numelor Divine, cântece devoționale, ofrande de rugăciuni, utilizarea rituală a sacramentelor și sacralizarea elementelor, ritualuri de punere a bazei unei comunitățíi, bazate pe semnificația mistică a riturilor de trecere și a anotimpurilor, precum și tratamentul special acordat oaspeților. În Tora există numeroase relatări despre ascensiunea unor personaje sfinte în locuri ale puterii din anumiți munți și despre actele de adorare săvârșite acolo. Există, de asemenea, o serie de relatări despre utilizarea rituală a unui *lingam* de piatră, peste care se turna o libație de ulei sau poate de lapte. Numeroase pasaje din Tora fac aluzii emoționante la experiențele transformatoare ale conștiinței individuale în Uniunea Divină și la prezența și importanța misticilor și a sufletelor trezite de-a lungul întregii istorii a evreilor.

Monoteismul Maestrului Abraham nu a însemnat, pur și simplu, că există un singur Dumnezeu, ci mai degrabă că *numai Sursa Divină există*. Prin urmare, mistica primilor evrei s-a concentrat, probabil, pe universalitatea și omniprezența Sursei Divine în toate ființele, din toate planurile de existență. Ritualurile de grup vor fi evidențiat și celebrat această relație. Nu existau sinagogi și nici rabini: existau corturi și bătrâni venerabili. Încă nu exista un cod de comportament tot mai complicat care să împiedice coruperea și diluarea culturii și a tradițiilor lor. Cel mai mare impact asupra rutinei vieții lor îl vor fi avut schimbările dramatice ale climei, dezastrele naturale extraordinare – precum seceta și cutremurele (Peninsula Sinai este situată între mari plăci tectonice) – și schimbările dinastice violente din orașele-stat în jurul cărora au pribegit și au sălășluit. Condițiile din Ur, în sudul Irakului, au justificat, poate, plecarea lui Abraham și strămutarea lui în Siria, urmând vechiul drum al mătăsii. Ideea „renașterii evreiești", adică întoarcerea la rădăcinile iudaismului, a ajuns de curând în vogă. O întoarcere reală la rădăcinile iudaismului ar însemna însă întoarcerea la religia vechilor evrei din deșert.

Ce este Cabala Mistică a copiilor lui Abraham?

„Cabala Mistică a copiilor lui Abraham" reflectă o transmitere mistică străveche, ce a precedat și depășește oricare dintre receptaculele religioase individuale prin care a fost filtrată și nuanțată. Evreii ortodocși numesc uneori această transmitere „Cabala Noahică", punând-o în legătură cu Noe, supraviețuitorul Potopului. Dincolo de miopia dogmelor religioase fragmentatoare, tradiția vechilor israeliți, iudaismul, creștinismul, islamismul și poate chiar tantrismul, pot fi privite ca ramuri

ale unui singur arbore. Toate aceste ramuri au același trunchi și rădăcini comune: spiritualitatea mistică universală a unității absolute a Divinității și supremația iubirii, a abandonului [în fața Voinței Divine] și a discernământului ca mijloace ale trezirii spirituale din somnul dualist. Fiecare dintre ramuri este clădită în jurul unor variante ale aceluiași arhetip al totalității ancorat în același substrat al „existenței negative". Totuși, învățăturile religioase ale diferitelor ramuri au evoluat în așa fel încât [diversele] variantele [ale lor] au ajuns să se excludă reciproc. Deși Cabala Mistică stă la baza sistemelor religioase iudaic, creștin și islamic, puțini rabini, preoți sau imami contemporani îi studiază ideile sau se angajează în practicile sale în contextul credințelor lor.

Ideile și practicile Cabalei Mistice își găsesc contrapartea (deși diferit înveșmântată) în practic toate celelalte tradiții mistice, fiecare dintre acestea prezentând propria sa versiune unică a acelorași învățături universale. La fel ca oricare altă tradiție spirituală, Cabala Mistică prezintă o viziune asupra lumii înrădăcinată esențialmente într-un Necunoscut Misterios, o „existență negativă" despre care nu se poate spune Nimic, un „Unu fără secund"[7]. La fel ca oricare altă tradiție mistică, Cabala Mistică include trei perspective operative aparent contradictorii, care corespund cu trei niveluri de conștientizare. Filosofia vedantină numește aceste trei niveluri de conștientizare: dualist (*dvaita*[*]), nondualist cu calificative (*vasishtadvaita*) și nondualist fără calificative (*advaita*)[8].

În contextul Cabalei Mistice, nivelul dualist de conștientizare îl vede pe Domnul יהוה și Creația sa (adică materia și spiritul) ca separate. Nivelul acesta mai este numit și „Căderea lui Abraham", fiind perspectiva majorității oamenilor în starea

[*] Pe tot parcursul lucrării vom respecta transliterarea sanscrită simplificată a autorului. (*N. red.*)

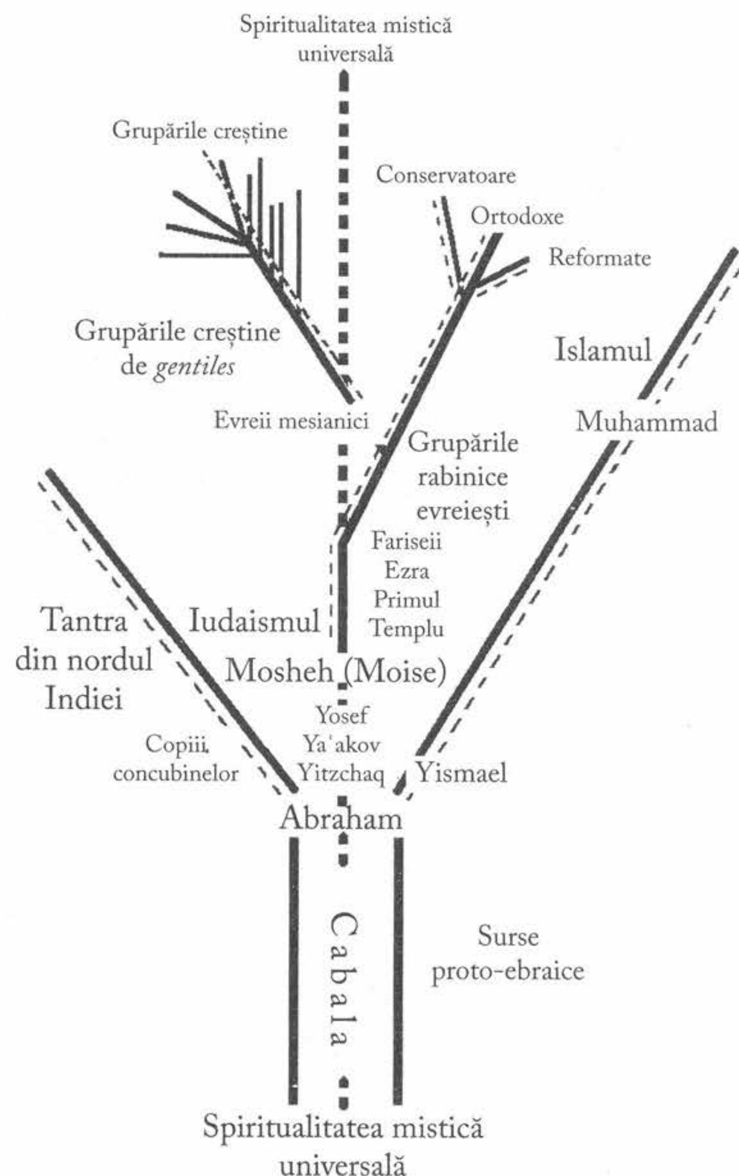

FIGURA 1.1 Arborele copiilor lui Abraham

normală de veghe. Un aspirant cu această perspectivă va fi în general atras de Idealul Ales al religiei sale, considerându-se un slujitor al Maestrului Divin, un copil al Tatălui sau al Mamei Divine etc. În Cabala, nivelul nondualist cu calificative privește Creația ca pe o Mare Unitate în Numele lui יהוה, fiind înrădăcinată în substratul „existenței negative". Din această perspectivă, Misteriosul Necunoscut (numit în Cabala *Ayin*, literal „Nimic"), El însuși veșnic lipsit de atribute, ființează în jocul divin ca posedând mereu toate atributele. În această privință, sufismul distinge între Esența Divină (*fana*) și Atributele Divine (*fala*), iar creștinismul mistic, între Tatăl și Fiul. În scrierile mistice hinduse, aceasta se numește *swagatabheda* – literal „o diferență în Sine însuși". „Diferența" aceasta se spune că apare spontan, ca un fel de capriciu al Divinității de a se cunoaște pe Sine.

În Cabala Mistică, la „diferența din Sine însuși" face referire o doctrină ce distinge două aspecte ale Misteriosului Necunoscut (*Ayin*), descrise ca [niște] „Fețe". Una este numită „Fața cea Mare" și desemnează o stare de conștiință infinită, lipsită de orice diferențiere și activitate manifestă. Cealaltă este numită „Fața cea Mică" și desemnează o stare de conștiință finită, care circumscrie orice activitate diferențiată, manifestă. Fața cea Mică este totodată imensul Eu al Ființei Divine, înzestrat cu toate atributele posibile. Când Eul acesta este îndreptat spre exterior, către Creația din Lumile Inferioare, el este stabilit în conștiința că „Eu sunt Totul". Când este îndreptat spre interior și se concentrează asupra Lumilor Superioare, el are conștiința exclusivă că „Eu sunt Nimic (*Ayin*)". În acest sens, Fața cea Mare poate fi concepută ca o Minte Cosmică, în care, asemenea unor „unde de idei", un număr infinit de Fețe Mici apar din

Nicăieri și se întorc acolo precum un vis, din care toate Numele și Formele emană, în care ele se manifestă și în care se dizolvă.

În Cabala, Domnul יהוה este acel Eu imens, care se cunoaște pe Sine ca Ființă Pură în tărâmul divin nemanifestat și pătrunde totul, de la Elohim până la cea mai de jos creatură din Lumile Inferioare ale manifestării. Acest Eu suprem, unificator, este adorat în creștinism ca Hristos, în Islam ca Allah, iar în tantrism ca Mama Divină Kali. În hinduism, el este adorat ca Ishvara, în budismul tibetan ca Vajradhara sau Avalokiteshvara, în daoism ca Mama Divină Guan Yin, iar în tradiția polineziană *kahuna*, ca zeița Pele[9]. O ființă cu acest nivel de conștiință percepe nemijlocit identitatea sa inerentă, ca și pe cea a tuturor ființelor, cu acel Spirit Unic dinlăuntrul [său]. În Cabala, perspectiva nondualismului fără calificative este că doar *Ayin* singur există și orice existență separată este iluzorie, Creația manifestată, la toate nivelurile sale, neavând nicio bază în Realitate, toate învelișurile existenței întrupate fiind, [în esență], goale[10].

Nu putem sublinia îndeajuns [ideea] că aceste trei distincții există numai în intelectul uman finit. Ele nu sunt doctrine care se exclud reciproc, ci reprezintă o gradație în conștiință. Fiecare aspirant va fi atras de una dintre aceste perspective, în funcție de constituția sa spirituală naturală și de stadiul său de dezvoltare. Cel care adoptă conștiința unui simplu devot, altfel spus, care adoră Numele și Forma Idealului său Ales ca separat de sine însuși, nu este atras și poate chiar să respingă cu tărie perspectiva nondualistă care neagă o asemenea separare și orice existență reală a Numelui și a Formei. Invers, cineva care are sentimentul inerent că Realitatea Fundamentală are două aspecte – unul fără atribute, iar celălalt o sursă unificată, inteligentă, a tuturor atributelor – nu va fi în niciun fel sensibil

față de perspectiva pur dualistă sau de una pur nondualistă. În practică putem constata că majoritatea aspiranților din zilele noastre rezonează cu primele două categorii. Puține suflete au concentrarea, discernământul, disciplina și puterea voinței de a urma o cale pur nondualistă.

Printre cabaliști, ca și printre aspiranții tuturor celorlalte tradiții mistice, constatăm că distincțiile, în aparență incompatibile, descrise mai sus, generează dispute filosofice și dezbateri ireconciliabile. Toate aceste puncte de vedere sunt valabile în contextul propriilor practici yoghine și nu trebuie să judecăm sau să condamnăm pe nimeni pentru că a aderat la oricare dintre ele în defavoarea celorlalte. Dusă până la ultimele sale consecințe, oricare dintre aceste perspective va ajunge la aceeași experiență a Ființei Pure, care transcende orice asemenea distincții.

Pe scurt, Cabala Mistică implică ascensiunea Coloanei Centrale a Arborelui Vieții în scopul unirii progresive cu conștiința Feței celei Mici și a Feței celei Mari și a înțelegerii misterelor spirituale profunde la care se referă Tora și alte surse esențiale. Mulți dintre cei care studiază Cabala dintr-o perspectivă religioasă confundă intențiile Cabalei Mistice cu necesitatea de a cultiva un grad înalt de puritate levitică și echitate solicitat de ascensiunea pe Coloana din Dreapta a Arborelui Vieții, numită „Calea Îngerilor lui Elohim". O astfel de puritate levitică nu este necesară pentru ascensiunea Coloanei Centrale a Arborelui, iar restricțiile rabinice rigide privind studiul Cabalei în contextul [strict] al datinilor *halakha*-ice ortodoxe nu sunt neapărat relevante pentru intențiile pur yoghine ale Cabalei Mistice. Distincțiile și termenii privind diferitele căi de ascensiune a Arborelui vor fi explicate mai detaliat în capitolele ulterioare.

Dintre principalele lucrări scrise ale Cabalei Mistice a copiilor lui Abraham, s-au păstrat puține în întregime fidele versiunilor originare. Multe sunt pline de denaturări și au suferit adăugiri și comentarii deseori nediferențiate de textele originale. În pofida unei multitudini de dovezi contrare aduse de specialiști în lingvistică, majoritatea adepților ortodocși și fundamentaliști ai iudaismului, creștinismului și islamului consideră că scripturile lor sunt absolut intacte și reproduc perfect originalele. Multe traduceri engleze ale scripturilor sunt viciate de distincții dogmatice și/sau de un nivel scăzut de înțelegere. Multe dintre comentariile la textele fundamentale – ca și o mare parte a materialului secundar disponibil – se bazează pe expuneri ale unor autori anteriori, care au avut prea puțină experiență mistică directă a lucrurilor despre care au scris.

Respingând prohibițiile ortodoxe cu privire la studiul și [integrarea] practică a Cabalei Mistice, [o abordare] rezonabilă și echilibrată [ne determină] să atragem atenția că există un anumit pericol inerent în *preocuparea exagerată* pentru disciplinele cabalistice. Multe dintre probleme apar când aspiranții sunt greșit îndrumați de către profesori necalificați, au dezechilibre mentale preexistente sau se angajează în activități legate de coloanele laterale ale Arborelui Vieții. Problemele pot apărea și atunci când indivizii subestimează puterea mantrei-rădăcină și fac prea mult și prea repede. Pe de altă parte, s-au observat relativ puține probleme în cazul persoanelor îndrumate de un mentor calificat, care se angajează într-un *progres lent și constant* de [abordare a] disciplinelor pur yoghine asociate Cabalei Mistice.

Cabala Mistică și Cabala Practică/Hermetică

În mod tradițional, originile Cabalei merg până la Adam și Eva. Ea a fost păstrată în formele sale cele mai pure de către o succesiune neîntreruptă de maeștri, sfinți și profeți – unii cunoscuți, cei mai mulți necunoscuți – de-a lungul a mii de ani. Practicile Cabalei Mistice, transmise de la profesor la elev, implică în general o diversitate de discipline yoghine, având rădăcini în revelațiile scripturale și în textele fundamentale. Intențiile și experiențele cele mai elevate ale Cabalei Mistice corespund cu ale tuturor celorlalte tradiții mistice. În același timp și fără nicio contradicție, fiecare tradiție mistică își are propria sumă unică de arhetipuri, scripturi, obiceiuri ceremoniale, Mesia și alte mari suflete.

Disciplinele Cabalei Mistice sunt distincte de cele practicate de magicieni și vrăjitori, care încearcă să obțină puteri creative și/sau distructive, în funcție de calea parcursă pe Arborele Vieții. Disciplinele oculte ale vrăjitorilor și magicienilor sunt adesea numite Cabala Practică, Hermetică sau Magică. Cabala Practică își are rădăcinile străvechi în cele „Treisprezece Chei Enochiene" ale lui Enoch*, fiul lui Qain și într-un amestec eclectic de materiale preluate de la egipteni, mesopotamieni, precum și din alte surse neevreiești. Este important să nu-l confundăm pe Enoch, fiul lui Qain, cu Enoch, fiul lui Yared. Primul Enoch a fost nepotul lui Adam și fiul după care Qain a numit, se zice, un oraș[11]. Enoch fiul lui Yared a fost stră-stră-stră-strănepotul lui Adam, cel care „a pășit cu Elohim" și a fost transformat în Metatron (מטטרון)[12]. Cele „Treisprezece

* Numele ebraic corect ortografiat este Chanokh (חֲנוֹךְ). Întrucât este atât modul de scriere folosit de autor, cât și cel cunoscut publicului român, am respectat orografia autorului. (*N. red.*)

Chei Enochiene" ale lui Enoch, fiul lui Qain, se regăsesc în lucrări precum *Cartea magiei sacre a lui Abramelin Magul*, *Marea* și *Mica Cheie a lui Solomon*, și în grimoare medievale precum *Armadel*, *Goetia/Lemegeton* etc.[13] Textul de bază al Cabalei Mistice, ce pare să ocupe un loc central și în Cabala Hermetică, este *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"). Cu toate acestea, din ceea ce scrie în multe cărți ale Cabalei Hermetice reiese clar că structura Arborelui Vieții, natura Curții Interioare și funcția Porților-litere, așa cum sunt ele explicate de *Sefer Yetzirah*, sunt în mare măsură neînțelese.

Cele mai proeminente școli contemporane ale Cabalei Hermetice sau Practice sunt Golden Dawn și Ordo Templi Orientis (O.T.O.), care încă mai există și continuă să atragă adepți. Golden Dawn a fost fondată la sfârșitul secolului al XIX-lea, la apogeul Epocii Victoriene. Documentul presupus a fi la baza sistemului Golden Dawn a fost *Manuscrisul Cypher*, atribuit lui Fraulein Sprengel. *Magia Sacră a lui Abramelin Magul* a fost un alt document important pentru Golden Dawn și a exercitat o influență semnificativă asupra controversatului Aleister Crowley, care a părăsit Golden Dawn și a format Order Templis Orientis. O.T.O a fost întemeiat, în principal, pe lucrări despre misteriile sexuale și pe [anumite] documente masonice, încorporând, la o dată ulterioară, materialul [din lucrarea] lui Abramelin. Până foarte recent, aproape toate cărțile în limba engleză pe tema Cabalei, indiferent de titlu sau de subiectul declarat, au fost scrise de membri ai acestor ordine sau ai unor ordine care au evoluat din ele. Deși aceste două ordine (și respectivele lor „lumini călăuzitoare" – MacGregor Mathers și Aleister Crowley) au câștigat cea mai mare notorietate și „marcă" printre adepții recenți ai Cabalei Practice, există și au

existat practicanți mai puternici ai Cabalei Magice, [care sunt] necunoscuți publicului larg.

Cabala Mistică și Cabala rabinică iudaică

Doar un foarte mic procent dintre evrei studiază propriile lor tradiții mistice. Majoritatea celor care studiază Cabala iudaică sunt evrei ortodocși și *chasidim* de origine europeană. Pentru cei mai mulți dintre evreii conservatori sau reformați, ea constituie doar o „notă de subsol", deși există o renaștere a interesului printre membrii Jewish Renewal Movement*. Majoritatea covârșitoare a scrierilor Cabalei iudaice au fost create ori au „reapărut" în ultimii 800 de ani.

Evreii rabinici petrec mulți ani studiind voluminosul Talmud Babilonian, ca să învețe și să adere cu mare grijă la detaliatele interpretări *halakha*-ice despre cum să îndeplinească cele 613 *mitzvoth* sau „acțiuni virtuoase", prescrise în versiunile existente ale Torei lui Ezra. În general, ei privesc actuala versiune a Torei ca fiind reproducerea exactă, fidelă în toate amănuntele, a originalului alcătuit de Maestrul Moise. Ca atare, aceștia consideră fiecare cuvânt și fiecare rând ca incontestabil „transmis de mâna lui Dumnezeu".

La fel ca toate religiile tradiționale, care se concentrează în primul rând pe o înțelegere convențională, dualistă, a scripturilor, principalul scop al majorității evreilor religioși este să cultive puritatea și virtutea pentru a-și mântui sufletele și „a-și asigura un loc în rai în compania celor drepți". Dintr-o perspectivă cabalistică, aceasta ar corespunde cu a urca Arborele pe Coloana din Dreapta („Calea Îngerilor lui Elohim"), pentru

* Mișcare, de dată relativ recentă, de reînnoire a iudaismului, care explorează potențialul mistic, meditativ și profetic al învățăturilor vechi. (*N. red.*)

a deveni asemenea îngerilor și a căpăta acces la cerurile inferioare. Deși mulți cercetători religioși contemporani ai Cabalei iudaice pretind să aibă aspirații mistice, pentru cei mai mulți dintre ei aceasta a devenit mai degrabă un exercițiu intelectual decât o căutare a iluminării mistice. Minoritatea care aspiră la iluminarea mistică formează un grup eclectic. El include de la evrei ortodocși până la membri ai grupării hasidice fondate de Israel ben Eliezer (1698–1760), cunoscut ca *Baal Shem Tov* („Maestrul Numelui cel Bun"), și de Nachman din Bretzlav[14]. Majoritatea cabaliștilor evrei ortodocși se concentrează în principal pe *Sefer HaZohar* („Cartea Splendorii") și pe *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții"). Ei se angajează în practici de purificare spirituală (*avodah*) și meditație (*devekut*, „alipire de Dumnezeu"), culese din scrierile lăsate de Abraham Abulafia, Azriel din Gerona (discipol al lui Yitzchaq Orbul), Chayyim Vital (cel care a consemnat învățăturile lui Yitzchaq Luria), Dov Baer (*maggid*-ul* din Meseritz și succesor al lui Israel ben Eliezer), Nachman din Bretzlav și alții. Aceste practici includ o mulțime de tehnici de vizualizare, exerciții de respirație, mișcări coordonate cu permutarea și combinarea literelor ebraice, intonarea mantrică a unor fraze sacre, rugăciuni meditative și cântece devoționale.

O practică contemplativă esențială printre membrii hasidismului Lubivitcher, care studiază Cabala iudaică, se numește *Hitbonenuth* și implică o concentrare intensă a gândirii însoțite de o intenție adecvată (*kavanah*). Felul cum decurge *Hitbonenuth* și diferențele față de meditația pasivă sunt descrise în detaliu într-un manuscris ebraic vechi de circa 200 de ani, intitulat *Ma'amorim Ketzarim* și scris de primul Rebbe Lubavitcher, Schneur Zalman din Liadi[15]. *Hitbonenuth*, așa cum este

* *Maggid*, plural *Maggidim*, în ebraică „predicator". (*N. tr.*)

descrisă de rabinul Zalman, „necesită un efort mental intens de a crește conștientizarea înțelesului explicit, simplu și revelator al unei idei, de a explora și elabora numeroasele detalii, fațete și ramificații ale unui concept și de a nu permite minții să se contracte și să se fixeze într-un singur punct".

Evreii rabinici au deseori sentimentul că orice practică cabalistică din afara contextului cutumei religioase iudaice nu este conectată legitim cu tradiția mistică a copiilor lui Abraham. Ei privesc, în general, o astfel de Cabala, fie ca pe o variantă hibridă denaturată prin adaosul unor idei din alte tradiții mistice, fie ca pe domeniul ocultiștilor și al Cabalei Practice, ceea ce nu este deloc surprinzător. De-a lungul istoriei, ortodoxia tuturor religiilor organizate a văzut în studiul și practica ideilor mistice o amenințare la adresa autorității ei. În același timp, pentru a selecta noi membri din rândul populațiilor mai vechi, adesea indigene, ei au absorbit și asimilat, cu numeroase prilejuri, idei de natură mistică și datini sacre care nu reprezentau o amenințare serioasă și cu care neofiții se puteau ușor identifica și acomoda. Ca un exemplu clar în acest sens, să ne gândim câte din așa-numitele tradiții „păgâne" (pe care, din ignoranță, fundamentaliștii le califică drept vrăjitorie satanică) au fost asimilate în creștinismul apusean tradițional[16].

Rabinatul a reacționat, de o manieră similară, pentru a contracara puternica influență și popularitatea mișcării karaite, originară din Persia. „Karaiții au apărut în secolul al VIII-lea d.Hr. ca o reacție și o revoltă împotriva iudaismului rabinic, și nu au fost complet suprimați decât în secolul al XV-lea. Încă de la începuturile sale, revolta karaită s-a răspândit pretutindeni în diaspora evreiască și în toate straturile societății. «Karaism» derivă din cuvântul ebraic *karah* (literal „a citi"), adică a citi Tora fără intervenția rabinilor. Ei au respins Talmudul ca pe o

conspirație a rabinilor de a-i separa pe oamenii de rând de simplitatea Torei. Pentru ei, Tora era unica sursă a legilor religioase. Karaiții au creat legi orale diferite [de cele rabinice], adecvate vieții moderne. Multe reguli alimentare talmudice au fost abolite și utilizarea filacteriilor (*tefillin*) a fost abandonată. Ca răspuns la amenințarea reprezentată de karaiți la adresa autorității lor, rabinii au prevenit o schismă finală a iudaismului, prin cooptarea multor idei karaite acceptabile și corectarea abuzurilor. Treptat, revolta karaită s-a stins și a încetat complet după aproape 700 de ani"[17]. Este, de asemenea, de observat că mișcarea karaită a atacat antropomorfismul provocator al doctrinelor cabalistice.

Deși puțini evrei contemporani au auzit despre karaiți, motivația [care a generat] revolta lor este actuală și în condițiile iudaismului modern. În prezent, mulți evrei au sentimente ambivalente față de iudaismul rabinic, de care se simt doar vag legați. Mulți evrei ortodocși consideră ramurile conservatoare și reformatoare ale iudaismului ca pe „secte eretice", declarând că membrii acestora sunt evrei numai în sens biologic. În ultimele decenii, un număr extraordinar de oameni născuți și crescuți de părinți evrei au pornit să exploreze ideile și practicile altor tradiții mistice, căutând astfel, [de fapt,] propriile lor tradiții. Auzim termenii colocviali „hindevrei"* și „evrediști"**, reflectând numărul mare de evrei care au adoptat cu pasiune tradițiile mistice hindusă și budistă. Unii evrei, care au studiat și s-au angajat serios în practicile de meditație ale altor tradiții mistice, au revenit recent la iudaism, doar pentru a descoperi sau a vedea într-o lumină nouă propria lor Cabală Mistică. Acesta a fost unul dintre factorii majori implicați în Jewish Renewal Movement.

* Joc de cuvinte în limba engleza *HindJew*= ***Hindu*** + ***Jew***. (*N. red.*)

** Joc de cuvinte în limba engleza *Jewdhist*= ***Jew*** + ***Buddhist***. (*N. red.*)

Ca o observație finală, tot ceea ce se opune unui sentiment înrădăcinat de identitate religioasă poate fi perceput ca o amenințare la adresa acelei identități. Cei care [împărtășesc] un punct de vedere ortodox sau fundamentalist se vor simți poate incomodați sau tulburați de perspectiva universală a acestei cărți, eventual respingând-o complet ca pe o sinteză New Age sau ca „spiritualitate de ashram". Fiecare dintre receptaculele religioase prin care spiritualitatea mistică universală a fost filtrată și înveșmântată în mod unic este un bun de preț, care trebuie respectat și merită să i se asigure un „loc la masă". În același timp, niciunul dintre ele nu trebuie să creadă că i s-a conferit o licență exclusivă sau că numai ceasul lor arată ora exactă.

Cabala Mistică, creștinismul mistic și Cabala creștină

Creștinismul mistic este un produs al aceleiași spiritualități universale, care, în tradiția evreiască, există sub forma Cabalei Mistice. Creștinismul a început ca o grupare a iudaismului, apărută ca urmare a sosirii mesianice a Maestrului Yeshuvah, care s-a născut evreu și a trăit într-o cultură evreiască. Toți apostolii și primii săi discipoli au fost evrei. Maestrul Yeshuvah, ca la fiecare apariție a lui Mesia, a adus spiritualității mistice universale o transmitere proaspătă, înveșmântată în cadrul istoric, mediul cultural, ambientul, limba, viziunea specifică asupra lumii și discursul prevalent printre oamenii cărora le era adresată. Majoritatea evreilor din timpul când a apărut Maestrul Yeshuvah erau în așteptarea unui mântuitor al poporului evreu, care să-i elibereze de opresiunea romană printr-un proces apocaliptic. Aceasta era în contrast cu comunitatea mistică evreiască, ce anticipa o apariție mesianică, având misiunea spirituală de reunire

a lui Israel cu Domnul יהוה și întoarcerea la adevărata religie a copiilor lui Abraham. Maestrul Yeshuvah a afirmat el însuși limpede că nu a venit ca un inovator, care să înlocuiască tradiția cu o învățătură nouă, ci ca un reformator, care să împlinească cuvintele Torei și ale profeților și să restaureze vechea credință căzută în desuetudine.

> Să nu socotiți că am venit să stric Legea (Tora) sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat zic vouă: Înainte de a trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece, până ce se vor face toate.[18]

Ceea ce a început însă ca o mică grupare evreiască – centrată în jurul unui Mesia evreu și înțeleasă [conform concepției] evreiești [a momentului], iar nu [a celei] grecești sau [a celei] romane – a ajuns să se transforme într-o religie majoră, alcătuită aproape exclusiv din neevrei. În procesul acestei transformări, moștenirea evreiască pe care s-a fondat creștinismul a fost în mare măsură modificată și asimilată în limba greacă și în viziunea elenistică asupra lumii. Pe măsură ce noua religie creștină s-a îndepărtat de rădăcinile sale evreiești, ea s-a dezvoltat în acord cu organizarea politică și convențiile sociale romane. Când, mai târziu, creștinii „au adus civilizația" triburilor indigene din Vestul Europei, ei au adaptat teologia creștină la limbile și culturile acelor triburi, absorbind multe dintre datinile și obiceiurile lor, ca pe un mijloc de a facilita și a grăbi convertirea. Versiunea creștinismului apusean s-a transformat, astfel, într-un fenomen considerabil diferit de creștinismul din Orientul Apropiat și încă și mai îndepărtat de rădăcinile sale iudaice.

În prezent, tot mai mulți învățați pun la îndoială multe aspecte ale creștinismului, care s-au bucurat vreme îndelungată de popularitate. Se conturează o imagine care arată că istoria,

teologia și practica creștinismului au fost direct influențate și modelate de facțiuni dominante, de unde a rezultat marginalizarea și suprimarea elementului mistic ca opus doctrinei acceptate. Odată cu intrarea pe scenă a lui Pavel, în rândurile primilor devoți creștini s-a produs o dihotomie între cei veniți dintr-un mediu evreiesc tradițional și grupul tot mai numeros al creștinilor neevrei. În această privință este interesant să menționăm scrisoarea lui Iacob, fratele Maestrului Yeshuvah și lider al Bisericii din Ierusalim, ca un indiciu al opoziției față de unele [elemente] din partea esențială a învățăturilor lui Pavel[19].

Diversitatea de perspective ale primilor adepți ai Maestrului Yeshuvah a fost ulterior înlocuită de omogenitatea monolitică impusă de împărați, pentru a face din creștinism o religie uniformă, pe tot cuprinsul imperiilor lor. Pe măsură ce facțiunea neevreiască paulină a sporit ca număr și putere, iar Biserica Catolică a Romei și-a asumat autoritatea de „doctrină autentică"* a creștinismului, absorbind și a codificând creștinismul mistic, într-un mod foarte asemănător celui în care iudaismul rabinic a asimilat și a ocultat Cabala Mistică. Caracterul eminamente evreiesc al creștinismului timpuriu a fost practic complet eliminat de revizionismul masiv al neevreilor paulini. Va trebui să așteptăm noi descoperiri inedite ale unor documente originare pentru a putea stabili o imagine clară despre ce s-a întâmplat în primele stadii ale creștinismului, după plecarea Maestrului Yeshuvah.

Ca și Cabala evreiască, creștinismul mistic a rămas viu, datorită unor linii [spirituale] de suflete desăvârșite, care i-au

* Autorul folosește aici termenul *orthodox*, care înseamnă, textual, „slăvirea cea dreaptă", cea corectă/autentică. Totuși, am preferat o traducere locuțională, pentru a evita confuzia cu termenul „ortodox" folosit în limba română, ceea ce ar fi creat o sintagmă stranie – „catolic ortodox". (*N. red.*)

urmat căile și i-au transmis mai departe învățăturile și practicile. O nouă generație de creștini încearcă să repună în discuție originile mistice ale creștinismului. Interesul acesta a fost alimentat de descoperirea Manuscriselor de la Marea Moartă, de recuperarea, la Nag Hammadi, a unei copii aproape intacte a demult pierdutei *Evanghelii a lui Toma*[20] și de interesul crescând – datorat de începutul unui nou mileniu – pentru enigmatica Apocalipsă a lui Ioan. Mulți creștini găsesc, de asemenea, inspirație și semnificații noi în mărturiile lăsate de sfinții și misticii creștini despre experiențele lor pe Cale. Aceste documente, împreună cu noi interpretări ale învățăturilor Maestrului Yeshuvah din *Peshitta* [Evanghelii], întăresc convingerea că elementul mistic a înflorit în Biserica timpurie și că întreaga istorie a creștinismului este plină de mistici.

Multe dintre ideile și practicile Cabalei Mistice sunt reflectate în cele ale creștinismului mistic. Misteriile Cinei celei de Taină și ale Răstignirii au fost de mult timp comparate cu semnificația mistică a lui *Pesach* (Paștele Evreiesc). Sacramentele Corpului și Sângelui lui Hristos în Euharistie își au rădăcinile în utilizarea sacramentală a pâinii și a vinului pe vremea primilor evrei și de mai înainte. Purificarea cu apă, aprinderea lumânărilor, prosternarea, ritualuri care celebrează semnificația mistică a riturilor de trecere și ritualuri asociate cu schimbarea anotimpurilor, semănatul și recoltatul sunt alte elemente fundamentale pe care creștinismul le are în comun cu „verii" săi evrei și islamici. Vom examina mai aprofundat ideile centrale ale creștinismului mistic în contextul Cabalei Mistice universale, când vom discuta mai în detaliu *Peshitta* și Apocalipsa lui Ioan.

La sfârșitul secolului al XV-lea, în rândurile unor evrei din Spania convertiți la creștinism, a apărut tendința de a atribui un

context creștin distinct semnificațiilor ascunse ale doctrinelor cabalistice. Tendința aceasta a fost impulsionată de speculațiile platonicienilor florentini, potrivit cărora Cabala ar conține o revelație pierdută care explică secretele credinței catolice. Această „polenizare încrucișată" a dus la apariția unei Cabale creștine distincte, fondată de Giovanni Pico della Mirandola (1463–1494). Scrierile lui Pico și ulterior cele ale lui John Reuchlin (1455–1522) au făcut senzație în cercurile intelectuale creștine și au trezit interesul pentru această tradiție ezoterică evreiască – necunoscută până atunci –, interes care s-a răspândit în Italia, Germania și Franța. În secolul al XVI-lea, apariția textelor cabalistice în traducere latină a încurajat încercările de a găsi și alte paralele între doctrinele ezoterice evreiești și creștinism. Guillaume Postel a tradus și a publicat în latină *Zohar*-ul și *Sefer Yetzirah*, înainte chiar ca ele să fi fost publicate în ebraică. Textele latine din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea au influențat standardizarea formei „Cabala", ca îndeobște asociată cu perspectiva creștină asupra doctrinelor cabalistice*.

În secolul al XVII-lea, centrul Cabalei creștine s-a mutat în Anglia și Germania, unde statutul ei a fost îmbunătățit prin scrierile teozofice ale lui Jakob Böhme și compendiumul cabalistic de referință al lui Christian Knorr von Rosenroth[22]. Von Rosenroth și Athanasius Kirchner au extrapolat aluziile cabalistice la *Adam Kadmon*, ca fiind o referire la Iisus ca Om Primordial al teologiei creștine. În faza finală de dezvoltare a Cabalei creștine, în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, ea a fost impregnată de simbolismul alchimic și combinată cu doctrinele teozofice [nou] apărute. Aceasta a influențat apoi, în mare măsură, dezvoltarea francmasoneriei.

* Scris de autor cu *q* – *qabalistic*. (*N. red.*)

Cabala Mistică și tradiția mistică a islamului

La fel ca iudaismul și creștinismul, islamul este o ramură principală provenită din religia copiilor lui Abraham. Ca și Maestrul Abraham, Profetul Muhammad s-a confruntat cu sarcina de a-și îndepărta poporul de la adorarea idolilor [și a-l ghida] către spiritualitatea mistică universală a unei divinități unice. Dacă îndepărtezi norii teocrației dogmatice, care umbresc adesea profunzimea și frumusețea acelei transmiteri, probabil că, în unele privințe, islamul seamănă mai mult cu religia originară a evreilor decât iudaismul rabinic. Tradiția mistică din inima islamului (în arabă *tasawwuf*) este numită de apuseni „sufism", iar cei care urmează această cale sunt numiți sufi, derviși sau *faqir*-i. Apelativul „sufit" este considerat de unii ca derivând din cuvântul *suf* (în ebraică și arabă „lână"), aluzie la veșmintele grosolane de lână purtate de primii asceți sufiți, pentru a reflecta calitatea „sărăciei spiritualizate" (*faqira*). În literatura lor, sufiții au o diversitate de alte nume și titluri elocvente, prin care se referă la ei înșiși, precum „Posesori ai Esenței" și „Comunitatea Porticului"*. Tradiția însăși a primit diverse epitete remarcabile, ca de pildă *Haqiqah* („Calea Adevărului"), reflectând scopul unirii cu Esența Divină unică. Așa cum este scris:

> Adevărul cel mai înalt este că NUMAI EU SINGUR SUNT[23].
>
> Oriunde ai privi, acolo este chipul lui Allah[24].

* Aluzie la „Oamenii Porticului" [*ahl aș-șuffah* (*N. red.*)], apropiații Profetului Mahomed, care se adunau sub porticul moscheii din Medina. (*N. tr.*)

La câteva secole după nașterea islamului, un număr de cercuri private informale de învățătură sufită din Iraq și Persia au sporit numeric și s-au organizat în [anumte] „ordine" (*tariqa*). Curând după aceea, zeci de alte ordine, din care majoritatea au evoluat ca subramuri ale celor inițiale, s-au ivit pretutindeni în Orientul Mijlociu, Asia Centrală, India, Africa de Est și Spania. Influența sufită a continuat să se extindă odată cu răspândirea islamului în întreaga lume. Diversele ordine se revendică de la maeștri sufi extraordinari care au trăit în perioade și locuri diferite, luându-și în general numele după numele acestora. Ordinul Naqshbandi și-a luat numele de la Khaja Bahaudin Naqshband din Asia Centrală (1318–1389), Qadiri, de la Abdul Qadir din Gilan (1077–1166), Chishtiya, de la Abu Ishak Chishti din Siria etc[25]. Toate ordinele autentice au un „lanț al transmiterii spirituale" (*silsilah*), trecută de la un îndrumător spiritual (numit *shaykh* în arabă și *pir* în persană) la altul. Toate *silsilah* se revendică de la *silsilah* originară a Profetului Muhammad, prin Abu Bakr sau al patrulea calif, Ali. Unele „lanțuri de inițiere" mai există încă, bazate pe maeștri vii care transmit „binecuvântarea autentică a puterii spirituale" (*b'rakha*) a gnozei mistice aspiranților lor (*mureed*). Altele au devenit „o denumire fără [nicio] consistență". Congregațiile sufite se întrunesc cu *shaykh*-ii lor în săli construite anume (*khanqah* în persană; *zawiya* în arabă; *tekke* în turcă). Cu câteva excepții notabile, sufiții sunt musulmani devotați. Cu toate acestea, sufismul este în general evitat și privit cu suspiciune de autoritățile islamice ortodoxe sunnite și șiite. Asemenea majorității covârșitoare a musulmanilor, sufiții în general nu participă la agenda extremistă a fundamentaliștilor ultraortodocși radicali și nu o aprobă.

Pe lângă *Qur'an*, sufiții au o literatură mistică bogată și prolifică, plină de aluzii mistice sublime și alegorii strălucite. La

fel ca și pentru *chasidim*, povestirile și rostirile educative sunt vehicule importante pentru transmiterea învățăturilor sufite. *Mathnavi* a lui Jalal ad Din ar-Rumi (m. 1273), numită adesea „*Qur'an*-ul Persiei", începe cu povestea unei trestii care s-a desprins din stufăriș[26]. Sufiții sunt cunoscuți și pentru minunatele poezii de iubire spirituală ale lui Hafiz, Kabir, Ra'bia și alții[27]. *Mantiq at-Ta'ir* („Conferința Păsărilor") a lui Farid ad-Din 'Attar, *Yusuf și Zulaika* a lui Jami și *Galistan* („Grădina de Trandafiri") a lui Sa'adi sunt capodopere de alegorie mistică[28]. Toți sufiții folosesc simbolul trandafirului ca o aluzie la practica contemplativă[29]. Sufismul a fost îmbogățit, de asemenea, cu numeroase comentarii mistice, cum ar fi *Mishkat al Anwar* („Firida Luminilor") a lui Al Ghazzali (m. 1111), precum și cu învățăturile unor maeștri sufiți precum Rumi, Ibn 'Arabi, al-Suhrawardi, Ibn 'Ata Allah, Al Bayazid Al Bistami, Al Junaid din Bagdad, Abdul Qadir al Jilani, Al Hallaj și alții[30]. Alchimia apuseană provine, în mare măsură, din scrierile unor sufiți referitoare la analogia mistică a purificării și transformării metalelor în „piatra unității", cunoscută ca „Piatra Filosofală"[31].

Viziunea mistică sufită asupra lumii, așa cum este ea descrisă în *Qur'an*, coincide, în esență, cu viziunea cabalistică asupra lumii, care-și are rădăcinile în Tora. La fel ca în Cabala, un începător în studiul sufismului va găsi o mulțime de termeni abstracți și specializați, folosiți pentru a descrie viziunea sa mistică asupra lumii. Provocarea crește datorită existenței unor cuvinte echivalente din terminologia sufită în persană, arabă și turcă. Sufiții au propria lor versiune a Arborelui Vieții, denumiri pentru cele Patru Lumi, termeni pentru diferitele corpuri sau învelișuri și pentru stările (*hal*) și stadiile* (*maqam*) conștiinței,

* Se folosește, uneori, în puțina literatură de specialitate în limba română, și denumirea de „stațiuni". (*N. red.*)

care corespund îndeaproape celor din Cabala Mistică. De exemplu, numele Prezenței Divine, care sălășluiește printre sufletele întrupate în lumile materiale, este *Shekhinah* în Cabala și *Sakinat* în sufism. El este folosit și în *Qur'an* (*Sura* 2:249), în același context în care se găsește în *Tora Shmoth* 24:22, când se referă la Prezența Divină dintre Heruvimii de pe Arca Legământului. Doctrinele identificate anterior ca dualism, nondualism cu calificative și nondualism pur sunt diferențiate în sufism ca trei stadii pe Cale, numite *makhafah* („calea fricii"), *machabah* („calea iubirii") și *ma'rifah* („calea cunoașterii"). Activitatea în aceste trei stadii poate fi corelată cu practicile yoghine asociate, respectiv cu *karma yoga* („calea purificării prin serviciu altruist"), *bhakti yoga* („calea devoțiunii") și *jnana yoga* („calea cunoașterii directe a Sursei Divine"). Învățăturile mistice, literatura și istoria ordinului sufit sunt subiecte extraordinar de vaste, care depășesc scopul acestei cărți, fiind documentate cu detalii critice de alți autori[32].

Ca și practicanții Cabalei Mistice, sufiții au o gamă largă de practici spirituale. Se știe că ei își modifică învățăturile și practicile pe care le prescriu în funcție de împrejurări. Ei susțin că alchimia dintre profesor și elevii săi este cea care produce o învățătură adecvată timpului, locului și oamenilor implicați. Sufiții au propriile lor liste de Nume sau Atribute Divine, pe care le recită ca o componentă constantă în practicile lor spirituale. O listă este alcătuită din nouăzeci și nouă de Nume, o alta din 1 001 [Nume]. Multe Nume din *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") se găsesc și în *Qur'an*. La fel cum Numele יהוה este un element central în meditația și practicile auxiliare ale multor cabaliști, majoritatea practicilor meditative sufite se concentrează asupra Numelui Allah, principalul Nume Divin din *Qur'an* (vezi Figura 1.2). Numele Allah se găsește în *Sefer*

HaShmoth („Cartea Numelor") sub forma Aleh (אלה, textual „aceștia"), cu un singur *Lamed* ל în loc de doi. Adăugarea unui al doilea *Lamed* ל extinde Numele în *Asiyah* („Lumea cabalistică a Acțiunii").

FIGURA 1.2 Numele Allah

Recitarea (*dhikr*) tăcută și orală a „Afirmării Unității" (*La Illaha Il Allah*), mantra-rădăcină care stă la baza islamului, este o practică esențială a tuturor sufiților. Diferitele ordine pot fi adesea distinse prin modul cum o efectuează. Moses Maimonide, autorul frecvent citat al *Călăuzei celor Perplecși*, a privit Afirmarea Unității din *Qur'an* ca fiind identică, în esență, cu Afirmarea Unității din Tora, „*Shem Ayin Yisrael* יהוה *Elohenu* יהוה *EchaD*". Maimonide a făcut această declarație, crezând efectiv că așa stau lucrurile, și nu doar fiindcă alternativa era moartea. Sufiții sunt cunoscuți și pentru practicile în mișcare numite *dervish*, care diferă de la un ordin la altul[33]. Ele implică,

de obicei, anumite combinații de mișcări, respirație și repetare a Numelor Divine. Cabalistul Abraham Abulafia a adoptat, probabil, unele dintre mișcările capului (pe care le folosea împreună cu practici de vizualizare a literelor) de la sufiții contemporani cu el din Spania[34].

Cabala evreiască și tantra nord-indiană

Unii cabaliști cred că tradiția mistică semită s-a extins mult dincolo de hotarele geografice ale Văii Tigrului și Eufratului. Dovezi arheologice au arătat că rutele comerciale, care uneau Valea Tigrului și Eufratului cu Valea Indusului, au fost străbătute intens încă de prin anul 10 000 î.Hr.[35] Când budiștii indieni au mers în China, li s-a permis accesul la vechi texte chinezești ce descriau călătoria unor jonci mari din Mările Chinei de Sud către India (când râul Saraswati încă mai curgea până în mare), către Peninsula Sinai, apoi către sud, de-a lungul coastei vest-africane, și mai departe. În vechime, negustorii au fost principalii intermediari în transmiterea feluritelor informații, inclusiv de natură mistică, între diverse culturi. Asemenea informații au călătorit, foarte probabil, spre și dinspre Valea Indusului și Peninsula Sinai, de-a lungul unor asemenea vechi rute comerciale. „Lumina" certitudinii istorice nu ajunge, deocamdată, foarte departe în trecutul omenirii, dar tot mai multe informații vin să clarifice și să confirme călătoriile maritime ale vechilor culturi – chineză, mediteraneeană și indoneziană – în întreaga lume, cu mult înaintea „descoperirilor" relativ recente făcute de vest-europeni.

În secțiunea *Lech Lecha* din *Tora B'reshith* („Cartea Genezei", numită *B'reshith*, după primul ei cuvânt, בראשית) sunt enumerate mai multe generații de descendenți ai copiilor lui

Abraham avuți cu Keturah și cu câteva dintre concubinele sale. Abraham a împărțit ramurile familiei sale, „oferindu-le daruri" și trimițându-i pe copiii concubinelor „spre est, în pământul de la Răsărit"[36]. O interpretare a acestui pasaj susține că „pământul de la Răsărit" se referă la o regiune din Siria sau Iordania. O altă teorie postulează că acești copii ai lui Abraham au emigrat spre est, până în India, urmând rute comerciale maritime sau de uscat de mult stabilite, iar acolo au înființat religia monoteistă a lui Shiva-Shakti, cu mult înainte de invazia arienilor veniți din stepele Persiei. Ruta maritimă ar fi putut să traverseze Golful Aqaba, spre sud, prin Marea Roșie, apoi prin Golful Aden, de-a lungul coastelor Yemenului și Omanului, peste Marea Arabiei, până la gura fluviului Indus, apoi spre nord, către Valea Indusului. În India, religia aceasta este numită tantra, iar în Apus este deseori desemnată ca tantrism. Când arienii au invadat nordul Indiei, în secolul al XIV-lea î.Hr., ei au întâlnit o populație negroidă, locuind în Munții Sandya, la nord de Valea Indusului, pentru care tradițiile tantrice și ritualurile Shiva-Shakti aveau deja o vechime de câteva secole.

Tradiția tantrică este una dintre cele mai puțin înțelese și greșit interpretate tradiții mistice ale lumii. Scripturile tantrice (numite *Tantra Shastra*), cum ar fi *Mahanirvana Tantra* și *Sat-cakra-nirupana*, sunt diferite de literatura vedică/upanișadică a lui *Sanatana Dharma*.[37] Multe dintre principalele Nume ale Divinului din Tantre, precum Shiva și Kali, se găsesc și în Tora ebraică. Diagrama [celor zece] *Sefirot* (literal „Sfere") ale Arborelui Vieții (*Etz Ha Chayyim*) și diagrama *cakra*-elor (literal „roți") din Tantre au multe în comun. *Kundalini* despre care se vorbește în Tantre și *Shekhinah* din Cabala par să aibă aceeași funcție. *Kundalini* este descrisă ca un șarpe încolăcit,

adormit la rădăcina Arborelui *cakra*-elor. La pagina 12 a cărții sale *Introducere* în *Tantra Shastra**, Sir John Woodroffe afirmă:

> *Kundalini* înseamnă «încolăcit». Așadar, *Kundalini*, a cărei formă este cea a unui șarpe încolăcit, înseamnă «cea încolăcită». Ea este energia vitală luminoasă (*Jiva shakti*), care se manifestă ca *prana* [identică lui *qi* din chineză și lui *ruach* din ebraică]. Ea doarme în *Muladhara cakra* [*Sefira* Regatului], încolăcită de trei ori și jumătate, ceea ce corespunde [din punct de vedere] numeric celor trei *bindu* (noduri**) și jumătate. Când, după astuparea urechilor, șuieratul Ei nu se mai aude, înseamnă că se apropie moartea.[38]

Atât Arborele *cakra*-elor (vezi Figura 1.3), cât și Arborele cabalistic al Vieții (vezi Figura 3.5) au câte trei canale structurale. Canalul central al Arborelui *cakra*-elor se numește *Sushumna*. Canalul central al Arborelui cabalist este numit „Coloana Centrală". Canalele laterale se numesc *Ida* și *Pingala* pe Arborele *cakra*-elor și „Coloanele din Dreapta", respectiv „din Stânga" pe Arborele cabalistic. Canalele laterale au un rol mult mai important în Cabala decât în Tantre.

Kundalini, [sub formă de] *Cit shakti* (energie a conștiinței), se trezește și urcă Arborele *cakra*-elor, deschizând lotușii *cakra*-elor de-a lungul canalului *Sushumna* în drumul către unirea sa cu *Shiva*, Soțul Ei, în *Ajna Cakra* situată în dreptul frunții.

* Publicată și în limba română de editura Herald, în anul 2018, sub titlul Arthur Avalon [pseudonim a lui Sir John Woodroffe] – *Introducere în Tantra Śāstra*. (*N. red.*)

** *Bindu* în limba sanscrită desemnează (în context) un „punct [de energie concentrată]". Denumirea pentru „nod" este *granthi*. Oricare dintre cele două triade [și niciuna...] poate fi pusă în legătură cu numărul de spire ale lui *Kundalini*. O asociere uzuală mai convingătoare este legată de cele trei planuri ale manifestării: fizic – subtil – cauzal, ultima jumătate de spiră corespunzând „saltului" în transcendența Divină. (*N. red.*)

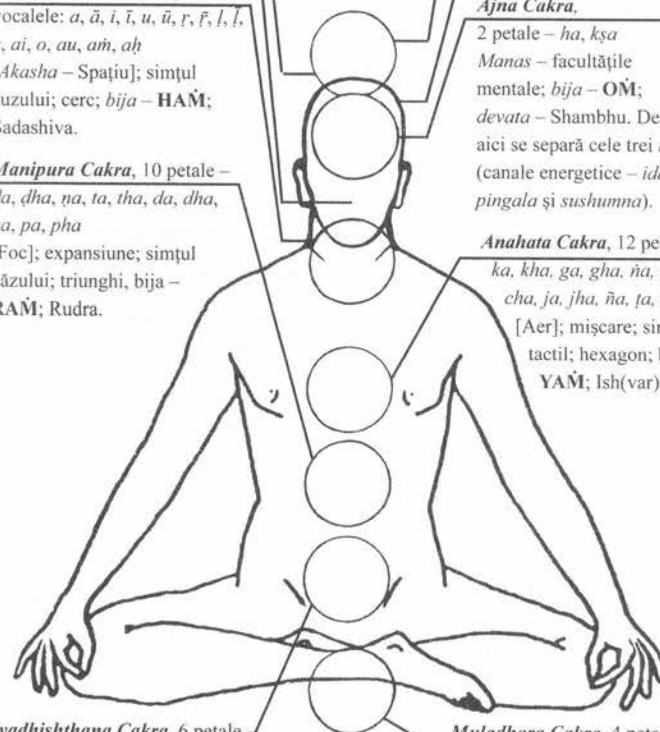

FIGURA 1.3 Sistemul de *cakra*

(Informație obținută din traducerile adnotate ale lui *Sat Chakra Nirupana* și *Paduka Panchaka*, de Sir John Woodroffe, publicate sub titlul *The Serpent Power*, Ganesh & Co., Madras, 1981, ediția a 12-a.)

Ascensiunea lui *Kundalini* mai este numită și „Străpungerea celor Șase Centri"*. În *Chintamanistava*, atribuită înțeleptului întrupat Shri Shankaracarya, se spune:

> Această femeie de familie [bună] (*Kundalini*), intrând pe drumul regal (*Sushumna*, [Coloana Centrală a Arborelui]), se odihnește la răstimpuri în locurile secrete (*Cakra*, [*Sefirot*]). [Ea] îl îmbrățișează pe Soțul Suprem (în *Ajna Cakra*, centrul din mijlocul frunții) și face să curgă nectarul (din *Sahasrara Cakra*, [*Sefira* Coroanei/Supremă])[39].

Ascensiunea Arborelui Vieții de către *Shekhinah* se numește *Shabat* (שבת, Sabat). Despre *Shekhinah* se spune că este în exil în Lumile Inferioare. De Sabat, ea urcă, urmând calea [celor zece] *Sefirot* (Sfere) din Coloana Centrală a Arborelui Vieții, și se unește cu Soțul Ei, Domnul יהוה, în Lumile Superioare. Aceasta se reflectă în cântecul rabinului Yitzchaq Luria, deseori întâlnit în cărțile evreiești de rugăciune:

> *Lekah Dodee Likraht Calah Penay Shabat neQabalah.*
> („Vino, Iubitul meu, să-[Ți] întâlnești Mireasa, Chip de Sabat să primești")[40].

Practicile meditative folosite atât de cabaliștii mistici, cât și de [adepții] tantrici** implică folosirea coordonată a mantrelor și *yantra*-elor. *Mantra* sunt succesiuni de Nume Divine, având o mare putere intrinsecă de transformare a conștiințelor, iar *yantra* sunt vizualizări ce se corelează direct și în mod specific cu *mantrele*. Descrierile antropomorfe ale Domnului יהוה sunt de obicei aluzii la misterele, stările și stadiile conștiinței.

* *Shat cakra bheda*. (*N. red.*)

** Autorul folosește sanscritul *tantrika*. Am preferat echivalentul românesc, mai comod de declinat. (*N. red.*)

Asemenea aluzii antropomorfe abundă și în Tantre. Tradițiile tantrice hinduse și cele ale budismului tibetan sunt renumite pentru aluziile lor sexuale explicite [referitoare] la stări mistice. Aluzii similare se găsesc în *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă") și în alte scrieri din literatura cabalistică. De asemenea, unii cabaliști se angajează în practici sexuale yoghine eficiente, similare celor săvârșite de tantricii *Virabhava* și alchimiștii daoiști chinezi[41]. Din păcate, disciplinele sexuale (care sunt doar una dintre componentele tradiției tantrice în ansamblu) sunt puțin înțelese, primejdioase și au suferit un [proces] îndelungat de corupere [a înțelesului lor originar și a utilizării lor pentru] exploatare. Deși există nenumărate teme de comparație între Cabala, tantrismul nord-indian și cel budist tibetan, acest [subiect] depășește cu mult scopul cărții de față.

Cabala Mistică, fizică și astrofizică

Un număr de elemente ale învățăturilor cabalistice privind „Lucrarea Carului [Divin]" (*Ma'aseh merkabah*) și „Lucrarea Creației" (*Ma'aseh b'reshith*) oferă bogate oportunități pentru comparația cu ideile și modelele din fizica și astrofizica modernă. De exemplu, în unele cărți recente a fost la modă să se compare doctrina lurianică*, a expansiunii luminii în spațiul-vid al Contracției circulare (*Tzimtzum*), cu modelul astrofizic modern al Big Bang-ului. În modelul Big Bang, Universul actual provine dintr-o fluctuație cuantică, ce a generat o explozie cu o masă colosală (10^{58} sau, într-un jargon mai tehnic, 10E58 grame) conținută într-un spațiu infinitezimal (10^{-33} cm^3). Pe

* În întreaga lucrare termenul desemnează „ceva referitor la rabinul Yitzchaq Luria (Ari)". Deși este un derivat firesc, cuvântul nu există încă în fondul lexical acceptat al limbii române. (*N. red.*)

măsură ce Universul s-a dilatat și răcit, s-au acumulat nori de plasmă, prin care au trecut unde gravitaționale și au declanșat reacții termonucleare, care au generat stele. Stelele sfârșesc prin a consuma o cantitate critică din masa lor în procesul de fuziune nucleară, după care fie explodează, fie își asumă noi forme. Universul continuă să se dilate într-un continuum spațiotemporal cvadridimensional, până când atinge un punct de unde începe să se contracte și revine la starea inițială. Expansiunea „Brațelor Eterne", care conectează între ele cele șase *Sefirot* direcționale în jurul periferiei dublei piramide a Arborelui Vieții descrise în *Sefer Yetzirah*, și mișcarea [celor patru] *Chayot* de lângă Carul [Divin], din cartea lui *Iezechiel*, se referă la aceeași idee. În cărțile sacre hinduse cunoscute sub numele de Veda, găsim o altă analogie cu cosmologia modernă, în comparația Creatorului cu un păianjen care își țese pânza, după care o retrage în corp.

Mentorul lui Work of the Chariot Trust a speculat mai departe asupra corelației dintre *Tora B'reshith* 1:1–4 și cosmologia științifică modernă. Exegeza lui este prezentată în Anexa B. Ea se bazează pe o împărțire diferită a șirului de litere ce formează primul rând din *Tora B'reshith*. Această împărțire include o citire alternativă a primului cuvânt din Tora ca *Bara-shith*, adică „El a creat Șase", reflectând cele șase ruperi de simetrie din fizica cuantică modernă[42]. O serie de alți autori au speculat, de asemenea, asupra corelației dintre formulările cabalistice și componentele fizicii particulelor elementare[43].

O altă idee esențială a cosmologiei moderne, care-și găsește un echivalent în doctrina cabalistică, este că timpul este relativ și este supus dilatării și contracției. Primul capitol din *Tora B'reshith* descrie cele „Șapte Zile ale Creației". În *Zohar B'reshith* se spune că întregul ciclu al Creației este conținut în primul vers din *Tora B'reshith*. În lumina aceasta cei șapte mii de

ani ai calendarului evreiesc sunt considerați a cuprinde întreaga viață a Universului material, estimată în prezent la douăzeci de miliarde de ani. Implicația acestei idei este că succesiunea evenimentelor din *Tora B'reshith*, care toate, se presupune, apar într-un singur plan al existenței, se manifestă, de fapt, ca o succesiune spațiotemporală neliniară ce apare în mai multe planuri. Spațiul-timp este expansiv în mod exponențial în fiecare plan succesiv al existenței. Poate că cititorul a avut experiența unui vis complicat, ce părea să se întindă pe o lungă perioadă de timp, poate ani, doar pentru a se trezi și a constata că el a durat numai câteva minute. Să ne gândim și la povestea, deseori repetată, a unei persoane care-și vede întreaga viață „trecându-i prin fața ochilor" într-un episod, în pragul morții.

Din perspectiva unei succesiuni spațiotemporale în planuri multiple a evenimentelor, am putea concepe Marele Potop, descris în parabola lui Noe din *Tora B'reshith*, ca pe o aluzie la un mare ciclu solar, cuprinzând aproximativ șase miliarde de ani în planul material. Pe durata acelui ciclu, Soarele își consumă combustibilul și, în cele din urmă, se dilată într-o gigantă roșie, înglobând planetele pe care le-a creat, inclusiv Pământul. După care Soarele (cunoscut ca Elohim în ebraică și Brahma în sanscrită) se contractă, el își reconstituie nucleul și formează un nou sistem planetar, în care viața este creată și evoluează. În viziunea cabalistică asupra lumii, cele patruzeci de zile, cât se spune că a stat Noe în Arcă, unesc două planuri îndepărtate din Lumea *B'riyah* („Lumea Creației"). Informația genetică despre Noe, soția lui și toată fauna și flora a existat, așadar, într-o stare informală, ca semnături vibraționale în Lumea *B'riyah* („Lumea Creației"). Informația aceasta a reapărut odată cu regenerarea vieții pe planetele din Lumea *Asiyah* („Lumea Acțiunii [în planul materiei]"). Ideea aceasta extraordinară se găsește și în

vechi texte sanscrite despre întruparea lui Vishnu ca *Matsya* – Peștele; acolo Potopul este numit *Pralaya* („Noaptea Întunecată a lui Brahma").

CAPITOLUL 2

SURSE ALE CABALEI MISTICE

INTRODUCERE

Textele primare – care sunt, în mare măsură, sursa ideilor esențiale ale practicilor meditative și diverselor forme ale Arborelui Vieții din Cabala Mistică – sunt enumerate mai jos. Textele primare le includ pe cele revelate prin diverșii mesia, profeți și mari maeștri. Textele secundare sunt comentarii la textele primare. În timpul Evului Mediu și de atunci încoace, cabaliștii evrei europeni, mai ales cei din Spania, Lituania și Polonia, au scris un corpus considerabil de literatură cabalistică. Pentru scopurile acestei cărți însă ne vom limita atenția la lucrări primare mai vechi, cu excepția notabilă a lui *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții") a rabinului Yitzchaq Luria. Materialul lurianic se bucură de mult respect printre cercetătorii religioși contemporani ai Cabalei iudaice și oferă câteva forme unice ale Arborelui Vieții, care nu se găsesc în textele primare mai vechi.

Grupul de studiu Works of the Chariot* s-a concentrat pe următoarele texte fundamentale:

- *Seferim HaTora* („Cărțile Legii", numite „Cele Cinci Cărți ale Maestrului Moise");

* „Lucrarea Carului Divin". (*N. red.*)

• *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") a Maestrului Adam;

• *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"), manual despre literele ebraice scris de Maestrul Abraham;

• *Sefer HaZohar* („Cartea Splendorii"), cinci volume de exegeză despre Tora dictate de rabinul Shimeon Ben Yochai, mai precis, pe textele centrale din *Zohar*: *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este ascuns"), *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") și *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă");

• *Ma'aseh Merkabah* („Opera Carului") material din *Nabiyim* („Profeții"), fragmentele rămase din *Seferim HaChanokh* („Cărțile lui Enoch [ben Yared]") și *Shi'r Qoma* („Măsura Corpului Divin") din *Sefer Raziel HaGadol* („Cartea Secretelor lui Raziel cel Mare");

• *Qur'an*, cântul lui Allah transmis prin Maestrul Muhammad;

• *Peshitta* („Evangheliile", inclusiv „Evanghelia după Toma"), care descriu viața și învățăturile Maestrului Yeshuvah, precum și „Apocalipsa lui Ioan";

• *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții") dictat de rabinul Yitzchaq Luria lui Chayyim Vital.

Seferim HaTorah (Cărțile Legii)

Cele cinci cărți care alcătuiesc Tora (תורה) sunt cunoscute în mod convențional, în afara iudaismului, ca Geneza, Exodul, Leviticul, Numerii și Deuteronomul. În cartea de față, cele cinci cărți ale Torei vor fi numite cu titlurile lor tradiționale. Prin urmare, prima carte este numită *Tora B'reshith* („La Început" sau „Prin Primul"). Cartea a doua este numită *Tora Shmoth* („Nume"). Cărțile a treia, a patra și a cincea sunt intitulate

respectiv *Tora Vayiqra* („Și El a Chemat"), *Tora B'midbar* („În Deșert") și *Tora Doverim* („Cuvinte").

Majoritatea evreilor religioși consideră că prezenta versiune scrisă a Torei ebraice este copia fidelă a originalului redactat de Maestrul Moise. Prin urmare, ei consideră fiecare dintre cele 304 805 litere și „coroanele"[*] lor, precum și fiecare cuvânt, în ordinea în care apare în suluri, ca manifestarea în Lumile Inferioare a Torei cerești (*Tora Qadmah*) nemanifestate[1]. Prin contrast, puțini savanți biblici și specialiști în limbi vechi [mai] împărtășesc această concepție. În viziunea lor, analiza lingvistică și alți factori susțin ideea că versiunea de care dispunem este un amestec de cuvinte și fraze provenind dintr-o varietate de limbi din diferite perioade, cu filiații datând din cea mai veche antichitate. Majoritatea experților biblici neortodocși consideră că prezenta versiune a Torei ebraice este o compilație de scrieri aparținând mai multor autori evrei care au lucrat în perioade succesive, începând de pe la 1000 î.Hr. Scrierile lor par să fi fost combinate și asamblate într-o redactare finală în secolul al V-lea î.Hr. (deși până acum nu s-au descoperit suluri din acea perioadă).

Indiferent dacă versiunea actuală este sau nu lucrarea cumulativă a mai multor autori, tradiția atribuie ultima redactare lui Ezra Scribul. Compilația a necesitat ca autorul/autorii să adune, să consemneze și să asambleze un corpus vast de materiale din surse disparate. Este imposibil de știut în ce proporție a fost transmis textul, de-a lungul multelor secole, în formă scrisă, dar el a fost oricum susceptibil la erori de transcriere, omisiuni etc. Probabil că o cantitate substanțială de informații, dacă nu majoritatea, au fost transmise sub forma unei tradiții orale de

[*] Referire la ornamentele (în aramaică *tagin*, תגין) care împodobesc literele ebraice în versiunea de scriere caligrafică a textului biblic. (*N. red.*)

povestiri educative, care amestecau abil faptele istorice cu actele miraculoase. O astfel de transmitere a fost încă și mai vulnerabilă la coruperi, înfrumusețări și chiar ficționalizare. Deși este extrem de improbabil ca versiunea curentă a Torei să fie o copie riguroasă a compilației lui Ezra, tradiția vie a Cabalei Mistice ne oferă cheile cu care putem accede la comorile originare pe care ea încă le mai conține. În ultimă instanță, viața de inspirație divină a Maestrului Moise a fost un vehicul pentru reînnoirea și însuflețirea spiritualității mistice bazate pe ea, privind unitatea absolută a existenței și supremația devoțiunii și a iubirii necondiționate pentru Divinitate, care pălise în inimile lui Israel.

În pofida argumentelor evreilor religioși, există dovezi arheologice extinse despre un alfabet ebraic mult mai vechi, numit *Gezer* sau *sinaitic* (după muntele Sinai), ca fiind alfabetul ebraic originar (vezi „Transliterarea alfabetului ebraic"). Alfabetul ebraic sinaitic este, de fapt, cel mai vechi alfabet cunoscut, apărând brusc, aproximativ pe vremea lui Abraham (circa 1850 î.Hr.). Alfabetul sinaitic a dispărut practic după decimarea orașului Lachish în jurul anului 701 î.Hr. El a evoluat, poate, ca o reprezentare alfabetică a celor douăzeci și șase de semne cuneiforme sumeriene, cea mai veche scriere nealfabetică pe care o cunoaștem.

La data când a fost redactată actuala versiune a Torei, alfabetul ebraic sinaitic original dispăruse de mult. După sute de ani de represiune religioasă și culturală, sub asirieni, babilonieni și romani, ebraica biblică originară se ștersese din memoria evreilor. Ca o soluție, ultimul redactor (adică Ezra) a optat să consemneze Tora într-un alfabet nou, mai ușor de recunoscut pentru generațiile de evrei care uitaseră de mult originalul. El a fost derivat folosind formatul de douăzeci și două de litere al vechiului alfabet ebraic, formele literelor fiind

sintetizate după alfabetele familiare ale dialectelor palmirean și nabatean ale limbii aramaice existentă în Palestina la acea dată (Figura 2.1). Deoarece Ezra este creditat cu redactarea finală a Torei reconstruite, alfabetul acesta va fi așadar desemnat ca „[alfabetul] ebraic Ezra".

Cele mai vechi suluri existente ale Torei ebraice au fost scrise multe secole după timpul lui Ezra, așa încât nu putem fi siguri că acestea pe care le avem acum sunt complet fidele originalului atribuit lui. Din punct de vedere istoric, există trei tradiții textuale paralele ce au contribuit substanțial la felul cum este alcătuită și tradusă Tora. Majoritatea evreilor citesc acum versiunea masoretică a Torei. Textele ebraice masoretice datează din secolul al IV-lea d.Hr., iar cea mai veche copie care a supraviețuit este din secolul al X-lea[3]. Traducerea greacă a *Tanakh*-ului, numită *Septuaginta*, a fost efectuată în timpul domniei Ptolemeilor, în secolul al III-lea î.Hr., iar cea mai veche copie este cu câteva secole anterioară celui mai vechi text masoretic complet[4]. Întrucât s-a înstrăinat de rădăcinile sale evreiești, *Septuaginta* a devenit textul de autoritate al creștinismului. Tora Samariteană a evoluat după ce asirienii au cucerit Regatul Nordic al Israelului în anul 722 î.Hr. și au colonizat acolo, cu forța, diferite populații. Cele trei versiuni-sursă se deosebesc prin mai multe detalii.

Masoreții au creat primul sistem de vocale*, plasat sub consoanele ebraice, în secolul al VI-lea sau al VII-lea d.Hr., trecând astfel la standardizarea pronunțării cuvintelor și formalizarea structurii gramaticale. Până atunci, chiar dacă pronunția și semnificațiile fuseseră transmise oral timp de secole, modul în care erau analizate rădăcinile verbale ebraice lăsa loc considerabil ambiguităților. Încă din secolul I î.Hr. scribii au început să utilizeze convenții pentru a reduce asemenea ambiguități.

* Numit *niqqud*, la plural *niqqudot*. (*N. red.*)

Convențiile implicau, în general, inserarea de consoane drept vocale* pentru facilitarea lecturii[5]. Apoi, între secolele al VI-lea și al XII-lea d.Hr., masoreții și tiberienii au editat definițiile multora dintre cuvintele ebraice care se găsesc în Tora.

Formele literelor din alfabetele ebraice sinaitic și Ezra seamănă prea puțin între ele, deși sunt tot în număr de douăzeci și două și au aceleași nume. Prin urmare, literei *Alef* din alfabetul ebraic sinaitic ꜰ îi corespunde în alfabetul Ezra א, lui *Bet* din alfabetul ebraic sinaitic ꓭ îi corespunde în alfabetul Ezra ב și așa mai departe. Literele sinaitice sunt construite, în esență, pornind de la literele *Alef* ꜰ și *Ayin* o. Formele literelor ebraice Ezra sunt construite din variații ale literei *Yod* י. Ambele alfabete au litere care, evident sau discret, conțin alte litere, ca de exemplu *Tav* x conținut în sinaiticul ꜰ, sau *Bet* ב conținut în *Alef* א din alfabetul Ezra (după cum este descris în *Sefer Bahir*)[6]. Spre deosebire de alfabetul Ezra, cel sinaitic nu are litere finale, care au fost create mult mai târziu, ca o metodă de a indica separarea cuvintelor în sulurile aglomerate. Literele finale au devenit semnificative în alfabetul Ezra, când li s-au atribuit valori numerice extinse în *gematria* sau numerologia cabalistică[7].

Apariția bruscă a alfabetului ebraic originar și-a avut echivalentul, câteva sute de ani mai târziu, în apariția subită a scrierii sanscrite *Brahmi* în valea Indusului. Formele multor litere din alfabetele sinaitic și *Brahmi* sunt similare, ambele fiind înlocuite ulterior cu alte alfabete, despre care se pretinde în prezent că sunt cele originare (cel sinaitic a fost înlocuit cu Ezra, iar *Brahmi* cu *Deva Nagari*). Unii cabaliști și tantrici susțin că există un alfabet-sursă, numit *Gan Aden* גן אדן – „Grădina Edenului", din care derivă atât cel ebraic, cât și cel sanscrit. O reprezentare

* Convenție a limbii ebraice denumită *matres lectionis*. (*N. red.*)

speculativă a alfabetului *Gan Eden*, alcătuit din douăzeci și două de familii de litere, cu un total de șaptezeci de membri, se poate vedea în Figura 2.2. Se mai spune că există o *Gan Aden Tora*, o succesiune neîntreruptă de litere ce poate fi separată în cuvinte și propoziții în nenumărate moduri. Prin urmare, Tora scrisă este o asemenea „traducere" a succesiunii neîntrerupte de litere, mai puțin *anusvara* și acele litere ce nu au fost incluse în alfabetul ebraic. O carte numită *Tiqunim HaZohar* („Perfecțiunile Splendorii") discută șaptezeci de feluri de a traduce primele șase litere din Tora[9]. Tora conține multe Nume ale puterii, mantra și o imagistică vizuală adecvată utilizării în meditația yoghină. Exemple de asemenea mantre și imagini vor fi discutate mai târziu în carte, în secțiunea consacrată practicilor de meditație din Cabala Mistică.

FIGURA 2.1 Alfabetele aramaic, palmirean și nabatean

Valoarea fonetică	Aramaica timpurie sec. al VIII-lea î.Hr.	sec. al VI-lea î.Hr.	sec. al IV-lea î.Hr.	Palmirean	Nabateean
A (')	𐤀	𐤀	𐡀	𐡠	𐢀 𐢁
B	𐤁	𐤁	𐡁	𐡡	𐢂
G	𐤂	𐤂	𐡂	𐡢	𐢃
D	𐤃	𐤃	𐡃	𐡣	𐢄
H	𐤄	𐤄	𐡄	𐡤	𐢅 𐢆
V,W	𐤅	𐤅	𐡅	𐡥	𐢇
Z	𐤆	𐤆	𐡆	𐡦	𐢈
CH	𐤇	𐤇	𐡇	𐡧	𐢉
T	𐤈	𐤈	𐡈	𐡨	𐢊
Y	𐤉	𐤉	𐡉	𐡩	𐢋 𐢌
K	𐤊	𐤊	𐡊	𐡪	𐢍 𐢎
L	𐤋	𐤋	𐡋	𐡫	𐢏
M	𐤌	𐤌	𐡌	𐡬	𐢐 𐢑
N	𐤍	𐤍	𐡍	𐡮 𐡭	𐢒 𐢓
S	𐤎	𐤎	𐡎	𐡯	𐢔
'	𐤏	𐤏	𐡏	𐡰	𐢕
P	𐤐	𐤐	𐡐	𐡱	𐢖
Tz	𐤑	𐤑	𐡑	𐡲	𐢗
Q	𐤒	𐤒	𐡒	𐡳	𐢘
R	𐤓	𐤓	𐡓	𐡴	𐢙
SH	𐤔	𐤔	𐡔	𐡵	𐢛
TH	𐤕	𐤕	𐡕	𐡶	𐢜 𐢝

Preluat* din *The Alphabet, A Key to the History of Mankind* (Vol. I și II) de David Diringer, Funk and Wagnalls, New York 1968.

* Adaptat în ediția românească la modul de transliterare al colecției Sepher a Editurii Herald. (*N. red.*)

FIGURA 2.2 Alfabetul *Gan Eden**

	R	E	S	D	
		1			
1	A	א	𐤀	अ	
2	A'	ע	○	आ	
		2			
3	V	ו	𐤅	व	
4	VH	וּ	𐤅.		
5	B 1	בּ	𐤁	ब	cu ע
6	BH	ב	𐤁.	भ	cu ע
		3			
7	J			ज	
8	JH			झ	
9	G	גּ	𐤂	ग	cu ע
10	GH	ג	𐤂.	घ	cu ע
		4			
11	D	דּ	𐤃	द	
12	DH	ד	𐤃.	ध	
13	DD			ड	cu ע
14	DDH			ढ	cu ע
		5			
15	H	ה	𐤄	ह	
16	HH	הּ	𐤄.		
17	CH	ח	𐤇	च	cu ע
18	CHH	ח	𐤇.	छ	cu ע
		6			
19	Z	ז	𐤆		
20	ZH	ז	𐤆.		
21	TZ	צ	𐤑		cu ע
22	TZH	צ	𐤑.		cu ע
		11			
38	M	מ	𐤌	म	
39	MH	מ	𐤌.		
		12			
40	N	נ	𐤍	ङ	
41	NH	נ	𐤍.	ञ	
42	NN			न	cu ע
43	NNH			ण	cu ע
		13			
44	·SH	שׁ	𐤔	स	
45	SH·	שׂ	𐤔.		
46	S	ס	𐤎	श	cu ע
47	SH	ס	𐤎.	ष	cu ע
		14			
48	F	פ	𐤐	प	
49	P	פּ	𐤐.	फ	
		15			
50	R	ר	𐤓	ऋ	
51	RH	ר	𐤓.	ॠ	
52	RR			र	cu ע
53	RRH				cu ע
		16			
54	a	א	𐤀	अ	
55	a	א	𐤀		
56	a	א	𐤀	आ	cu ע
57	a	א	𐤀		cu ע
58	a	א	𐤀		

* În original tot V, evident o greșeală de tipar. Am respectat peste tot transliterarea autorului. (*N. red.*)

	R	E	S	D	
		7			
23	T	ת	×	त	
24	TH	תּ	×·	थ	
25	Ṭ	ט	⊖	ट	cu ע
26	ṬH	טּ	⊖.	ठ	cu ע
		8			
27	Y	י	ᒉ	य	
		9			
28	K	כ	ɣ	क	
29	KH	כּ	ɣ·	ख	
30	Q	ק	ቀ		cu ע
31	QH	קּ	ቀ·		cu ע
		10			
32	L	ל	ᑕ	ल	
33	LH	לּ	ᑕ·		
34	LL			ळ	cu ע
35	LLH			ळह	cu ע
36	LRI			ऌ	
37	LRĪ			ॡ	

	R	E	S	D
		17		
59	i	אִי	ᒉᚼ	इ
60	i	אִ	ᚼ	ई
		18		
61	u	וּ	Y	उ
62	u	אֻ	ᚼ	ऊ
		19		
63	e	אֵ	ᚼ	ए
64	e	אֶ	ᚼ	ऐ
65	e	אֱ	ᚼ	
		20		
66	o	וֹ	Ẏ	ओ
67	au			औ
		21 VISARGA		
68	-		ᚼ	अः
69	-		ᚼ	
		22 ANUSVARA		
70				अँ

R=română
E=ebraică
S= ebraică sinaitică
D= *devanagari*

Sefer HaShmoth („Cartea Numelor")

S-a spus despre *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") că „seamănă cu o carte, tot atât cât seamănă Sabatul cu o zi obișnuită a săptămânii"[10]. Pe de o parte, *Sefer HaShmoth* este o carte a Numelor Divine, de o importanță fundamentală pentru meditația cabalistică și practicile magice/oculte. Ca atare, ea este o cheie valoroasă, care poate să deschidă lacătele misterelor ascunse în cărțile cabalistice ebraice (și arabe), oferind Nume ale

Puterii prin care se poate lumina întregul Arbore. În al doilea rând, ea este principala sursă a „Limbajului Arborelui Angelic", alcătuit dintr-o serie de diagrame ale Arborelui, care se referă la căi distincte de ascensiune prin planurile conștiinței, și o a doua serie, care se referă la diferitele stadii ale sufletelor perfecte ce au finalizat ascensiunea.

Se spune că Adam a dat cartea fiului său Set, după care ea a fost transmisă, de-a lungul unui șir de generații, până la Enoch, fiul lui Yared. Când Enoch s-a înălțat și „a mers cu Elohim", el a luat cartea cu el. *Sefer HaShmoth* s-a întors în lume odată cu Legământul lui Abraham[11]. Abraham a dat cartea lui Ismael, Isaac și vlăstarelor sale cu concubinele[12]. Copia lui Isaac a fost înmânată Maestrului Moise, fiind mai apoi pecetluit în cripta primului Templu de la Ierusalim. Îngropată în subsolul Templului, accesul la carte a fost limitat la cei ce aveau capacitatea psihică s-o „vadă/citească" în *Yetzirah* („Lumea Astrală a Formării") și tăria să supraviețuiască impactului puterii sale fără a li se distruge „învelișurile"* [*qlifoth*][13].

Puternica *Sefer HaShmoth* și-a făcut din nou apariția la începutul anilor '70, când a fost transmisă prin persoana responsabilă de înființarea Work of the Chariot Trust. Nopți la rând, el s-a trezit la ore târzii și a consemnat succesiunea de Nume Divine în ebraica sinaitică și de Arbori ai Vieții, pe care le vedea ca tipare luminoase intense, folosind nivelurile de meditație psihică descrise în *Sefer HaZohar* („Cartea Splendorii") ca „A Douăzecea parte din Oglinda Cețoasă". (Diferitele desemnări legate de oglinda conștiinței din *Zohar* se referă la diferite grade ale viziunii. „Oglinda Clară" denotă conștiința lui Mesia. „Oglinda Cețoasă" sau „Tulbure" denotă viziunea Profeților. „A Douăzecea

* Un alt termen tradițional utilizat este cel de „coji". În abordarea autorului este însă mai potrivit termenul de „învelișuri". (*N. red.*)

Parte din Oglindă Cețoasă" denotă starea de vis conștient, iar „A Șaizecea Parte din Oglinda Cețoasă", starea de vis obișnuit.) El a adunat succesiunea de Nume într-o carte, după cum a fost instruit, câte un Nume pe fiecare pagină. Numele sunt urmate de seriile Limbajului Arborelui Angelic. În 1971–1972, Work of the Chariot Trust a publicat versiuni în ebraica sinaitică, ebraica Ezra și engleză ale lui *Sefer HaShmoth*. Majoritatea formelor Operative și Perfecte ale Arborelui Vieții, care au apărut în acele cărți, nu mai fuseseră văzute niciodată până atunci. Lista Numelor Divine conținute în ediția Work of the Chariot este reprodusă în Anexa A. Toate diversele diagrame ale Arborilor sunt incluse în cele șapte capitole ale textului de față.

Sefer Yetzirah („Cartea Formării")

Sefer Yetzirah („Cartea Formării") a provocat dezbateri aprinse în privința autorului ei și a datei când a fost scrisă. Mulți învățați datează cartea în perioada medievală sau hasmoneană. Prezenta lucrare nu-și propune să dezbată diferitele opinii ce atribuie cărții o origine medievală. Referirile la „Cartea lui Abraham" din *Qur'an* (vezi *Surele* 87:19 și 53:37) ar putea face aluzie la această carte sau la o versiune a ei. Dacă așa ar sta lucrurile – întrucât *Qur'an*-ul este anterior cu câteva secole perioadei medievale – s-ar putea cel puțin confirma că *Sefer Yetzirah* nu provine din perioada medievală.

Versiunea apărută la Work of the Chariot Trust a fost alcătuită folosind toate cele șase surse textuale cunoscute[14]. Unele versiuni conțin adaosuri considerabile, a căror limbă indică perioada hasmoneană, circa 130 î.Hr. și mai târziu. Materialul suplimentar a fost omis din redactarea folosită ca bază a traducerii. Pe baza informațiilor astronomice din carte, traducătorul

de la Work of the Chariot a atribuit paternitatea la *Sefer Yetzirah* Maestrului Abraham, în secolul al XIX-lea î.Hr. O notă suplimentară la traducere subliniază că precesia echinocțiilor acționează ca un ceas imposibil de falsificat, permițându-ne să stabilim că potrivirea constelațiilor cu cele douăsprezece luni ale calendarului evreiesc, așa cum apare în capitolul al șaselea (fără nicio variație în cele șase texte examinate), s-a produs pe vremea lui Abraham, cu aproximativ 4 000 de ani în urmă. Admițând o variație optimă de plus sau minus 800 de ani, ea este oricum departe de perioada medievală. Datele astronomice consemnate de vechii caldeeni, egipteni și greci arată că nimeni nu a avut cunoștință de precesia echinocțiilor (până pe la 1700 î.Hr.).

Sefer Yetzirah este primul manual mistic despre alfabetul ebraic originar și, posibil, textul sursă pentru acesta. Capitolele sale explică semnificația celor douăzeci și două de litere și le asociază diverse atribute. [Această lucrare] este depășită numai de *Sefer HaShmoth*, ca sursa cea mai prolifică de forme distincte de Arbori ai Vieții. Primul capitol al cărții este cea mai veche sursă textuală cunoscută pentru simbolul cu șase vârfuri numit „Steaua lui David". Steaua cu Șase Vârfuri a ajuns să fie văzută ca un simbol plat, bidimensional, format din două triunghiuri înlănțuite. *Sefer Yetzirah* însă prezintă Steaua ca o formă tridimensională, cu șase vârfuri, a Arborelui Vieții, alcătuită din două piramide întrepătrunse. *Sefer Yetzirah* oferă unul dintre cele două seturi foarte diferite de nume găsite în Cabala pentru sferele (numite *Sefirot*) de pe Arbore (celălalt set provine din *Sefer HaZohar*). Numele [celor zece] *Sefirot* din *Sefer Yetzirah* se bazează pe elemente (Spiritul lui Elohim cel Viu, Aer, Foc, Apă), pe cele patru „Capete Celeste ale lui Mesia" și pe cele șase direcții. Acestea și alte corespondențe, pe care le dă cartea pentru sferele și Porțile de pe Arbore, vor fi discutate în detaliu.

Asemenea celor trei texte esențiale din *Sefer HaZohar*, *Sefer Yetzirah* se distinge, în cadrul literaturii cabalistice originare, prin profunzimea, concizia și obscuritatea limbajului și prin bogăția de aluzii mistice. Pentru un practicant al Cabalei Mistice, puterea și valoarea cărții sunt independente de considerațiile academice privitoare la originea ei. Întreaga gamă a ideilor și aluziilor prezentate în *Sefer Yetzirah* vor fi discutate pe parcursul cărții.

Sefer HaZohar („Cartea Splendorii")

Sefer HaZohar („Cartea Splendorii", deseori numită simplu *Zohar*-ul) este o exegeză mistică, în cinci volume, scrisă în aramaica Rashi despre cele cinci cărți ale Torei. Ca și *Sefer Yetzirah*, data și autorul originar al *Zohar*-ului rămân subiecte de dezbatere academică. Mulți învățați cabaliști, precum Gershom Scholem, cred că *Zohar*-ul este o lucrare nouă, alcătuită de Moshe De Leon, în Spania, în jurul anului 1250[15]. Alții cred că a fost dictată de o figură memorabilă [asociată ei], rabinul Shimeon Ben Yochai, fiului său, rabinul Abba, în primul secol d.Hr., în cei treisprezece ani în care ei și grupul lor de rabini s-au ascuns în peșterile din Piquin, Israel, pentru a evita persecuția romană. Mai sunt apoi și cei care adoptă poziția intermediară, potrivit căreia De Leon a redactat și publicat o lucrare datând dintr-o perioadă mult mai veche.

Textul *Zohar*-ului se prezintă ca o serie de dialoguri între membrii unui grup de rabini. Aceștia reprezintă întrupări ale diverselor *Sefirot* (sfere) de pe Arborele Vieții, de unde „savoarea" respectivelor *Sefirot* (sfere), care „colorează" remarcile și întrebările fiecărui rabin. La fel ca *Sefer Yetzirah*, *Zohar*-ul are propriul său set distinct de nume pentru *Sefirot*, din care majoritatea provin din *Sefer HaShmoth*, iar mai târziu se regăsesc în Tora și *Ketuvim* („Scrieri"). Acele nume pot fi descrise ca diverse calități ale Divinității, precum Înțelepciunea, Frumusețea, Slava și Mila. Numele zoharice ale [celor zece] *Sefirot* sunt cele mai cunoscute și utilizate de toate categoriile de cabaliști.

Cele cinci volume ale *Zohar*-ului emană dintr-un nucleu de trei texte extraordinare. Stratul cel mai adânc și inima *Zohar*-ului este un mic text numit *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este ascuns"). Cartea aceasta conține cea mai remarcabilă expunere a Misteriosului Necunoscut al „existenței negative" (numit *Ayin* și „Nimicul") dintre toate lucrările scrise despre Cabala Mistică. Următorul strat din nucleul *Zohar*-ului este un text numit *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") sau, simplu, *Idra Rabba*, iar al treilea strat este numit *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă") sau *Idra Zuta*. *Idra Rabba* și *Idra Zuta* detaliază considerabil simbolurile antropomorfe introduse de *Sifra Detzniyutha*. „Marea Adunare Sfântă" se referă la toate cele zece *Sefirot* ale Arborelui. „Mica Adunare Sfântă" descrie doar cele șapte *Sefirot* superioare. Ideile profunde și minunatele aluzii mistice, prezentate în cele trei texte centrale, vor fi discutate, în detaliu, mai târziu.

Literatura Carului Divin (*Ma'aseh Merkabah*)

Printre principalele lucrări ale Cabalei scrise, un material semnificativ este consacrat descrierii Carului Celest (מרכבה, *Merkabah*) sau „Tronul Slavei lui *El Shadai*". Carul este, în general, o aluzie la Arborele Vieții și mai ales la cei patru *Sefirot* din matricea centrală a Arborelui Perfecțiunii, [în forma sa] tridimensională. Cei patru sunt desemnați cu termenul colectiv de „Curte Interioară" a Arborelui. Domnul יהוה se spune,

„călărește Carul" sau „stă pe Tron" asemenea unui om (*Adam Kadmon*, „Omul Celest"). În *Ketuvim* („Scrieri") din scriptura evreiască (numită *Tanakh*), materialul acesta este concentrat în cărțile lui Iezechiel 1–3, 8, 10 și Isaia 6. Anumite strofe din aceste cărți conturează o formă tridimensională a Arborelui, cu șase vârfuri, similară celei descrise de *Sefer Yetzirah*. Fiecare dintre aceste forme ale Arborelui conține reprezentări distincte ale celor patru *Sefirot* ale Curții Interioare. Arborele Carului va fi descris mai detaliat în capitolele 4 și 5, unde sunt prezentate toate formele Arborilor furnizate de respectivele texte originare.

Descrierile cele mai prolifice ale lui *Merkabah* apar în *Cărțile lui Enoch**. Literatura enochiană își trage numele de la Enoch, fiul lui Yared. Enoch a fost „un om drept în generația lui" și „a mers cu Elohim"[16]. Se crede că, în vechime, ar fi putut să existe nu mai puțin de 100 000 de volume de literatură enochiană, ale cărei ultime vestigii au fost aproape toate distruse în incendiul ce a mistuit Marea Bibliotecă din Alexandria. Literatura aceasta a fost practic necunoscută din secolul al IV-lea (când a fost interzisă de Ilarie, Ieronim și Augustin) și până la sfârșitul secolului al XIX-lea, când au fost descoperite trei manuscrise considerate ca material enochian autentic. Două dintre manuscrise, *Enoch I* și *Enoch III*, erau în traducere etiopiană: acestea au fost găsite în ceea ce a fost cândva Abisinia, domeniul faimoasei iubite a regelui Solomon, regina din Sheba. Al treilea manuscris, numit *Enoch II* sau *Cartea Secretelor lui Enoch*, s-a păstrat în două versiuni slavone, descoperite în Rusia și Serbia. *Enoch I* și *Enoch III* au fost traduse de R.H. Charles. H. Oldeburg a tradus *Enoch III* („Cartea Ebraică a lui Enoch")[17]. Cărțile

* Traduse și în limba română la editura Herald cu titlurile: *Cartea lui Enoh*, 2020, și *Cartea tainelor lui Enoh (cunoscută și ca Enoh Slavon sau 2 Enoh)*, 2019. (*N. red.*)

lui Enoch menționate aici nu trebuie confundate cu *Canoanele lui Enoch*, care au fost descoperite și traduse în limbi europene la începutul secolului al XIX-lea. Aceste din urmă cărți, care au influențat artiști și poeți romantici precum Thomas Moore, William Blake și Lord Byron, aparțin unei tradiții diferite.

Autorii și datele de origine ale cărților enochiene care s-au păstrat sunt obscure. Cele trei manuscrise citate, pline de erori de adăugire, corupere și omisiune, pot fi rămășițele unor volume dăruite lui Sheba de regele Solomon și transmise mai apoi de-a lungul generațiilor. Savanții biblici sunt de acord cel puțin asupra unui fapt: *Cărțile lui Enoch* sunt cele mai importante texte apocrife și pseudoepigrafice anterioare erei creștine. Este bine stabilit că toți autorii Noului Testament au fost mai mult sau mai puțin influențați de ele[18]. Traducerile celor trei *Cărți ale lui Enoch* erau de mult epuizate, când Work of the Chariot Trust le-a republicat la începutul anului 1970.

Textele abordează o gamă largă de subiecte. Există numeroase referiri mesianice, angelologii și demonologii extinse, descrieri elaborate ale diferitelor ceruri și infernuri, liste ale Numelor Divine, liste ale numelor lui Metatron și aluzii la stările mistice asociate cu ascensiunea Arborelui. Secțiunile cele mai remarcabile din *Merkabah* descriu ascensiunea și transformarea lui Enoch ben Yared în Metatron, cunoscut drept „Cel Tânăr" (נר, *Nar*), căruia Domnul יהוה i-a dezvăluit secretele cele mai profunde și pe care l-a făcut „managerul operativ" al acestui Univers[19]. Metatron, conducătorul îngerilor, este menționat în *Tanakh* (mai ales în Proverbe 22.6 și Iov 32.6), precum și în *Zohar* (I.223b). *Enoch III*, „Cartea Ebraică a lui Enoch", conține un lung discurs despre ascensiunea în Carul Celest a rabinului Ishmael, ultimul Mare Preot înainte de distrugerea primului Templu din Ierusalim. Ascensiunea rabinului Ishmael

a atras protestele viguroase ale unor îngeri de rang înalt, care au obiectat la admiterea spiritului său omenesc, relativ impur, în Lumea cerească a Emanației (numită *Atziluth*). Când îngerii de rang înalt se apropie prea mult de [sferele] celeste (*Sefirot*) din Lumea lui *Atziluth*, aripile lor ard. Ascensiunea rabinului Ishmael în Carul Celest este o alegorie narativă a ascensiunii mistice a Coloanei Centrale a Arborelui.

Un alt tratat obscur, dar important, inclus în literatura *Merkabah*, este *Sefer Raziel HaGadol* („Cartea lui Raziel cel Mare")[20], care conține un text intitulat *Sh'ir Qoma* sau „Măsura Corpului Divin". *Sh'ir Qoma* prezintă liste copioase de Nume Divine și, fapt unic, o serie de dimensiuni atribuite „Corpului Divin" sau formei *Yosher* (ישר, literal „corectă") a Numelui יהוה (Figura 2.3). Toate textele ebraice actuale ale lui *Sh'ir Qoma* provin dintr-un singur text: ediția coruptă, publicată de Eleazer din Worms la Amsterdam, în anul 1701. Dimensiunile indicate în acel text nu oferă o imagine rezonabilă. Work of the Chariot Trust a publicat prima și, până de curând, singura traducere engleză a lui *Sh'ir Qoma*, incluzând-o în ediția sa a *Cărților lui Enoch*. Traducătorul a ajustat dimensiunile, în așa fel încât este produs un *Yosher* rezonabil, mărimea corespunzând, în ansamblu, aproximativ cu mărimea Universului sideral acceptată în prezent.

Sh'ir Qoma este viziunea Creației ca o unitate în Numele יהוה. Ea este văzută, când se face revenirea din rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui, privind în jos din *Sefira* din creștetul capului către *Sefira* din centrul gâtului. *Yosher* este o formă vădit antropomorfă a Numelui יהוה. Ea este înconjurată de *Leviathan*-ul (לויתן) Feței celei Mari, descris ca un „șarpe care își devorează coada"[21]. *Leviathan*-ul acționează ca un „gard" circular în jurul lui *Yosher* și definește domeniul de

suprapunere*. El exemplifică de asemenea principiul mistic omniprezent, conform căruia „sfârșitul este conținut în început". O învățătură obscură afirmă că *Yosher* picură din colții *Leviathan*-ului. Aceasta își are paralela în tradiția tantrică, unde *Śiva* este descris ca înghițind „otrava" Mayei și reținând-o în gât**. În *Sifra Detzniyutha* găsim versurile:

> Gravura tuturor gravurilor apare ca un șarpe lung.
> Care se extinde încoace și încolo. Coada este în cap.
> Capul înconjoară umerii. Mișcător și răzvrătit.
> Păzind și ascunzând, revelându-se într-o mie de zile scurte[22].

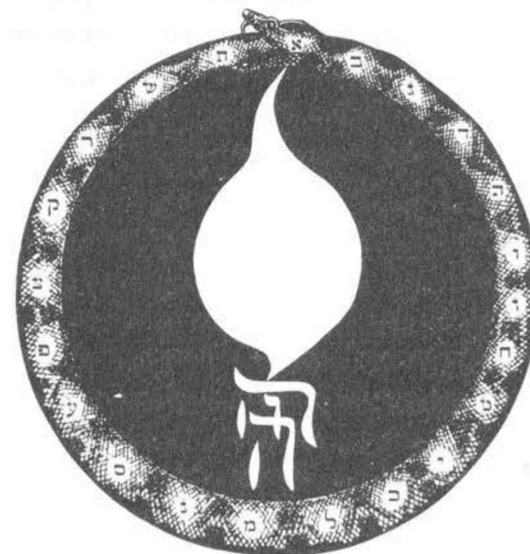

FIGURA 2.3. *Yosher* scris în ebraica Ezra în *Tzimtzum*, înconjurat de *Leviathan*

* Dintre esență și existența pozitivă. În limba engleză *superimposition*. Termenul este folosit și de Advaita Vedanta lui Shankaracarya. (*N. red.*)

** Devenind astfel „Cel cu Gâtul de culoare [albastru] indigo" (*nilakantha*).(*N. red.*)

PESHITTA ȘI APOCALIPSA LUI IOAN

Spre deosebire de Maestrul Moise și de Profetul Muhammad, Maestrul Yeshuvah nu a consemnat o revelație care să fie transmisă mai departe, după ce va fi părăsit forma omenească. El nu a venit ca să inițieze o nouă religie, ci ca s-o împlinească și reînvie pe cea veche. Maestrul Yeshuvah a fost evreu, născut din părinți evrei, un mesager mesianic și un salvator așteptat și dorit cu înfocare de evreii credincioși. Viața sa a fost mesajul său, el neputând fi înțeles pe deplin decât în termeni evreiești. La interogatoriu, rabinul-șef nu i-a putut găsi nicio vină. Ce era de reproșat? Întrebat care este cea dintâi dintre toate poruncile, Maestrul Yeshuvah (la fel ca rabinul Hillel, cu un secol mai înainte) a declarat fără ezitare că este *Shema*, Afirmarea Unității din *Tora Doverim*, pe care este construită întreaga religie iudaică. În ordinea importanței după *Shema*, el a citat porunca esențială din Tora, de a iubi toate ființele și a le recunoaște divinitatea inerentă:

> *Shem Ayin Yisrael* יהוה Elohenu יהוה *EchaD*
> *Vuh-ahavta et* יהוה Elohenu,
> *Buh-khol levavkha,*
> *Oo-vuh-khol nafshekha,*
> *Oo-vuh-khol muhodekha*[23].

> Israel, Numele *Ayin*, YHVH, Elohim-ul Tău, YHVH [este] Unul[*].
> Iubește-l pe YHVH, Elohim-ul tău
> Din toată inima, din tot sufletul și cu toate puterile tale.

[*] În original: *Name* ***Ayin*** *Israel* ***YHVH*** *Thy Elohim* ***YHVH*** *One*. Autorul citește într-un mod special celebrul enunț, profesiunea iudaică de credință, care este uzual tradusă: „Ascultă Israel, Domnul (YHVH), Dumnezeul Tău (*Elohim*), Domnul (YHVH) este Unul". Autorul va dezvolta ulterior tema lui *Ayin* („Nimicul"). (*N. red.*)

Urmat de:

> *Vuh-ahavta leh-re'akha kamokha.*
> Și îl vei iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți[24].

Cine citește însă istoriile despre viața și învățăturile Maestrului Yeshuvah, așa cum sunt expuse în cele patru Evanghelii din *Peshitta* convențională, nu mai găsește acolo o istorie evreiască, ci mai ales un melanj teologic, elaborat aproape exclusiv de *gentiles*[*]. Maestrul Yeshuvah a venit să restabilească și să însuflețească spiritualitatea mistică universală, dintotdeauna prezentă în iudaism, care fusese însă, în mare măsură, uitată și acoperită de zgura lumească și de deformările interpretărilor. Mesajul său simplu și clar despre unitatea absolută a întregii existențe și despre trezirea spirituală prin iubire necondiționată și abandonarea [propriei voințe] în fața Divinității a fost însă ocultat aproape imediat după dispariția discipolilor săi apropiați. A urmat, practic, un divorț al creștinismului de rădăcinile sale evreiești. S-au cristalizat rapid comunități creștine fragmentate, având concepții și agende diferite și [chiar] rivale, unele formate, în mare parte, din evrei creștini, palestinieni sau greci, iar altele din *gentiles* proveniți din medii extrem de diverse, care cunoșteau vechea scriptură numai din *Septuaginta* greacă. Aproximativ patruzeci de ani după ce Maestrul Yeshuvah și-a părăsit corpul fizic au început să apară o serie de narațiuni atribuite unor discipoli apropiați. Pe lângă cele patru scrieri, [acceptate din punct de vedere] canonic și incluse în *Peshitta* de ortodoxia în formare, mai există, în întregime sau parțial[**], și Evanghelia lui Toma, Evanghelia lui Petru, Evanghelia lui Filip,

[*] Titlu dat celor care nu sunt evrei. (*N. red.*)

[**] O mare parte din aceste texte se găsesc traduse în volumul Evanghelii Gnostice, apărut în anul 2018 la Editura Herald. (*N. red.*)

căi] și a reînnoi eficiența succesiunii de Păzitori ai Porților, care mențin vii acele învățături în cadrul tradițiilor respective. Fiecare dintre acești Mesia este o manifestare cu deplină putere, omniștiință și omniprezență a aceleiași Surse Divine, fiecare fiind totuși absolut unic și extraordinar. Deși multe dintre aparițiile lui Mesia sunt însoțite de o revelație scrisă sau de un set de învățături, se poate spune, în fiecare caz, că mesajul pe care au venit să-l aducă a fost demonstrat, în modul cel mai direct și mai emoționant, prin [chiar] viețile lor. Și, deși povestea vieții fiecăruia a fost unică, toate au avut în comun un număr de aspecte, pe care le putem aplica și atunci când examinăm viața divină a Maestrului Yeshuvah. Aceste aspecte comune vor fi discutate, mai în detaliu, în capitolul 3, în secțiunea despre natura apariției mesianice în contextul Cabalei Mistice.

În sfârșit, la fel ca orice tradiție vie, puterea spirituală a transmiterii nu depinde în primul rând de documente scrise, ci de „binecuvântarea spirituală" (*b'rakha*) a Arborilor Perfecți și de harul Divinității care grăbesc coborârea Duhului Sfânt (*Ruach Ha Qodesh*) [asupra propriei ființe]. Creștinismul mistic a menținut de-a lungul secolelor o succesiune continuă de sfinți și mistici, cunoscuți și mai ales necunoscuți, care au transmis cu fidelitate esența spiritualității mistice a Maestrului Yeshuvah. În pofida neîncrederii ulterioare și a suprimării [lui] de către tradiția paulină, misticismul a înflorit în Biserica timpurie. Maestrul Yeshuvah a predicat în mod deschis un set de învățături pentru public și, în taină, un alt set de învățături secrete discipolilor săi cei mai avansați. Evangheliile însele atestă aceasta, iar Clement din Alexandria a scris despre o asemenea învățătură secretă încă din secolul al III-lea d.Hr.

Din întreaga literatură mistică creștină, textul cel mai enigmatic și mai pătimaș discutat este Apocalipsa lui Ioan.

Ea începe cu o descriere a viziunii lui Ioan a Celui Vechi de Zile, cu ochii ca para focului și o sabie ascuțită cu două tăișuri ieșindu-i din gură etc. Textul continuă prin descrierea unei serii de șapte seturi de câte șapte imagini. Aceste imagini au fost mult timp considerate ca alegorii, înfățișând o serie lineară de evenimente ce apar toate în planul fizic, ducând la reapariția lui Hristos, biruința lui asupra lui Satan și ascensiunea Lui, ca Mielul Domnului, către Înaltul Tron din noul Ierusalim. Totuși, din perspectiva Cabalei Mistice, seriile de imagini enumerate în Apocalipsă constituie o aluzie la procesul de trezire mistică și ascensiune prin cele Patru Lumi, pe o versiune specializată a Arborelui Vieții, [cea] a „Comorilor Casei lui Elohim", având o singură coloană. Seriile de imagini din Apocalipsă sunt prezentate în formatul Arborelui cabalistic în capitolul 6.

Qur'an (Coranul)

Qur'an-ul este revelația finală a Domnului יהוה (ca Allah) către copiii lui Abraham. El a fost transmis prin Profetul Muhammad, „Pecetea profeților semiți". Singurul profet ce mai urmează să (re)vină este Eliyahu (Ilie), care va vesti sosirea mesianică finală a lui Allah, ca „Ultimul", ceea ce *Qur'an*-ul numește „Ziua Judecății" (*Yom Ah-Din*). *Qur'an*-ul conține 6 666 versete împărțite în 114 *surah* („capitole"), având lungimi diferite. Maestrul Muhammad a trăit într-o vreme în care un număr substanțial de evrei, creștini și sabateeni conviețuiau în Peninsula Arabă, în mijlocul unei populații arabe idolatre. Se crede că Maestrul Muhammad a avut interacțiuni semnificative cu învățători religioși din toate aceste grupuri, precum și din rândurile hanifiților și ale foarte cultivaților zoroastrieni persani, care stăpâneau multe părți ale peninsulei. Numeroase

dovezi decisive, care depășesc scopul cărții de față, conchid că aceste interacțiuni au influențat substanțial conținutul *Qur'an*-ului.

Evreii emigraseră în Peninsula Arabă, urmând mult umblatele drumuri comerciale ce traversau Marea Roșie, cu mult înainte ca Maestrul Muhammad să se fi născut. Cei mai mulți dintre ei locuiau în Mecca și Medina, inclusiv un număr substanțial de învățători religioși versați în *Halakha* talmudică (interpretarea versetelor din Tora) și comentariile *midrash*-ice (adică despre *Halakha*). Sabateenii, se crede, au fost printre primii locuitori ai Siriei, cunoscându-se puține lucruri despre istoria, cultura și spiritualitatea lor. Locuitorii creștini constau, în mare parte, din descendenții „ereticilor" ce fuseseră expulzați din Imperiul Roman. Acești „părinți din deșert" arabi dețineau numeroase texte apocaliptice și pseudoepigrafice. Se bănuiește însă că aveau doar cunoștințe limitate despre *Peshitta* și că majoritatea materialelor din *Qur'an* referitoare la Profetul Isa (Maestrul Yeshuvah) și la Miryam (Maria) provin din surse evreiești. Hanifiții erau o comunitate religioasă arabă concentrată în mare parte la Mecca, Medina și alte câteva orașe, care respinseseră idolatria înainte de nașterea Profetului. Ei declarau că sunt în căutarea religiei originare a lui Abraham. În *Qur'an*, Maestrul Muhammad aplică în mod repetat termenul *„hanif"* discipolilor religiei lui Abraham. Înainte și în timpul vieții Maestrului Muhammad, regii persani au stăpânit multe părți ale peninsulei. Locuitorii persani erau în general bine educați, iar povestirile și cântecele lor au căpătat o largă răspândire printre triburile arabe.

Stilul poetic și narativ al *Qur'an*-ului se deosebește de *Tanakh* în mod frapant. *Tanakh* este o antologie [de elemente] variate, ale cărei componente au fost scrise, în scopul instruirii

religioase, în perioade diferite, de către un număr de povestitori desăvârșiți. Operele lor au fost păstrate selectiv și transmise ca fiind cele mai bune din genul lor, culminând cu includerea lor în redactarea *Tanakh*-ului de către Ezra. *Qur'an*-ul a fost o carte complet nouă, creată într-o perioadă de timp foarte scurtă, într-un climat istoric și un mediu cultural specifice. A fost o scriptură inspirată, oferind o transmitere proaspătă a spiritualității mistice universale a religiei lui Abraham. Ea a fost destinată să-i scoată pe descendenții lui Ismael din lunga lor decădere în idolatrie și, totodată, să-i readucă pe evrei și creștini la adevărul spiritual, care ajunsese să fie îngropat în convenții ortodoxe, narațiuni ficționalizate, semnificații forțate și distorsiuni culturale [provenite] din exterior. În timp ce personajele din Tora sunt minuțios elaborate și distincte, cele din *Qur'an* sunt puțin elaborate și repetă aceleași axiome fundamentale. În timp ce narațiunile biblice sunt povestiri complete, bogate în acțiune dramatică, narațiunile din *Qur'an* sunt fragmentare, cu incidente și scene din istoria evreiască și creștină introduse abrupt, cu puțin simț dramatic și lipsite, deseori, de aspecte importante ce ar facilita înțelegerea cititorului.

Totuși, împrejurările unice și complexe în care Profetul a creat noul său sistem religios nu au necesitat ca el să repete în întregime narațiunea biblică. A existat o lungă istorie de ostilitate și neîncredere între diferitele triburi arabe. Evreii și creștinii se înstrăinaseră de secole. Abordarea sa fragmentară a fost suficientă pentru a le da arabilor un sentiment de proprietate asupra religiei strămoșilor lor, oferind în același timp un vehicul conceptului mistic esențial al unității absolute a întregii existențe, aflat la rădăcinile tuturor tradițiilor. Cele 114 *sure* din *Qur'an* se clasifică, îndeobște, în cele revelate în perioada timpurie la Mecca, cele revelate în perioada intermediară la

Medina și cele datate din perioada târzie [din nou] la Mecca. De regulă, *sura*-ele cele mai scurte și cu cea mai mare putere mistică sunt asociate cu perioada timpurie de la Mecca. *Sura*-ele mai lungi din perioadele ulterioare au fost mai vag structurate, permițându-i Profetului să opereze schimbări pe măsură ce împrejurările evoluau și să introducă versete noi, atunci când a crezut de cuviință. Astfel, *Qur'an*-ul a oferit o oportunitate de a restabili spiritualitatea mistică unificatoare a copiilor lui Abraham, precum și de a-i permite Profetului ca, sub pretextul revelației, să rezolve simultan și multe dispute tribale.

Ideile mistice centrale din *Qur'an* și sufism coincid, în esență, cu cele din Tora și Cabala Mistică. Cabala Mistică are la bază „Misteriosul Necunoscut", „existența negativă aflată la rădăcina tuturor lucrurilor", numit *Ayin* („Nimic") și *Lo* („NU-ul"), în timp ce *Qur'an*-ul se referă, în mod repetat, la Esența Divină ca *La* (care se traduce tot „NU-ul"). Ca și în Cabala, Fața lui Dumnezeu este o componentă importantă în mistica sufită și, la fel ca în Tora (și practic în toate celelalte tradiții mistice), *Qur'an*-ul conține aluzii atât la Fața cea Mare, cât și la Fața cea Mică. De exemplu, în *Sura* Luminii se fac aluzii la Arborele Vieții, la Fața cea Mică, fiind numită „lumină asupra luminii", și la Fața cea Mare, ca „întunecimi peste întunecimi"[26].

> Allah* este lumina cerurilor și a pământului. Lumina Lui seamănă cu o firidă[27] în care se află o lampă[28]. Lampa este într-un vas de cristal[29], iar acesta pare a fi o stea scânteietoare[30].

* În tălmăcirea prof. George Grigore (*Coranul*, ediția a V-a, 2018, Editura Herald, *sura* 24.35): „Dumnezeu este lumina cerurilor și a pământului! Lumina Sa este asemenea unei firide unde se află o lampă. Lampa se află într-o sticlă, iar sticla este asemenea unei stele strălucitoare. Ea este aprinsă de la un copac binecuvântat: măslinul, care nu este nici de la Răsărit și nici de la Asfințit și al cărui ulei aproape că luminează fără ca focul să-l atingă. Lumină asupra luminii!" (*N. red.*)

> Ea se aprinde de la un pom binecuvântat, un măslin, [aflat] NU la răsărit, NU la apus, al cărui ulei aproape că luminează fără să-l fi atins focul. Lumină peste lumină![31]

Și mai departe în aceeași *sura*:

> Sau [ele sunt] ca întunecimile dintr-o mare adâncă, fără fund[32], pe care o învăluie valurile, iar peste ele alte valuri și deasupra lor norii. Întunecimi unele deasupra altora[33]. Dacă [cineva] scoate mâna, aproape că nici nu o vede. Iar acela căruia Allah NU-i dă lumină NU va avea nicio lumină*.

În islam, iudaismul și creștinismul sunt privite ca religii revelate, având ca atare un statut protejat. În *Qur'an* există un număr de referiri la evrei ca „Poporul Cărții (Tora)", pe care musulmanii sunt sfătuiți să-i cinstească și să-i respecte. În *Sura* Supremă, Tora este numită „Cartea lui Moise", iar *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării") este denumită „Cartea lui Abraham". *Qur'an*-ul are *sure* frumoase consacrate Profetului Isa (Maestrul Yeshuvah), căruia îi este atribuit înaltul statut de *rasul* („mesager", „profet de gradul cel mai înalt"), și mamei lui Isa, Miryam (Maria). E interesant de menționat faptul că, în povestea lui Miryam, Maestrul Muhammad vorbește despre Miryam, sora Marelui Preot Aaron și a Maestrului Moise, ca fiind aceeași Miryam care, 1 570 de ani mai târziu, a devenit mama Maestrului Isa. Învățații consideră deseori această atribuire ca fiind eronată. Dar, din perspectiva reîncarnării, să fi sugerat oare Maestrul Muhammad că această din urmă Miryam

* „Ori sunt asemenea întunecimilor dintr-o mare adâncă. Un val le acoperă, iar peste el un alt val, și deasupra sunt norii: întunecimi peste întunecimi. Dacă cineva își întinde mâna, abia mai poate s-o vadă. Celui ce Dumnezeu nu-i dă lumină, acela nu are lumină". *Op. cit.*, *sura* 24.40. (*N. red.*)

a fost reîncarnarea primeia, la fel cum, în *Peshitta*, Ioan Botezătorul este identificat ca o reîncarnare a Profetului Eliyahu (Ilie)?

Etz Ha Chayyim („Arborele Vieții") a rabinului Yitzchaq Luria

Rabinul Yitzchaq Luria (1534–1572) este un cabalist evreu foarte respectat, care a trăit în orașul Safed din Israel. El este cunoscut mai ales sub pseudonimul „HaAri" („Leul"). Expulzarea evreilor din Spania, în 1492, a declanșat un avânt impetuos ce a făcut din Safed un centru pentru revitalizarea studiului Cabalei Evreiești, în [contextul] căreia Luria a fost o personalitate de primă mărime. Rabinul Luria a dictat *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții") discipolului său Chayyim Vital. Aceasta este alcătuită din zece „Ramuri" și are rădăcini adânci în *Zohar* („Cartea Splendorii"). Dintre principalele lucrări ale Cabalei scrise, ea este evident cea mai complexă din punct de vedere intelectual, atrăgându-și un larg interes din partea cabaliștilor (neorientați către ocultism) actuali.

Textul *Etz Ha Chayyim* descrie emanația Luminii „line și simple" a Infinitului (אין סוף אור, *Ayin Sof Or*), din starea sa nemanifestată, în structura de *Sefirot* a Arborelui Vieții din „Sfera Contracției"(צמצום, *Tzimtzum*)[34]. În *Etz Ha Chayyim*, Coloana Centrală a Arborelui se numește *Kav* (כב, Linia Luminii), iar numele folosite pentru *Sefirot* sunt [preluate] exclusiv din *Zohar*. Cosmologia lurianică descrie un sistem de *partzufim* sau „văluri" poziționate pe arbore. *Etz Ha Chayyim* este o sursă pentru mai multe forme unice de Arbore al Vieții. Una dintre forme prezintă [cele zece] *Sefirot* ca o structură de zece cercuri concentrice, asemenea „foilor unei cepe". Alți doi Arbori se bazează pe o variantă de aranjare

verticală a literelor Numelui יהוה menționată în descrierea din *Sh'ir Qoma* („Măsura Corpului Divin"). Arborii aceștia vor fi prezentați într-un capitol ulterior.

Luria se remarcă, în mod special, prin doctrina sa despre *Shevirat HaKelim* sau „Spargerea Vaselor". Doctrina aceasta a avut o influență considerabilă asupra multor cabaliști ce au urmat, inclusiv Sabbatai Zevi și Baal Shem Tov (părintele hasidismului). Ideea centrală a lui *Shevirat HaKelim* este că Universul a fost sfărâmat în momentul creației (oglindind teoria despre Big Bang). Datorită acestui eveniment au zburat „scântei divine" în toate direcțiile. Unele s-au întors, iar altele s-au întrupat în toate formele de materie. De aici a apărut ideea de *Tikkun Olam* sau „Rectificarea* Lumii", în care toate scânteile divine se întorc în starea de unitate ce a precedat crearea Universului. O analogie din Teoria Haosului este conceptul de „sistem perturbat", care tinde să revină la o stare anterioară de echilibru cvasistaționar. În 1973, Work of the Chariot Trust a publicat prima traducere în limba engleză a tuturor celor zece Ramuri ale lui *Etz Ha Chayyim*.

Concluzie cu privire la textele fundamentale

Textele fundamentale ale Cabalei Mistice sunt cărți ale puterii, nedestinate unei lecturi superficiale. Astfel de cărți sunt vii, pline de lumină, cu porți ascunse și bogate în comori. Viața, lumina și secretele oricărei cărți a puterii trebuie să crească în minte asemenea unor semințe. Cultivate cu grijă în condiții adecvate, acele semințe vor da rod în timp. Reci-

* În original *Perfection*, aici în sensul de „reparare". Termenul Rectificare este deja adoptat în limba română pentru descrierea acestui fenomen. (*N. red.*)

tând în mod repetat și eventual scriind un text, poți să-i simți tiparele și să identifici frazele-cheie, Numele Puterii, imaginile și diagramele după care este construită cartea. Când intonezi și scrii corect Numele Puterii și frazele-cheie și vizualizezi principalele imagini și diagrame, activezi în minte arhetipuri profunde, care se extind în conștiință și declanșează asocieri și străfulgerări ale percepției.

CAPITOLUL 3

ÎNVĂȚĂTURILE ESENȚIALE ALE CABALEI MISTICE

INTRODUCERE

Învățăturile esențiale ale oricărei tradiții mistice constituie infrastructura viziunii sale asupra lumii, formând astfel baza și cadrul practicilor sale spirituale. Toate viziunile mistice asupra lumii sunt deopotrivă unice și identice. Fiind deschise și oferind o scară pentru ca intelectul omenesc finit să se conecteze cu fundamentul infinit al Ființei Pure, în mod intrinsec insondabil pentru acel intelect, ele sunt de obicei formate din alegorii și simboluri transmise de [diferiții] mesia, maeștri desăvârșiți și mari înțelepți. La fel ca o scară folosită pentru a urca pe acoperișul unei case, apoi pentru a coborî, o viziune mistică asupra lumii este destinată să acționeze ca un vehicul cu care conștiința în curs de trezire să se înalțe prin planurile existenței, pentru a se uni cu Esența Divină. Viziunea asupra lumii devine un cadru de referință în care mintea revine, odată ce sufletul se întoarce ca o ființă individuală.

Elementele viziunii cabalistice asupra lumii se combină în marele simbol al Arborelui Vieții. Arborele emană din Misteriosul Necunoscut, din rădăcinile „existenței sale negative" și descinde prin planurile existenței, trecând printr-o serie de sfere conectate [între ele] prin Porți. Toate tradițiile mistice au căi

pentru ca intelectul omenesc să facă distincție între aspectele pasiv și activ ale Misteriosului Necunoscut . În Cabala, ele sunt numite „Fața cea Mare" și respectiv „Fața cea Mică". Relația dintre cele două Fețe este portretizată în Arborele Vieții. La fel ca majoritatea celorlalte tradiții mistice, Cabala are o varietate de nume speciale pentru fiecare dintre cele două aspecte și un Nume principal pentru aspectul activ, aflat de obicei în centrul întregii tradiții religioase. În următoarele secțiuni ale acestui capitol, vom prezenta în detaliu învățăturile esențiale ale Cabalei Mistice, care alcătuiesc viziunea sa asupra lumii.

Ayin, Fața cea Mare Și Fața cea Mică

Ayin

Cabala Mistică descrie rădăcinile Arborelui Vieții ca substratul ultim, de „existență negativă", al Ființei pure, care este conștiință de Sine și beatitudine absolută. Ele sunt descrise ca fiind „existență negativă" în relație cu cele Patru Lumi „pozitiv-existente" ale Arborelui Vieții. Cele trei rădăcini ale Arborelui se numesc:

- *Ayin* (אין literal „Nimic"; pronunțat „ain")
- *Ayin Sof* (אין סוף literal „Fără Sfârșit" sau „Infinit"; pronunțat „ain sof");
- *Ayin Sof Or* (אין סוף אור literal „Lumină Infinită" sau „Lumina Infinitului"; pronunțat „ain sof or").

Acestea sunt însă doar distincții în gândirea omenească. Ființa Absolută negativ-existentă – sau poate ar trebui să spunem „Misteriosul Necunoscut de la Rădăcina Tuturor Lucrurilor" – se referă la o profunzime a conștiinței aflată dincolo

de Nume și Formă și dincolo de aspectele finit și celest ale Arborelui Vieții. De regulă, conștiința individuală nu poate susține experiența aceasta pe termen lung. În fapt, majoritatea sufletelor nu mai revin din experiența [lor de la nivelul] rădăcinilor. Învelișurile experienței lor întrupate (*qlifoth*) se dizolvă complet și ele își părăsesc învelișul fizic (adică mor). În Cabala, Ființa Absolută existentă negativ mai este numită și „NU" (לא, pronunțat „lo").

Experiența lui „NU" își găsește echivalentul în toate tradițiile mistice. Sufiții se referă la experiența aceasta ca *fana'l fana* (*fana* înseamnă „extincție"). Hindușii o numesc *nirvikalpa samadhi*. Budiștii o numesc *nirvana*, *shunyata* („vacuitate"), *satori* și *anuttara samyak sambodhi* („iluminare deplină"). *Qur'an*-ul se referă la Misteriosul Necunoscut cu aceiași termeni folosiți în Tora. În arabă, cuvântul pentru NU este „*La*": el se scrie لا, care este, practic, identic cu litera *Ayin* ע din [alfabetul] Ezra. Forma literei sinaitice *Ayin* O este, de asemenea, sugestivă – un cerc. În literatura cabalistică, conceptul fundamental al lui „NU" (לא), al „existenței negative" este descris, în modul cel mai direct și mai puternic, în *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este ascuns").

Partea principală a textului începe astfel:

> Cartea despre ACELA care este Ascuns este cartea echilibrului în greutate.
> Cât timp NU (לא) a existat ca greutate, NU (לא) a existat ca vedere Față-către-Față.
> Și Pământul (הארץ, *HaAretz*) a fost anulat.
> Și Coroanele Regilor Primordiali au existat ca NU (לא).
> Până când Capul (ראש, *Rosh*), dorit de toate dorințele,
> A format și a comunicat Veșmintele Splendorii.

Greutatea aceea apare din locul care NU este El.
Cei care există ca NU (לא) sunt cântăriți în *Yah* יה.
În corpul Său există greutatea.
NU (לא) unește și NU (לא) pune început.
Ei s-au înălțat în *Yah* יה; [cei] care NU (לא) sunt și sunt, și vor fi.[1]

Primul capitol din *Dao De Jing* a lui Lao Zi* se deschide cu strofe consacrate Misteriosului Necunoscut și celor două aspecte ale Sale:

1.1 Dao care poate fi numit nu este veșnicul Dao; numele ce poate fi numit nu este numele veșnic.
1.2 Fără nume, este obârșia Cerului și Pământului; având nume, este mama celor zece mii de lucruri.
1.3 Aceste două aspecte sunt, de fapt, același lucru; când are loc devenirea, sunt numite diferit, împreună se numesc Cel Misterios. Misterul de dincolo de mister este poarta tuturor minunilor[2].

Fața cea Mare

În toate tradițiile mistice, despre „Misteriosul Necunoscut de la Rădăcina Tuturor Lucrurilor" se spune că are atât aspecte inactive (impersonale), cât și active (personale). În Cabala, aceste două aspecte se numesc „Fețe". Când se referă la aspectul inactiv, reprezentat de litera *Ayin* ע, *Zohar*-ul („Cartea Splendorii") vorbește despre „Fața cea Mare" (אריך אנפין *Arikh Anafin* și אריך אפים *Arikh Afim*). El este cunoscut și ca *Al* (על literal „pe"), *Shomer* (שמר, „Martor", „Paznic"), *Atiqa* (אטיקא, „Cel Ascuns"), Israelul ceresc, Cel Vechi de Zile și alte nume care se găsesc în *Sefer HaShmoth* și în Tora[3]. În *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"), *Ayin* ע este desemnat ca „Organul Goli-

* Vezi și *Dao De Jing* (Cartea despre Dao și Virtute), editura Herald, 2016. (*N. red.*)

ciunii", „Cap" (ראש, *Rosh*), un cuvânt care apare în rândul al cincilea din prima strofă de mai sus, fiind și un nume al Feței celei Mari. *Ayin* ע înseamnă „ochi", iar în *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") se spune:

Aceasta este tradiția: Dacă Ochiul este închis fie și o clipă, nimic nu poate să subziste. De aceea El este numit Ochiul Deschis, Ochiul cel Sfânt, Ochiul Excelent, Ochiul Destinului (מזלא, *mazal*), Ochiul care nu doarme și nu ațipește, Ochiul care este paznicul tuturor lucrurilor, Ochiul care este substanța tuturor lucrurilor.[4]

De asemenea,

Și El Însuși, Cel Mai Vechi dintre Cei Vechi, se numește *Arikh Anafin*, Fața cea Mare și El, care este mai în afară, se numește *Ze'ir Anafin* sau Fața cea Mică, spre deosebire de Sfântul cel Veșnic, Sfântul Sfinților.[5]

Și:

Cel Vechi [de Zile] este ascuns și tăinuit.
Fața cea Mică este manifestată și NE-manifestată.
Manifestatul este scris în litere.
La nivelul ei, NU este ascuns în litere,
Iar El (הוא, *Hu*), care este NU (לא), este stabilit în *Yah* יה.

Pe Arbore, Fața cea Mare este asociată centrului cel mai înalt din creștetul capului, numit *Sefira* Coroanei/Deasupra. *Sefira* Coroanei/Deasupra este o condiție a Ființei Pure, un stadiu celest al superconștiinței, care este martorul modificării unice „EU SUNT" sau, simplu, „EU". Chiar și această modificare unică dispare în rădăcinile existenței negative a Arborelui. *Sefer Yetzirah* ne învață că sferele (*Sefirot*) Arborelui emană în perechi. *Sefira* Coroanei/Deasupra emană împreună cu con-

trariul ei polar, *Sefira* Fundației/Dedesubt. Tensiunea dintre aceste două *Sefira* manifestă coborârea pe Coloana Centrală a Arborelui. Ființa Pură nemanifestată a Feței celei Mari din *Sefira* Coroanei/Deasupra este reflectată în oglinda abisală a *Sefira*-ei Fundației/Dedesubt, sub forma unor văluri ale iluziei, ce apar ca planuri ale existenței (vezi Figura 3.5). Aceste planuri sunt nemanifestate în Lumea cea mai sublimă a „Emanației" (*Atziluth*). Atributele lui *Ayin* sunt reflectate în această oglindă, ca imensa Existență a Feței celei Mici sub forma Creatorului, Susținătorului și Distrugătorului Universului. Energia conștiinței Feței celei Mici manifestă planurile existenței în cele trei Lumi Inferioare ale „Creației" (*B'riyah*), „Formării" (*Yetzirah*) și „Acțiunii" (*Asiyah*). La fel ca *Sefira* Coroanei/Deasupra și Fundației/Dedesubt, cele două *Sefirot* centrale, Cunoașterea/Primul și Frumusețea/Ultimul, emană ca o pereche și reprezintă două stadii opuse în conștiința Existenței Feței celei Mici. Când Existența imensă este centrată în *Sefira* Cunoașterii/Primul, ea are conștiința singulară că „Eu sunt Nimic", iar când este centrată în *Sefira* Frumuseții/Ultimul, aceea că „Eu sunt Totul". Alcătuirea Arborelui și a celor Patru Lumi vor fi discutate mai detaliat în secțiunile ulterioare ale acestui capitol.

Fața cea Mică

Când se referă la aspectul activ al lui NU (לא), *Zohar*-ul vorbește despre „Fața cea Mică" (זעיר אנפין *Ze'ir Anafin* și זעיר אפים *Ze'ir Afim*), reprezentată de litera א. Fața cea Mică este puterea lui *Ayin* (אין) de a supraimpune miliarde de universuri iluzorii (și aparenta lor menținere și disoluție în timp) peste Fața cea Mare a Adâncului. Generarea universurilor este rezultatul tensiunii echilibrate între Fața cea Mare și Fața cea Mică sau între *Ayin* ע și *Alef* א manifestat al Unității. În *Sifra*

Detzniyutha, tensiunea din Arbore se numește „greutate" și „echilibrarea greutății". Relația dintre Fața cea Mare și Fața cea Mică este reprezentată în Arborele Vieții (Figura 3.1). Unele dintre cele mai importante Nume ale Feței celei Mici sunt YHVH יהוה, *El* (אל, opusul lui *Lo* לא) și Adonai אדני (Domn, Stăpân).

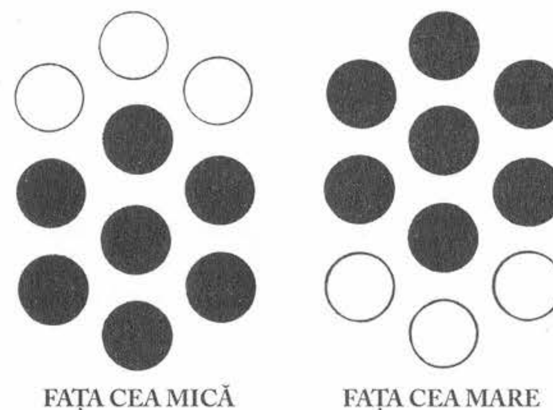

FIGURA 3.1 Relația dintre Fața cea Mică și Fața cea Mare în Arborele Vieții

Fiecare univers are propria sa Față Mică, Față care – asemenea unui visător care știe că visează – creează, susține și dizolvă* Creația clipă de clipă. Sentimentul timpului este urmarea percepției imperfecte a planurilor superioare ale existenței. Speranțele noastre de viitor și amintirile despre trecut (și ele create, susținute și dizolvate clipă de clipă) lasă impresia curgerii timpului. Pentru a accede la conștiința Feței celei Mari, trebuie

* Autorul folosește verbul *to dissolve* și am respectat opțiunea sa. O alternativă mai des utilizată, care descrie poate mai bine procesul, este „a resorbi", pentru că este vorba despre o acțiune permanentă de emisie/expansiune și resorbție/contracție, asemănătoare – la scară – actului uman al respirației (sugestiv desemnat în limba sanscrită prin sintagma *śvāsa-praśvāsa*). (*N. red.*)

să renunțăm la Fața cea Mică (în al cărei vis suntem creaturi) pentru a ne elibera din universul oniric. Așadar, „numai prin Fiul (Fața cea Mică) îl putem cunoaște pe Tatăl (Fața cea Mare)"[7].

Fața cea Mică *Alef* א este cunoscută ca „*Alef* א manifestat al Unității". Cabaliștii (la fel sufiții și tantricii) iau simbolurile alfabetului *ad litteram*, considerând că Universul este construit din combinații și permutări ale literelor ce emană și se întorc în *Alef* א al Unității. În sanscrită, *Alef* א al Unității se numește *Omkara* ॐ. *Alef* א al Unității/*Omkara* ॐ are aspecte nemanifestate (Fața cea Mare) și manifestate (Fața cea Mică). După cum este scris:

> La început Elohim a creat pe *Eth* (את, adică cele douăzeci și două de litere ebraice în Lumile Superioare), Cerul și pe *VuhEth* (ואת, adică cele douăzeci și două de litere în Lumile Inferioare), Pământul" (*Tora B'reshith* 1:1).

În aspectul său inactiv, nemanifestat, în rădăcinile Arborelui, *Alef* א al Unității/*Omkara* ॐ este sursa nediferențiată din care emană literele ebraice/sanscrite celeste în centrul cel mai înalt din Arborele Vieții (*Sefira* Coroanei/Deasupra). În acest punct, literele nemanifestate sunt separate și nu s-au combinat încă în Nume. Literele se diferențiază vibrațional când *Alef* א al Unității devine manifest în *Sefira* Cunoașterii/Primul, de la nivelul gâtului. Fiecare literă poartă o vibrație-rădăcină caracteristică sau „sunet-sămânță" (în sanscrită *bija*). *Alef* א al Unității/*Omkara* ॐ se numește prin urmare „sămânța semințelor" (*bija* a *bija*-urilor). Vocalizarea sunetelor-sămânță este posibilă datorită vocalelor din *Sefira* Cunoașterii/Primul, situată în gât. De asemenea, vocalele împuternicesc Numele nediferențiate din *Sefira* Înțelepciunii/Răsărit să devină manifeste, cu o semnătură vibrațională caracteristică în Lumea Creației (vezi Figura 3.5).

Alef sinaitic se scrie trasând mai întâi linia verticală (Coloana Centrală), pornind din vârf (*Sefira* Coroanei/Deasupra) în jos (vezi Figura 3.2). După aceea, linia orizontală se trasează de la dreapta la stânga (Coloana din Dreapta). În sfârșit, linia diagonală este trasată, pornind de la capătul din stânga al liniei orizontale, în sus și spre dreapta, intersectând linia verticală (Coloana din Stânga). Coloanele din Stânga și din Dreapta sunt reflexii opuse în oglinda clară a Coloanei Centrale. În *Etz Ha Chayyim* („Arborele Vieții"), linia verticală se numește Linia Luminii (קב, *Kav*). *Alif*, din arabă, folosește numai această linie verticală, reflectată în Arborele Operativ principal din tradiția sufită, care folosește numai Coloana Centrală. Crucea este *Alef*-ul creștin +, din care linia diagonală a Coloanei din Stânga a fost îndepărtată.

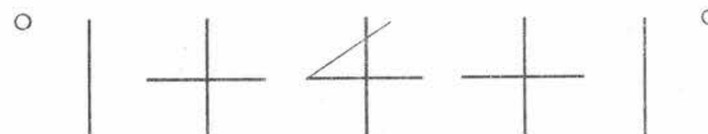

FIGURA 3.2 Evoluția lui *Alef* al Unității

În rândul al doilea al primului vers din *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este Ascuns") se spune:

> Cât timp NU (לא) a existat ca greutate, NU (לא) a existat ca vedere Față-către-Față.

Aceasta este starea în care Fața cea Mică este întoarsă către Fața cea Mare și, ca atare, nu este activă în a manifesta un univers[8]. Starea aceasta este descrisă pe urmă mai în detaliu:

> Iar când *Ze'ir Anafin* privește în urmă la El (*Arikh Anafin*), toți inferiorii sunt restabiliți în ordine, iar Chipul Său este

extins și devine mai vast în acel timp. Dar nu pentru totdeauna
este el vast precum chipul Celui [Mai] Vechi [de Zile][9].

„Greutatea" la care se face referire în prima strofă din *Sifra Detzniyutha* este combinația unică a [celor zece] *Sefirot* din Arbore. Greutățile sunt *Sefirot* individuale. Regii Primordiali sunt o aluzie la „Lumile" nemanifestate sau stările-martor ale Feței celei Mari în *Sefira* Coroanei/Deasupra. „Coroanele Regilor Primordiali" sunt *Sefirot* din Lumea celestă *Atziluth* („Emanația"), iar „Veșmintele Splendorii" sunt *Sefirot* manifestați în cele[lalte] trei lumi succesive. În Tora, „Pământul" (ארץ, *Aretz*) este un sinonim pentru *Sefira Malkuth*/Regat. Prin urmare, propoziția „Și Pământul a fost anulat" sugerează că materia a fost absorbită și a dispărut.

Sifra Detzniyutha și, într-o măsură mai mică, *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") și *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă") conțin, de asemenea, câteva versuri minunate, referitoare la simbolurile „bărbilor" celor două Fețe. Firele de păr ale bărbilor sunt literele din Atziluth, care se desfășoară în Numele Divine din Lumea Creației. Fiecare barbă are nouă formațiuni sau șuvițe manifeste în Fața cea Mică, și încă patru înlăuntrul Craniului Feței celei Mari, ca Creier Ascuns. Șuvițele Numelor Feței celei Mari se răsucesc, în general, spre litera *Ayin* ע din [Lumea] *Atziluth*, iar cele ale Feței celei Mici spre litera Alef א, din aceeași lume. Bărbile celor două Fețe, cu respectivele nouă „formațiuni" de Nume, sunt arătate în Figurile 3.3 și 3.4.

Barba Credinței, NU (לא), este menționată întrucât este cea
mai prețioasă dintre toate.
Ea iese din dreptul urechilor și înconjoară fața,
Buclele albe [șuvițe de Nume] urcă și coboară,
Separându-se în treisprezece splendori ale splendorilor.[10]

Formațiunile Bărbilor sunt în număr de treisprezece,
În cea de sus [Fața cea Mare].
În cea de jos [Fața cea Mică], ele sunt în număr de nouă.[11]

Fiecare fir de păr este o revărsare a izvoarelor ascunse care curg
din Creierul Ascuns [Fața cea Mare].[12]

Și toate acele fire [Nume răsucite] ies din Creierul Ascuns și
sunt dispuse [sub formă de] „greutăți" [adică *Sefirot*].[13]

FIGURA 3.3 Barba Feței celei Mari (*Sifra Detzniyutha*)

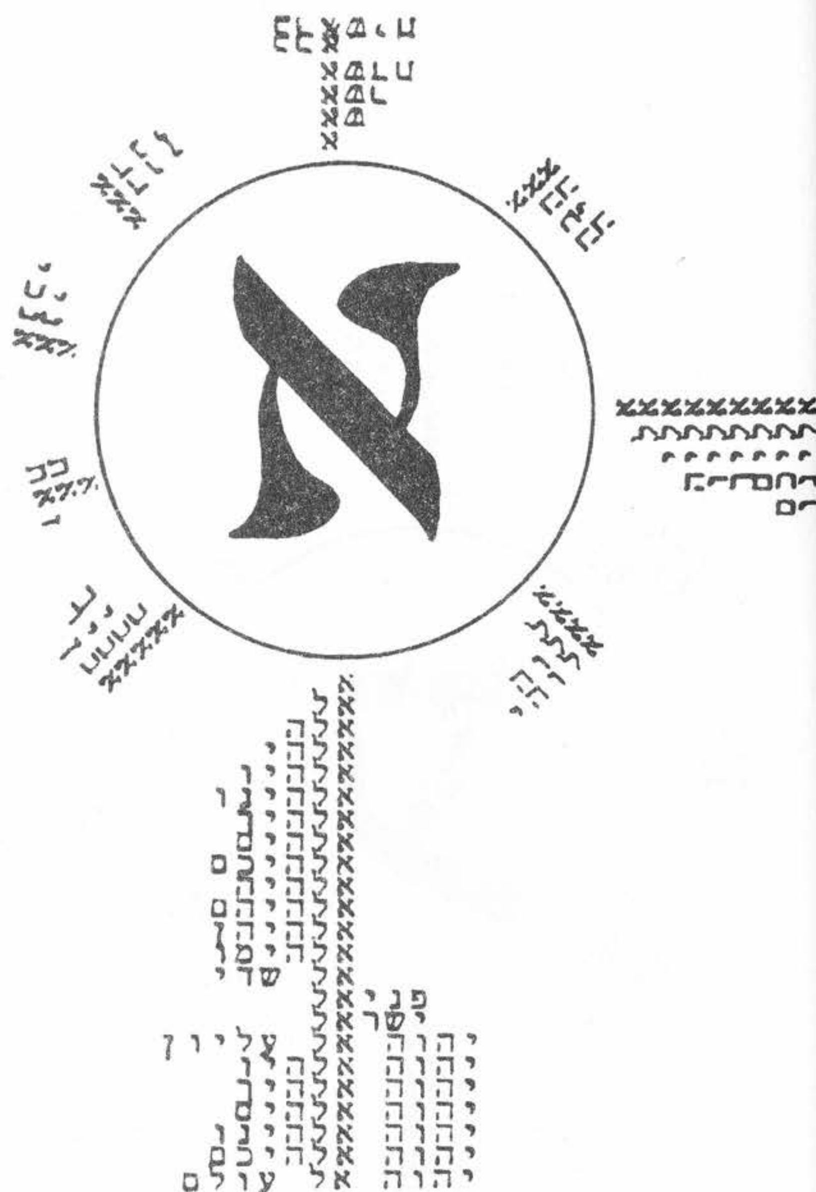

FIGURA 3.4 Barba Feței celei Mici (*Sifra Detzniyutha*)

Concluzie

Când vorbim despre două „Fețe", trebuie să avem întotdeauna în vedere că vorbim despre o unitate absolută, care este diferențiată doar de gândirea omenească și poate fi experimentată direct în stările superioare de conștiință. În general, tradițiile mistice sunt foarte fluide și flexibile în atribuirea unui gen Feței celei Mari și Feței celei Mici. În majoritatea tradițiilor mistice, ambele pot fi de gen masculin sau de gen feminin. În cadrul unei tradiții particulare, Feței celei Mari i se poate atribui genul masculin, iar Feței celei Mici genul feminin și/sau viceversa. Cele două Fețe pot fi, de asemenea, ambele masculine sau ambele feminine. În Cabala, de exemplu, găsim multe referiri la tatăl cel bătrân cu păr alb și la tânărul rege cu păr ca pana corbului, precum și la mama cea bătrână și la fecioara *Shekhinah* (שכינה).

În toate tradițiile putem găsi și multe nume impersonale și referințe la Fața cea Mare, care nu sunt nici masculine, nici feminine. Fața cea Mică însă, ca principiu activ, este întotdeauna numită și desemnată la modul personal ca masculină și feminină. Este concludent să observăm că Tora poruncește: „Cinstește-i pe tatăl tău și pe mama ta". Deși aceasta se înțelege, de obicei, ca o referire la părinții lumești, semnificația sa superioară ne îndeamnă să-i cinstim pe Tatăl nostru Divin și pe Mama noastră Divină.

Marele și îndrăgitul sfânt bengalez din secolul al XIX-lea, Sri Ramakrishna Paramahamsa, a oferit mai multe analogii utile pentru relația dintre Fața cea Mare și Fața cea Mică (aspectele static și activ ale Divinității). Acestea includeau relația dintre lapte și albeața sa, dintre o nestemată și sclipirea ei, dintre o flacără și puterea ei de a arde, dintre Soare și razele sale[14]. O

veche analogie vedică îl compară pe Dumnezeu cu un păianjen care țese o pânză și o retrage înapoi în corp. O analogie din Cabala citează relația dintre literele alfabetului* și vocale: fără vocale (aspectul activ), literele (aspectul inactiv) nu pot fi pronunțate. În Tantra se spune că „fără vocale oasele lui Shiva nu pot să danseze".

O altă analogie, care ilustrează natura și relația dintre cele două Fețe, este prezentată în parabola cu șarpele și frânghia:

> Un om mergea în amurg pe un drum de țară. După o cotitură, a întâlnit ceva ce părea să fie un șarpe mare. Frica a pus stăpânire pe el și, fără să se gândească, a sărit înapoi ca să nu fie mușcat. Când s-a uitat la șarpe, a observat că acesta nu se mișca. A luat o piatră și a aruncat-o spre șarpe, dar acesta tot nu s-a mișcat. El s-a gândit: „Poate că șarpele este mort". Gândul acesta i-a mai alungat frica, iar el s-a apropiat tiptil ca să vadă mai bine șarpele. Spre uimirea și ușurarea lui, și-a dat seama că nu era, de fapt, un șarpe, ci o frânghie pe care o confundase cu un șarpe.

În povestea aceasta, în primul rând a trebuit să existe o frânghie pe care omul s-o confunde cu un șarpe. „Natura de șarpe" a fost o supraimpunere** [a acestuia] peste frânghie, care a existat numai în mintea omului. Aceasta este natura Creației, care este o iluzie colectivă. „Natura de șarpe" a Feței celei Mici este o iluzie supraimpusă peste realitatea „frânghiei" Feței celei Mari. Iluzia unei „diferențe în Sine însuși" este un joc al Divinității, care apare dintr-un misterios capriciu al Său.

---

* Literele propriu-zise ale alfabetului ebraic sunt toate consoane. (*N. red.*)

** Termen important în Advaita Vedanta, care se referă la suprapunerea peste Adevăr a unei aparențe iluzorii (ca în celebra povestire de mai sus). (*N. red.*)

Arborele cabalistic al Vieții

Introducere

Aproape toate cărțile despre Cabala prezintă una sau mai multe forme ale hărții conștiinței cunoscute ca „Arborele Vieții". Arborele Vieții reprezintă, obiectiv, ansamblul psihospiritual format din sufletul individual – sau Microcosmosul – „creat după imaginea lui Elohim" și Sufletul Divin – sau Macrocosmosul – în calitate de „Corp al Omului Ceresc" (Adam Qadmon*, אדם קדמון). Astfel, cuvântul ebraic *adam* (אדם, literal „om"), la fel ca și cuvântul sanscrit *purusha*, desemnează atât persoana individuală, cât și Persoana Supremă a Sinelui Divin.

> Pe bolta de deasupra capetelor fiarelor era ceva care semăna cu un tron și la înfățișare era ca piatra de safir, iar sus pe acest tron era ca un chip de om.[15]

Cum am menționat în treacăt mai înainte, Arborele Vieții este echivalentul cabalist al *cakra*-elor tantrice (vezi Figura 1.3) și al echivalentelor lor sufite – *Latifa*[16]. [Cele zece] *Sefirot* din Arborele Vieții, *cakra* și *Latifa*, reprezintă aceeași succesiune de centri sau stadii ale conștiinței, care corespund diferitelor plexuri nervoase de-a lungul coloanei vertebrale și a creierului. Arborele *cakra*-elor și cel sufit au un singur format, cu toți centrii dispuși într-un singur rând vertical. Dimpotrivă, în Cabala există o varietate considerabilă de Arbori ai Vieții. Unii sunt bidimensionali și lineari cu una, două sau trei coloane verticale; unii sunt plați și circulari; iar alții sunt tridimensionali. Aproape toate cărțile despre Cabala conțin numai diagrame de Arbori plați. Majoritatea acestora au un trunchi vertical drept,

---

* În original Adam **K**admon, scris inclusiv în ebraică folosind *kaf* כ. Corect este cu *qof* ק, Qadmon. (*N. red.*)

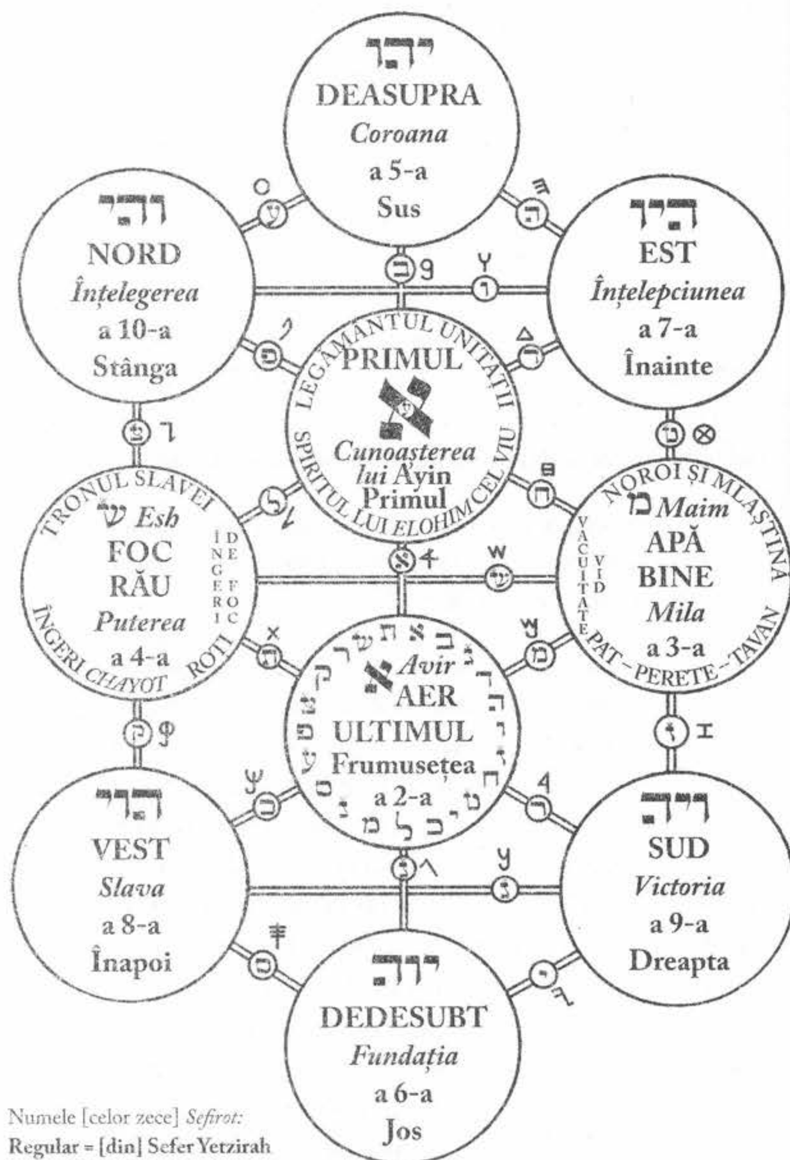

FIGURA 3.5 Cele Zece Inefabile *Sefirot*

numit „Coloana Centrală", flancat de două ramuri laterale paralele, numite „Coloane Laterale" sau „Coloana din Stânga" și „Coloana din Dreapta".

O structură formată din zece cercuri conectate prin linii este suprapusă peste cele trei coloane (vezi Figura 3.5). Cercurile sunt cunoscute individual ca *Sefira* (sferă) și colectiv ca *Sefirot* (sfere).

Există două seturi foarte diferite de nume pentru aceleași *Sefirot*. Un set mai rar folosit provine din *Sefer Yetzirah*, iar cel cunoscut și întrebuințat pe scară largă provine din *Zohar*. Pentru familiarizarea cititorului cu limbajul ambelor lucrări, [cele zece] *Sefirot* vor fi desemnate cu ambele seturile de nume. Mai întâi va fi dat numele fiecărei *Sefira* din *Zohar*, apoi cel din *Sefer Yetzirah*. Numele din *Yetzirah* sunt precedate fiecare de calificativul „profunzime a..." (*Omehq*), dar de dragul conciziei acesta va fi de obicei omis în referirile la ele. Cele două nume vor fi separate printr-un slash, adică *Sefira* Coroanei/Deasupra, *Sefira* Înțelepciunii/Est etc. Tot de dragul conciziei, *Sefira* Cunoașterii (lui *Ayin*) din *Zohar* va fi desemnată, simplu, ca *Sefira* Cunoașterii. [Cele zece] *Sefirot*, se spune, sunt emanații ale Sursei Divine nemanifestate și nediferențiate. Ele formează un set de Patru Lumi sau planuri coerente ale existenței, în care creaturile pot să existe datorită caracterului relativ ordonat și lin al schimbării. *Sefer Yetzirah* ne spune că *Sefirot* emană ca perechi de contrarii, precum Est și Vest, Coroană și Fundament, Apă și Foc[17].

[Cele zece] *Sefirot* sunt legate între ele prin „Porți". Fiecare dintre Porțile de legătură este asociată cu o anumită literă a alfabetului ebraic. *Sefer Yetzirah* este principala sursă a învățăturilor privitoare la natura literelor și la distribuirea lor în [cele zece] *Sefirot* de pe Arbore. Porțile care conectează [cele zece] *Sefirot* sunt [căi de acces] ce permit conștiinței să călătorească

de la un plan al existenței la altul. De exemplu, toate ființele vii trec, în fiecare zi și noapte, prin două Porți care conectează trei *Sefirot*. Planul fizic – care la majoritatea ființelor omenești este starea de veghe a conștiinței dualiste – este reprezentat de *Sefira* de la baza Arborelui, numită „Regatul" (nu există echivalent în *Sefer Yetzirah*). Seara, când mergem la culcare, trecem mai întâi prin Poarta literei *Bet* ב, ce unește *Sefira* Regatului cu *Sefira* Fundației/Dedesubt, apoi intrăm în *Geviyah* (învelișul astral) din Lumea Formării. Toți oamenii fac lucrul acesta în fiecare noapte, majoritatea experimentându-l ca pe o stare inconștientă de somn REM. Totuși, dacă Poarta este traversată menținându-se [priza de] conștiință, ea va fi experimentată ca o stare de vis conștient. *Sefira* Fundației/Dedesubt este punctul de plecare de unde putem intra în [diferite] stări psihice, trecând printr-una dintre Porți în coloanele laterale sau chiar să accedem niveluri mai înalte de conștiință, urcând pe Coloana Centrală către *Sefira* Frumuseții/Ultimul. Când traversăm următoarea Poartă, numită Poarta lui *Gimel* ג, continuând să urcăm pe Coloana Centrală a Arborelui, pătrundem în *Sefira* Frumuseții/Ultimul. Aproape toți oamenii experimentează această *Sefira* ca somn profund și trec prin cele două Porți și prin cei trei centri inferiori în mod inconștient. Unii indivizi sunt capabili să se deplaseze conștient între acești trei centri inferiori, iar unii pot să proceseze simultan informația din starea de veghe și din stările [trăite în planul] astral, în mod natural.

Structura Arborelui Vieții

Cele trei coloane ale Arborelui și respectivele lor *Sefirot* se spune că emană din sau sunt ancorate în substratul rădăcinilor „existenței negative", nediferențiate și nemanifestate. Coloana Centrală emană din rădăcinile „existenței negative" printr-un

singur punct din *Sefira* cea mai înaltă, numit „Coroană" în *Zohar* și „Deasupra" în *Sefer Yetzirah*. În evenimentul inițial al genezei Universului, Lumina nemanifestată a Infinitului intră în *Tzimtzum* („Contracția circulară") prin acel punct din Lumea celestă *Atziluth* („Emanație"), declanșând o fluctuație cuantică ce produce Big Bang-ul și ulterioara dilatare a Universului. Ea coboară apoi prin cele trei lumi succesive, manifestând în felul acesta Arborele complet. În doctrina luriancă, expusă în *Etz Ha Chayyim*, Coloana Centrală este numită „Linia Luminii" (*Kav*).

Odată cu expansiunea Arborelui, Universul este creat de Capul Celest al lui Mesia numit „Primul", fiind menținut în Arbore sub forma unei tensiuni echilibrate între Fața cea Mare și Fața cea Mică[18]. Extinderea Coloanei Centrale este precipitată și susținută de tensiunea dintre cei doi *Sefirot*, Coroană/Deasupra și Fundament/Dedesubt, care emană ca o pereche de contrarii. Coloana Centrală se spune că este o „oglindă clară". Pe măsură ce ea se extinde, Coloana din Dreapta și Coloana din Stânga se manifestă ca reflexii diametral opuse în oglinda clară a Coloanei Centrale. [Cele opt] *Sefirot* rămase emană ca perechi de contrarii în cele două coloane laterale, iar cele Patru Lumi cabalistice se manifestă ca planuri de existență coerente. Cele Patru Lumi cabalistice vor fi discutate în secțiunea următoare.

Aceste trei coloane distincte joacă un rol important în diferitele moduri în care se poate realiza ascensiunea prin Arborele. Când energia spirituală (numită *Shekinah* în ebraică și *Kundalini* sau *Cit shakti* în sanscrită) se trezește, ea urcă Arborele Vieții în diferite moduri, extinzând și deplasând conștiința prin planuri succesive ale existenței. Fiecare dintre diferitele căi de ascensiune prin Arbore este numită un „Arbore Operativ". Întregul spectru al Arborilor Vieții este desemnat colectiv ca „Limbajul Arborelui Angelic sau Enochian". Limbajul Arbo-

relui Angelic constă din diverse tipuri de „Arbori Operativi" și „Arbori ai Perfecțiunii" (Figura 3.6). Misticii care caută unirea cu Divinitatea, sfinții, vrăjitorii, magicienii albi sau negri, urcă Arborele pe diferite căi prin [acești] *Sefirot*. Un Arbore Operativ, impregnat cu puterea unui Nume al lui Dumnezeu, al unei mantra sau al altei invocații adecvate, provoacă automat schimbări în conștiința călătorului, [orientând-o] către structura specifică de Porți [parcurse]. Anumite forme specifice ale Arborelui, numite „Arbori ai Perfecțiunii", se referă la yoghini iluminați, devoți transcendenți, sfinți și Mesia. În această carte vor fi prezentate toate diversele tipuri de Arbori Operativi și Arbori ai Perfecțiunii.

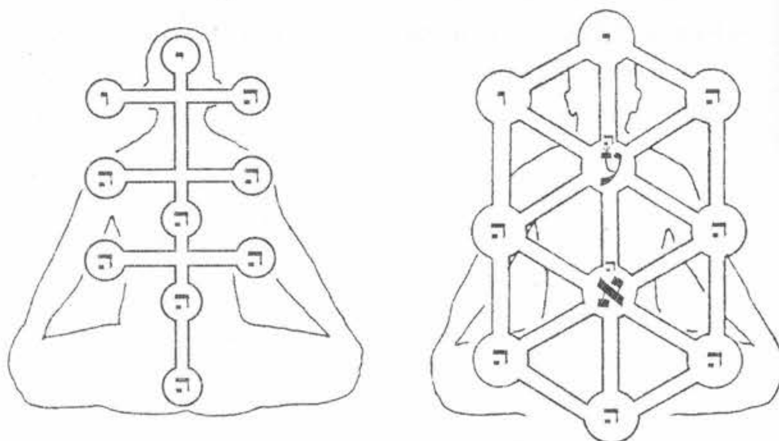

FIGURA 3.6 Arbori Căzuți și Arbori Perfecți pe Corpul Omenesc

Arborele oferă intelectului finit un sistem de referință pentru toate experiențele posibile. Fiecare *Sefira* este, în sine, un Arbore complet, prezent în toate planurile existenței. Întregul Arbore, *la fel ca fiecare Sefira individuală*, este prin urmare o scară nesfârșită, de la starea de veghe și până la Lumina Infinitului (*Ayin Sof Or*, אין סוף אור). Un mare secret al Porților este că ele sunt situate în Lumina Infinitului. Așadar, închizând ambele

capete ale oricăreia dintre Porți, conștiința se extinde automat în Lumina Infinitului. De aceea experiența de la nivelul Porților poate fi mai tulburătoare decât cea din [cele zece] *Sefirot*, care este relativ stabilă și ordonată.

O altă componentă semnificativă a Arborelui Vieții se numește „Curtea Interioară". Curtea Interioară a Arborelui, cunoscută și ca „Tronul Slavei lui *El Shadai*", se referă în general la o grupare de patru *Sefirot* din centrul Arborelui Perfecțiunii. Curtea Interioară se vede cel mai clar în Arborii tridimensionali, în formă de piramidă dublă, [care se găsesște în] *Sefer Yetzirah* și literatura *Merkabah*. În *Sefer Yetzirah*, cei patru *Sefirot* ai Curții Interioare se numesc Spiritul lui Elohim cel viu, Aer, Apă și Foc; și alternativ, Profunzimea Primului sau, simplu, Primul, (Profunzimea) Ultimului, (Profunzimea) Binelui și (Profunzimea) Răului. În *Zohar*, ei sunt [patru] Sefirot: ai Cunoașterii, Milei, Puterii și Frumuseții. Fiecare set format din aceste patru *Sefirot* corespunde celor trei litere Mamă – *Alef* א, *Mem* מ și *Shin* ש – și literei *Tav* ת a Sfântului Templu. În formele plate ale Arborelui, *Sefira* Milei/Apă se mută în Coloana din Dreapta, iar *Sefira* Puterii/Foc se mută în Coloana din Stânga (vezi Figura 3.5).

Cele patru *Sefirot* ai Curții Interioare corespund și celor patru „Capete Celeste" ale lui Mesia al Domnului יהוה. Aceste patru capete contribuie, în mod esențial, la crearea, menținerea și dizolvarea Universului manifestat al Feței celei Mici. În *Sifra Detzniyutha*, emanația și manifestarea [celor patru] *Sefirot* prin acțiunea Capului lui Mesia numit „Primul" (*Reshith*) este descrisă ca Fața cea Mică întorcându-se dinspre Fața cea Mare spre exterior. Dimpotrivă, când Universul Feței celei Mici este dizolvat prin acțiunea Capului lui Mesia numit „Ultimul" (*Acharit*), coloanele laterale se năruie, iar [cele patru] *Sefirot* revin în starea

lor nemanifestată în rădăcinile Arborelui[19]. Odată cu disoluția universului Feței celei Mici, cele două „Fețe" se spune că revin la condiția „privirii Față-către-Față". Cele patru Capete ale lui Mesia și natura sosirii mesianice a Domnului יהוה vor fi discutate, mai pe larg, într-o secțiune ulterioară.

Pe lângă cei patru *Sefirot* ai Curții Interioare, Arborele are șase „*Sefirot* Direcționale". În *Sefer Yetzirah*, cele șase *Sefirot* direcționale sunt numite, în mod adecvat, „Deasupra, Dedesubt, Est, Vest, Nord și Sud". În Zohar, ele sunt numite respectiv „Coroană, Fundație, Înțelepciune, Slavă, Înțelegere și Victorie". În literatura *Merkabah*, patru dintre [cele șase] *Sefirot* Direcționale sunt corelate cu cele patru *Chayot* (חיות, „Ființe Vii", singular חיה, *Chayah*), fiind desemnate și ca „Picioarele Tronului [Divin]".

> Și Elohim spuse că apele vor mișuna de *Chayah*.[20]
> Și fiarele [*Chayot*] alergau înainte și înapoi iute ca fulgerul.[21]
> Și în mijloc am văzut ceva ca patru fiare [*Chayot*], a căror înfățișare semăna cu chipul omenesc.[22]

Natura [celor șase] *Sefirot* Direcționale poate fi cel mai ușor înțeleasă în Arborii tridimensionali, deoarece oamenii trăiesc și se mișcă într-un spațiu tridimensional. Pe arborii bidimensionali, funcția lor, în ce privește direcționalitatea, este mai puțin evidentă, întrucât astfel de Arbori pun accentul pe structura cu trei coloane, iar doi dintre [cei patru] *Sefirot* ai Curții Interioare sunt mutați pe coloanele laterale. Într-un fel, se poate spune că cele douăzeci și două de litere sunt aspectele cele mai semnificative ale Cabalei. Încă din copilărie, alfabetul este adânc întipărit în mințile celor mai mulți evrei. Însă, deși majoritatea evreilor cunosc literele ebraice, relativ puțini sunt conștienți de funcția și natura lor în contextul Cabalei. Cum am

menționat mai sus, cea mai veche și mai prolifică sursă privind natura mistică a literelor ebraice individuale este *Sefer Yetzirah*. În *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor"), literele sunt văzute preponderent în calitate de componente ale Numelor Divine și în contextul Limbajului Arborelui Angelic, dar nu se mai fac alte precizări în legătură cu ele. În *Sefer Yetzirah*, pe de altă parte, literele individuale sunt prezentate în rolul lor de infrastructură ce conectează cele zece *Sefirot*. Ele sunt identificate în funcție de tipul lor („Mamă", „Dublă" sau „Simplă"), de modul cum se corelează cu diverse aspecte ale corpului și ale naturii, și de legăturile dintre ele. Majoritatea cărților contemporane despre Cabala iudaică și Cabala Practică atribuie literele Porților altfel decât în *Sefer Yetzirah*, adesea în acord cu învățăturile lui Luria consemnate postum de Vital. Asemenea discrepanțe nu implică neapărat o dihotomie între concepții opuse, întrucât există o flexibilitate legată de dispunerea Porților pe Arbore în diferite moduri. Totuși, unele dintre aceste modele pot fi problematice și, în general, se recomandă să se lucreze cu corespondențele din *Sefer Yetzirah*. Discuția despre Porțile-litere va continua în capitolul 5, unde vor fi aduși în centrul atenției Arborii din *Sefer Yetzirah*.

Cele Patru Lumi cabalistice

Cabala descrie Patru „Lumi". Aceste Patru Lumi se numesc respectiv *Atziluth* (אצילות, „Lumea Emanației"), *B'riyah* (בריאה, „Lumea Creației"), *Yetzirah* (יצירה, „Lumea Formării") și *Asiyah* (עשיה, „Lumea Activității sau a Făptuirii"). Lumea *Atziluth* mai este numită și „Lumea Celestă". Ea își are rădăcinile în *Sefira* Coroanei/Deasupra și este corelată cu litera *Yod* י din numele יהוה. În *Atziluth*, cele douăzeci și două de

litere ebraice sunt încă nemanifestate și se spune că „fiecare în parte face să strălucească coroana Regelui Preaînalt".

> Cel Vechi [de Zile] este ascuns și tăinuit.
> Fața cea Mică este manifestată și NE-manifestată.
> Când este manifestată, este scrisă cu litere;
> NU-ul de la nivelul Său este ascuns în litere.
> Douăzeci și două de litere care sunt ascunse,
> Douăzeci și două de litere care sunt manifestate.
> Un Yod י ascuns, un Yod י manifestat.
> Ce este ascuns și ce este manifestat se echilibrează în greutate.[23]

Lumea *B'riyah* își are rădăcinile în *Sefira* celestă Înțelepciune/Est și este corelată cu primul *Heh* ה din Numele יהוה. În Lumea *B'riyah*, este manifestat Cuvântul lui Dumnezeu (cunoscut în Cabala ca „*Alef* al Unității"), literele diferențiindu-se [din punct de vedere] vibrațional și combinându-se pentru a forma Nume Divine. În *B'riyah*, ființele nu au formă și există doar ca „semnături vibraționale".

> Două pietre (litere) construiesc două case, trei pietre construiesc șase case, patru pietre construiesc douăzeci și patru de case, cinci pietre construiesc o sută douăzeci și cinci de case, șase pietre construiesc șapte sute douăzeci de case, șapte pietre construiesc cinci mii patruzeci de case. De aici mergi mai departe [adică extrapolează] și gândește ceea ce gura nu este capabilă să rostească și urechea nu este capabilă să audă.[24]

Lumea *Yetzirah* este cunoscută îndeobște ca Lumea Astrală. Ea își are rădăcinile în *Sefira* celestă Înțelegere/Nord și este corelată cu litera *Vav* ו din Numele יהוה. În *Yetzirah*, Numele din *B'riyah* interacționează între ele și manifestă formele arhetipurilor divine, care sunt latente și nediferențiate în *Sefira* Înțelegerii/Nord. Ființele din *Yetzirah* au atât Nume, cât și Formă.

În sfârșit, în Lumea *Asiyah* există o aparentă solidificare a formelor din *Yetzira* ca materie fizică. Lumea *Asiyah* își are rădăcinile în *Sefira* Cunoașterii/Primul din Lumile Superioare și este reprezentată pe Arbore de *Sefira* Regatului. *Sefira* Regatului este asociată cu *Shekhinah* și cu ultimul *Heh* ה din Numele יהוה. Cele Patru Lumi sunt reprezentate ca un continuum de către Arborele Vieții. Ele sunt conectate succesiv între ele prin Porți-litere, care permit conștiinței să se deplaseze de la una la alta.

Multor oameni le vine greu să înțeleagă ideea celor Patru Lumi conținute în Arbore. Dificultatea provine adesea din faptul că ele pot fi atribuite unor grupări de *Sefirot* pe Arbore, în forma sa verticală, plată. În același timp, fiecare *Sefira* conține un Arbore complet, care se extinde prin cele Patru Lumi. Relația dintre Arbore și cele Patru Lumi este prezentată în Figurile 3.7 și 3.8. Fiecare figură conține două forme diferite ale Arborelui. Diagramele în care este vizibilă *Sefira* Cunoașterii/Primul, situată la nivelul gâtului și nu există o *Sefira* a Regatului [corespunzând zonei anusului]*, reprezintă Arbori ai Perfecțiunii. Arborii în care *Sefira* Regatului este vizibilă, iar *Sefira* din gât este invizibilă, sunt Arbori Operativi sau „Căzuți". Deosebirea dintre Arborii Perfecți și cei Operativi va fi discutată în detaliu în secțiunea „Arborele Vieții și «Căderea lui Adam»".

În Figura 3.7, Lumile cabalistice sunt asociate cu seturi succesive de *Sefirot* în josul Arborelui. Figura 3.8 arată cele Patru Lumi sub forma unor cercuri concentrice cu diametre tot mai mici în fiecare dintre *Sefira*. Cercul exterior al fiecărei *Sefira*, începând cu Coroană/Deasupra, corespunde Arborelui Lumii *Atziluth*. Al doilea cerc din fiecare *Sefira*, începând cu Înțelepciune/Est, corespunde Arborelui Lumii *B'riyah*. Al trei-

* Mai exact perineală, în conexiune cu *Muladhara cakra*. (*N. red.*)

lea cerc în ordinea descrescătoare din fiecare *Sefira*, începând cu Înțelegere/Nord, corespunde Arborelui Lumii *Yetzirah*. Ultimul și cel mai mic dintre seturile de cercuri concentrice, reprezentând cei șapte *Sefirot* ai Lumii *Asiyah*, completează Arborele în cele Patru Lumi.

Qlifoth (învelișurile conștiinței întrupate)

Conștiința se manifestă [la modul] substanțial în cele Patru Lumi sub forma diferitelor învelișuri ale existenței întrupate (קליפות, plural *qlifoth*, singular *qlifah*). *Qlifoth* ale conștiinței

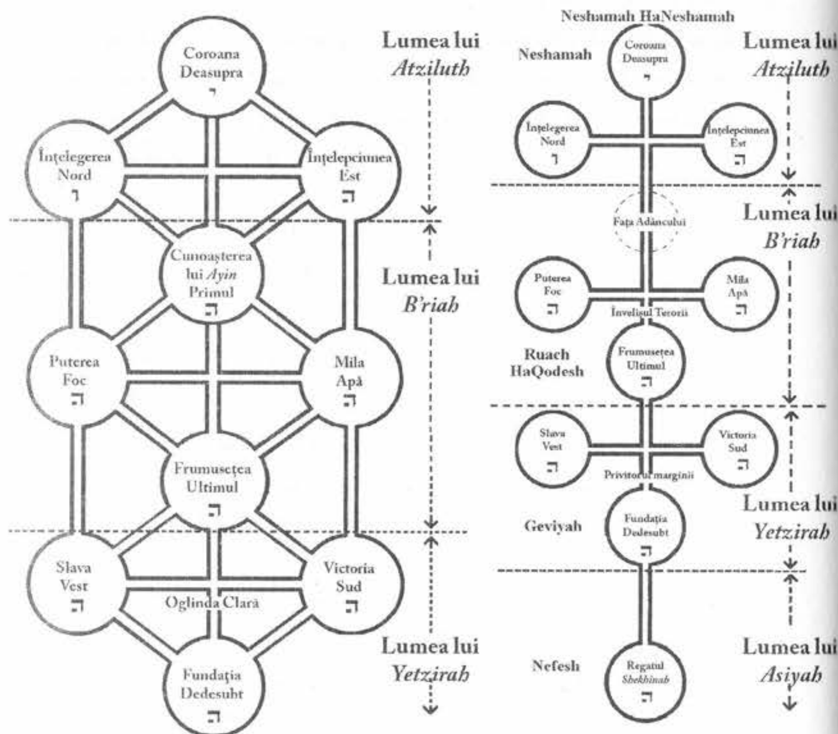

FIGURA 3.7 Cele Patru Lumi în Arborii Căzuți și în cei Perfecți (1)

omenești întrupate se corelează cu *qlifoth* ale conștiinței divine întrupate [sub forma diferitelor] planuri ale existenței. *Qlifoth* din Cabala pot fi puse în corelație cu „corpurile" (*sharira*) și cu „învelișurile" (*kosha*)[25] din Vedanta. Ca substanță împuternicită de conștiință, care se manifestă în cele Patru Lumi, *qlifoth* coexistă, asemenea foilor unei cepe, în ordine inversă, diferind între ele prin mărime, densitate și frecvența vibrației. Fiecare *qlifah* își pune amprenta pe învelișul următor, mai dens. Ne putem imagina, de asemenea, că învelișurile succesive aruncă umbre ce se materializează ca învelișuri din ce în ce mai dense. Ascensionând prin Arbore, conștiința individualizată expansionează prin straturile succesive, cu stările și stadiile lor respective, și cu puterile lor asociate. Ce se întâmplă în [procesul de]

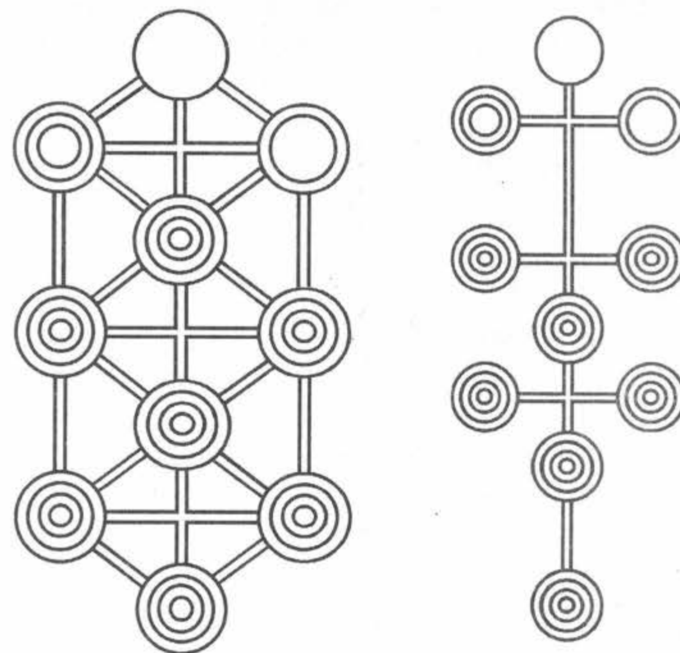

FIGURA 3.8 Cele Patru Lumi în Arborii Căzuți și în cei Perfecți (2)

ascensiune al Arborelui va fi descris într-o secțiune ulterioară a acestui capitol, iar experiențele din diversele straturi vor fi și ele examinate mai detaliat în capitolul 6.

Qlifoth este corelat și cu cele patru litere *Yod* י, *Heh* ה, *Vav* ו, *Heh* ה (și ca atare suntem formați „după imaginea lui Elohim"). Învelișul fizic din Lumea *Asiyah,* îmbibat cu energie vitală (רוח *ruach*; în chineză, *qi*; în sanscrită, *prana*), se numește *Nefesh* (נפש) și este reprezentat de ultimul *Heh* ה. Învelișul astral, numit *Geviyah* (גויה), este întruparea conștiinței în Lumea *Yetzirah* („Formare") și este reprezentat de litera *Vav* ו[26]. Primul *Heh* ה este asociat cu *Ruach Ha Qodesh* (רוח הקדש, „Duhul Sfânt") – cel plin de beatitudine – din Lumea *B'riyah* („Creație"). *Yod* י corespunde conștiinței-martor a lui *Neshamah* (נשמה, „Sufletul Divin", echivalent cu *Atman* [al tradiției] hinduse) din Lumea celestă *Atziluth* („Emanație"). „Spatele lui *Neshamah*" sau conștiința de la rădăcinile Arborelui se numește *Neshamah Ha Neshamah* (נשמה הנשמה „Sufletul Sufletului") sau *Yechidah* (יחידה, „Singularitate").

Qlifoth au „găuri" și se rotesc unul în jurul altuia ca sferele dintr-o minge-puzzle chinezească. Găurile se pot alinia aleatoriu, lăsând să se întrezărească Lumina lui *Neshamah*. Dar, cum învelișurile continuă să se miște, găurile nu se mai aliniază și scurta viziune încetează. Majoritatea oamenilor încearcă să uite aceste străfulgerări [calificându-le] ca niște experiențe traumatice. Purificarea învelișurilor prin repetarea unei mantra-rădăcină aduce cu timpul capacitatea de a accepta astfel de străfulgerări ca pe niște experiențe dezirabile, făcând posibilă susținerea lor pe o durată mult mai lungă. Acesta este avantajul cel mai semnificativ al „luării Numelui" (repetarea mantrei-rădăcină) față de tehnicile de străfulgerare aleatorie.

Arborele Vieții și „Căderea lui Adam"

Arborele Vieții este o hartă universală, atât pentru evoluția conștiinței Divine, cât și pentru cea a conștiinței individuale, în planurile existenței. El conține mistere, care se manifestă atât la nivel macrocosmic, cât și microcosmic. Unul dintre misterele descrise de Arborele Vieții este „Căderea lui Adam". Căderea aceasta este portretizată în deosebirea dintre „Arborii Operativi" și cei „Perfecți" (vezi Figura 3.6). Arborii Operativi sunt numiți astfel, fiindcă reprezintă diferite căi de a urca Arborele. Principala sursă pentru toate tipurile de Arbori Operativi este *Sefer HaShmoth*. Arborii Operativi mai sunt cunoscuți și ca „Arbori Căzuți". În Arborii Căzuți, *Sefira* Cunoașterii/Primul a devenit invizibilă și a „căzut" în poziția *Sefira*-ei Regatului, situată în centrul din zona anală, care atârnă la baza Arborelui. În *Sefer Yetzirah* nu există echivalent pentru *Sefira* Regatului, fiindcă ea are numai Arbori Perfecți, în care *Sefira* din zona gâtului este vizibilă și nu există o *Sefira* în centrul anal.

La nivel macrocosmic, Căderea lui Adam este văzută ca o aparentă diferențiere a stărilor materiei în Arborele *Asiyah*. De exemplu, materia poate să existe în starea de colaps din centrul găurilor negre ca *Sefira* Cunoașterii/Primul. Sau ea poate să existe într-un mod dilatat, alcătuită mai ales din atomi de hidrogen, în *Sefira* Regatului. Este esențial să reținem că *Sefira* Regatului și *Sefira* Cunoașterii/Primul sunt una, nu două. Este ca și cum ai privi același obiect din două părți. La nivelul microcosmic al Arborelui Perfect, conștiința umană percepe Universul din *Sefira* Cunoașterii/Primul ca pe o unitate spirituală perfectă în mintea lui Dumnezeu (Fața cea Mare). În Arborele Căderii, conștiința umană este dualistă, [localizată] în *Sefira* Regatului, percepând Universul material ca diferențiat

de cel spiritual. Căderea este o iluzie întreținută în conștiința individuală de Stăpânul Universului prin mijlocirea puterii sale de ocultare, susținută prin cinci limitări: limite temporale, limite spațiale, atașamente față de lucruri particulare, cunoaștere limitată și capacitate de acțiune limitată*. Numele ebraic principal pentru aspectul activ al lui *Ayin* ca Creator, Susținător și Distrugător al Creației, este formula din patru litere ה – ו – ה – י (vocalizată de unii ca *Yahweh* și, mai obișnuit, ca *Iehovah*)[27]. Căderea *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul în *Sefira* Regatului este reflectată și în duplicarea literei *Heh* ה din יהוה. Primul *Heh* ה reprezintă starea latentă sau nemanifestată a tuturor posibilităților iluzorii (ale *Maya*-ei), sub forma unui număr infinit de „unde de idei", iar ultimul *Heh* ה este manifestarea lor aparent finită în materie.

Majoritatea cărților despre Cabala prezintă numai ceea ce este cunoscut ca „Arborele Compozit al Vieții" (vezi Figura 3.9). Arborele Compozit se obține prin suprapunerea tuturor căilor Arborilor Operativi. Forma aceasta a Arborelui este deseori concepută, în mod eronat, ca fiind ea însăși o cale operativă. Dar cum toate [cele zece] *Sefirot* de pe Arborele Compozit sunt conectate între ele, nu există un traseu anume pentru ascensiunea Arborelui, ea nefiind eficientă, prin urmare, ca o cale operativă. Numele diferitelor trasee operative, [ce se găsesc] în *Tanakh* și în tradiția cabalistică, atribuite Porților dintre *Sefirot*, sunt enumerate în legătură cu diagrama Arborelui Compozit în Tabelul 3.1.

În multe cărți contemporane despre Cabala, Arborele Compozit este înfățișat cu Porți, care conectează *Sefira* Regatului cu *Sefira* Victoriei/Sud și cu *Sefira* Slavei/Vest. ***Acest lucru nu este***

* Aceasta este riguros și poziția *śivaismului* nondualist, respectiv descrierea celor cinci Cuirase (*pañca kañcuka*). (*N. red.*)

corect. Când *Sefira* Cunoașterii/Primul „cade" și devine *Sefira* Regatului, ea ia cu sine Poarta lui *Bet* ב, care, în felul acesta, conectează *Sefira* Regatului numai cu *Sefira* Fundației/Dedesubt. Nicio altă Poartă nu face legătura cu Regatul în Arborele Căderii. Cititorul ar putea să remarce, de asemenea, că Arborele Compozit prezintă Porți care conectează *Sefira* Puterii/Foc cu *Sefira* Înțelepciunii/Est (Poarta lui Samael), și *Sefira* Milei/Apă cu *Sefira* Înțelegerii/Nord (o Poartă pe Calea Sfântului). De obicei, Porțile acestea nu se văd în diagramele Arborilor.

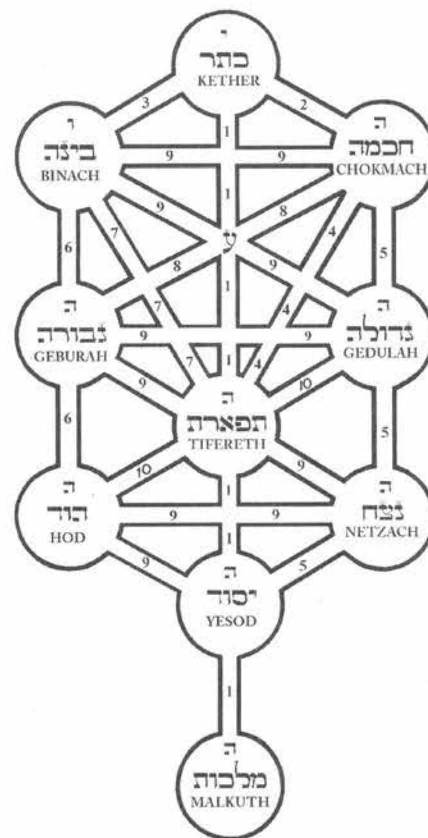

FIGURA 3.9 Arborele Compozit

TABELUL 3.1 Numele Porților de pe Arborele Compozit

1	Porțile lui יהוה Elohenu, Coloana Centrală
2	Porțile Slujitorilor Ireproșabili ai Acțiunii Veșnice
3	Poarta Slujitorilor Impuri
4	Poarta lui Mesia
5	Porțile Conducătorului (Porțile Regale), Coloana din Dreapta
6	Porțile Distrugerii, Coloana din Stânga
7	Poarta Destinului (Sorții)
8	Poarta lui Samael
9	Porțile Sfântului
10	Porțile Vrăjitorului

יהוה – NUMELE PERFECT DIN „NU"

În religia iudaică, cel mai important nume al Feței celei Mici este de departe YHVH יהוה. Cu acest nume sunt săvârșite majoritatea meditațiilor cabalistice mistice și a ritualurilor magice. Cele patru litere – Yod י, Heh ה, Vav ו, Heh ה – corespund respectiv celor Patru Lumi cabalistice: *Atziluth* („Lumea Emanației"), *B'riyah* („Lumea Creației"), *Yetzirah* („Lumea Formării") și *Asiyah* („Lumea Acțiunii"). Relația dintre Fața cea Mare și Fața cea Mică este expusă perfect în Numele יהוה. Numele יהוה descrie uniunea tantrică activă (sexuală) dintre aspectele masculin (*yang*) și feminin (*yin*) ale Feței celei Mari și Feței celei Mici din Lumile Superioară și Inferioară. *Yod* י, care emană din *Sefira* Coroanei/Deasupra, este, în esență, o stare-martor de mărimea întregului Univers. Lumea *Atziluth* este înrădăcinată, prin urmare, în *Sefira* Coroanei/Deasupra. *Heh* ה Superior, care emană din *Sefira* Înțelepciunii/Est, este condiția latentă a tuturor posibilităților ce țin de *maya* (iluzorii). Lumea *B'riyah* își are rădăcinile în *Sefira* celestă Înțelepciune/Est. În

capitolul 2 din *Sifra Detzniyutha*, *Heh* ה este echivalat cu nările Feței celei Mari, prin care „se precipită" respirația cosmică.

> Suflul coloanei goale pe dinăuntru (nasul) a Celui Vechi [de Zile] de pe Fața cea Mică.
> Fără suflu, El există ca NU (לא).
> În *Heh* ה, El este manifestat (*B'riyah*).
> *Heh* ה deasupra, *Heh* ה dedesubt.
> Așa cum este scris: *AHH* Adonai Elohim (אהה אדני אלהים).[28]

Iar în capitolul 3 din *Sifra Detzniyutha*, găsim:

> În coeziune cu cel atașat, în suflul greutăților* este יהו.
> *Yod* י superior este împodobit cu cununa Celui Vechi [*Ayin* ע al Feței celei Mari], învelișul celest cel limpede și tainic.
> *Heh* ה superior este împodobit cu suflul care vine din deschizăturile coloanei goale pe dinăuntru [nasul] ca să dea viață.
> *Vav* ו superior, lampa întunericului adânc, cu laturile împodobite.
> Literele se extind apoi și sunt incluse în Fața cea Mică.
> La fel cum au sălășluit în craniu,
> Ele se extind în întregul corp ca să statornicească totul.[29]

Vav ו și ultimul *Heh* ה reprezintă acțiunea conștiinței Feței celei Mici în Lumile Inferioare. *Vav* ו emană din *Sefira* feminină Înțelegere/Nord și este masculin (*yang*) în planurile inferioare. Lumea *Yetzirah* își are rădăcinile în această *Sefira* celestă. Ultimul *Heh* ה emană din *Sefira* Cunoașterii/Primul și este feminin (*yin*) în *Asiyah* („Lumea Acțiunii") ca *Sefira* Regatului. În Cabala, aspectul feminin al Spiritului Feței celei Mici în lumile inferioare se numește *Shekhinah* (שכינה literal

* Textual *In the cohesion of the attached, in the breath of the weights*. Sens neclar. (*N. red.*)

„prezență", „comunitate"). În primul capitol din *Sifra Detzniyutha* găsim versul:

La fel cum *Heh* ה este găsit a fi *Shekhinah*.

Shekhinah are multe nume în Tora, ca de pildă „Mireasă" (כלה, *Kalah*), „Regină" (מלכה, *Malkhah*), „Ea" (היא, *Hya*, pronunțat *hi*) și „Slavă" sau „Cinstire" (כבוד, *Kavod*). În Lumile Inferioare, aparițiile mesianice sunt manifestate prin interacțiunea dintre *Vav* ו și ultimul *Heh* ה . Acțiunea Spiritului lui Mesia în Lumea *Yetzirah* rezonează prin *Vav* ו. Ultimul *Heh* ה este prezența Spiritului Domnului יהוה ca *Shekhinah* în întreaga Creație materială sau „Pământul" (ארץ, *Aretz*). De fapt, în *Tora*, 10–15 procente dintre referirile la Domnul יהוה sunt la genul feminin, deși lucrul acesta este fie adesea greșit tradus, fie ignorat. Este important de reținut că, în pofida dispozițiilor rabinatului, vechea Cabala nu este sexistă. Cabala Mistică instituie unitatea și egalitatea aspectelor masculin și feminin ale Domnului יהוה („Cinstește-i pe Tatăl Tău și pe Mama Ta"), oferind „oportunități egale" de a deveni „Maeștri ai Numelui" și mari slujitori ai Domnului nostru.

În cărțile despre Cabala există o anumită confuzie cu privire la modul în care sunt atribuite literele *Yod* י, *Heh* ה și *Vav* ו [anumitor] *Sefirot* celeste. Mulți autori atribuie numai vârful de sus al lui *Yod* י *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra, iar restul literei *Sefira*-ei Înțelepciunii/Est. *Heh* ה Superior este asociat, prin urmare, cu *Sefira* Înțelegerii/Nord, iar *Vav* ו cu *Sefira* Cunoașterii/Primul. Confuzia aceasta poate să provină din faptul că majoritatea autorilor nu sunt familiarizați cu Arborele Perfecțiunii, neînțelegând clar natura relației dintre *Sefira* Regatului și *Sefira* Cunoașterii/Primul. Confuzia se poate datora și faptului că Arborele cuprinde cele Patru Lumi și, în același timp, fiecare *Sefira* este un Arbore complet. Totuși, strofele din *Sefer HaShmoth* și *Sifra Detzniyutha*, citate mai sus, atribuie clar litera *Yod* י în întregime *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra, pe primul *Heh* ה *Sefira*-ei Înțelepciunii/Est, iar pe *Vav* ו, *Sefira*-ei Înțelegerii/Nord. Ultimul *Heh* ה și Lumea *Asiyah* sunt asociate cu cele șapte *Sefirot* inferioare, începând cu *Sefira* Cunoașterii/Primul.

Poate fi util să vizualizăm litera *Yod* י [din alfabetul] Ezra ca pe un vârtej rotindu-se în jurul unui punct central imobil. Acest punct central imobil este punctul infinitezimal (mai mic decât Constanta Planck, 10^{-34} cm)* din *Sefira* Coroanei/Deasupra, unde Lumina Infinitului pătrunde în *Tzimtzum* („Contracție") și coboară sub forma Coloanei Centrale a Arborelui. Dacă am putea mări acest punct și l-am face vizibil, am vedea că el nu este, de fapt, un punct, ci mai degrabă un cerc, „cununa Celui Vechi [de Zile] care împodobește *Yod*-ul superior". Aici își are *Yod* י rădăcinile, emanând din rădăcinile „existenței negative". Cele două vârfuri ale lui *Yod* י sunt [cele două] *Sefirot* celeste Înțelepciune/Est, respectiv Înțelegere/Nord, sursele cele mai înalte pentru cele două coloane laterale ale Arborelui.

יהוה ȘI NATURA APARIȚIEI MESIANICE

În toate tradițiile mistice, conceptul de Mesia și de apariție mesianică în Lumile Inferioare este punctul culminant al tuturor misterelor, fără egal în ce privește sublimul, incomprehensibilitatea și caracterul său controversat. Reflectând perspectivele aparent conflictuale ale dualismului, nondualismului

* Constanta Planck sau cuanta de acțiune nu este, de fapt, o lungime, dimensiunile ei fiind energie și timp. Autorul se referă la așa-numita „lungime Planck". (*N. tr.*)

cu calificative și nondualismului pur, discutate în capitolul 1, există trei concepții distincte și, se pare, incompatibile, despre misterul lui Mesia.

Unii adoptă necondiționat ideea că Esența Divină imuabilă se manifestă spontan și acționează într-o formă omenească, păstrându-și, în același timp, deplina putere, omnisciență și omniprezență, fără a fi încătușată de legile lui *mazal* și limitările iluziei relativiste. Din această perspectivă, se spune că astfel de ființe preaslăvite apar din timp în timp, pe tot parcursul istoriei omenirii, pentru a proclama în forme proaspete spiritualitatea mistică universală aflată la rădăcina tuturor religiilor.

O altă perspectivă privește asemenea suflete extraordinare ca pe cei mai rari dintre Maeștri, adică „Prietenii" sau *Rasul* ai lui Dumnezeu, care duc vieți exemplare și reflectă perfect atributele divine. Această a doua concepție adoptă, de asemenea, ideea că aspectul activ al Celui Vechi [de Zile] manifestă, susține și dizolvă universul Feței celei Mici prin „Capetele" lui Mesia Celest în [cele patru] *Sefirot* ale Curții Interioare a Arborelui.

În sfârșit, mai sunt și aceia care resping categoric atât ideea unui Mesia corporal, cât și a unuia celest, privind toate Numele și Formele ca iluzorii, singura realitate fiind *Ayin* – „existența negativă".

Cititorul nu trebuie să fie surprins că partizanii acestor trei concepții diferite despre Mesia au tendința să susțină veridicitatea propriei lor perspective în dauna celorlalți. Am menționat anterior că aceste trei abordări diferite ale viziunii mistice asupra lumii nu sunt în conflict, ci reprezintă gradații distinctive ce există numai în intelectul omenesc. Cele trei concepții despre Mesia sunt același gen de gradații ale perspectivei, toate având o valabilitate relativă și reflectând diferite constituții spirituale. Stăpânul Universului pare să se manifeste în forme omenești.

Visul universului Feței celei Mici este proiectat și retras prin acțiunea lui Mesia Celest, iar toate Numele și Formele sunt manifestări iluzorii finite sau umbre ale Ființei infinite nediferențiate.

Mesia vin ca Învățători ai Lumii atunci când virtutea pălește, iar mesajul unității absolute a existenței și a supremației iubirii necondiționate, discriminării și renunțării, ca mijloace de cunoaștere nemijlocită a lui Dumnezeu, este ocultat de impregnările condiționate ale religiilor convenționale. Astfel de ființe extraordinare ne reamintesc, într-o manieră vie, [de] divinitatea noastră inerentă și [de] trezirea spirituală, care este dreptul nostru din naștere.

> Ori de câte ori Legea (*dharma*) slăbește [...] și se întărește nelegiuirea, atunci eu mă manifest. Pentru salvarea celor buni și distrugerea celor răi, pentru statornicirea Legii, mă nasc eră (*yuga*) după eră (*yuga*).[30]

Apărând în formă omenească, Mesia sunt capabili să reprezinte perfect calitățile divine prin intermediul vieții umane, într-un mod care poate fi înțeles de conștiința finită a oamenilor. Astfel, se spune că mesajul unui Mesia *este* viața lui divină. Mesia îndeplinesc și alte funcții importante. Degradarea virtuții este deseori însoțită de o degradare referitoare la Paznicii Porților, care au responsabilitatea să se facă ecoul mesajului [acestor] Mesia și să îndrume umanitatea către „Poarta Deschisă". Uneori, Mesia „întorc ceasurile", altfel spus conduc tranziția de la o eră la alta ori înving demoni puternici, care amenință stabilitatea universului Feței celei Mici.

Unii Mesia par să fi pierdut complet sau parțial conștiința adevăratei lor identități, până când sunt treziți la ea de un Maestru Perfect care s-a întrupat în acest scop sau printr-o

experiență supraconștientă a Divinului. Maestrul Moise a fost schimbat în mod dramatic de experiența „Rugului Aprins". *Qur'an*-ul ne spune și el că Maestrul Moise a fost „călăuzit" de Al Khidr, numit adesea „Cel Verde" sau „Evreul". Desăvârșitul Maestru Ioan [Botezătorul] l-a botezat pe Maestrul Yeshuvah în Duhul Sfânt. Călugărul Tota Puri l-a lovit cu o piatră ascuțită în mijlocul frunții pe *avatarul* bengalez Shri Ramakrishna, ceea ce l-a proiectat pe aceasta imediat într-o [stare de] *nirvikalpa samadhi*, care a durat șase luni și a fost încununarea a doisprezece ani de practici spirituale intense, după care Ramakrishna și-a început activitatea de Învățător al Lumii.

Misterul lui Mesia (ebraică *mashiach* משיח) a fost, încă din vechime, o componentă importantă a religiei iudaice. În forma dominantă a iudaismului modern însă, conceptul de „Mesia" este rareori menționat sau discutat, cu excepția hasidismului. Majoritatea evreilor sunt sceptici (dacă nu cinici) că Domnul יהוה poate lua formă omenească. Mulți evrei religioși neagă categoric o asemenea posibilitate, deși în Tora există un număr de situații din care rezultă clar că Domnul יהוה a procedat astfel. Ca un exemplu, capitolul al optsprezecelea din *Tora B'reshith* începe astfel:

> Domnul יהוה i-a apărut [lui Abraham] în crângul de la Mamre... [ca unul dintre cei] trei bărbați care stăteau lângă el.[31]

Uneori îi găsim pe toți acești străini misterioși înfățișați ca îngeri. Totuși, mai târziu, după ce Sara râde când aude că va zămisli, citim că unul dintre cei trei îi vorbește lui Abraham:

> Atunci Domnul יהוה îi spuse lui Abraham: „Oare există vreun miracol prea mare pentru Domnul יהוה? Mă voi întoarce anul viitor tot pe vremea aceasta și Sarah va avea un fiu.[32]

Scurt timp după aceea, sub chipul aceluiași om, Domnul יהוה descrie soarta Sodomei și a Gomorei. Se spune apoi că ceilalți doi s-au îndepărtat, iar Abraham a rămas în fața Domnului יהוה în forma celui de-al treilea și a stat de vorbă cu el. La sfârșitul discuției, în care Abraham a implorat clemență pentru Sodoma, se spune:

> După ce Domnul יהוה a sfârșit de vorbit lui Abraham, El a plecat [...][33]

Tradiția cabalistică semită ne învață că Domnul יהוה ca Mesia Ceresc are o natură și o funcție împătrite. Toate cele patru aspecte sunt menționate și se face referire la ele în numeroase moduri și locuri în *Tanakh*, *Peshitta* și *Qur'an*. În Cabala, cele patru aspecte ale lui Mesia Ceresc sunt descrise ca patru „Capete". Cele patru Capete corespund celor patru *Sefirot* ai Curții Interioare a Arborelui și, respectiv, celor trei litere Mamă – *Alef* א, *Mem* מ și *Shin* ש – plus litera Sfântului Templu, *Tav* ת. Cele patru Capete emană în perechi și reprezintă acțiunea diferențiată a Feței celei Mici în manifestarea, susținerea și dizolvarea Creației. În *Sefer Yetzirah*, Capetele Cerești ale lui Mesia sunt:

1. „Profunzimea Primului" (עומק ראשית, *Omehq Reshith*) corespunde literei א. Numit simplu și „Primul", este activ în creație.
2. „Profunzimea Ultimului" (עומק אחרית, *Omehq Acharit*) corespunde literei *Tav* ת. Numit simplu și „Ultimul", este activ în disoluție.
3. „Profunzimea Binelui" (עומק טוב, *Omehq Tov*) corespunde literei *Mem* מ; este activ în susținere și s-a manifestat în Lumile Inferioare ca Maestrul Moise.

4. „Profunzimea Răului" (עומק רע, *Omehq Ra'a*) corespunde literei *Shin* ש; este activ în susținere și s-a manifestat în Lumile Inferioare ca Maestrul Yeshuvah.

Despre cele patru litere se mai spune că sunt filtre prin care Domnul יהוה se întrupează. Numele *Reshith* este conținut în primul cuvânt din primul rând din *Tora B'reshith*, care s-ar putea traduce „De la Primul". Expresiile ebraice pentru numele *Reshith* (ראשית) și *Acharit* (אחרית) conțin multe litere în comun. În formula literală a numelui Maestrului Yeshuvah (יהשוה) se vede clar filtrul literei Shin ש în mijlocul Numelui יהוה (vezi Figura 3.10). Formula ebraică pentru numele lui Moise משה este *Mem* מ (Apă), *Shin* ש (Foc), *Heh* ה (*Shekhinah*). Scris invers, Numele Maestrului Moise este השמ, *HaShem* (literal „Numele", un epitet al lui יהוה). Este interesant de menționat că, în alfabetul ebraic sinaitic, forma literei *Shin* (W) este conținută în forma literei *Mem* (ץ).

Implicațiile depline ale manifestării Domnului יהוה în formă umană ca Maestrul Moise au căzut într-o obscuritate ezoterică. Penultimii povestitori ai lui *Tora Shmoth* ne-au transmis spectaculoasa istorie a eliberării evreilor din robia egipteană[34] și Înalta Magie a lui *Pesach* (פסח, „Paștele evreiesc"), încercarea de a face din Israel o „nație de profeți și preoți", drama supremă de pe muntele Sinai și meticuloasa construire a Tabernacolului conținând Arca. Multe învățături minunate despre natura și semnificația lui Mesia s-au pierdut în tradițiile israelită și iudaică [sau] au fost suprimate, distorsionate sau diluate. În general, evreii îl consideră pe Maestrul Moise un fel de „magician sfânt" și au pierdut aproape complet conștiința semnificației venirii Maestrului Yeshuvah, pentru a restaura esența învățăturilor mistice ale evreilor în contextul iudaismului.

Având în vedere că mulți creștini sunt ei înșiși deconcertați din cauza contradicțiilor, a deosebirilor între diferitele grupări [creștine] și a rigidității fundamentaliste a dogmelor Bisericii, nu este de mirare că majoritatea evreilor nu acordă nicio credibilitate Maestrului Yeshuvah ca apariție mesianică a Domnului יהוה.

FIGURA 3.10 Numele *Yeshuvah* în ebraică

Când a venit Maestrul Yeshuvah, evreii erau în așteptarea sosirii mesianice a Domnului יהוה ca *Acharit* („Ultimul"), despre care sperau că îi va elibera de sub controlul romanilor și îi va face suverani în Palestina. *Acharit* a fost descris călărind un cal alb și mânuind o sabie de foc (Figura 3.11). Când acțiunile Maestrului Yeshuvah nu au corespuns trăsăturilor lui *Acharit*, el a fost respins de cărturari și de politicienii religioși (dar nu și de o mare parte a populației). Mai mult, Maestrul Yeshuvah a amenințat să submineze autoritatea spirituală a fariseilor și autoritatea economică a saducheilor corupți, într-o vreme când Templul din Ierusalim era cea mai mare „bancă" în bogatul comerț din Orientul Mijlociu.

În Evangheliile lui Matei 11:14 și Marcu 9:11–13, Maestrul Yeshuvah îl identifică anume pe vărul său, Ioan Botezătorul, ca reîncarnarea lui Eliyahu HaNabi (Profetul Eliyahu, Ilie). În *Tanakh* se spune că Eliyahu se va întrupa din nou, ca să vestească venirea finală a Domnului יהוה. În Cabala se spune că Eliyahu este forma întrupată a literei *Tzade* צ (Poartă-literă de pe Coloana din Stânga a Arborelui în formă plată). *Tzade* צ este „în război" cu litera *Zayin* ז (Poartă-literă de pe Coloana din Dreapta). *Zayin* ז s-a întrupat ca Yezebel, supusă ulterior de Eliyahu, apoi ca Salomea, al cărei dans infam a avut ca rezultat decapitarea lui Ioan Botezătorul.

Prin urmare, ramura principală a evreilor religioși îl contestă pe Maestrul Yeshuvah ca pe o apariție mesianică a Domnului יהוה în contextul iudaismului. Ei au un mare respect pentru Maestrul Moise, dar în general nu-i atribuie o statură mesianică, ignoră numeroasele aspecte comune cu islamul, și-l așteaptă [în continuare] pe *Acharit*, care îi va conduce pe evrei la Marele Sabat. Majoritatea creștinilor religioși au un respect politicos pentru Maestrul Moise, dar cu siguranță nu văd în el un Mesia. Ei nu simt nicio legătură cu Profetul Muhammad și cu islamul, îl privesc pe Maestrul Yeshuvah ca fiind singura și exclusiva întrupare a Domnului יהוה și îl așteaptă pe „Ultimul" să apară ca „A Doua Venire a Maestrului Yeshuvah", când îl va învinge pe Satan (סמאל, Samael) și îi va duce în Rai (numai) pe creștinii „născuți de două ori". Majoritatea musulmanilor religioși, care [în mod] oficial nu cred în posibilitatea unui Mesia (în pofida tradiției lor despre „Imamul Ascuns" [Al-Mahdī] și a credințelor mesianice ale unora dintre sufiți)[35], au un respect ambiguu pentru Maestrul Moise și pentru „Poporul Cărții". Ei îl privesc pe Maestrul Yeshuvah (numit Isa în *Qur'an*) ca pe un maestru de rangul cel mai înalt, „conceput imaculat". Ei

așteaptă ca „Ultimul" să intre în acțiune în „Ziua Judecății" (*Yom Ah-Din*), când Allah va învia sufletele credincioșilor în Paradis.

Figura 3.10 *Acharit* Mânuind o Sabie, Călare pe un Cal Alb.

Multe amănunte din *Tora*, *Peshitta* (Evanghelii) și scrierile apocrife privind natura, viețile, experiențele, puterile și învățăturile Maestrului Moise și ale Maestrului Yeshuvah își găsesc echivalentul în cele ale unor Mesia din alte tradiții. În sanscrită, aparițiile mesianice se numesc *avatara*. Tradiția hindusă conține descrieri frumoase și profunde ale dramei vieților și ale învățăturilor celor zece întrupări ale lui Vishnu, între care Rama, Krishna, Narasimha (literal „Omul-Leu") și Matsya

(„Peștele", despre care se spune că i s-a arătat lui Noe în timpul Potopului). Hindușii atribuie, de asemenea, o statură mesianică lui Chaitanya (secolul al XVI-lea), Ramakrishna (1836–1886), Shirdi Sai Baba (1836–1918) și Satya Sai Baba (n. 1925). Ei conferă un astfel de statut și întrupărilor Mamei Divine, Zeița, precum Sharadamani Devi (1853–1920), Anandamayi Ma (1896–1982), Amritanandamayi Ma (n. 1953, cunoscută mai ales ca „Ammachi") și altele. Budismul oferă descrieri detaliate ale întrupărilor precedente ale lui Buddha și ale celei următoare, numită Maitreya. Înțeleptul Lao Zi, căruia i se atribuie *Dao De Jing*, a fost întruparea divină venerată ce a inițiat dezvoltarea daoismului, iar Zoroastru a fost izvorul mesianic care a transmis *Zend Avesta* și este la originea tradiției perșilor.

Studiind viețile acestor mulți Mesia, se remarcă numeroasele situații în care ei au perseverat prin încercări și greutăți. Maestrul Moise a suferit de pe urma egiptenilor și a fost excomunicat și alungat în deșert. Maestrul Yeshuvah a fost ridiculizat de autorități, iar în final torturat și crucificat. Maestrul Muhammad a fost obligat să triumfe în războaie tribale, iar la un moment dat a trebuit să fugă din Mecca la Medina. Maestrul Rama a fost surghiunit paisprezece ani în pădure și silit să lupte cu demonul Ravana pentru a-și recăpăta soția răpită, pe Sita. Maestrul Zoroastru a fost otrăvit. Maestrul Ramakrishna, Maestrul Satya Sai și Devi Ammachi au fost toți considerați nebuni de către familiile lor. Maestrul Satya Sai a fost dus la un fals tămăduitor, care i-a turnat acid pe cap. Devi Ammachi a fost alungată de acasă în tinerețe și obligată să supraviețuiască singură și fără niciun sprijin. În fiecare caz aceste ființe venerate au demonstrat, prin felul cum au trăit și au răspuns acestor provocări, chiar învățăturile pe care încercau să le comunice: *viețile lor au fost mesajul lor*!

CAPITOLUL 4

ARBORI AI VIEȚII DIN *SEFER HASHMOTH* ȘI *SEFER YETZIRAH*

LIMBAJUL ARBORELUI ANGELIC DIN *SEFER HASHMOTH*

Introducere

Așa cum am discutat mai înainte, Arborele cabalistic al Vieții are trei Coloane. Coloanele din Dreapta și din Stânga sunt într-o stare de tensiune dinamică polară. Ființele care locuiesc într-una dintre părțile [Arborelui] sunt în conflict activ cu cele din partea opusă. Coloana Centrală, care le echilibrează pe cele două, rămâne neafectată de acest conflict, iar cei care sălășluiesc acolo sunt, prin esența lor, invizibili ființelor de pe oricare dintre laturi. Spre deosebire de Coloana Centrală, Coloanele din Dreapta și din Stânga au „Paznici ai Porților", care impun cu strictețe standarde ce trebuie îndeplinite pentru a progresa mai departe. În *Sefer HaShmoth*, Limbajul Arborelui Angelic respectă enumerarea Numelor Divine. Limbajul Arborelui Angelic este un amestec [provenind din] diferiți Arbori ai Vieții, Operativi și Perfecți. Numele [celor zece] *Sefirot* în *Sefer HaShmoth* coincid, în general, cu cele ce le sunt atribuite în *Zohar*. Diversitatea Arborilor Operativi reflectă diferitele căi pe care diferite tipuri de magicieni, vrăjitori, sfinți, devoți și yoghini urcă Arborele Vieții. În general, devoții și yoghinii folo-

sesc exclusiv Coloana Centrală. Căile lor sunt desemnate drept „Coloana Centrală a Arborilor Operativi". Magicienii, vrăjitorii și sfinții, pe de altă parte, folosesc în mod semnificativ coloanele laterale ale Arborelui. Arborii Operativi ai magicienilor folosesc exclusiv una sau alta dintre coloanele laterale. Arborii Operativi ai sfinților și vrăjitorilor implică folosirea tuturor celor trei Coloane, dar ascensiunea se face în direcții opuse. Arborii Perfecți reprezintă o aluzie mistică la sufletele care și-au realizat Sinele și la [diferite] forme de întrupare divină.

„Calea Îngerilor lui Elohim" și „Calea Îngerilor Distrugerii"

Arborii Operativi, care implică exclusiv Coloanele din Dreapta și din Stânga, se numesc „Calea Îngerilor lui Elohim" și respectiv „Calea Îngerilor Distrugerii". Căile Îngerilor lui Elohim și ale Îngerilor Distrugerii presupun stăpânirea nenumăratelor reguli contradictorii autoimpuse, care guvernează Destinul (*mazal*, מזלא, în sanscrită *karma*) și dobândirea puterii cu o intenție precisă. „Calea Îngerilor lui Elohim" (vezi Figura 4.1) mai este numită și „Calea Mâinii Drepte", iar cei care o parcurg sunt numiți adesea „magicieni albi". Ei se angajează în practici, reguli de comportament și ritualuri destinate să cultive iubirea pentru Domnul יהוה, virtutea și puritatea, pentru a trece de examinarea paznicilor Coloanei din Dreapta a Arborelui. Atașamentul față de virtute, bunătate și față de condiția lor de preoți îi limitează pe cei care urcă Arborele pe Coloana din Dreapta, urmând Calea Îngerilor lui Elohim, împiedicându-i, în general, să se repoziționeze pe Coloana Centrală.

Magicienii albi folosesc Numele יהוה și alte Nume ale Puterii, pentru a invoca îngeri puternici și pentru a manifesta și folosi puteri creative. Majoritatea evreilor ortodocși cultivă

și ei iubirea, virtutea și puritatea levitică, pentru a fi capabili să urce Coloana din Dreapta și, posibil, să acceadă la stări angelice, de regulă în cerurile inferioare. Spre deosebire însă de magicienii albi, ei nu doresc, în general, și nu caută să obțină puteri creatoare sau vindecătoare. Ascensiunea Coloanei din Dreapta poate fi foarte lentă, întrucât acumularea purității și a meritelor necesare pentru a trece prin Porți implică un timp considerabil, deseori de mai multe vieți.

„Calea Îngerilor Distrugerii" (vezi Figura 4.1) se mai numește și „Calea Mâinii Stângi", iar cei care o străbat sunt adesea numiți „magicieni negri" sau „vrăjitori". Ei se angajează în practici, reguli de comportament și ritualuri destinate să cultive ura pentru Domnul יהוה [considerat] ca Adversar, precum și păcatul și impuritatea, pentru a trece de săbiile de foc ale Heruvimilor care păzesc Coloana din Stânga. Magicienii negri folosesc Numele יהוה și alte Nume Divine pentru a invoca demoni puternici (*Jinn*) – adică îngeri distructivi – și ca să manifeste și să facă uz de puteri distructive. Atașamentul lor față de vicii, ură și ritualism îi menține în Coloana din Stânga, împiedicându-i să se plaseze pe Coloana Centrală.

Magicienii negri cred că prin ritualuri, talismane și forța voinței personale vor putea obține controlul asupra elementelor spirituale și asupra *Jinn*-ilor, obligându-i să acționeze după ordinele lor. Întrucât, pentru a obține puterea de a se întrupa fizic ei înșiși sau a avea acces la iaduri mai adânci, demonii acceptă să intre în joc, dorind să se hrănească cu prețioasele învelișuri ale magicienilor atunci când, la moartea acestora, ele se vor desprinde [de ei]. Prin urmare, *Jinn*-ii sunt adesea dispuși să le acorde vrăjitorilor puteri oculte de nivel redus, recompensele materiale râvnite sau un aparent control asupra spiritelor elementelor – lucruri pe care demonii le consideră de

mică valoare în comparație cu energia vitală a învelișurilor pe care încearcă să le obțină.

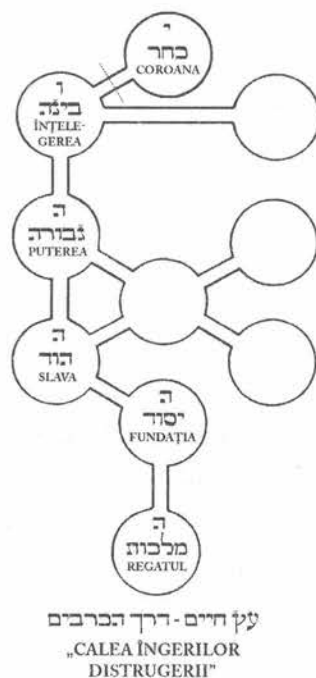

FIGURA 4.1 „Calea Îngerilor Distrugerii” și „Calea Îngerilor lui Elohim”

Calea Mâinii Stângi este foarte rapidă, datorită concentrării intense a minții asupra urii pentru Dumnezeu-ca-Adversar. În consecință, calea aceasta poate să ofere anumite rezultate într-un timp relativ scurt, dar sfârșește inevitabil cu distrugerea vrăjitorului, fiindcă el nu poate să suporte puterea canalizată prin învelișul său dinspre nivelurile (*Sefirot*) superioare. Majoritatea nu reușesc să treacă de Poarta lui *Tzade* צ dintre *Sefira* Puterii/Foc și [*Sefira*] Înțelegerii/Nord. Magicienilor negri

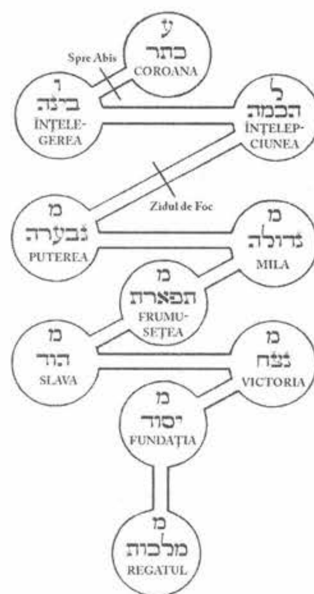
foarte puternici, care reușesc să urce Coloana din Stânga fără să li se distrugă învelișurile, le este refuzat accesul în „Lumea Emanației” (*Atziluth*) prin acțiunea Porții lui *Ayin* ע („Poarta Slujitorilor Impuri”) dintre *Sefira* Înțelegerii/Nord și [*Sefira*] Coroană/Deasupra. Poarta aceasta redirecționează asemenea suflete către extincția în Abisul de la nivelul *Sefira*-ei invizibile Cunoaștere/Primul.

„Calea Sfântului” și „Calea Vrăjitorului”

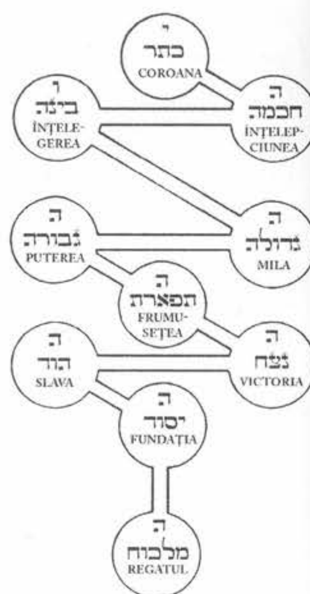
Ca și Calea Îngerilor lui Elohim și cea a Îngerilor Distrugerii, Arborii Operativi – cunoscuți drept „Calea Sfântului” și „Calea Vrăjitorului” – sunt opuși în privința naturii și a scopului lor. Calea Sfântului implică o ascensiune dificilă a Arborelui, în care toate [cele zece] *Sefirot*, din toate cele trei Coloane, sunt traversate una câte una printr-un șir specific de Porți-litere (vezi Figura 4.2). În literatura ocultă, calea aceasta este deseori confundată cu Calea Vrăjitorului. Vrăjitorul urcă Arborele în același mod ca și sfântul, dar în ordinea exact opusă și folosind Porți-litere diferite (vezi Figura 4.2). Calea Vrăjitorului începe cu o purificare rituală, menită să asigure accesul în Coloana din Dreapta prin Poarta lui *Yod* י. Calea Sfântului începe cu ordalii ale focului, [trecând] prin Poarta lui *Samek* ס pentru a ruina egoul și a favoriza supunerea completă în fața Voinței Divinității.

Vrăjitorul caută să dobândească puterea din dorința egoistă de control personal, pe când sfântul încearcă să răspundă cu o intenție corectă poruncilor Voinței Divine. Din acest motiv, un zid de foc blochează Poarta dintre *Sefira* Puterii/Foc și [*Sefira*] Înțelepciunii/Est pe Calea Vrăjitorului, împiedicându-i ascensiunea către cele trei *Sefirot* cerești. Ca și în cazul magicienilor negri, Poarta lui *Ayin* ע dintre *Sefira* Înțelegerii/Nord și [*Sefira*] Coroanei/Deasupra îi deviază pe vrăjitori

prin Abis în rădăcinile „existenței negative", împiedicându-i astfel pe vrăjitorii foarte puternici să acceadă în *Atziluth* și să distrugă Creația. Nu există niciun zid de foc în Poarta care leagă *Sefira* Milei/Apă și [*Sefira*] Înțelegerii/Nord de pe Calea Sfântului. Pe calea aceasta, Poarta lui *Heh* ה dinspre *Sefira* Înțelepciunii/Est permite accesul către *Sefira* Coroanei/Deasupra, astfel că pătrunderea către nivelurile (*Sefirot*) cerești și către *Atziluth* se face în mod lin. Calea Sfântului este în acord cu Numele יהוה; Calea Vrăjitorului este în acord cu Numele *Olam* (עולם)*.

עץ חיים - דרך מכשפים
„CALEA VRĂJITORULUI"

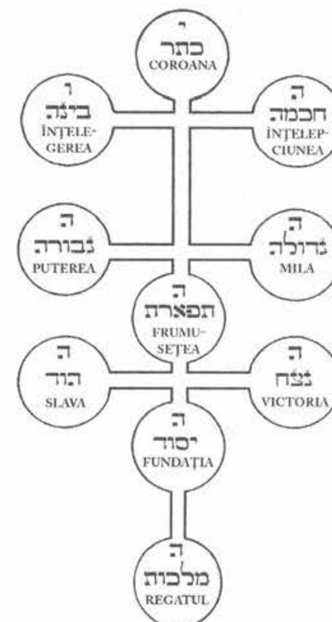
עץ חיים - דרך צדיקים
„CALEA SFÂNTULUI"

FIGURA 4.2 „Calea Vrăjitorului" și „Calea Sfântului"

* Care înseamnă „lume", adică manifestare. (*N. red.*)

Căile Operative ale Coloanei Centrale

Spre deosebire de magicieni, sfinți și vrăjitori, un practicant al Cabalei Mistice (sau „magician pur"*) traversează numai Porțile și [cele patru] *Sefirot* din Coloana Centrală a Arborelui. Un „magician pur" folosește Numele יהוה și alte Nume Divine numai în scopul trezirii spirituale și pentru cultivarea iubirii necondiționate, renunțarea la roadele acțiunii, discriminarea între real și iluzoriu și realizarea nondualității. Practicanții Cabalei Mistice folosesc Arborii Operativi numiți „Calea lui יהוה Elohenu", „Calea lui Mesia" și „Calea Comorilor lui Elohim".

עץ חיים דרך יהוה אלהינו
COPACUL VIEȚII
„CALEA LUI יהוה ELOHENU"

FIGURA 4.3 „Calea lui יהוה Elohenu" (עץ חיים - דרך יהוה אלהינו)

* În original, *clear magician*. (*N. red.*)

„Calea lui יהוה Elohenu" este o cale rapidă și lină de ascensiune pe Coloana Centrală, care se concentrează pe iubirea necondiționată pentru Idealul Ales și abandonarea către el a roadelor activității în lume (vezi Figura 4.3). Calea aceasta este împuternicită prin „reamintirea" (*zakhor*[*]) Numelor Idealului Ales, de regulă în contextul unei mantra-rădăcină. În timp, învelișurile sunt purificate și sufletul este capabil să mențină conștiința în centrii mai înalți. Călătorul pe această cale se poate opri odată cu trezirea și menținerea conștiinței [la nivelul] *Sefira*-ei Frumuseții/Ultimul din inimă sau, renunțând la conștiința Domnului în calitate de Creator, Menținător și Distrugător al Universului, el poate merge mai departe către conștiința-martor a Feței celei Mari din *Atziluth* (*Sefira* Coroanei/Deasupra) și către rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui.

În general, „Calea lui Mesia" (vezi Figura 4.4) este una dintre cele mai rapide și mai ușoare Căi Operative, dar ea presupune o iubire copleșitoare și necondiționată pentru o formă a lui Mesia sau pentru Tora (care le conține pe toate). În Cabala, Mesia are patru „Capete Cerești", corespunzătoare [celor patru] *Sefirot* ai Curții Interioare a Arborelui. Similar Căii lui יהוה Elohenu, Calea lui Mesia își dobândește puterea meditându-se asupra numelui ales al lui Mesia, concomitent cu vizualizarea unei forme adecvate în centrul din inimă. Când conștiința călătorului pătrunde în *Sefira* Frumuseții/Ultimul, întregul Arbore se luminează și toate [cele zece] *Sefirot* se contopesc în inimă, într-o singură mare *Sefira*. Între alții, Sfânta Teresa de Avila este un exemplu elocvent al acestui „Arbore Perfect al Inimii Unice". Arborele lui Mesia este unic, prin faptul că posedă Poarta lui *Dalet* ד, numită „Poarta lui Mesia", între *Sefira* Frumusețe/Ultimul și [*Sefira*] Înțelepciunii/Est.

[*] În limba arabă, *zikr*, element esențial al căii sufi. (*N. red.*)

FIGURA 4.4 „Calea lui Mesia" (עץ חיים - דרך משיח) (*Sefer HaShmoth*)

Un al treilea tip major de Arbore Operativ, care implică folosirea exclusivă a Coloanei Centrale, este „Calea Comorilor Casei lui Elohim" (vezi Figura 4.5), asociată cu Regele David. [Cele șapte] *Sefirot* de pe acest Arbore sunt numiți colectiv „Comorile". Casa lui Elohim este Templul Domnului יהוה din Înalt. De aceea, prin acest Arbore, regele David a intenționat să construiască Templul Domnului יהוה în inimile întregului Israel. Folosirea exclusivă a Coloanei Centrale elimină distragerile Coloanelor din Dreapta și din Stânga, precum și orice

interferențe din partea locuitorilor lor. Dispariția coloanelor laterale are ca rezultat diverse schimbări în schema și numele [celor șapte] *Sefirot*. Dintre toți Arborii Cabalei, Arborele Comorilor seamănă cel mai mult cu Arborii cu o singură coloană [ce conțin] *Latifa* sufite și *cakra* tantrice.

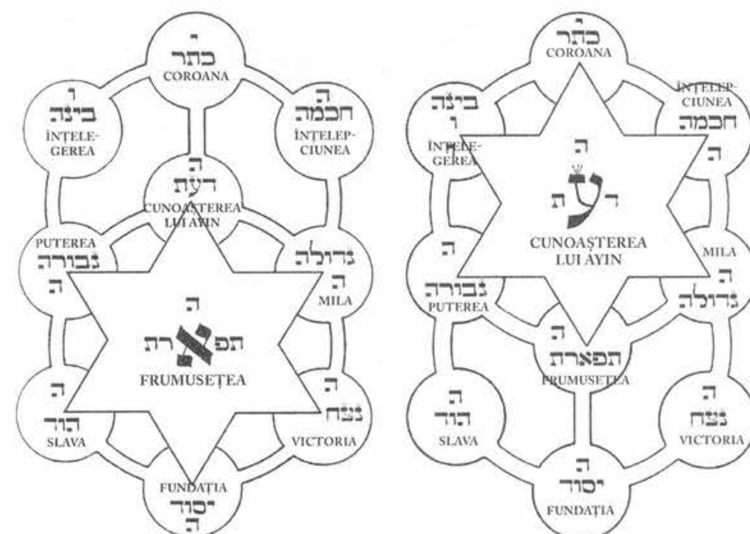
Figura 4.5 Arborele Comorilor Casei lui Elohim

Arbori ai Perfecțiunii

Prin voința Feței celei Mici, unii se întorc în Creație după experiența supremă din Rădăcinile Arborelui. Pentru asemenea suflete, Arborele ia forma specială de „Arbore al Perfecțiunii", pentru care iluzia Căderii în conștiința dualistă a *Sefira*-ei Regatului nu mai există. Trezirea pe calea devoțiunii pentru Fața cea

Mică (numită în India *bhakti yoga*) are ca rezultat transformarea sufletului într-un „Arbore al Perfecțiunii al Căii lui Alef א al Unității" (Figura 4.6). Pe acest Arbore Perfect, puterea conștiinței (sanscrită *Cit shakti*) este concentrată în centrul din inimă (*Sefira* Frumuseții/Ultimul). Un yoghin care s-a trezit pentru conștiința Feței celei Mari, urmând calea concentrării și a distincției între Real și Iluzoriu (*raja* sau *jnana yoga* în India), se întoarce ca un „Arbore al Perfecțiunii al Căii lui *Ayin* ע" (Figura 4.6). Pe acest Arbore Perfect, puterea conștiinței este concentrată în centrul din gât, în *Sefira* vizibilă Cunoaștere/Primul.

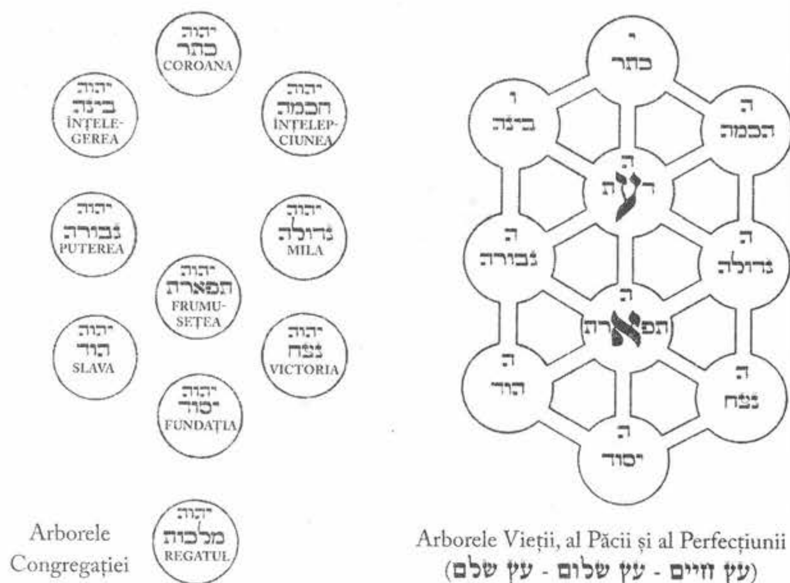
Arborele Căii lui *Alef* (עץ חיים - עץ דרך א)

Arborele Căii lui *Ayin* (עץ חיים - עץ דרך ע)

Figura 4.6 Arbori ai Perfecțiunii: Arborele Căii lui *Alef* și Arbore al Căii lui *Ayin*

Câteva suflete rare sunt capabile să staționeze în Poarta dintre cele două Fețe. În sanscrită, această stare a conștiinței se numește *vijnana*. La ea face aluzie „Arborele Păcii și

al Perfecțiunii" (vezi Figura 4.7), în care puterea conștiinței este echilibrată între centrul din gât și [cel] din inimă. Cel mai ciudat Arbore din *Sefer HaShmoth* este forma fără Porți a Arborelui Perfecțiunii numită „Arborele Congregației" (vezi Figura 4.7). Transmiterea lui *Sefer HaShmoth* nu a oferit alte informații despre natura acestui Arbore. Alte surse cabalistice esențiale prezintă la rândul lor Arbori ai Perfecțiunii, de care ne vom ocupa în secțiuni ulterioare.

Arborele Congregației

Arborele Vieții, al Păcii și al Perfecțiunii (עץ חיים - עץ שלום - עץ שלם)

FIGURA 4.7 Arborele Congregației și Arborele Păcii și Perfecțiunii

ARBORI AI VIEȚII DIN *SEFER YETZIRAH* („CARTEA FORMĂRII")

După *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") și porțiuni vechi din Tora, anterioare Maestrului Moise, *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării") este cel mai vechi text scris al Cabalei

Mistice, datând din vremea Maestrului Abraham, căruia îi este atribuită. *Sefer Yetzirah* este un manual despre natura mistică a alfabetului ebraic, scris de Maestrul Abraham în alfabetul ebraic sinaitic originar. *Sefer Yetzirah* prezintă un număr de forme unice ale Arborelui Vieții.

Primul dintre cele șase capitole ale *Sefer Yetzirah* începe astfel:

> Cu treizeci și două de minunate căi ale înțelepciunii ,יה יהוה al Oștirilor, Elohim al lui Israel, Elohim cel Viu, Regele Etern, *El Shadai*, Milostiv și Îndurător, Înalt și Sublim, care sălășluiește în Veșnicie, al cărui Nume este Sfânt și Preaslăvit, a gravat [toate lucrurile]. El a creat Universul Său prin mijlocirea a trei semne: hotar, literă și număr.[1]

Cele „treizeci și două de căi" din care este alcătuit Arborele Vieții sunt cele zece *Sefirot* (ספרות, literal „Sfere") și cele douăzeci și două de Porți care fac legătura între *Sefirot*. Porțile sunt cele douăzeci și două de litere ebraice (vezi Figura 3.5). Prima strofă de mai sus este imediat urmată, în strofa a doua, de cele cinci expresii fundamentale ce formează „scheletul" pe care se sprijină corpul cărții. Majoritatea celorlalte strofe ale textului încep cu una sau alta dintre aceste expresii fundamentale.

> Există Zece *Sefirot* Inefabile (אשר ספירות בלימה, *Eser Sefirot Belimah*) și douăzeci și două de litere sunt Fundamentul (אשרים ושתים אותיות יסוד *Esrim Ve Shtaim Otiot Yesod*): trei litere Mamă (שלש אמות, *Shalosh Imot*), șapte litere Duble (שבע כפולות, *Shevah Kefulot*) și douăsprezece litere Simple (עשרה פשוטות *Asara Pheshutot*).[2]

Strofele care încep cu „Zece *Sefirot* Inefabile" se referă, în general, la diferite forme ale Arborelui Vieții, dintre care unele apar numai în această carte. Am menționat mai înainte că

Sefer Yetzirah este sursa textuală pentru steaua cu șase vârfuri, cunoscută îndeobște ca „Steaua lui David", o figură geometrică bidimensională formată din două triunghiuri încrucișate, de departe cel mai cunoscut simbol al religiei iudaice. Modul acesta de a vedea steaua prezintă, cu siguranță, o bogăție de posibilități interpretative. *Sefer Yetzirah* oferă două forme ale stelei cu șase vârfuri ca Arbori ai Perfecțiunii. Prima este o formă circulară, plată (vezi Figura 4.9). A doua prezintă steaua ca două piramide cu bazele lipite, conținând cei zece *Sefirot* și Porțile-litere (vezi Figura 4.10). Este interesant de observat, prin comparație, că steaua cu șase vârfuri este totodată un vechi și important simbol în tradiția tantrică nord-indiană, datând din mileniul al II-lea î.Hr. În tradiția tantrică, ea este asociată cu *Anahata Cakra*, centrul din inimă.

Sefer Yetzirah descrie și o versiune verticală plată a Arborelui Perfecțiunii. Ca și în cazul altor Arbori plați, doi dintre [cei patru] *Sefirot* ai „Curții Interioare" (Apă/Bine și Foc/Rău) sunt mutați în coloanele laterale, Porțile fiind ajustate în mod corespunzător (vezi Figura 3.5). Numele [celor zece] *Sefirot* din *Sefer Yetzirah* au la bază elementele (Spiritul lui Elohim cel Viu, Aer, Apă, Foc) sau, alternativ, cele patru „Capete ale lui Mesia Ceresc" (Primul, Ultimul, Bine și Rău) și cele șase direcții (Deasupra, Dedesubt, Est, Vest, Nord și Sud).

Cele șase direcții sunt pecetluite prin permutări ale Numelui יהו. *Heh* ה final din Numele יהוה este omis, datorită faptului că acțiunea are loc în Lumea astrală – *Yetzirah*.

> Există *Zece Sefirot Inefabile* și măsura lor este zece fără sfârșit: Adâncul Începutului și Adâncul Sfârșitului, Adâncul Binelui și Adâncul Răului, Adâncul de Deasupra și Adâncul de Dedesubt, Adâncul Estului și Adâncul Vestului, Adâncul Nordului și Adâncul Sudului. Domnul, Unicul, *El*, Regele Credin-

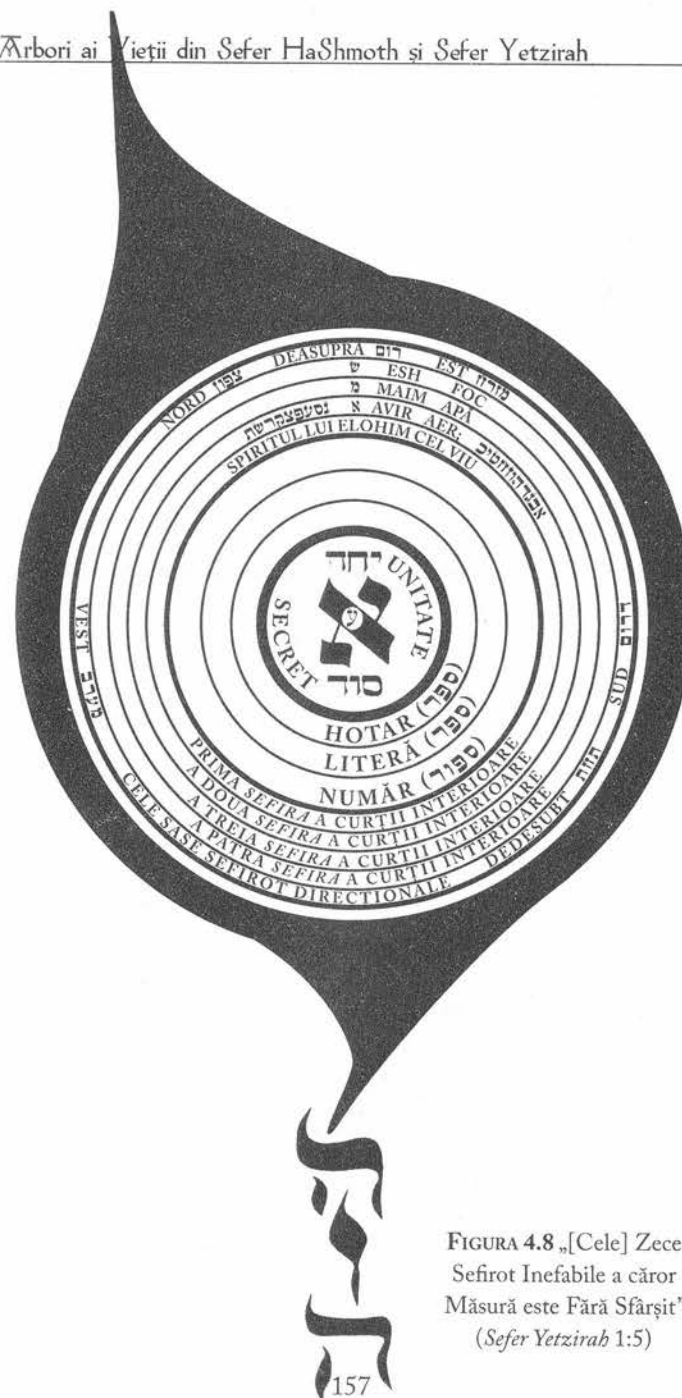

Figura 4.8 „[Cele] Zece Sefirot Inefabile a căror Măsură este Fără Sfârșit" (*Sefer Yetzirah* 1:5)

ței, stăpânește peste toate din Lăcașul Său Sfânt în Vecii Vecilor (vezi Figura 4.8).[3]

Aceste *Zece Sefirot Inefabile* sunt UNUL – Spiritul lui Elohim cel Viu, din Spirit (a produs) Aerul, din Aer (a produs) Apa, din Apă (a produs) Focul; și, de asemenea, Înaltul și Adâncul, Estul și Vestul, Nordul și Sudul.[4]

Al doilea capitol al cărții este asociat cu fraza-rădăcină „Douăzeci și două de litere sunt fundamentul". El descrie literele ca bază a tot ce este format și prezintă imaginea unui zid, pe care sunt înscrise 231 de permutări a câte două litere (vezi Figura 4.12). Unele dintre aceste rădăcini de două litere sunt „cuvinte" ebraice cunoscute, cu semnificații literale și ascunse, altele sunt necunoscute.

Douăzeci și două de litere sunt fundamentul: El le-a gravat, le-a cioplit, le-a combinat, le-a cântărit, le-a transformat și din ele a format tot ce este format și tot ce este destinat a fi format.[5]

Douăzeci și două de litere sunt fundamentul: El le-a așezat într-un ciclu ca un fel de zid cu două sute treizeci și una de Porți [...] Acesta (ciclul) se rotește înainte și înapoi [...], astfel că tot ce este format și tot ce este rostit iese din Numele Unic (יהוה).[6]

Capitolul al treilea este asociat cu fraza-rădăcină: „Trei Mame: *Alef* א *Mem* מ *Shin* ש". Literele Mamă sunt Porțile dintre [cele patru] *Sefirot* ai „Curții Interioare" a Arborelui (Primul, Ultimul, Apă, Foc). Aceste litere sunt discutate în relație cu Universul – Cerul, Pământul și spațiul dintre ele, anotimpurile anului (cald, rece, temperat) și corpul masculin și feminin (cap, abdomen și *Geviyah**). Strofele din capitolele

* Înseamnă, în general, „corp (viu sau mort)" (Strong, #1472). Autorul folosește denumirea pentru „corp astral". *Vide infra, passim.* (*N. red.*)

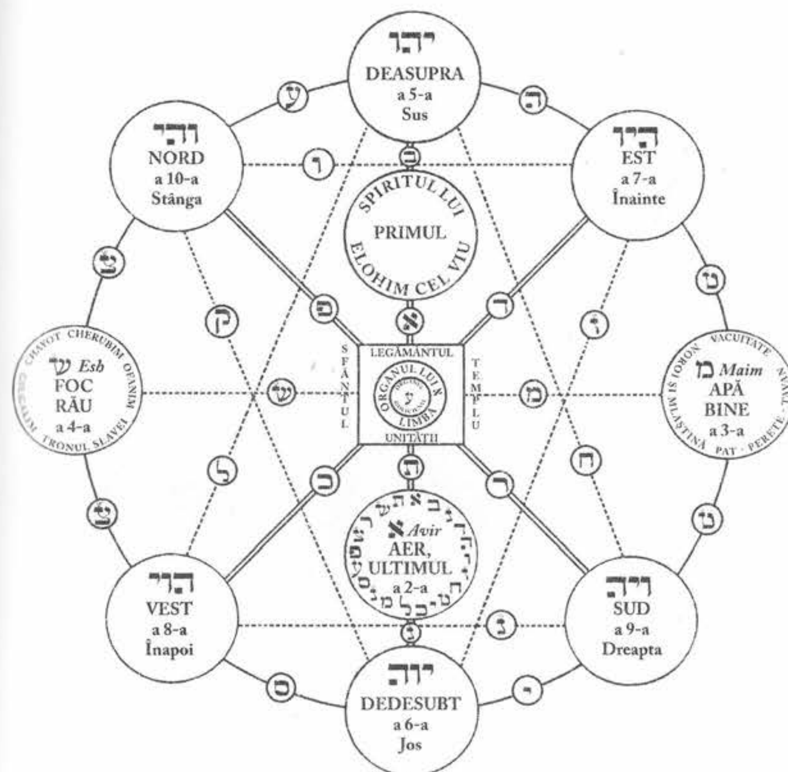
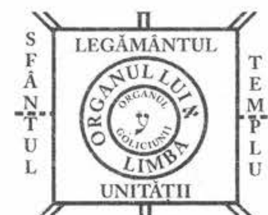

Figura 4.9 Zece *Sefirot* Inefabile „Cinci contra cinci" (*Sefer Yetzirah* 1:3)

Detaliul central al Figurii 4.9

al treilea și al șaselea menționează „tați" născuți din elementele arhetipale ale literelor Mamă. Din Aerul (אויר, *avir*) lui *Alef* א provine tatăl „Spațiu"; din Apa (מים, *mayim*) lui *Mem* מ provine

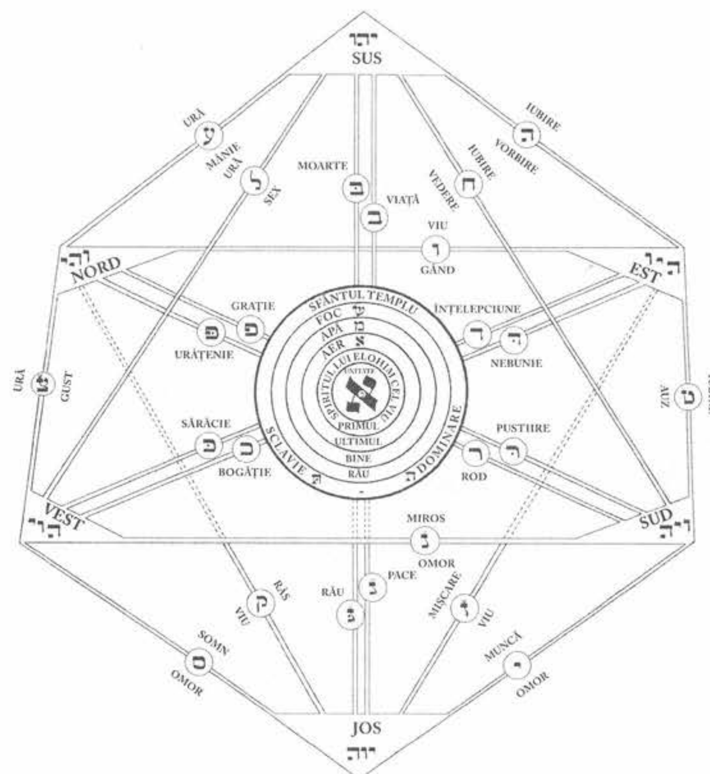
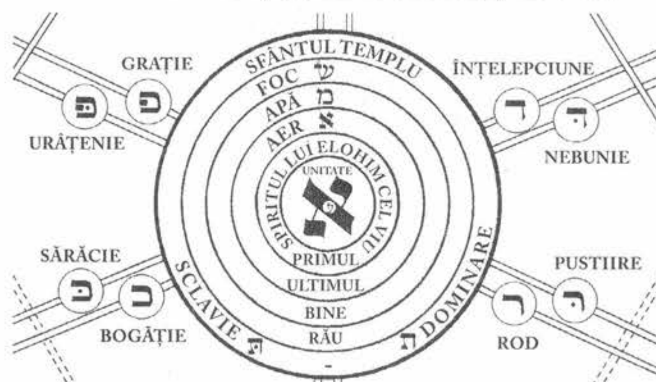
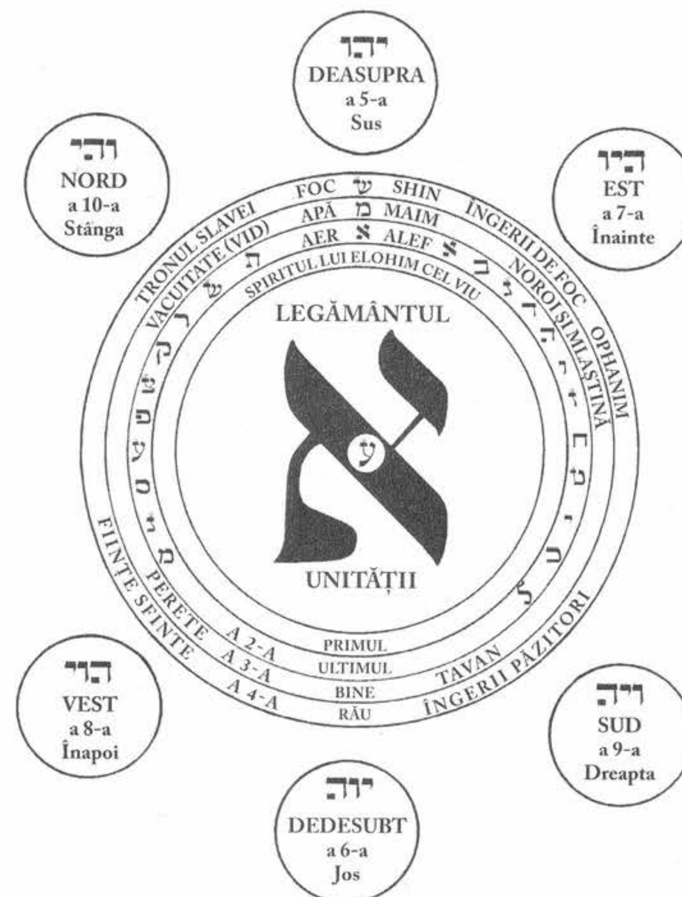

FIGURA 4.10 Arbore [tip] Piramidă Dublă (*Sefer Yetzirah*)

DETALIUL CENTRAL al Figurii 4.10

„UNUL îi conduce pe toți din Lăcașul său Sfânt în Veșnicie." (*Sefer Yetzirah* 1:5)

FIGURA 4.11 Meditația Curții Interioare (*Sefer Yetzirah*)

tatăl „Materie", iar din Focul (אש, *esh*) lui *Shin* ש provine tatăl „Energie" sau „Mișcare".

> [...] Și din El ies Focul și Apa, împărțindu-se în masculin și feminin. Trei Mame, *Alef* א *Mem* מ *Shin* ש, sunt baza lor și din ele se nasc tați, din care este creat totul.[7]

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	תק	שק	רק
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	תצ	שצ	רצ	קצ
וז	וח	וט	וי	וכ	ול	ומ	ונ	וס	וע	ופ	וצ	וק	ור	וש	ות	תפ	שפ	רפ	קפ	צפ
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	תע	שע	רע	קע	צע	פע
חט	חי	חכ	חל	חמ	חנ	חס	חע	חפ	חצ	חק	חר	חש	חת	תס	שס	רס	קס	צס	פס	עס
טי	טכ	טל	טמ	טנ	טס	טע	טפ	טצ	טק	טר	טש	טת	תנ	שנ	רנ	קנ	צנ	פנ	ענ	סנ
יכ	יל	ימ	ינ	יס	יע	יפ	יצ	יק	יר	יש	ית	תמ	שמ	רמ	קמ	צמ	פמ	עמ	סמ	נמ
כל	כמ	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כר	כש	כת	תל	של	רל	קל	צל	פל	על	סל	נל	מל
למ	לנ	לס	לע	לפ	לצ	לק	לר	לש	לת	תכ	שכ	רכ	קכ	צכ	פכ	עכ	סכ	נכ	מכ	לכ
מנ	מס	מע	מפ	מצ	מק	מר	מש	מת	תי	שי	רי	קי	צי	פי	עי	סי	ני	מי	לי	כי
נס	נע	נפ	נצ	נק	נר	נש	נת	תט	שט	רט	קט	צט	פט	עט	סט	נט	מט	לט	כט	יט
סע	ספ	סצ	סק	סר	סש	סת	תח	שח	רח	קח	צח	פח	עח	סח	נח	מח	לח	כח	יח	טח
עפ	עצ	עק	ער	עש	עת	תז	שז	רז	קז	צז	פז	עז	סז	נז	מז	לז	כז	יז	טז	חז
פצ	פק	פר	פש	פת	תו	שו	רו	קו	צו	פו	עו	סו	נו	מו	לו	כו	יו	טו	חו	זו
צק	צר	צש	צת	תה	שה	רה	קה	צה	פה	עה	סה	נה	מה	לה	כה	יה	טה	חה	זה	וה
קר	קש	קת	תד	שד	רד	קד	צד	פד	עד	סד	נד	מד	לד	כד	יד	טד	חד	זד	וד	הד
רש	רת	תג	שג	רג	קג	צג	פג	עג	סג	נג	מג	לג	כג	יג	טג	חג	זג	וג	הג	דג
שת	תב	שב	רב	קב	צב	פב	עב	סב	נב	מב	לב	כב	יב	טב	חב	זב	וב	הב	דב	גב
תא	שא	רא	קא	צא	פא	עא	סא	נא	מא	לא	כא	יא	טא	חא	זא	וא	הא	דא	גא	בא

„El le-a așezat într-un ciclu ca un fel de zid cu două sute treizeci și una de Porți. Și acesta (ciclul) se rotește înainte și înapoi" (*Sefer Yetzirah* 2.4).

FIGURA **4.12** „Zidul"

Capitolele al patrulea și al cincilea sunt asociate respectiv cu „șapte litere Duble" și „douăsprezece litere Simple". Pe Arbore, șase dintre Literele Duble leagă Curtea Interioară de cele șase *Sefirot* Direcționale prin intermediul Templului Sfânt, reprezentat de cea de-a șaptea literă Dublă, *Tav* ת (vezi Figura 4.11). Acțiunea [celor șase] *Sefirot* Direcționale este desemnată ca „Ființele Vii" (חיות, *Chayot*) menționate în Tora și Cartea lui Iezechiel.

> Și Elohim spuse că apele vor mișuna de *Chayah*.[8]
> *Chayot** alergau înainte și înapoi iute ca fulgerul.[9]

Fiecare dintre Literele Duble are două pronunții, respectiv *Pey Fey*, *Kaf Khaf*, și [fiecăreia] îi corespund două principii contrare, Viață/Moarte, Dominație/Sclavie. Prin ele se spune

* Pluralul de la *chayah*. (*N. red.*)

că s-au format cele șapte planete, cele șapte zile ale săptămânii și cele șapte orificii – ochii, urechile, nările și gura.

> **Șapte Litere Duble**: *Bet* ב *Gimel* ג *Dalet* ד *Kaf* כ *Pey* פ *Resh* ר *și Tav* ת sunt fundamentul. El le-a gravat, le-a cioplit, le-a combinat, le-a cântărit, le-a transformat, și din ele a format: șapte stele în Univers, șapte zile în an, șapte Porți în corpul masculin și feminin [...] și cu acestea El a gravat șapte universuri, șapte ceruri, șapte pământuri, șapte mări, șapte râuri, șapte ani Sabatici, șapte Jubilee și Templul [cel] Sfânt. El a îngrijit așadar de cele șapte sub toate cerurile.[10]

Cele douăsprezece litere Simple, numite și „margini" sau „brațe veșnice" ale Arborelui, sunt Porți care leagă între ele [cele șase] *Sefirot* Direcționale. Strofa 2 din capitolul 5 oferă o descriere exactă a felului în care Literele Simple sunt atribuite marginilor diagonale ale Arborelui. Cititorul va observa că modul în care textul atribuie Literele Simple marginilor respective diferă semnificativ de modul în care le plasează Luria pe Arbore (vezi Figura 5.9), precum și de modul în care sunt ele atribuite Porților în toate cărțile despre Cabala Hermetică și în comentariile la Tarot. Strofa aceasta mai spune că ele („brațele universului" sau, altfel spus, Literele Simple) „devin din ce în ce mai largi". Revenind succint la paralelele trasate în primul capitol între Cabala Mistică și cosmologia modernă, unul dintre subiectele controversate printre astrofizicieni este dacă Universul e închis sau nu, respectiv dacă se va extinde sau nu la nesfârșit. Pe de o parte, modelul unui Univers închis susține că există suficientă masă în el pentru ca expansiunea Big Bang să încetinească treptat, pentru ca apoi să se inverseze datorită atracției gravitaționale. În acest model, întreaga masă a Universului regresează în starea sa originară inimaginabil de

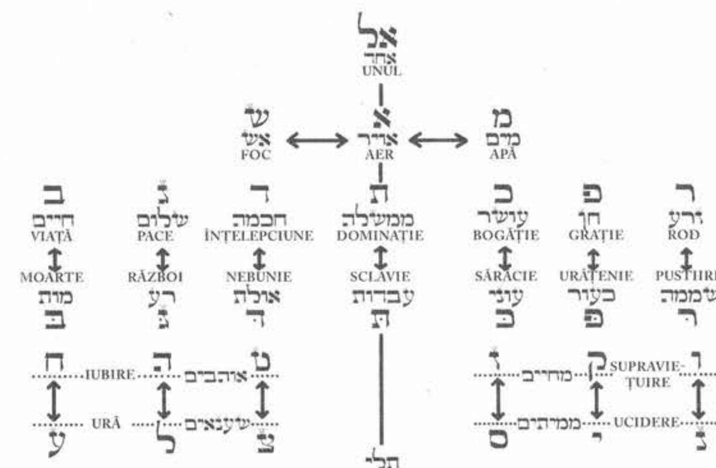
mică și de densă, până când o altă fluctuație cuantică va precipita o altă explozie. Pe de altă parte, există unii [cercetători] care susțin că datele legate de exploziile unor supernove în galaxii îndepărtate confirmă că nu există suficientă masă pentru ca [această] inversare să se producă și că energia expansiunii negative a spațiului face ca Universul nostru să se extindă la infinit. Este interesant, prin urmare, să examinăm implicația următoarei strofe din *Sefer Yetzirah* în contextul acestei dezbateri.

> *Douăsprezece litere Simple: Heh* ה *Vav* ו *Zayin* ז *Chet* ח *Tet* ט *Yod* י *Lamed* ל *Nun* נ *Samek* ס *Ayin* ע *Tzade* צ *Qof* ק. Fundamentul lor sunt cele douăsprezece margini ale unei diagonale: Est-Deasupra, Est-Nord, Est-Dedesubt, Sud-Deasupra, Sud-Est, Sud-Dedesubt, Vest-Deasupra, Vest-Sud, Vest-Dedesubt, Nord-Deasupra, Nord-Vest, Nord-Dedesubt. Și ele devin din ce în ce mai largi, la nesfârșit, și ele sunt brațele Universului.[11]

Textul continuă cu desemnarea celor douăsprezece constelații, douăsprezece luni și douăsprezece organe din corpul masculin și cel feminin, așa cum sunt ele formate din literele Simple. Pentru ușurința cititorului, toate corelațiile indicate în *Sefer Yetzirah* pentru literele Mamă, Duble și Simple, sunt date în Tabelele 4.1, 4.2 și 4.3. Capitolul al cincilea se încheie prin menționarea a trei simboluri: „Apusul", „Zidul" și „Bătălia". Apusul (Figura 4.13) include toate informațiile despre litere din *Sefer Yetzirah*. „Zidul" (Figura 4.12) redă sub formă tabelară toate permutările posibile de două litere. „Bătălia" (Figura 4.14) este o diagramă reprezentând tensiunea dintre aspectele duale ale literelor Duble, și dintre [cele] șase perechi de litere Simple. Tensiunea aceasta joacă un rol esențial în procesul de Creație. Capitolul al șaselea și ultimul este un rezumat general.

Figura 4.13 „Apusul"

„El le-a așezat într-o ordine ca de bătălie" (*Sefer Yetzirah* 5.7).

Figura 4.14 „Bătălia"

Tabelele 4.1, 4.2 și 4.3 enumeră toate informațiile conținute în *Sefer Yetzirah* despre cele douăzeci și două de litere ale alfabetului ebraic. Alocările Porților sunt date atât pentru versiunea tridimensională, cât și pentru cea plată ale Arborelui. Numele din *Sefer HaZohar* pentru *Sefirot* sunt în paranteze.

Tabelul 4.1 Literele-Mamă

Litera Mamă	Localizarea în Arborele 3D (tridimensional); Arborele Plat	Tată (Element)	Fundament	În Univers	În An	În Corp
Alef א	3D = Curtea Interioară; Primul (Realizarea) până la Ultimul (Frumusețea)	Aer	Limba Statutului	Eter	Temperat	*Gevyiah*
Mem מ	3D = Curtea Interioară; Binele (Mila) până la Ultimul (Frumusețea)	Apă	Scara Meritului	Pământ	Rece	Abdomen
Shin ש	3D = Curtea Interioară; Binele (Mila) până la Rău (Puterea)	Foc	Scara Vinovăției	Cer	Cald	Cap

Tabelul 4.2 Literele Duble

Litera Dublă	Localizarea în Arbore CI=Curtea Interioară în Arborele 3D; Arborele Plat	Stăpânește peste	În Univers	În An	În Corp
Bet ב	CI spre Deasupra (Coroana); Primul (Realizarea) spre Deasupra (Coroana)	Viață/ Moarte	Saturn	Ziua 1	Ochiul drept
Gimel ג	CI spre Dedesubt (Fundament); Ultimul (Frumusețea) spre Dedesubt (Fundamentul)	Pace/Discordie	Jupiter	Ziua a 2-a	Ochiul stâng
Dalet ד	CI spre Dedesubt (Fundamentul); Ultimul (Frumusețea) spre Dedesubt (Fundamentul)	Înțelepciune/ Nebunie	Marte	Ziua a 3-a	Urechea dreaptă
Kaf כ	CI spre Vest (Slava); Ultimul (Frumusețea) spre Vest (Slava)	Bogăție/ Sărăcie	Soare	Ziua a 4-a	Urechea stângă
Pey פ	CI spre Nord (Înțelegerea); Primul (Realizarea) spre Nord (Înțelegerea)	Grație/ Urâțenie	Venus	Ziua a 5-a	Nara dreaptă
Resh ר	CI spre Sud (Victoria); Ultimul (Frumusețea) spre Sud (Victoria)	Rod/Pustiire	Mercur	Ziua a 6-a	Nara stângă

Tav ת	CI = Sfântul Templu; Ultimul (Frumusețea) spre Rău (Puterea)	Dominație/ Sclavie	Lună	Ziua a 7-a	Gură

Tabelul 4.3 Literele Simple

Litera simplă	Localizarea în Arbore	Stăpânește peste	În Univers	În An	În Corp
Heh ה	Est (Înțelepciunea) spre Deasupra (Coroana)	Vorbire	Berbec	*Nisan*	Piciorul drept
Vav ו	Est (Înțelepciunea) spre Nord (Înțelegerea)	Gândire	Taur	*Iyar*	Rinichiul drept
Zayin ז	Sud (Victoria) spre Deasupra (Coroana)*	Mișcare	Gemeni	*Sivan*	Piciorul stâng
Chet ח	Sud (Victoria) spre Deasupra (Coroana)	Văz	Rac	*Tammuz*	Mâna dreaptă
Tet ט	Sud (Victoria) spre Est (Înțelepciunea)	Auz	Leu	*Av*	Rinichiul stâng
Yod י	Sud (Victoria) spre Dedesubt (Fundamentul)	Muncă	Fecioară	*Elul*	Mâna stângă
Lamed ל	Vest (Slava) spre Deasupra (Coroana)	Actul Sexual	Balanță	*Tishri*	Fiere
Nun נ	Vest (Slava) spre Sud (Victoria)	Miros	Scorpion	*Cheshvan*	Intestinul subțire
Samek ס	Vest (Slava) spre Dedesubt (Fundamentul)	Somn	Săgetător	*Kislev*	Stomac
Ayin ע	Nord (Înțelegerea) spre Deasupra (Coroana)	Mânie	Capricorn	*Tevet*	Ficat
Tzade צ	Nord (Înțelegerea) spre Vest (Slava)	Gust	Vărsător	*Shevat*	Esofag**
Qof ק	Nord (Înțelegerea) spre Dedesubt (Fundamentul)	Râs	Pești	*Adar*	Splină

* Probabil o greșeală de tipar. Corect este: Est (Înțelepciunea) spre Dedesubt (Fundamentul). (*N. red.*)

** În limba engleză *maw* = (aici) „gușă". În ebraică, *kivah*. Organ misterios asociat de Moshe Maimonide cu esofagul. (*N. red.*)

Ilie în carul de Foc

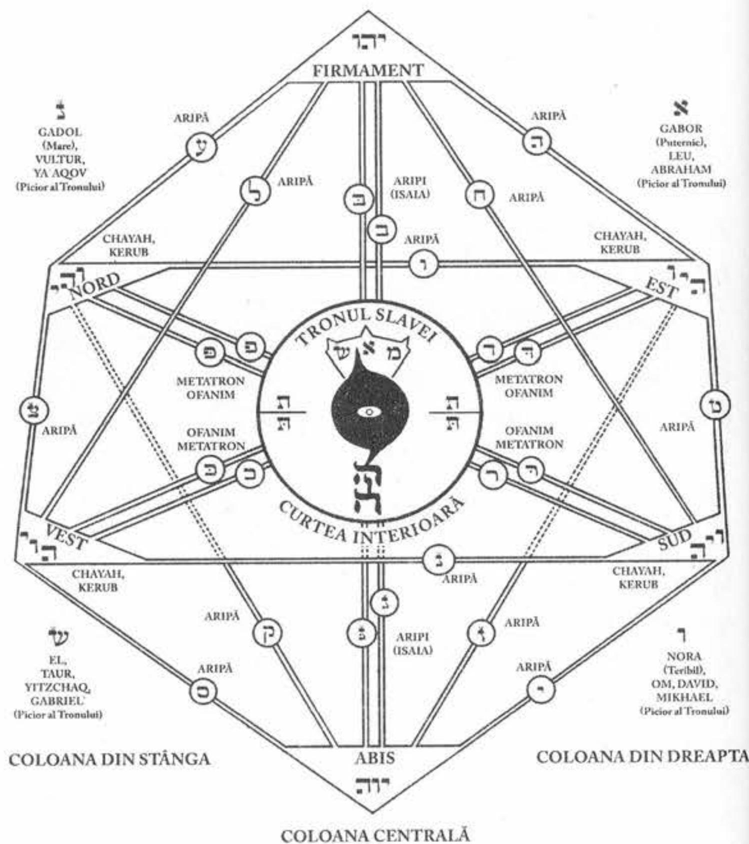
CAPITOLUL 5

ARBORI AI VIEȚII DIN ALTE SURSE CABALISTICE FUNDAMENTALE ȘI DIN ALTE TRADIȚII MISTICE

ARBORELE *MERKABAH* DIN CĂRȚILE LUI IEZECHIEL ȘI ISAIA

Sefer Yetzirah și materialul despre *Merkabah* (Carul [Divin]) din Cărțile lui Iezechiel și Isaia sunt cele două surse principale pentru formele tridimensionale de piramidă dublă ale Arborelui Vieții ca „stea cu șase colțuri". Carul este o aluzie la Arborele Vieții. Precizările despre versiunea *Merkabah* a Arborelui Piramidă Dublă (vezi Figura 5.1), numit „Carul [lui] *Shadai*", se găsesc în strofe din Cărțile lui Iezechiel și Isaia. Imaginea extrem de antropomorfă a formei *Yosher* (literal „verticală") a Numelui יהוה este „așezată pe Tronul Slavei" în centrul Carului, cu cele trei litere Mamă *Alef* א, *Mem* מ și *Shin* ש, așezate deasupra lui *Yosher* ca o coroană. Fiecare *Sefira* Direcțională este asociată cu o *Chayah* (literal „Ființă Vie"). Cele patru *Sefirot* Direcționale – Est, Vest, Nord și Sud – sunt numite „Picioarele Tronului". După cum se arată în diagrama de mai jos, literele ebraice, Numele Divine precum *Gadol*, *Gabor*, arhanghelii, trei animale și Omul, precum și patriarhii sunt puși în corespondență cu cele patru Picioare. Curtea Interioară este conectată cu Picioarele prin literele ebraice Duble, cu care sunt asociați *Ofanim* (îngeri de rang înalt apropiați de Tron) și Metatron („directorul de operații" al Universului).

[Cele șase] *Sefirot* Direcționale sunt conectate între ele prin literele ebraice Simple, numite „aripile [Ființelor] *Chayot*". Cele două *Sefirot* Direcționale de pe Coloana Centrală a Arborelui Carului [lui] *Shadai* se numesc „Firmament" și „Abis".

Carul [lui] *Shadai* – „Astfel Era Chipul Slavei Domnului."

(Iezechiel 1.28)

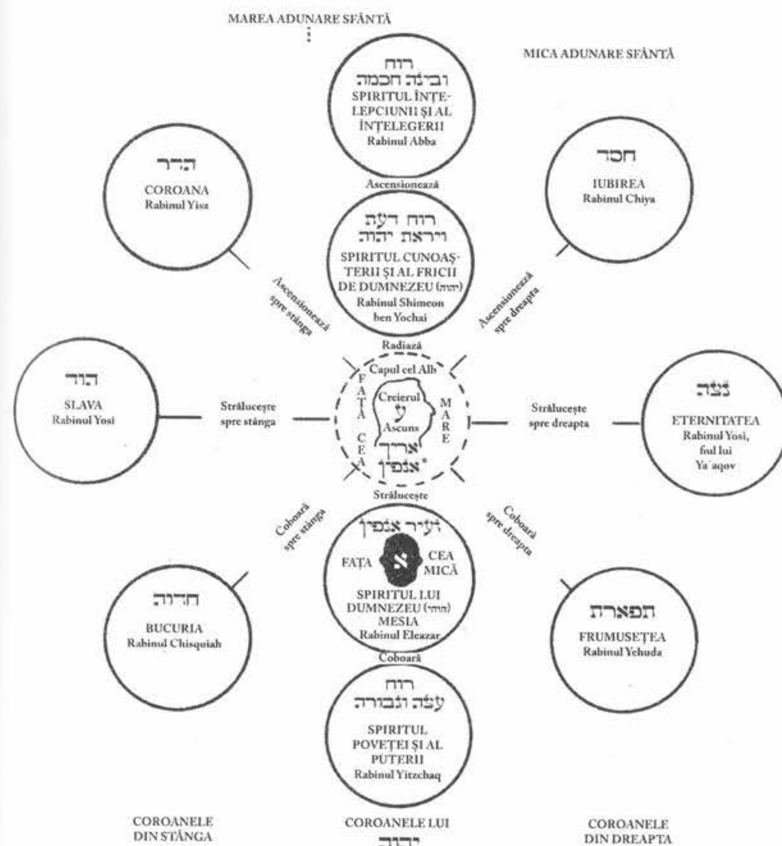
יהוה – „Omul de pe Tron", Fața cea Mică, *Ze'ir Afim*
forma ovală centrală – על, vocea Feței celei Mari, *Arik Afim*
cercul central – Cel Ascuns

Figura 5.1 Carul [lui] Shadai (Iezechiel, Isaia)

* În original, Gaboriel. Probabil greșeală tipografică. (*N. red.*)

Arbori din *Idra Rabba Qadusha* (Marea Adunare Sfântă)

Așa cum am menționat mai înainte, partea principală a celor cinci volume ale lui *Sefer HaZohar* („Cartea Splendorii") sau, simplu, *Zohar*, o constituie exegeza despre cele cinci cărți ale Torei („Legea"). Inima scrierii *Sefer HaZohar* este formată

„UNU este Spiritul, și Spiritul pogoară și se revarsă asupra tuturor [...]"

(*Idra Rabba*)

FIGURA 5.2 Arborele Rabinilor din *Zohar*

* În original, în ebraică, greșeală de tipar: אריך דאנפין. (*N. red.*)

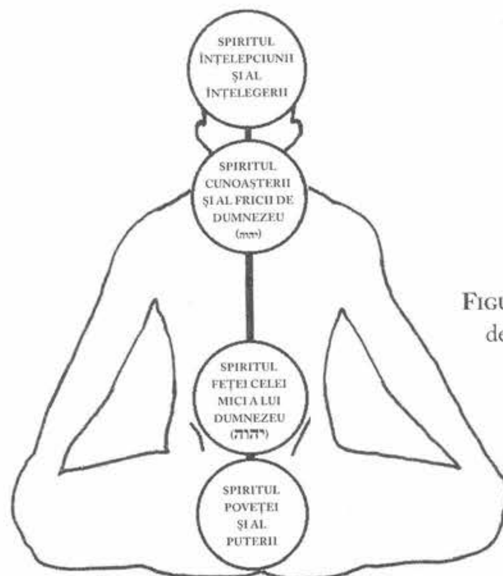
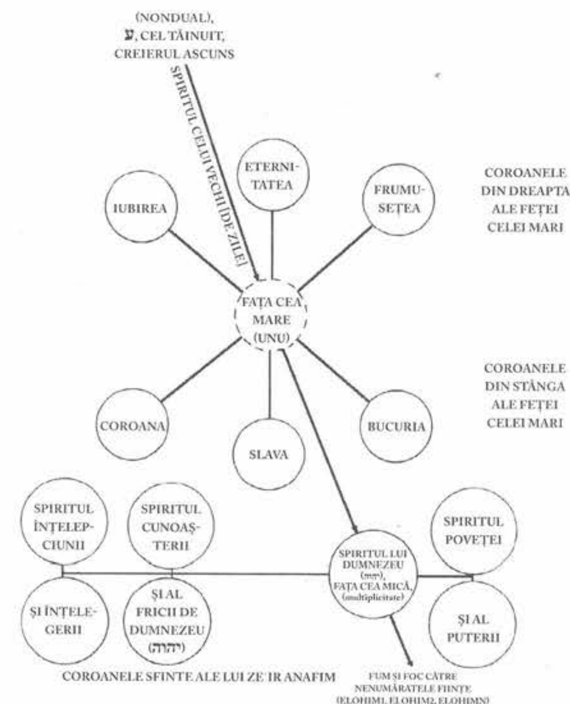

FIGURA 5.3 „O Coloană de Sine Stătătoare"

din trei nestemate numite: *Sifra Detzniyutha* („Cartea despre ACELA care este Ascuns"), *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă") și *Idra Zuta Qadusha* („Mica Adunare Sfântă"). Ele se remarcă prin profunzime, obscuritatea limbajului și rigoarea imaginilor. Expunerea *Zohar*-ului ia forma unui dialog între un grup de rabini conduși de rabinul Shimeon Ben Yochai. În termeni cabaliști, fiecare dintre rabini întrupează o anumită *Sefira*, iar natura *Sefira*-ei respective le „colorează" spusele. Figura 5.2 arată o formă circulară a Arborelui, dedusă din mai multe versuri din *Idra Rabba*. Ea prezintă întregul grup al rabinilor din *Zohar*, în relație cu respectivele *Sefirot*. Toate [cele zece] *Sefirot* emană dintr-o *Sefira* centrală invizibilă, numită în text „Creierul Ascuns" al Feței celei Mari. Numele și localizările [celor zece] *Sefirot* de pe Arborele *Idra Rabba* diferă semnificativ de cele întâlnite, de obicei, în alte diagrame de Arbori din *Zohar*.

Traducerea la *Idra Rabba* efectuată de Work of the Chariot Trust mai conține încă două diagrame. Figura 5.3 reprezintă prima strofă:

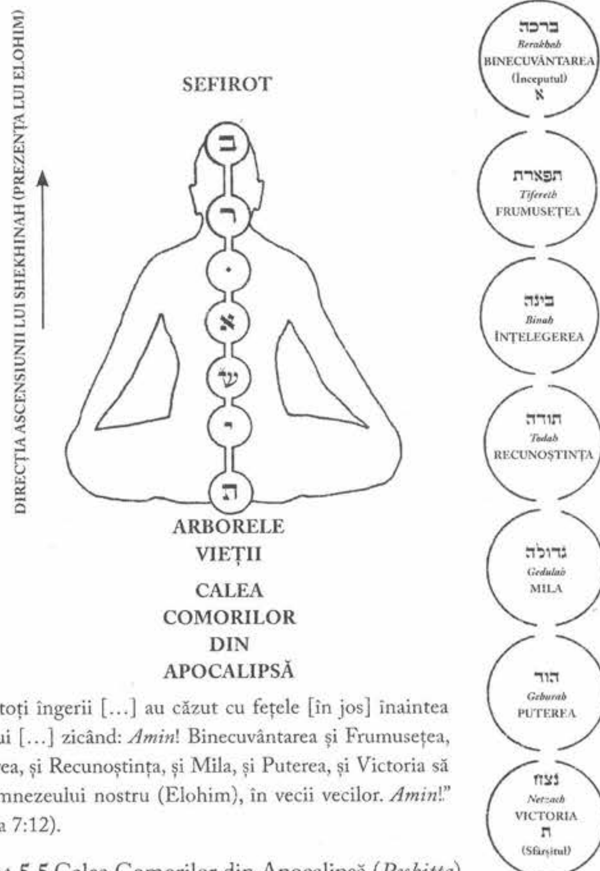
„[...] patru spirite sunt descrise aici, dar am spus deja că spiritul este unic [...]" (*Sefer HaZohar – Idra Rabba*)

FIGURA 5.4 Coroane Sfinte ale Feței celei Mari și ale Feței celei Mici (*Idra Rabba*)

1. TRADIȚIE – Rabinul Shimeon li se adresă însoțitorilor săi, spunând: „Cât timp vom mai rămâne în starea unei singure coloane de sine stătătoare? Când este scris: Vremea este ca TU – יהוה – să lucrezi, căci ei au stricat legea Ta" (*Psalmi* 118:126).

Figura 5.4 reprezintă, într-un mod diferit, compoziția dinamică a Marii Adunări Sfinte și a Micii Adunări Sfinte prezentată în Figura 5.2. În această diagramă, *Sefira* centrală invizibilă, înconjurată de cele șase „coroane" ale [celor șase] *Sefirot* Direcționale, e arătată separat de cele patru *Sefirot* ale Coloanei Centrale, numite „Coroanele Sfinte ale Feței celei

„Și toți îngerii [...] au căzut cu fețele [în jos] înaintea tronului Lui [...] zicând: *Amin*! Binecuvântarea și Frumusețea, și Înțelegerea, și Recunoștința, și Mila, și Puterea, și Victoria să fie ale Dumnezeului nostru (Elohim), în vecii vecilor. *Amin*!" (Apocalipsa 7:12).

FIGURA 5.5 Calea Comorilor din Apocalipsă (*Peshitta*)

Mici". O linie coboară din Creierul Ascuns al lui *Ayin* prin Fața cea Mare (Unul), către „Spiritul Feței celei Mici" (multiplul).

ARBORELE VIEȚII DIN CARTEA APOCALIPSEI

Introducere

Apocalipsa lui Ioan este un text mistic obscur, enigmatic. La origine, el a fost scris în aramaică, deși multe traduceri s-au făcut după versiunea greacă. Apocalipsa lui Ioan prezintă o formă

specializată a „Arborelui Comorilor Casei lui Elohim". Această Cale Operativă este destinată să-i ducă pe adevărații discipoli ai Maestrului Yeshuvah în Noul Ierusalim, în centrul din creștetul capului, prin șapte serii de câte șapte experiențe, simbolizate de cele 49 de imagini prezentate în text (vezi Figura 5.5). Aceasta reflectă faptul că Arborele are în total șapte *Sefirot*, care cuprind cele Patru Lumi despre care vorbește Cabala, și că fiecare dintre cele șapte este, la rândul său, un Arbore complet format din șapte *Sefirot* ce se extind în toate cele Patru Lumi. Cele 49 de simboluri reprezintă șapte repetări ale celor șapte *Sefirot* acționând unul asupra altuia. Pentru a înțelege mai ușor aceasta, să ne imaginăm că fiecare dintre cele șapte *Sefirot* are o eprubetă ce conține un lichid diferit colorat. Să ne imaginăm apoi că turnăm o parte din lichidul colorat din fiecare eprubetă în celelalte șase, rezultând [astfel] 49 de culori diferite. Arborele Apocalipsei are un alt set de nume pentru *Sefirot* decât Arborele Comorilor lui Elohim, din figura 4.5. Majoritatea comentatorilor Apocalipsei consideră că toate acțiunile descrise au loc în planul fizic. Totuși, evenimentele descrise în Apocalipsă au loc pe multiple planuri. Doar simbolurile privitoare la cele Șapte Biserici există în *Sefira* Victoriei, cea mai de jos, care reprezintă planul fizic. Cele 49 de simboluri în formatul lor cabalistic, de Arbore al Vieții, sunt prezentate mai jos.

Analiza cabalistică a textului *Sefira* Victoriei (*Netzach*)

Sefira cea mai de jos se numește Victoria. Întrucât este *Sefira* situată cea mai jos*, ea corespunde, în creația materială, stării de veghe a oamenilor. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra *Sefira*-ei Victoriei apare sub forma celor șapte Biserici [despre

* Asociată de autor cu zona de la baza coloanei vertebrale. (*N. red.*)

care se vorbește] în Cartea Apocalipsei, desemnate prin punctele lor tari, respectiv slabe.

În *Sefira* Victoriei:

Sefira	Biserica	Caracteristica
Binecuvântarea	Laodicea	călduță
Recunoștința	Filadelfia	a păstrat Cuvântul
Înțelegerea	Sardes	„trăiește, dar este moartă"
Frumusețea	Tiatira	opere ale iubirii
Mila	Pergam	susține Numele
Puterea	Smirna	coroana vieții
Victoria	Efes	prima iubire

Sefira Puterii (*Geburah*)

A doua *Sefira* se numește Forța sau Puterea. Experiența în această *Sefira* este starea de vis a majorității oamenilor. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra Puterii este exprimată [în Cartea Apocalipsei] sub forma [celor șapte] Peceți.

În *Sefira* Puterii:

Sefira	Pecetea	Caracteristica
Binecuvântarea	7	Tăcere
Recunoștința	6	Cutremur, Soare, Lună, stele
Înțelegerea	5	Sufletele Mielului sub altar
Frumusețea	4	Cal galben-vânăt, moarte, iad
Mila	3	Cal negru, balanță
Puterea	2	Cal roșu, război, sabie
Victoria	1	Cal alb, arc, coroană

Sefira Milei (*Gedulah*)

A treia *Sefira* se numește Mila. Experiența în această *Sefira*, aflată în regiunea ombilicului, corespunde stării de vis în cazul majorității oamenilor. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra *Sefira*-ei Milei este exprimată [în Cartea Apocalipsei] sub forma Îngerilor [care poartă] Șapte Trâmbițe.

În *Sefira* Milei:

Sefira	Trâmbița Angelică	Caracteristica
Binecuvântarea	7	Templul lui Elohim deschis în Ceruri; femeie înveșmântată cu Soarele; balaurul și seminția sa; război în ceruri; Mikhael aruncă balaurul pe Pământ; balaurul se luptă cu femeia (pierde); apariția fiarei.
Recunoștința	6	Glas din trâmbițele altarului de aur; patru îngeri de la Eufrat.
Înțelegerea	5	Stea din Ceruri (deschide puțul); Puțul se deschide, lăcustele lui Abaddon.
Frumusețea	4	Vultur cu coada roșie ca sângele; o treime din Soare întunecată.
Mila	3	Stea, pelin, otrăvirea râurilor.
Puterea	2	Munte în flăcări prăbușit în mare; o treime din mare distrusă.
Victoria	1	Grindină și foc; o treime din Pământ arsă

Sefira Recunoștinței (*Todah*)

A patra *Sefira* se numește Recunoștința. Experiența în această *Sefira*, aflată în regiunea inimii, este mai presus de experiențele obișnuite ale oamenilor, celor mai mulți ea apărân-

du-le sub forma somnului profund. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra Recunoștinței apare [în Cartea Apocalipsei] sub forma Îngerilor Sfârșitului.

În *Sefira* Recunoștinței*:

Sefira	**Îngerul**	**Sfârșitul**
Binecuvântarea	7	„Credincios și Adevărat" pe un cal alb (Mesia ca *Acharit* – Ultimul); victoria de la Armageddon.
Recunoștința	6	Glas [venind dinspre] Tron: „Lăudați pe Dumnezeul nostru (Elohim)".
Înțelegerea	5	Marele glas al mulțimii: „Aleluia".**
Frumusețea	4	Piatră de moară, căderea Babilonului.
Mila	3	Glas din Ceruri: „Ieșiți din Babilon".
Puterea	2	Judecata Babilonului.
Victoria	1	Arătarea Babilonului.

Sefira Înțelegerii (*Binah*)

A cincea *Sefira* se numește Înțelegerea. Experiența în această *Sefira*, aflată în regiunea gâtului, este mai presus de experiențele obișnuite ale oamenilor. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra Înțelegerii apare [în Cartea Apocalipsei] sub forma „Îngerilor Ultimelor Șapte Plăgi".

* În original apare *Beauty* – „Frumusețe", ceea ce este, evident, o greșeală de tipar. (*N. red.*)

** În limba ebraică Hallelu YaH („slavă lui Yah יה = Dumnezeu") (*N. red.*)

În *Sefira* Înțelegerii:

Sefira	**Îngerul**	**Plaga**
Binecuvântarea	7	„Săvârșitu-s-a". Începe Armageddonul.
Recunoștința	6	Eufratul a secat.
Înțelegerea	5	Întunecarea împărăției fiarei.
Frumusețea	4	Soarele a pârjolit Pământul.
Mila	3	Râurile s-au prefăcut în sânge.
Puterea	2	Marea s-a prefăcut în sânge.
Victoria	1	Apar plăgi pe trupurile idolatrilor.

Sefira Frumuseții (*Tifereth*)

A șasea *Sefira* se numește Frumusețea. Experiența în această *Sefira*, aflată în regiunea frunții, este mai presus de experiențele obișnuite ale oamenilor. Acțiunea celorlalte *Sefirot* asupra Frumuseții apare [în Cartea Apocalipsei] sub forma Îngerilor ce vestesc Sfârșitul.

În *Sefira* Frumuseții:

Sefira	**Îngerul**	**Caracteristica**
Binecuvântarea	7	Înger din Altarul de Foc.
Recunoștința	6	Înger cu seceră ascuțită; strugurii mâniei se adună în teasc.
Înțelegerea	5	Înger care seceră Pământul.
Frumusețea	4	Glas din ceruri, binecuvântat.
Mila	3	Avertisment despre adorarea idolilor.
Puterea	2	Căderea Babilonului.
Victoria	1	Înger care binevestește Evanghelia, pentru a-l sluji pe Elohim.

Sefira Binecuvântării (*Berakhah*)

A șaptea *Sefira* se numește Binecuvântarea. Experiența în această *Sefira*, aflată în creștetul capului, este mai presus de experiențele obișnuite ale oamenilor. Experiențele supreme posibile legate de Arborele Vieții apar [în Cartea Apocalipsei] sub forma „ultimelor detalii ale Sfârșitului".

În *Sefira* Binecuvântării:

Sefira	**Sfârșit**	**Detaliul**
Binecuvântarea	7	Noul Ierusalim (Arborele Vieții, Mielul).
Recunoștința	6	Cer nou, Pământ nou.
Înțelegerea	5	A doua Înviere, Judecata de apoi; arderea balaurului.
Frumusețea	4	Distrugerea Cerului și a Pământului
Mila	3	Pierderea lui Satan, sfârșitul celor „o mie de ani".
Puterea	2	Prima Înviere, prima Judecată.
Victoria	1	Legarea lui Satan.

Arbori ai vieții din *Etz Ha Chayyim*

Etz Ha Chayyim oferă mai multe forme de Arbori ai Vieții. Primul prezintă [cele zece] *Sefirot* ca pe o schemă cu zece cercuri concentrice, asemenea foilor unei cepe, având Regatul (*Malkuth*) ca *Sefira* centrală (vezi Figura 5.6). Formatul acesta reflectă ideea că lumea fizică a Regatului reprezintă forma cea mai densă de spirit-materie și că fiecare strat este din ce în ce mai subtil. Așa cum am menționat anterior, principala sursă pentru forma *Yosher* (literal „vertical", „drept", „ferm") a Nume-

lui יהוה este *Sh'ir Qoma* din *Sefer Raziel HaGadol*. În cea de-a Treia Ramură a [lucrării] *Etz Ha Chayyim*, Luria sintetizează o imagine destinată meditației, în care modelul Arborelui cu [cei zece] *Sefirot* este suprapus peste *Yosher* (vezi Figura 5.7). În cea de-a zecea Ramură, Luria face aluzie la cele Patru Lumi ale

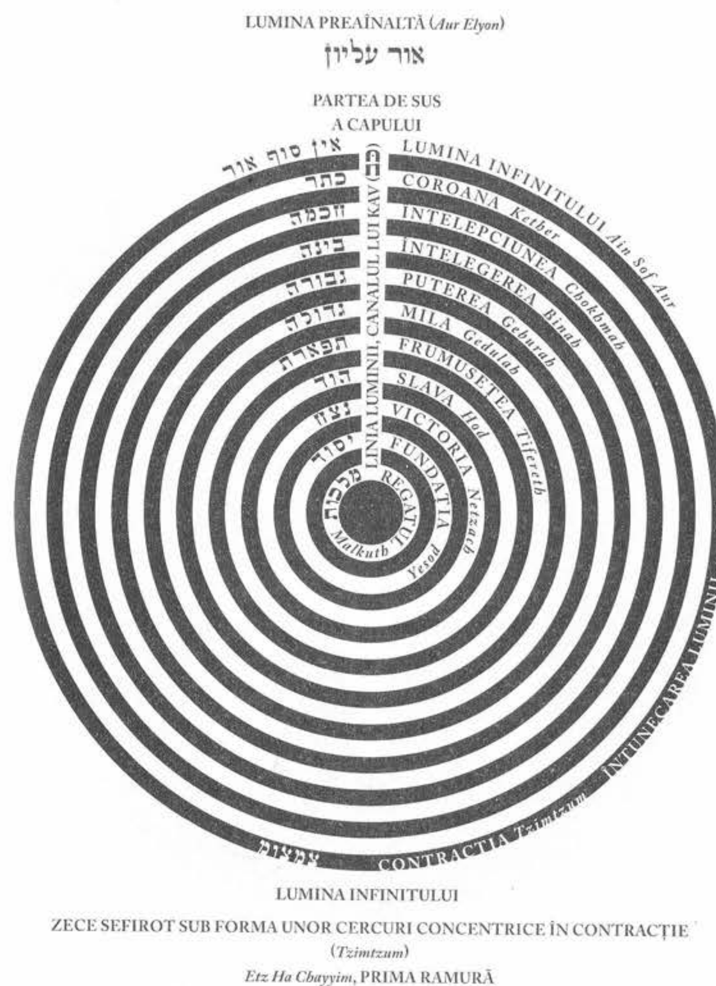
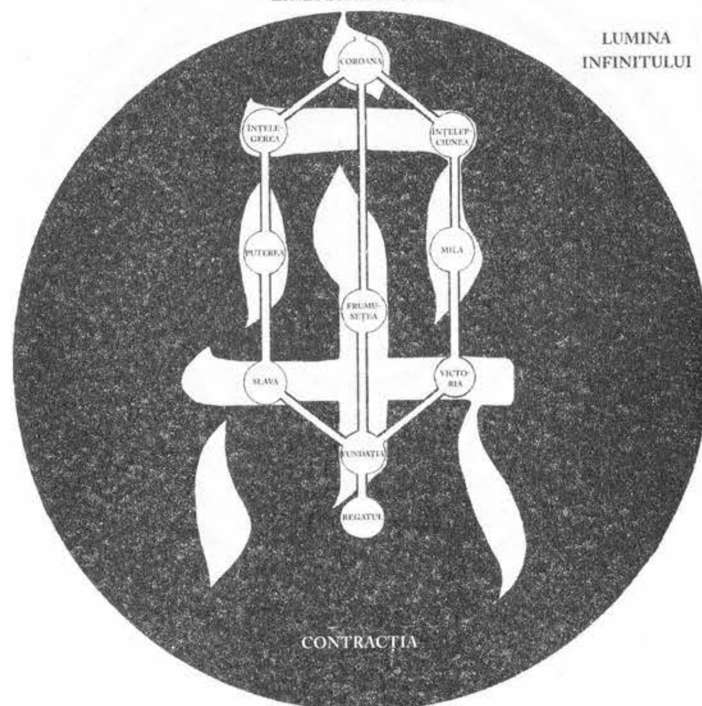

Figura 5.6 Arborele sub formă de cercuri concentrice (*Etz Ha Chayyim*)

Emanației, Creației, Formării și Facerii ca „voaluri" (*partzufim*) și la Arborele Vieții ca „structura internă și oase ale Celui Vechi de Zile". În legătură cu aceasta, Luria oferă o imagine destinată meditației sub forma a cinci seturi de câte zece cercuri concentrice suprapuse peste *Yosher* (vezi Figura 5.8). Cele cinci seturi corespund *partzufimului* „Feței celei Mari" (în punctul unde *Kav* pătrunde în *Tzimtzum*), „Tatălui" (*Yod*), „Mamei" (primul *Heh*), „Feței celei Mici" (*Vav*) și „Tinerei Femei" (ultimul *Heh*).

LUMINA PREAÎNALTĂ „lină și simplă"

PARTEA DE SUS A CAPULUI
LINIA LUMINII (KAV)

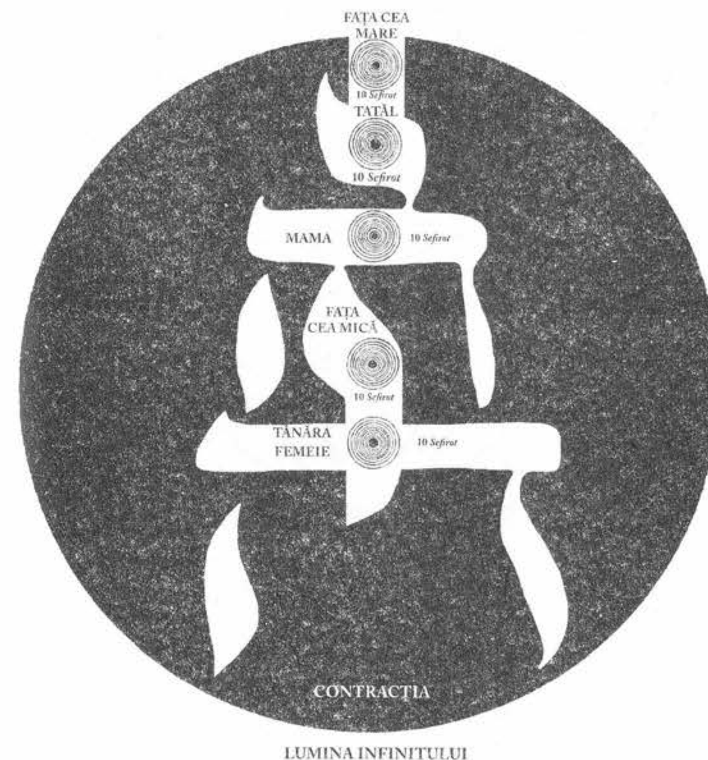
YOSHER

„Zece Sefirot ai Virtuții sub forma unui om". (Etz Ha Chayyim, Prima Ramură)

FIGURA 5.7 Arborele pe Yosher *(Etz Ha Chayyim)*

LUMINA PREAÎNALTĂ

LUMINA INFINITULUI

LUMINA INFINITULUI

FIGURA 5.8 Arbore cu cinci *Partzufim* (*Etz Ha Chayyim*)

Pe lângă diagramele de Arbori furnizate de textul *Etz Ha Chayyim*, Luria a elaborat propria sa versiune de Arbore Compozit al Căderii în ediția sa la *Sefer Yetzirah*. Pentru acest Arbore, Luria a folosit numele [celor zece] *Sefirot* din *Zohar* și o configurație specifică a Porților, care se deosebea semnificativ de cele din redactările precedente ale textului. Prin urmare, cititorul va observa că există considerabile diferențe între co-

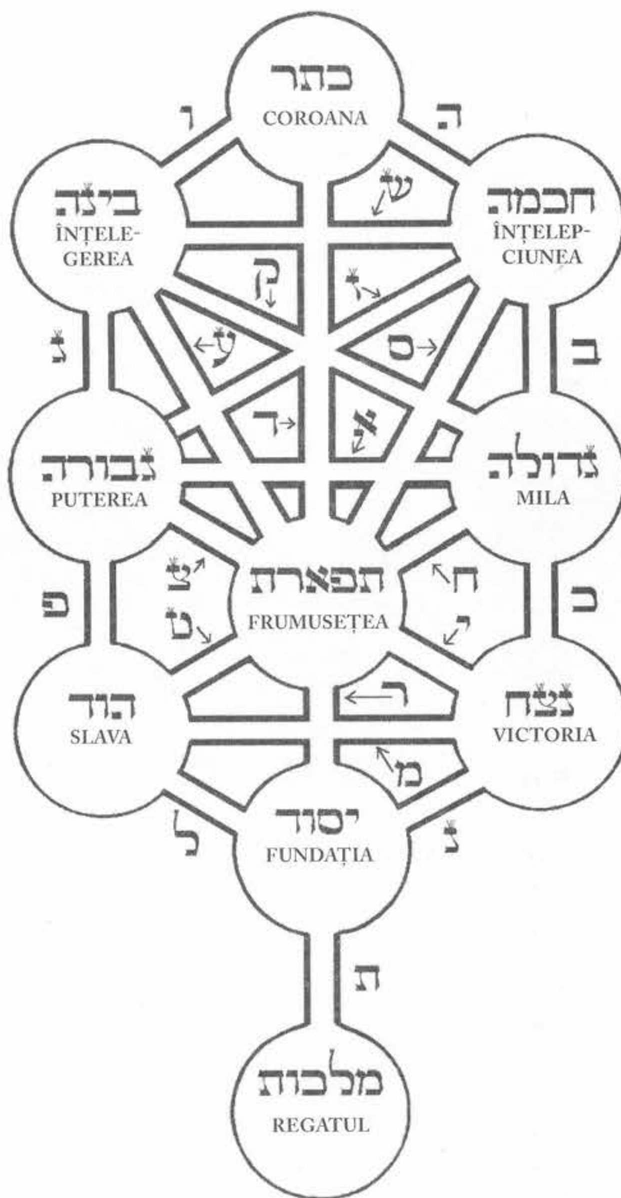

FIGURA 5.9 Arborele Căderii cu Porți (Luria)

respondențele Porților de pe Arborele lui Luria, din Figura 5.9, față de cele din diagramele de Arbori [care se găsesc] în versiunea *Sefer Yetzirah* editată de Work of the Chariot. În Arborele Compozit al lui Luria, Literele-Mamă sunt plasate în cele trei Porți orizontale; Literele Duble sunt plasate în cele șapte Porți verticale; iar Literele Simple sunt plasate în cele douăsprezece Porți diagonale. În timp ce toți Arborii specificați de *Sefer Yetzirah* sunt Arbori ai Perfecțiunii bi- și tridimensionali, este oarecum curios că toți Arborii lui Luria sunt plați și [corespunzând structurii Arborelui] Căderii.

Arbori ai Vieții din alte tradiții mistice

Introducere

Capitolele anterioare au prezentat o gamă diversă de Arbori ai Vieții din principalele surse ale Cabalei Mistice. Ele au inclus Arbori bidimensionali și Arbori tridimensionali, Arborii care implică una, două sau trei Coloane, Arbori cu orientare verticală și Arbori circulari care emană dintr-un Sefirot central. Deși se poate argumenta că în Cabala Mistică există cea mai mare diversitate de forme ale Arborilor, și alte tradiții, precum tantricii nord-indieni, daoiștii și *kahuna* polinezieni, dispun de hărți ale conștiinței care prezintă viziunile lor asupra lumii. Majoritatea hărților de acest fel din alte tradiții nu sunt numite „Arbori ai Vieții". Diagramele lor pot să arate foarte diferit sau să nu fie reprezentate deloc sub formă de diagramă. Cu toate acestea, numele și aluziile pe care le asociază [diferitelor] planuri ale existenței și centrilor succesivi ai conștiinței pot fi corelate precis cu cele din Arborii tradiției [ebraice]. Sistemul *cakra*-elor tantrice, precum și harta daoistă a centrilor sub-

tili sunt ambele reprezentate în imagini extrem de detaliate. Aranjările „Cerului Anterior" și a „Cerului Posterior", din cea de-a opta Aripă a *I Ching*-ului chinezesc („Cartea Schimbărilor"), intitulată *Shuo Gua*, sunt diagrame mult mai abstracte, reprezentând [echivalențele celor zece] *Sefirot* sub forma unui set de linii continue sau întrerupte. *Kahuna* polinezieni – ale căror scripturi iau forma unor *Hula* sacre, consemnate pe tăblițe în scriere Rongo Rongo – nu au o diagramă pentru Arborele lor, ci reprezintă [echivalențele celor zece] *Sefirot* cu ajutorul diferitelor *Hi'iakas* ale zeiței Pele[1]. *Hi'iakas* sunt echivalente cu *Dakini*, emanații feminine ale zeiței Kali în tantrismul nord-indian și cel tibetan.

Arborele Cakra-elor

Absorbția și sinteza multor idei mistice orientale într-o puzderie de terapii New Age, în psihologia holistă și în „extazul sexual tantric pentru uzul maselor", a transformat sistemul *cakra*-elor în cea mai importantă hartă a conștiinței din cultura apuseană. Arborele *Cakra*-elor, care provine din tradiția tantrică nord-indiană (vezi Figura 1.3), este foarte asemănător ca format cu „Arborele Comorilor Casei lui Elohim" din Cabala (vezi Figura 4.5) și cu sistemul sufit al celor șapte *Latifa* (vezi Tabelul 5.1). În Arborele *Cakra*-elor, ele sunt descrise ca lotuși, cu un număr variabil de petale, pe care stau anumite sunete-germene sanscrite (*bija*). Starea „căzută" este portretizată în Arborele *Cakra*-elor de petalele lotușilor întoarse cu fața în jos. La urcarea prin Arborele *Cakra*-elor – atunci când conștiința călătorului este trezită la acel nivel – petalele fiecărui lotus se întorc cu fața în sus.

TABELUL 5.1 *Sefirot*, *Latifa* și *Cakra*

Localizare	*Sefirot* – Cabala	*Latifa* – sufi	*Cakra* – tantra
Creștetul capului	*Kether/Rohm*	*Haqiqa*	*Sahasrara* (1 000 petale)
Fruntea	*Chokmah/Mizrach-Binah/Tzafon*	*Khafiya*	*Ajna* (2 petale)
Gâtul	*Da'ath* invizibil/*Reshith*	*Ruhiya*	*Vishuddha* (16 petale)
Toracele	*Tifereth/Acharit*	*Siriya*	*Anahata* (6 petale)
Plexul solar	*Netzach/Darom-Hod/Ma'arav*	*Qalbiya*	*Manipura* (10 petale)
Partea inferioară a abdomenului	*Yesod/Tachat*	*Nafsiya*	*Swadhisthana* (6 petale)
Anusul	*Malkuth*	*Qalabiya*	*Muladhara* (4 petale)

Așa cum am menționat anterior în capitolul 1, textele tantrice (numite *Shastra*) despre *chakra* descriu *Cit śakti* (energia conștiinței), cunoscută ca zeița *Kundalini*, sub forma unui șarpe încolăcit, adormit la baza Arborelui *cakra*-elor. Despre *Shekhinah* din Cabala se spune că este în exil în Lumile Inferioare. *Kundalini* și *Shekhinah* sunt două referiri distincte la același lucru. Șarpele *Kundalini* se trezește și urcă Arborele *cakra*-elor, deschizând lotușii acestora în drumul către unirea cu Soțul Ei, *Śiva*, în *Ajna Cakra*, din frunte. Ascensiunea lui *Kundalini* mai este numită și *Satchakrabheda*, „Străpungerea celor Șase Centri". Ascensiunea Arborelui Vieții de către *Shekhinah* se numește *Shabat* (שבת, Sabat). De Sabat, *Shekhinah* urcă Arborele Vieții și se unește cu Soțul Ei יהוה în Lumea *Atziluth*, transformând astfel Arborele Căderii în Arborele Perfecțiunii.

Cakra-ele sunt echivalate cu planurile mentale menționate în Vede, după cum urmează:

„Mintea în lume"

Primul plan – anusul, starea de veghe (*Muladhara Cakra*)

Planul al 2-lea – organul sexual, starea de vis (*Svadisthana Cakra*, *Dantian*-ul [inferior] în Arborele daoist)

Planul al 3-lea – plexul solar, visul conștient și stările psihice (*Manipura Cakra*)

„Mintea în inimă"

Planul al 4-lea – baza sternului; viziunea beatifică a frumuseții divine, „Ce [minunate] sunt toate acestea!" (*Anahata Cakra*, *Dantian*-ul median în Arborele daoist)

Planul al 5-lea – gâtul; viziunea Universului ca o unitate în mintea lui Dumnezeu (*Vishuddha Cakra*)

„Față către Față"

Planul al 6-lea – doar o separație fină, asemenea sticlei; Dumnezeu este ca „o lumină într-un felinar" (*Ajna Cakra*, *Dantian*-ul Superior în Arborele daoist)

Planul al 7-lea – resorbție și extincție perfecte în conștiința nonduală (*Sahasrara Cakra*)

Arborele Trigramelor din Cea de-a opta Aripă din *I Ching*

Este interesant să comparăm vechea *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării") ebraică cu diverse aspecte ale celei de-a opta și cea mai veche aripă a *I Ching*-ului chinezesc („Cartea Schimbărilor"), numită *Shuo Gua*. De exemplu, putem suprapune versiunea circulară a diagramei Arborelui Vieții plat din *Sefer*

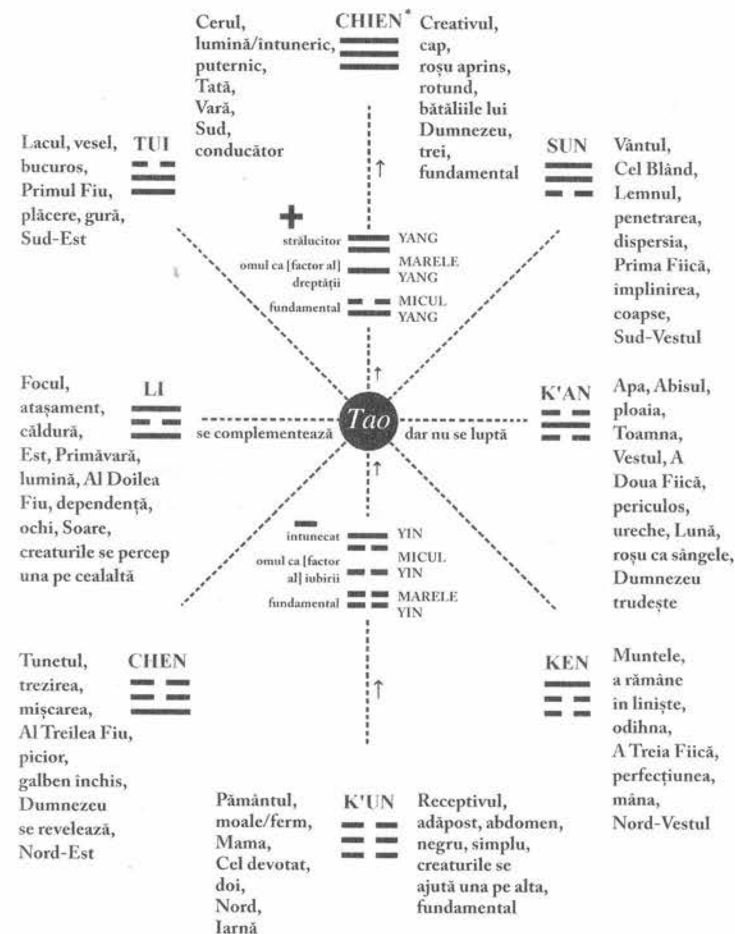

FIGURA **5.10** Ordinea Cerului Anterior (*Shuo Gua*)

* Ca și în restul lucrării am respectat transliterările autorului pentru diferitele limbi sacre. Lista Trigramelor în transliterarea oficială pinyin este: *Qian*, *Dui*, *Li*, *Zhen*, *Sun* (sau *Xun*), *Kan*, *Gen*, *Kun* (*N. red.*)

Yetzirah (Figura 4.9) direct peste „Ordinea Cerului Anterior", construită conform strofelor din *Shuo Gua*, înfățișată în Figura 5.10. În *Sefer Yetzirah* [se spune că toate] *Sefira* sunt create în perechi. La aceasta se referă expresia „echilibrul Balanței" din prima strofă a lui *Sifra Detzniyutha*. În *Shuo Gua*, trigramele sunt create tot în perechi. Anterior, am identificat cele trei coloane ale versiunii verticale, plate a Arborelui cabalistic, cu o coloană centrală, care echilibrează două coloane laterale polarizate. Similar, putem identifica trei coloane în Arborele din *Shuo Gua*. În *Sefer Yetzirah*, Coloana Centrală se manifestă între *Sefirot* de deasupra și cele de dedesubt. În Ordinea Cerului Anterior, aceeași Coloană Centrală se manifestă între trigramele Cer și Pământ. Coloanele laterale polarizate ale Arborelui cabalistic sunt desemnate ca „masculină" (dreapta) și „feminină" (stânga) și reflectă o descindere din Lumea celestă *Atziluth* în Lumea *Asiyah* a creației materiale. În Arborele *Shuo Gua*, cele două coloane laterale sunt, de asemenea, polarizate, reflectând separarea și transformarea lui *yang* (dreapta) și *yin* (stânga) prenatale* în coborârea din starea cea mai *yang* a Feței celei Mari din trigrama Cer, în starea cea mai *yin* a Feței celei Mici în trigrama Pământ.

Trigramele explicate în *Shuo Gua* constau din opt permutări ale liniilor *yang* (Fața cea Mare) și *yin* (Fața cea Mică) în grupuri de câte trei. În *I Ching*, trigramele sunt combinate în diferite moduri, pentru a produce 64 de grupuri de câte șase linii, numite hexagrame. Trigramele pot fi corelate și cu șase dintre literele ebraice Duble, plus literele Mamă, *Mem* („Apă") și *Shin* („Foc"). Fiecare hexagramă poate fi corelată așadar cu o combinație de două dintre aceste opt litere ebraice. Corelațiile respective sunt ilustrate în Figura 5.11.

* Adică ținând de Ordinea Cerului Anterior. (*N. red.*)

FIGURA **5.11** Combinațiile literelor ebraice și cele 64 de hexagrame (corelații între hexagramele din *I Ching* și porțile de câte două litere din „Zidul" - *Sefer Yetzirah*)*

Nr.	Hexagrama	Zidul	Denumirea
1	䷀	בב	Creativul
2	䷁	גג	Receptivul
3	䷂	כמ	Dificultatea inițială
4	䷃	מד	Nebunia tinereții
5	䷄	במ	Așteptarea
6	䷅	מב	Conflictul
7	䷆	מג	Armata
8	䷇	גמ	Unitatea
9	䷈	בד	Puterea îmblânzitoare a celui mic
10	䷉	פב	Mersul
11	䷊	בג	Pacea
12	䷋	גב	Stagnarea
13	䷌	שב	Asocierea cu oamenii
14	䷍	בש	Marea posesiune
15	䷎	רג	Modestia
16	䷏	גכ	Entuziasmul
17	䷐	כפ	Urmarea
18	䷑	דר	Îndreptarea a ceea ce este stricat
19	䷒	פג	Apropierea

* Pentru denumirea hexagramelor ne-am inspirat din ediția românească a I Ching-*ului: Yi Jing. Cartea prefacerilor*, editura Herald, ediția a 2-a, trad. Walter Fotescu, 2015. (*N. red.*)

20	䷓	גד	Contemplarea
21	䷔	כש	Mușcătura de-a curmezișul
22	䷕	שר	Harul
23	䷖	גר	Sfărâmarea
24	䷗	כג	Întoarcerea
25	䷘	כב	Nevinovăția neașteptată
26	䷙	בר	Puterea de îmblânzire a celui mare
27	䷚	כר	Hrănirea
28	䷛	דפ	Preponderența celui mare
29	䷜	ממ	Apele (Abisul)
30	䷝	שש	Focul (Ceea ce se atașează)
31	䷞	רפ	Influența (A face curte)
32	䷟	דכ	Durata
33	䷠	רב	Retragerea
34	䷡	בכ	Puterea celui mare
35	䷢	גש	Progresul
36	䷣	שג	Întunecarea luminii
37	䷤	שד	Familia
38	䷥	פש	Opoziția
39	䷦	רמ	Obstacolul
40	䷧	מכ	Eliberarea
41	䷨	פר	Descreșterea
42	䷩	כד	Creșterea
43	䷪	בפ	Străpungerea
44	䷫	דב	Întâmpinarea

45	䷬	גפ	Adunarea laolaltă
46	䷭	דג	Împingerea către în sus
47	䷮	מפ	Oprimarea (Epuizarea)
48	䷯	דמ	Fântâna
49	䷰	שפ	Revoluția
50	䷱	דש	Cazanul
51	䷲	ככ	Șocul stimulator
52	䷳	רר	A rămâne nemișcat
53	䷴	רד	Dezvoltarea
54	䷵	פכ	Fecioarele de măritat
55	䷶	שכ	Abundența
56	䷷	רש	Pribeagul
57	䷸	דד	Cel Blând
58	䷹	פפ	Cel Bucuros (Lacul)
59	䷺	מד	Dispersarea (Disoluția)
60	䷻	פמ	Limitarea*
61	䷼	פד	Adevărul interior
62	䷽	רכ	Preponderența celui mic
63	䷾	שמ	După înfăptuire
64	䷿	מש	Înaintea înfăptuirii

* În original, Imitation (probabil o greșeală de tipar). Hexagrama 60 este însă Jie, 節, aici cu sensul de „Limitare". (*N. red.*)

În *I Ching*, Arborele Căderii își are echivalentul în „Ordinea Cerului Posterior" (vezi Figura 5.12), care are o importanță deosebită pentru alchimia interioară daoistă. În acest context, Arborele daoist se referă la o transformare a conștiinței. Arborele cabalistic redevine un Arbore al Căderii atunci când *Sefira* Cunoașterii/Primul din centrul din gât „cade" aparent și devine *Sefira* Regatului în centrul anal. Arborele cabalistic redevine un Arbore al Perfecțiunii în conștiința umană, atunci când [*Sefira*] Regat revine în poziția sa originară, în [*Sefira*] Cunoașterii/Primul și întreaga Creație este văzută ca o Unitate în Fața cea Mică, în Mintea Feței celei Mari. În Arborele daoist,

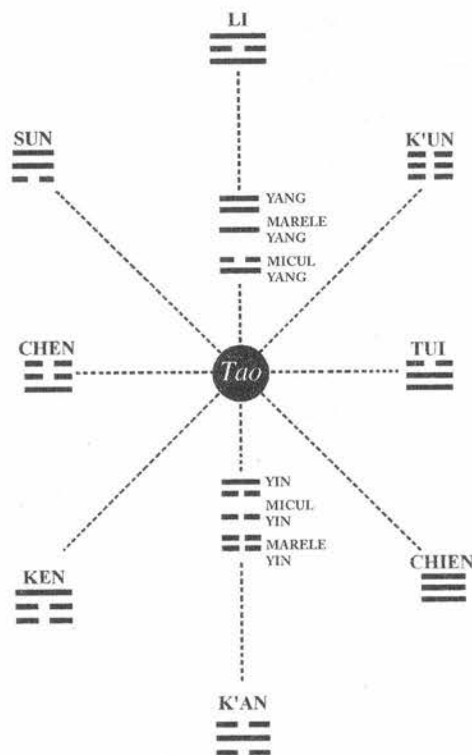

FIGURA 5.12 Ordinea Cerului Posterior (*Shuo Gua*)

atunci când lumea se manifestă, trigramele își schimbă pozițiile, [trigrama] Foc mutându-se în poziția ocupată anterior de [trigrama] Cer, iar [trigrama] Apa în poziția ocupată anterior de [trigrama] Pământ.

Arborele din alchimia daoistă

În procesul meditativ specific alchimiei interne daoiste, intenția pură (*yi*) [corespondentă] *Dantian*-ului Superior (adică voința Feței celei Mari) din centrul de la nivelul frunții (*Ajna*

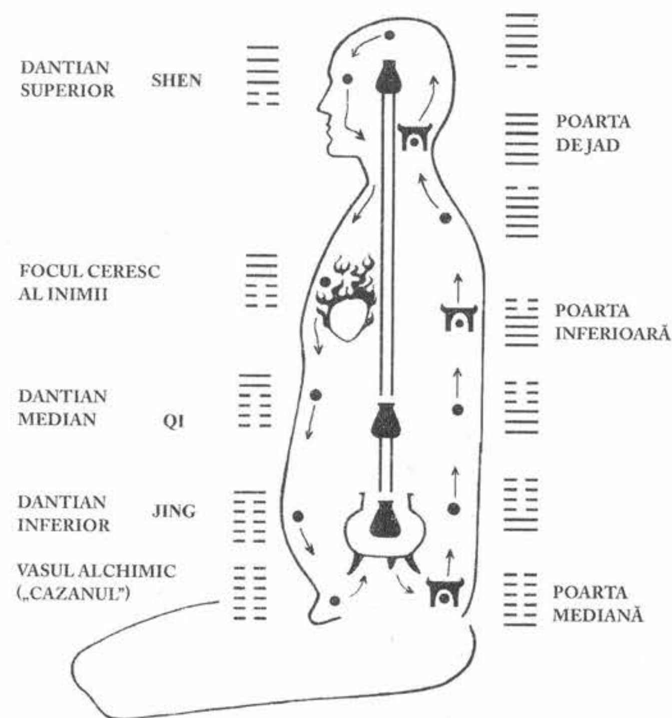

FIGURA 5.13 Arborele Alchimiei Interioare daoiste

Reprodus după: Philip Rawson și Laszlo Legeza – *Tao. The Chinese Philosophy of Time and Change*, Thames and Hudson, Londra, 1973.

Cakra) îndrumă Focul minții-inimă* al *Dantian*-ului median (centrul toracic) să se concentreze în Apa *Dantian*-ului Inferior din centrul abdominal (*Sefira* Fundament/Dedesubt, *Svadishthana Cakra*). Focul minții-inimă încălzește Apa și o transformă în aburi, *qi* („energie vitală"). Aburul *qi* se ridică, este purificat și circulă spre centrii superiori. Este precum *Shekhinah*, care se înalță în Coloana Centrală a Arborelui cabalistic, ori precum *Kundalini*, care se trezește și urcă prin [canalul] *Shushumna* din Arborele *cakra*-elor.

Atunci când *qi*-ul (energia vitală) se purifică și se unește cu *shen* (spiritul) în centrul din inimă, Lemnul (pasiunea inimii) și Metalul (natura originară) se unesc. Odată cu unirea lui *qi* (Apă)** și *shen* (Foc), Lemnul se întoarce la sursa sa în ficat, iar Metalul la sursa sa în plămâni, astfel încât Cerul și Pământul revin la pozițiile lor originare, iar Arborele se întoarce la „ordinea Cerului Anterior", adică Arborele devine Perfect[2].

* În tradiția daoistă inima este sediul conștiinței dualizante (*shi shen* 识神), al minții comune și al emoțiilor. De aceea, întrucât minte și inimă (inclusiv ca organ biologic) sunt desemnate de aceeași ideogramă – xin, 心 –, s-a împământenit în literatura occidentală de specialitate termenul specific de „minte–inimă". (*N. red.*)

** În tradiția daoistă Apa este asociată de obicei Esenței (*jing*, 精). Procesul alchimic descris de autor este neobișnuit. (*N. red.*)

CAPITOLUL 6

MEDITAȚIA ȘI CABALA MISTICĂ: NOȚIUNI DE BAZĂ

INTRODUCERE

Toate tipurile de practici mistice yoghine abordează una dintre cele două Fețe ale lui NU (לא) sau pe amândouă. Yoga Feței celei Mari are o natură impersonală și vede toate Numele și Formele ca iluzii proiectate de (și în) Minte. Ea folosește procesul de discriminare între real și iluzoriu pentru a renunța la toate experiențele și transformările – din toate planurile existenței – [ce au loc în] conștiință, până când conștiința individuală se dizolvă și se contopește cu Fundamentul nediferențiat al Ființei Pure, adică *Ayin* (אין).

Yoga Feței celei Mici – yoga devoțiunii și a slujirii altruiste – are o natură personală și privește multiplicitatea Numelor și a Formelor ca pe o Mare Unitate în Fața cea Mică. Ea este caracterizată prin iubire necondiționată și abandonare față de Idealul Ales al Feței celei Mici, intimitate, compasiune, simțul frumuseții, ritual și renunțare mentală. În toate tradițiile mistice, cele mai răspândite practici meditative din Yoga Feței celei Mici implică [utilizarea] mantrei-rădăcină, vizualizări și, adesea, exerciții de respirație.

> Amintește-ți (*dhikr*) așadar Numele lui Allah și dedică-i-te cu o devoțiune deplină.[1]

Marele înțelept de la Arunachala, Sri Ramana Maharshi[2], a spus:

> Starea naturală eternă, neîntreruptă, de sălășluire în Sine este *jnana* [cunoașterea lui *Ayin*]. Pentru a sălășlui în Sine, trebuie să iubești Sinele. Deoarece Dumnezeu este într-adevăr Sinele, a iubi Sinele înseamnă a-l iubi pe Dumnezeu, iar aceasta este *bhakti* [devoțiunea pentru Fața cea Mică a Celui Unic]. În esență așadar *jnana* și *bhakti* sunt unul și același lucru.[3]

Utilizarea mantrei-rădăcină în meditație

Arborele Vieții și Numele Divine sunt două structuri diferite. Un anumit Nume va împuternici un Arbore într-un anumit mod. Pe același Arbore se pot pune Nume diferite, iar Arborele va fi colorat diferit, în acord cu structura literelor din fiecare Nume. *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") desemnează Nume deosebit de puternice, care vor lumina întregul Arbore. Cea mai obișnuită practică meditativă din yoga devoțională a Feței celei Mici, specifică tuturor tradițiilor mistice, constă în repetarea unei mantre-rădăcină în combinație cu o vizualizare adecvată. În ebraică, ea se numește *zakhor*; în arabă, se numește *dikhr*; iar în sanscrită, *japa* și *namasmarana*.

Mantrele-rădăcină sunt rostiri sacre, pe care sunt construite și fundamentate întregi sisteme religioase. O mantra yoghină bună sau o înșiruire de Nume ale Puterii conferă conștiinței individuale o scară codificată, pe care ea se va deplasa sistematic prin nivelurile succesive ale Arborelui. O mantra-rădăcină bine structurată combină de regulă un Nume principal al Feței celei Mici cu un nume adecvat al Feței celei Mari. Ea încorporează, de asemenea, mecanisme care să asigure tranziția lină și naturală între planurile existenței și stadiile conștiinței, [precum] și

pătrunderea în rădăcinile Arborelui. În Cabala Mistică, majoritatea acestor mantre-rădăcină implică Numele יהוה.

> Este foarte bine ca o ființă să-și reprezinte literele Numelui יהוה înaintea ochilor minții.[4]

Repetarea unei mantra creează, în timp, vibrații la unison în minte. Ea purifică dorințele, intensifică iubirea necondiționată și supunerea, cultivă și întărește, în mod firesc, discernământul, unitatea de vederi, renunțarea și concentrarea asupra unui singur punct. Mantrele autentice au puterea intrinsecă de a purifica învelișurile (*qlifoth*). Acel Nume Unic al Feței celei Mici care îl atrage în mod natural pe un anumit aspirant se numește „Idealul său Ales"[*]. Prin ani de practică și [prin] har divin, mintea practicantului meditației devine literalmente una cu mantra repetată, totul în Univers fiind văzut ca o formă a Idealului său Ales. Repetarea unei mantra-rădăcină, care include un Ideal Ales al Feței celei Mici, se face cu intenția de a obține conștiința Feței celei Mici – principiile active – masculin și feminin – ale lui *Ayin* (אין). Fața cea Mică este puterea lui *Ayin* de a proiecta, menține și dizolva un univers unificat al Feței celei Mici. Ea este, de asemenea, imensul Eu al Ființei Divine, înzestrată cu toate atributele posibile. Când acest Eu este „îndreptat spre exterior", către Creație, el rezidă în conștiința că „Eu sunt Totul". Când ne trezim față de conștiința Feței celei Mici, realizăm că noi (și toate ființele) am fost dintotdeauna Fața cea Mică, nu niște mărunți indivizi năpăstuiți de suferință.

Odată ce un om care meditează se unește cu conștiința Feței celei Mici, există două opțiuni. Una este să rămână stabilit în ea atât timp cât va mai exista acest univers al Feței celei Mici.

* În tradiția Indiei el poartă numele de *ishta devata*. (*N. red.*)

A doua opțiune este să renunțe la ea, ceea ce înseamnă renunțarea la conștiința creării, menținerii și disoluției Universului. Prin renunțarea la conștiința Feței celei Mici, expansiunea în conștiința nediferențiată a Feței celei Mari este automată. Eul imens este acum îndreptat „Față către Față" și unit cu Fața cea Mare, conștientizând că „numai Nimicul există". Aflăm aici că *Fața cea Mică are un mare secret – nu există nici creație și nici distrugere, nimeni nu este înlănțuit și nimeni nu caută eliberarea, nimeni nu este eliberat*. Dacă matricea noastră mentală supraviețuiește experienței rădăcinilor „existenței negative", devenim capabili să „renaștem", ca ființe individuale, în Creația Feței celei Mici, sub formă de Arbore al Perfecțiunii. Fiind vorba despre un Arbore Perfect, *Sefira* Regatului revine în poziția sa vizibilă ca *Sefira* Cunoașterii/Primul și întregul Univers este perceput ca o Mare Unitate în Fața cea Mică. În fapt, *Sefira* Cunoașterii/Primul este întotdeauna acolo, dar, fiind într-o stare căzută, noi nu o vedem, iar materia și spiritul sunt percepute ca separate în *Sefira* Regatului.

Cibernetică și Cabala Mistică

Fața cea Mică și creierul omenesc

Adoptând o perspectivă modernă, care combină neurologia, cibernetica și ideile lui Jung, Fața cea Mică este o Mare Unitate, în sensul că este un arhetip al totalității, un fractal esențial ce pătrunde în întregime fiecare atom al Universului manifestat. Toate arhetipurile totalității posibile ale Feței celei Mici sunt depozitate în cortexul cerebral din creierul omului, ca echivalând cu „fișierele comprimate" de pe un calculator. Un fișier comprimat reprezintă o cantitate mare de informație

configurată cu o eficiență optimă, astfel încât să ocupe un spațiu de depozitare minim. Fiecare individ are o afinitate naturală pentru un anumit arhetip al totalității, datorită impregnărilor karmice (în sanscrită, *samskara*) care îi colorează cursul vieții. Creierul uman compozit este un calculator organic pe bază de carbon care are patru subcreieri distincți. Nivelul 0 (de bază) al creierului este un numărător de biți format din neuroni [de tip] on-off*, similar cu nivelul 0 al unui calculator cu diode on-off. Starea on-off este determinată de rezistența (în ohmi) a fiecărei sinapse electrochimice cu neuronul următor. Există puncte de ramificare multiple (de ordinul a 10) în fiecare neuron, încât 9 din cele 10 canale au rezistență mare (1 MΩ), iar unul are rezistență mică (0,01 MΩ). Fluxul de informație urmează canalul cu rezistență mică.

Circa 10^{11} biți de RAM (memorie pentru citire și scriere) sunt depozitate în cele 100 de miliarde de celule ale celui de-al patrulea creier (cortexul cerebral), unite între ele prin 100 de trilioane de conexiuni sinaptice. Mai există circa 10^{10} biți RAM și ROM (memorie destinată doar citirii) în primii trei creieri (numite îndeobște „creier reptilian"): măduva spinării, cerebelul și mezencefalul. Aici este stocat ROM-ul automat, permițând funcții fizice automate și semiautomate. Creierii noștri au un cititor de imagini similar cu baleiajul unui televizor. Motivul este că logica, vorbirea și cuvintele au apărut recent în evoluția noastră. Accesul la informație era necesar imediat sub forma unor imagini complete, de exemplu: „Acesta este un tigru smilodon; compară ceea ce vezi cu imaginea cerebrală evocată pentru un tigru smilodon și FUGI!" Aceasta trebuia făcut rapid pentru a supraviețui, astfel încât oamenii care au fost capabili s-o facă au supraviețuit, iar cei care nu au putut au

* Pornit-oprit sau 0 și 1. (*N. red.*)

pierit. În mod obișnuit, elementele imaginilor sunt depozitate în mod disipat în tot cortexul cerebral. Asta pentru că, dacă o parte a creierului este afectată și funcționarea ei împiedicată, majoritatea informației va rămâne totuși intactă, putând fi recuperată – [e adevărat,] cu unii biți lipsă – de către tiparul originar de reconstituire.

Cei 10^{11} biți din cel de-al al patrulea creier trebuie recompletați în permanență, altfel devin haotici. Sinapsele neuronale electrochimice sunt recompletate scriind peste ele aceeași informație, care generează iluzia unei continuități ordonate neîntrerupte, suprapusă unui substrat imperceptibil de „existență negativă". Și cine recompletează fluxul de biți în al patrulea creier? Fața cea Mică! Aceasta este baza pentru învățătura cabalistică: Fața cea Mică creează, păstrează și dizolvă Universul clipă de clipă. La nivel microcosmic, asta înseamnă că toate amintirile din trecut și toate speranțele de viitor, tot ceea ce știi că ești tu este recompletat clipă de clipă. La nivel colectiv, oricine sau orice poate fi schimbat în mod semnificativ, introdus sau eliminat din Univers, în orice moment, de către Fața cea Mică. Deoarece toate amintirile și proiectele privind acea persoană sau acei oameni vor fi, de asemenea, schimbate, aceasta se poate petrece fără [să existe] neapărat cineva care să știe că s-a întâmplat. Dacă așa stau lucrurile, să examinăm implicațiile anticipatei acțiuni mesianice a lui *Acharit*...

Toate arhetipurile totalității sunt stocate în al patrulea creier în „Fișierul UNU". Acest Fișier al Unității este fundalul profund al activității creierului, definit ca impregnări ale activității karmice din trecut, care oferă soluții și situații standard deduse din memoria profundă. O mare parte a acestui fundal profund este conținut în codul genetic, care este configurat în momentul concepției. Pe o durată lungă de timp, toate „fișierele"

creierului se contopesc în arhetipul totalității, adică creierul rămâne doar cu Fișierul UNU. Într-un calculator, informația dintr-un fișier comprimat este sigilată în locul de depozitare cu un cod specific. În jargon informatic, un fișier comprimat și închis în felul acesta se spune că este „arhivat". Un fișier arhivat este „sigilat" prin ceea ce se numește o comandă executabilă. La activarea comenzii executabile, întregul fișier se deschide. În termeni mistici, activarea comenzii executabile adecvate, sub forma unei mantre-rădăcină, deschide arhetipul totalității arhivat. Când folosim o anumită mantra-rădăcină pentru a declanșa fișierul executabil al arhetipului totalității corespunzător, modificăm treptat curenții din sinapse printr-un proces de reprogramare fractală. Aceasta cauzează o schimbare de ansamblu a modului în care un individ percepe universul Feței celei Mici. Așadar, când deschizi un arhetip al totalității, el se fractalizează și devine în conștiința ta individuală întregul Univers.

„Holodeck-ul" cabalist

În serialul SF de televiziune *Star Trek*, astronava Enterprise dispune de o interesantă facilitate de restructurare numită *Holodeck*, care apare în numeroase episoade. În esență, Holodeck-ul este o încăpere goală, cu o rețea tridimensională suprapusă peste pereți. Rețeaua oferă un sistem de referință triaxial, în care calculatorul navei proiectează o hologramă tridimensională. Un membru al echipajului programează calculatorul să genereze o hologramă, care prezintă o anumită temă narativă, în care unul sau mai mulți membri ai echipajului pot să intre și să interacționeze în timp aparent real. Calculatorul poate fi programat să modifice sau să pună capăt scenariului în orice moment. O hologramă contemporană este o imagine bidimensională concepută să arate ca și cum ar fi tridimensională. Ea este generată,

îndreptând simultan, din direcții diferite, mai multe fascicule laser asupra unui obiect. În *Holodeck*, o hologramă tridimensională este făcută să apară cuadridimensională, modificându-se activ în timp, în limitele unui set consistent de parametri, calculatorul împrospătând biții de la un moment la altul.

Fără să uităm că analogiile sunt doar aproximații în gândire menite să îmbunătățească înțelegerea, e interesant să comparăm *Holodeck*-ul cu viziunea cabalistică asupra lumii, care descrie Universul ca pe un vis al totalității pe care Fața cea Mică [îl are] în Mintea Feței celei Mari. Din această perspectivă, spațiul din exteriorul navei corespunde cu rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui (adică *Ayin*). Pereții care alcătuiesc *Holodeck*-ul reprezintă *Leviathan*-ul circular al Feței celei Mari care înconjoară *Tzimtzum*-ul. Spațiul gol al *Holodeck*-ului corespunde vidului din *Tzimtzum*.

Din voința Feței celei Mari și prin acțiunea Feței celei Mici, *Kav* („Linia de Lumină") intră în *Tzimtzum* prin punctul *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra. *Kav* este oglinda clară a Coloanei Centrale a Arborelui, cele două coloane laterale fiind reflexii [complementare] ale acesteia. Rețeaua din *Holodeck* corespunde prin urmare modelului celor zece *Sefirot* care alcătuiesc Arborele. Punctul din rețea cu coordonatele spațiale <0,0,0> corespunde *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra, adică punctul în raport cu care se determină coordonatele tuturor celorlalte puncte ale rețelei. Rețeaua în sine, fără o hologramă proiectată asupra ei, corespunde [celor zece] *Sefirot* din Lumea Emanației. Când cineva programează calculatorul să proiecteze o hologramă peste infrastructura rețelei, iluzia rezultantă – a unui mediu tridimensional, care se poate modifica în timp – se corelează astfel cu [cele zece] *Sefirot* ce se extind în cele Patru Lumi. Holograma, ca o colecție lipsită de o formă [proprie], alcătuită

din biți on-off, [aflată] în memoria calculatorului, corespunde Creației în Lumea vibrațională *B'riyah*. Holograma 3-D, ca un ansamblu manifestat de sunete și forme subtile, corespunde Creației în Lumea *Yetzirah*. În fine, înregistrarea și interpretarea acestor structuri ca substanțiale, datorată organelor senzoriale ale omului, corespunde Lumii *Asiyah*.

Ce rol joacă oamenii în configurația aceasta? Ei corespund Eului imens al Feței celei Mici, manifestând și experimentând multiplele atribute ale propriei Sale Personalități Divine, în spațiul oniric vid al Feței celei Mari. Oamenii creează mediul fizic al *Holodeck*-ului. Ei creează calculatorul, care este o extensie a minții omenești. Ei aleg conținutul tematic al narațiunii holografice, care este o extensie a imaginației omenești și pătrund în hologramă, interacționează cu ea, o modifică și îi pun capăt când doresc, rămânând în permanență conștienți că este doar o iluzie. De unde vine holograma? De Nicăieri (*Ayin*)! Din ce este alcătuită? Din Nimic (*Ayin*)! Unde se duce când se termină? Niciunde (*Ayin*)!

Ascensiunea Arborelui orientată către Fața cea Mare

Prin natura lor, unii aspiranți nu simt nicio atracție pentru Fața cea Mică, personală și activă. Ei nu caută conștiința Feței celei Mici ca un scop sau măcar ca pe un stadiu intermediar în urcarea Arborelui. Astfel de aspiranți se concentrează direct asupra Feței celei Mari și caută să stabilească în conștiința lor o conexiune cu substratul „existenței negative" din rădăcinile Arborelui. Fideli devizei *Neti, Neti* – „NU (לא) Aceasta, NICI (לא) Aceasta", ei renunță la toate Numele și Formele și la toate experiențele din starea de veghe, de somn cu vise și de somn

fără vise, ca [fiind] iluzorii. Excepționala putere de concentrare și forță a voinței necesare pentru angajarea în practicile Feței celei Mari, fac ca ele să fie adecvate numai pentru un mic procent dintre aspiranți. În general, asemenea practici sunt mai potrivite pentru călugării care au renunțat efectiv la lume și trăiesc departe de larma și tentațiile civilizației moderne. În literatura mistică originară a tuturor tradițiilor, simbolurile și învățăturile privitoare la Fața cea Mare sunt deosebit de obscure și, în mod special, paradoxale. Practicile de meditație ale Feței celei Mari vor fi discutate mai detaliat într-o secțiune ulterioară a acestui capitol.

Mantra-rădăcină ebraică și Numele יהוה

Așa cum am menționat anterior, aproape toate mantrele-rădăcină din Cabala Mistică implică Numele Unic al Feței celei Mici – יהוה. Numele יהוה este desemnat ca *Shem HaMeforesh* sau „Numele Strălucitor de Foc". Uneori i se spune simplu *HaShem* (literal „Numele"), reflectând importanța lui centrală. Numele יהוה este tradus convențional în scripturi ca „Domnul". În contextul gramaticii ebraice, „cuvântul" יהוה este de obicei citat ca o formă de viitor, persoana a treia a rădăcinii verbale הוה (literal „a fi")[5]. Unii consideră cuvântul drept o formă compozită, care combină timpurile trecut, prezent și viitor ale rădăcinii verbale.

Ortodoxia a proclamat că pronunțarea formulei literale יהוה ca pe un Nume este o blasfemie. Când Numele יהוה este întâlnit în Tora sau când se psalmodiază rugăciuni, evreii religioși fie vor face, din respect, o pauză de tăcere, fie îl vor înlocui cu un alt Nume al Puterii, în mod tradițional Adonai (אדני, literal „Stăpânul meu"). În ediția latină a *Tanakh*-ului –

Vulgata –, Sfântul Ieronim a stabilit precedentul de a modifica pronunția lui *Yod* י în „J" și, folosind vocalele din Adonai, a rezultat versiunea anglicizată „Jehova"*. Iehova este modul în care majoritatea neevreilor contemporani pronunță Numele יהוה. Numele יהוה este uneori pronunțat Yahweh, reflectând tradiția că Marele Preot din Templul de la Ierusalim îl pronunța monosilabic de *Yom Kippur* („Ziua Ispășirii"). *Halakha* specifică să se evite rostirea celor patru litere יהוה *ca un Nume*. Cel care dorește să urmeze această interdicție poate folosi versiunea [ce corespunde lumii] *Atziluth*, în care literele sunt considerate separate și, prin urmare, se pronunță individual – *Yod*, *Heh*, *Vav*, *Heh*. „V-urile" din *Vav* se pronunță atingând ușor premolarii de sus de buza inferioară. Versiunea [ce corespunde lumii] *Atziluth* poate fi privită ca modul cel mai eficient de rostire a Numelui, deoarece reflectă condiția literelor [respective] în *Sefira* Coroanei/Deasupra.

Dintre toate religiile lumii, numai iudaismul rabinic nu rostește principalul său Nume al Feței celei Mici. În contrast cu interdicția rabinică de a rosti formula literală יהוה ca pe un Nume, e interesant de observat că există un număr de cazuri în Tora când se afirmă explicit că Domnul יהוה a fost invocat *pe Nume*. Se poate deduce, prin urmare, că printre vechii evrei asta era o practică obișnuită.

> Și lui Seth, la rândul său, i s-a născut un fiu, și i-a pus numele de Enosh. Atunci au început oamenii să-l invoce pe Domnul יהוה *pe Nume*.[6]

> De acolo el s-a mutat în ținutul muntos de la răsărit de Bethel [...] unde a construit un altar Domnului יהוה și l-a invocat pe Domnul יהוה *pe Nume*.[7]

* În limba română Iehova. (*N. red.*)

Așa că el [Yitzchaq] a ridicat un altar acolo [Beersheba]
și l-a invocat pe Domnul יהוה *pe Nume.*[8]

În Tora se găsesc o diversitate de mantre-rădăcină, deosebit de importante pentru Cabala mistică. Iată câteva dintre cele mai remarcabile:

1. Prima parte a primeia dintre cele Zece Porunci: *Anokhi Yod Heh Vav Heh Elohekha* (אנכי יהוה אלהיך, literal „Eu sunt YHVH, Dumnezeul Tău")[9].

2. O versiune prescurtată a primei Porunci: *Ani Yod Heh Vav Heh* (אני יהוה, literal „EU sunt YHVH")[10].

3. Afirmarea Unității – *Shema* sau *Shem Ayin*: „*Shem* ***AYIN*** *Yisrael Yod Heh Vav Heh Elohenu Yod Heh Vav Heh Echa**D***" (שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד, literal „Nume *Ayin* Israel YHVH al nostru Elohim YHVH Unul").[11]

4. Mantra a Feței celei Mari aflată la baza *Pesach*-ului (Paștele evreiesc): *Shomer Mah MeLylah* (שומר מה מלילה, literal, „Paznic al CE-ului Nopții"*).[12]

5. Mantra a Feței celei Mari: *Ani Ayin* (אני אין, literal „Eu sunt *Ayin*").

6. Mantra a Feței celei Mari: *Ehyeh Asher Ehyeh* (אהיה אשר אהיה, literal, „Eu voi fi, ACELA, Eu voi fi")[13].

A adopta o mantra în meditație presupune repetarea ei în tăcere sau cu voce tare, de obicei în combinație cu o vizualizare adecvată. Vizualizarea poate fi „văzută" în centrul din inimă (aproximativ în cavitatea toracică), în *Sefira* Frumuseții/Ultimul, situată acolo sau în fața ochilor. Vizualizarea se poate face cu ochii închiși sau deschiși. S-a spus că „Numele Stră-

* În limba engleză, *Watcher WHAT of the Night*. (*N. red.*)

lucitor al Focului" (*Shem HaMeforesh*) este un titlu descriptiv pentru Numele יהוה. Prin urmare, folosind o mantra-rădăcină centrată pe Numele יהוה, procesul imaginației creative este folosit pentru a vizualiza Numele, sub forma unor „litere de foc ce dansează" pe un fundal negru plin, circular. Acest fundal negru circular reprezintă Contracția (*Tzimtzum*) și el poate fi plasat, în contrast, pe un fundal albastru deschis reprezentând Lumina Infinită a „existenței negative" (vezi Figura 6.1).

FIGURA 6.1 יהוה [în scriere] Ezra orizontală [așezat] pe *Tzimtzum* și înconjurat de *Leviathan*

În comparație cu Cabala Hermetică și cu cea religioasă, Cabala Mistică este relativ fluidă. În anumiți parametri, ea permite o considerabilă flexibilitate în alegerea practicilor și a modului în care [ele] sunt executate. Deși tuturor ne este familiară culoarea focului, nu există nicio prescripție rigidă care să interzică unui individ să folosească alte culori pentru cele cinci litere, cum ar fi alb, roșu, auriu sau chiar negru. Se poate opta și pentru o altă culoare a fundalului circular plin. Practicantul meditației poate să vizualizeze forma lineară verticală (*Yosher*) a Numelui יהוה, sub forma unor litere de foc care dansează. Am putea vedea Numele sub formă de litere ebraice Ezra în flăcări sau sub formă de litere ebraice sinaitice în flăcări. Capitolul 7 oferă mai multe instrucțiuni pentru meditațiile care folosesc o mantra-rădăcină ebraică.

Mantra *Ani Yod Heh Vav Heh* se găsește în multe locuri în Tora, fiind recomandată, în mod special, pentru simplitatea și eficiența ei demonstrată. Cuvântul *Ani* (אני) este acum un termen colocvial comun în ebraica vorbită. El a ajuns să însemne „Eu sunt" și este folosit cu referire la propria persoană în contextul vorbirii convenționale. În *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") și în ebraica biblică, *Ani* este un nume al Puterii Feței celei Mari și ca atare se referă la Sinele Divin ca Existență Pură. Când *Ani Yod Heh Vav Heh* este folosită ca o mantra în meditație, scara celor patru litere ale Numelui יהוה va deplasa conștiința celui ce meditează în sus, pe Arbore, și prin cele Patru Lumi. După care *Yod* י din יהוה devine *Yod* י din *Ani*, iar conștiința practicantului se contopește cu stările-martor ale Feței celei Mari în rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui. În rădăcinile Arborelui, *Nun* נ și *Yod* י din *Ani* אני își schimbă locurile între ei: *Ani* a devenit acum *Ayin* אין, Misteriosul Necunoscut aflat la Originea tuturor Lucrurilor.

Mantra *Ani Yod Heh Vav Heh* este versatilă, prin faptul că pe ea se poate construi. Orice alt Nume Divin, atribut sau Paznic al Porților de care mintea unui aspirant este atrasă, poate fi adăugat la *Ani* יהוה. Iată câteva exemple: *Ani* יהוה *Shekhinah Belimah* (שכינה בלימה, Prezență Inefabilă), *Ani* יהוה *Ahavah* (אהבה, Iubire), *Ani* יהוה *Echad* (אחד, Unitate), *Ani* יהוה Avraham (אברהם, Maestrul Abraham) etc. Vizualizarea folosită poate fi modificată în funcție de ceea ce se adaugă la mantra. Vizualizările pot fi simple sau complexe. De exemplu, cu *Ani* יהוה *Shekhinah Belimah* poate fi vizualizată Regina *Shekhinah*, așezată pe o buturugă în mijlocul unei păduri frumoase. Partea stângă a corpului Ei este îmbrăcată în zdrențe (corespunzător stării de exil în dualitate), iar partea dreaptă, în veșminte regești (corespunzător Sabatului). Ea își ține mâinile în poală, cu palmele în sus, iar pe cap are o coroană înconjurată de cele douăzeci și două de litere din *Atziluth*. În imediata sa [apropiere], în stânga și în dreapta sunt [doi] arbori reprezentând Coloanele Laterale ale Arborelui Vieții. Deasupra arborilor, pe cerul nopții, strălucește Luna Plină. Literele de foc ale Numelui יהוה licăresc în centrul inimii Ei, legănat chiar deasupra mâinilor Ei. Corpul Ei emite, în toate direcțiile, o lumină aurie strălucitoare și un voal luminos îi acoperă fața.

Shema este cea mai cunoscută și mai venerată mantra-rădăcină din religia iudaică. Potrivit *Zohar*-ului, ea trebuie pronunțată *Shem AYIN Yisrael Yod Heh Vav Heh Elohenu Yod Heh Vav Heh Echa----D*. În Tora, literele Ayin ע (în „*Shem Ayin*" שמע) și Dalet ד (în „*Echad*" אחד) sunt mult mărite. Împreună, ele formează Numele-rădăcină secret „*OD*" עד (pronunțat „ud"), a cărui semnificație literală se spune adesea că este „Eternitate"[14]. În această mantra-rădăcină, *Shem Ayin* שמע este NU (לא), Misteriosul Necunoscut al „existenței negative", Cel

Ascuns între Cele Ascunse. *Yisrael* (ישראל) este Israelul ceresc, stările-martor (Lumile lui *Alef*) ale Feței celei Mari din *Atziluth*, iar Numele יהוה este arhetipul totalității [corespunzând] Feței celei Mici. Elohenu (אלהינו, Elohim al nostru) se referă la aspectul creator al Feței celei Mici, în general, și la conștiința stelei noastre locale (Soarele), în particular. Mantra revine apoi la nivelul* Feței celei Mici cu repetarea la יהוה. Ea culminează cu *EchaD* (אחד), referire la Marea Unitate a Feței celei Mari și a Feței celei Mici. Folosind *Shem Ayin* pentru meditație, Numele יהוה poate fi vizualizat ca litere de foc dansând pe un fundal circular negru, în contrast cu un fundal albastru-deschis, cum am descris anterior.

Mantra-rădăcină și cea mai sacră rostire din *Qur'an* este *La Illaha Il Allah* (*Hu*). Maimonide („Rambam") a afirmat că rostirea aceasta și *Shem Ayin* sunt, în esență, identice[15]. *La* este NU (לא), *Illaha* este Fața cea Mare, *Il* este „adezivul" dintre Fața cea Mare și Fața cea Mică, iar Allah este arhetipul totalității [corespunzând] Feței celei Mici. *Hu* se referă la *Sefira* vizibilă Cunoaștere/Primul, aflată în centrul din gât și văzută dinspre *Sefira* Coroanei/Deasupra în *Atziluth*, pe un Arbore Perfect. Allah, cel mai important Nume al Feței celei Mici în islam, este, de asemenea, un „Nume Strălucitor de Foc". Un aspirant atras de Allah ca Ideal Ales va repeta o mantra-rădăcină care conține Numele Allah, sub forma unor litere de foc dansând pe un fundal, cum am descris mai înainte. Sufiții, care sunt cabaliștii islamului, numesc procesul de „luare a Numelui" ori de repetare a mantrei-rădăcină *dhikr*

* În limba engleză, *in the station*. Traducere alternativă „la stațiunea", unde „stațiune" reprezintă un termen tehnic important în sufism, de exemplu. (*N. red.*)

(literal „reamintire"), echivalentul cuvântului ebraic *zakhor* (זכר) din contextul Cabalei Mistice.

> Unifică Numele Sfânt
> Leagă Nodul Credinței,
> Adu binecuvântări locului potrivit.[16]

Stările de spirit în yoga devoțională

Stările de spirit în yoga devoțiunii pentru Fața cea Mică sunt diferite. Unii devoți pot avea un sentiment puternic că sunt creaturi în visul despre Univers al Domnului יהוה (sau oricare alt Ideal Ales al Feței celei Mici). Alții se pot simți ca niște servitori ai Domnului יהוה, Stăpânul, sau ca prietenul drag, sora sau fratele Domnului יהוה, sau ca soția, soțul sau iubitul secret al Domnului יהוה. Yoga devoțională poate să aducă în prim-plan roadele supreme ale fiecăreia dintre aceste stări și să le reverse în relațiile cu familia, prietenii, profesorii, persoanele dragi sau străinii. Yoga devoțională caută o relație personală, intimă, cu Divinitatea, plină de pasiune devoțională și satisfăcând nevoile emoționale cele mai profunde.

Unele dintre relatările cele mai clare și mai amănunțite ale experiențelor asociate cu stările devoționale se găsesc în învățăturile [adepților] Vaishnava din Bengal, în nordul Indiei. Vaishnava sunt devoți pasionați ai întrupărilor lui Vishnu, mai ales Rama, Krishna și Chaitanya. În învățăturile Vaishnava, stările iubirii se numesc *bhava* și ele capătă cea mai elevată expresie spirituală posibilă în *bhava samadhi* (literal „starea de uniune devoțională"). *Bhava samadhi* este absorbirea extatică în Idealul Ales, în contextul unei anumite stări. Cea mai înaltă (și mai rară) dintre *bhava* în învățăturile Vaishnava se numește *madhura bhava* (literal „Starea cea Dulce"). *Madhura bhava* este starea feminină a soției/iubitei

față de Dumnezeu-ca-Soț sau ca Iubit Secret, caracterizată prin *prema* (iubire extatică). În literatura Vaishnava, *madhura bhava* este întruchipată de Radha, una dintre principalele consoarte ale lui Shri Krishna, și de Sita, soția lui Rama. Toate stările devoționale se întâlnesc, în proporții diferite, printre devoții tuturor tradițiilor mistice, relativ la Idealurile lor Alese.

În comunitatea mistică, există unii aspiranți la care s-a trezit conștientizarea permanentă în stările astrale inferioare ale Lumii *Yetzirah*. Majoritatea dintre ei accesează acest stadiu al conștiinței ieșind din starea de veghe; unii sunt capabili s-o acceseze menținând, în același timp, o conștiență operativă în starea de veghe. Oricum, există un anume pericol ca atașamentul față de acest tip de capacitate psihică să devină o capcană care să inhibe dezvoltarea spirituală ulterioară. Printre devoții avansați, la unii se trezește o stare de conștientizare permanentă a Idealului lor Ales al Feței celei Mici, în contextul unei anumite *bhava*. Ca și în cazul stării psihice inferioare descrisă mai înainte, majoritatea accesează această stare părăsindu-și corpul în somn sau în transă. Se observă că un număr mai redus [dintre ei] menține simultan, în starea de veghe, conștientizarea Lumii *Asiyah* și stările astrale superioare ale Lumii *Yetzirah*. Prin urmare, în starea de veghe, ei pot să vadă literalmente, pretutindeni și în toate, forma Idealului lor Ales. Deși este un stadiu mai dezirabil decât captivitatea în stările psihice inferioare, el poate încă să prezinte tentația dependenței de beatitudinea acestei experiențe, împiedicând progresul ulterior în urcarea Arborelui. Învingerea acestei dependențe nu este o sarcină ușoară, necesitând adesea intervenția unui îndrumător spiritual avansat. De asemenea, experiențele intense [și] frecvente ale lui *ananda samadhi* pot fi epuizante pentru sistemul nervos al majorității oamenilor.

Practici meditative ale Feței celei Mari

Unele suflete, care prezintă o extraordinară putere mentală și determinare, nu sunt atrase de meditația asupra lui Dumnezeu-*cu*-Nume-și-Formă, ci mai degrabă înclină, în mod natural, să mediteze asupra Feței celei Mari – Dumnezeu-*fără*-Nume-și-Formă. În [contextul] altor tradiții, meditația asupra Feței celei Mari este practicată printre *śivaiți* și printre adepții Advaita Vedanta din India, printre budiștii Theravada, Tendai, Shingon, tibetani, Ch'an și Zen, și printre daoiștii *wu wei* (Non-Acțiune)[17]. *Śivaiții* vizualizează conștiința pură a Feței celei Mari ca pe Shiva, iar energia acelei Conștiințe ca pe consoarta sa, zeița Kali. Filosofia nondualistă Advaita Vedanta consideră că Numele și Forma sunt iluzorii și numai Brahman (*Ayin*) există. Budiștii Theravada, Hinayana, Tendai, Shingon, tibetani, Ch'an și Zen efectuează [diverse] variante ale practicilor de meditație ale Feței celei Mari predicate de Gautama Buddha (considerat de hinduși ca a opta întrupare a lui Vishnu) și alți *bodhisattva* (suflete care ating iluminarea, dar rămân întrupate, ca să-i învețe și să-i ajute și pe alții să se trezească). Buddha a practicat *jnana yoga* (literal „unire" prin percepția directă a lui *Ayin*) și a predicat *ashtanga yoga* (literal, „yoga cu opt membre" a concentrării și discernământului). El a stat sub Arborele *Bodhi*, renunțând la toate experiențele din toate planurile existenței. Realizând că toate *kosha* (termen sanscrit pentru „învelișurile existenței întrupate") sunt vide, el a perceput Adevărul ultim al Ființei Pure în *nirvana*. Daoiștii Feței celei Mari urmează „practici ale liniștii", care îi conduc la Liniștea lui Dao. Principala stare de spirit sau *bhava* a Feței celei Mari se numește *shanti bhava* („starea liniștită").

Practicile de meditație ale Feței celei Mari includ: relaxarea minții în starea ei naturală, urmărirea respirației, folosirea mantrelor și a vizualizărilor specializate ale Feței celei Mari, contemplarea unor paradoxuri, precum *koan*-urile din Zen. Practicile verbale includ psalmodierea și contemplarea unor texte scripturale precum Upanișadele *rishi*-lor indieni, *Prajna Paramita* budistă și *Sifra Detzniyutha* cabalistică. Procesul discriminatoriu de introspecție *Neti, Neti* („NU acesta, NU acesta") este folosit pentru a discerne Realul prin negarea Irealului. Instrucțiunile yoghine ale lui Shri Ramana Maharshi, de pildă, au pus accent pe un proces de introspecție privind natura reală a [ființei, bazat pe întrebarea] „Cine sunt eu?":

> Cine sunt eu? Corpul grosier, alcătuit din șapte umori (*dhatu*), nu sunt eu. Cele cinci simțuri cognitive care percep obiectele corespunzătoare lor, adică sunet, atingere, culoare, gust și miros, nu sunt eu. Cele cinci organe cognitive, vorbire, locomoție, atingere, excreție și procreare, cu funcțiile lor respective, nu sunt eu. Cele cinci sufluri vitale (*prana* etc.), nu sunt eu. Nici chiar mintea care gândește, nu sunt eu. Neștiința, care este înzestrată numai cu impresiile reziduale ale obiectelor și în care nu există obiecte sau funcții, nu sunt eu. După negarea tuturor celor de mai sus ca *Neti, Neti*, acea Conștiință, care [este] singura [care] rămâne, aceea «sunt Eu». Natura acelei Conștientizări este Existență-Conștiință-Beatitudine.

Și:

> La fel ca argintiul din sidef, lumea, Sufletul individual și Dumnezeu sunt aparențe în Sinele Adevărat. Acestea trei apar în același timp și dispar în același timp.[3]

În *Zohar* („Cartea Splendorii"), *Shir HaShirim* („Cântarea Cântărilor", atribuită regelui Solomon) și în alte locuri, Fața cea

Mică ebraică este descrisă cu „părul ca pana corbului" și „barbă neagră". Dimpotrivă, Fața cea Mare este desemnată frecvent ca „bătrânul Cel Vechi de Zile, cu părul și barba albe". De exemplu:

> Alb este veșmântul său, și înfățișarea lui este ca o Față mare și teribilă.[18]
>
> [...] Capul Zilelor, Capul Său alb și pur ca lâna. Iar straiul Său este indescriptibil.[19]

În *Mahanirvana Tantra*, Shiva este descris:

> Cel alb precum camforul și floarea de iasomie, Cel Omniprezent.[20]

În cartea lui Sir John Woodroffe, *The Garland of Letters*, găsim această traducere a unei inscripții:

> Ea [Fața cea Mică în calitatea de Mamă Divină] stă pe corpul alb, ca un cadavru, al lui *Shiva*. Este alb, fiindcă este aspectul iluminator, transcendent, al Conștiinței. Este inert, fiindcă El este aspectul neschimbător al Supremului, iar Ea, aspectul aparent schimbător al aceluiași. Într-adevăr, Ea și El sunt unul și același, fiind aspecte gemene ale Unicului [...].[21]

În Tora există o diversitate de imagini care fac referire la stadiul Feței celei Mari, precum „Întuneric *AL* (על literal „pe") Fața Adâncului"[22]. Găsim o imagine remarcabilă a celui Vechi de Zile în Apocalipsa lui Ioan, unde el este descris astfel: „Din gura Lui ieșea o sabie ascuțită cu două tăișuri, iar fața Lui era ca soarele, când strălucește în puterea lui" (Figura 6.2). Există apoi referirea la „întunecimi unele deasupra altora" în „*Sura* Luminii" din *Qur'an*.[23]

Sau ele sunt ca întunecimile dintr-o mare adâncă [Fața cea Mare], fără fund, pe care o învăluie valurile, iar peste ele alte valuri și deasupra lor norii. Întunecimi unele deasupra altora [adică Față către Față]... Iar acela căruia Allah NU-i dă lumină NU va avea nicio lumină.

Sura „Noaptea puterii"* din *Qur'an* face, de asemenea, aluzie la experiența directă a conștiinței Feței celei Mari:

În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător,

Noi am pogorât aceasta [Numele Feței celei Mari] în Noaptea Puterii [*samadhi* al Feței celei Mari].

Dar de unde să știi Ce [Numele Feței celei Mari] este Noaptea Puterii?!

Noaptea Puterii este mai bună decât o mie de nopți;

În timpul ei se coboară îngerii și Duhul, după voia Domnului lor, pentru orice poruncă!

Ea este pace, până la ivirea zorilor!

În sanscrită, răsplata pentru yoga cunoașterii/realizării lui *Ayin* (אין) se numește *nirvikalpa samadhi* (literal „unirea cu Dumnezeu-fără-atribute"). *Nirvikalpa samadhi* este extincția completă a conștiinței individuale în unirea cu Misteriosul Necunoscut. Swami Vivekananda, un mare discipol al lui Sri Ramakrishna, a scris următorul „Imn al lui *Samadhi*"[24]:

Iată! Soarele nu mai este, nici grațioasa Lună, Luminile toate s-au stins;

* „Noaptea Puterii", *Laylat al-Qadr*, a 27-a noapte a lunii Ramadan, când, potrivit tradiției islamice, Allah i-a revelat Coranul Profetului Mahomed. (*N. tr.*) [Este vorba despre *sura* 97, numită „Soarta" în traducerea românească a Coranului, prof. dr. George Grigore, editura Herald, ediția a 5-a, 2018. (*N. red.*)]

În marele Vid al spațiului plutește ca o umbră Universul-imagine.

În Vidul confuziei mentale plutește Universul efemer,

Se ridică și plutește, se cufundă din nou neîncetat, în vârtejul Eului.

FIGURA 6.2 Cel Vechi de Zile (*Peshitta*)

Încet-încet, năluca multitudinii intră în matricea primordială,

Și fără încetare curge unicul curent. „EU SUNT, EU SUNT".

Iată! S-a oprit, nici măcar curentul nu mai curge, Vidul s-a contopit cu Vidul – dincolo de vorbire și de minte;

Cel a cărui inimă înțelege, acela cunoaște Adevărul.

Atunci când, prin *nirvikalpa samadhi*, se deschide conexiunea cu substratul lui *Ayin*, totul dispare, inclusiv ideea substratului. Descoperi că nimic din toate acestea nu au existat, nimic din toate acestea nu s-au întâmplat. Este ca și cum te-ai trezi dintr-un vis. Când te trezești dintr-un vis, unde s-a dus visul pe care l-ai avut? Orice programare este distrusă de realizarea aceasta, pentru totdeauna. Vei putea continua numai dacă lași o copie a programului tău în Fața cea Mică, ÎNAINTE să accesezi substratul existent negativ. Vei continua sub forma acestui program. Vechiul eu a dispărut complet, ca o figurină de sare dizolvată în ocean. Chiar și numai a concepe asta este foarte dificil. De aceea, majorității oamenilor interesați în trezirea spirituală le este mai ușor să-și concentreze efortul yoghin asupra schimbării conștiinței, și prin aceasta a universului lor, într-un arhetip unificator al totalității al Feței celei Mici. Într-adevăr, numai un mic procent al aspiranților spirituali au constituția mentală și tăria de a urmări conștiința Feței celei Mari, fără ca în prealabil să-și fixeze conștiința într-un arhetip al totalității, aparținând Feței celei Mici. Printr-un proces de discriminare, devoții Feței celei Mici pot să acceadă la conștiința Feței celei Mari, renunțând la Idealul lor Ales al Feței celei Mici. Practic însă, cei mai mulți constată că sunt incapabili să renunțe la Acela, care a devenit foarte drag inimilor lor, pe care ei îl văd literalmente umplând întregul lor univers.

CE SE ÎNTÂMPLĂ CÂND URCI ARBORELE VIEȚII?

Introducere

La urcarea Arborelui, conștiința individualizată se extinde prin învelișurile succesive, cu stările și stadiile lor respective, și cu puterile asociate. Conștiința în *Geviyah* (învelișul astral) oferă controlul asupra stării de vis și a stărilor psihice inferioare, asigurând Puteri precum proiecția astrală, clarviziunea, precogniția și „citirea" Arhivei *Akasha*-ice a Pământului[25]. *Nefesh* (corpul fizic în starea de veghe a Lumii *Asiyah*) blochează majoritatea informațiilor care vin din *Geviyah* (corpul astral), deoarece *Nefesh* vibrează cu o frecvență mult mai joasă. Stadiul *Ruach Ha Qodesh* (Sfântul Duh, corpul cauzal) din *Sefira* Frumuseții/Ultimul este experimentat, în mod normal, ca somn adânc. Trezirea conștiinței în *Ruach Ha Qodesh*, în Lumea *B'riyah*, este de regulă percepută ca o experiență extatică și exclusivă a Idealului Ales al Feței celei Mici. În sanscrită, experiența aceasta se numește *ananda samadhi* („uniune beatifică") și *savikalpa samadhi* („unirea cu Dumnezeu-cu-atribute"). Viziunea aceasta este adesea filtrată prin simțurile astrale ale lui *Geviyah*, în *Yetzirah*, astfel încât forma Feței celei Mici este văzută și auzită efectiv. Deoarece în *Ruach Ha Qodesh* încă mai există separație între conștiința individuală și cea divină, în viziunea aceasta individul este conștient și de sine însuși. Trezirea în *Ruach Ha Qodesh* eliberează în general sufletul de noi întrupări ale lui *Geviyah*. La plecarea din *Nefesh* (adică la moartea corpului fizic), sufletul își menține separarea și rezidă în beatitudine extatică „la picioarele Iubitului său" pe durata universului Feței celei Mici.

Prin discernământ și renunțare la relația dualistă cu Idealul Ales al Feței celei Mici, conștiința individuală poate continua să se extindă și să urce Coloana Centrală, să traverseze Abisul

Sefira-ei invizibile Cunoaștere/Primul și să se contopească cu *Neshamah* („Sufletul Divin") în *Sefira* Coroanei/Deasupra, în Lumea *Atziluth*. Aceasta se experimentează ca o stare-martor de dimensiunea universului Feței celei Mici. În contopirea cu *Neshamah*, orice separare între individ și Fața cea Mică se dizolvă. Abandonând manifestarea universurilor generate mental, „Fața se întoarce către Față", iar Universul dispare ca la trezirea dintr-un vis. Conștiința se mută astfel automat în *Neshamah HaNeshamah* („Sufletul Sufletului"), contopindu-se cu stările-martor ale „existenței negative" ale Feței celei Mari, în rădăcinile Arborelui. În Cabala, stările-martor nemanifestate ale Feței celei Mari sunt numite „Lumi *Alef*", spre deosebire de „Lumile *Bet*" manifestate ale Feței celei Mici. Vedem deci că *Tora B'reshith*, *Zohar*, *Sefer Yetzirah* și *Qur'an* încep toate cu cuvinte a căror primă literă este *Bet*[26].

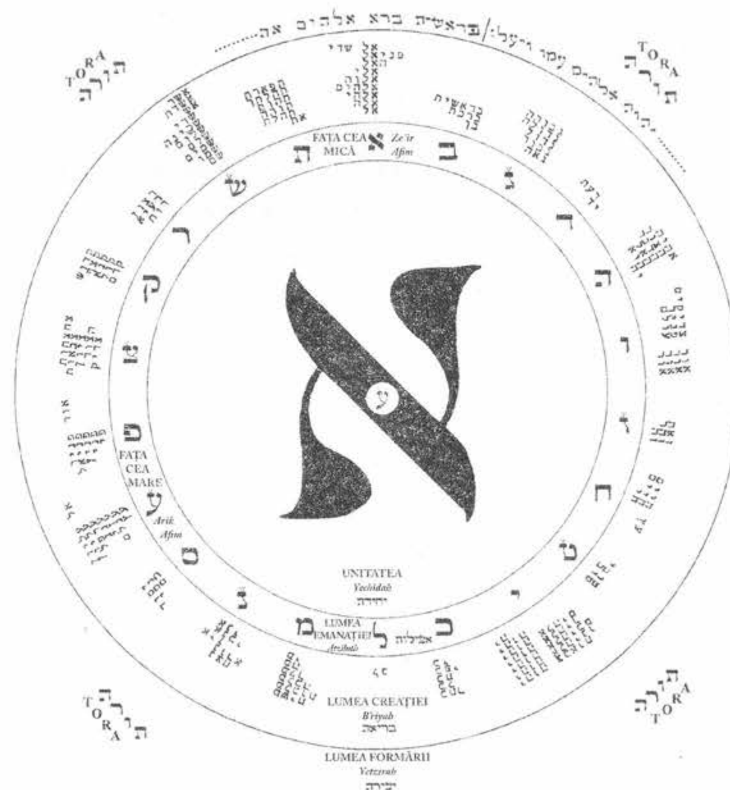
De asemenea, nivelul corespunzător rădăcinilor Arborelui este numit Lumea *Yechidah* (Singularitate).

> Astfel, Taina Tainelor este ceea ce oamenii nu pot nici să știe, nici să înțeleagă și căreia nu pot să-i aplice regulile științei lor.[27]

> Partea de Deasupra a Capului (*Rosh*, ראש), Cel Vechi și Sfânt, Misterul Tuturor Misterelor, Capul tuturor Capetelor, Capul care este NU (לא), un Cap care este în NU (לא), cunoscut ca NU (לא), ceea ce este cognoscibil în Cap NU (לא) este conectat cu Înțelepciunea și NU (לא) este conectat cu Înțelegerea.[28]

Figura 6.3 prezintă generarea Torei, emanând din singularitatea nemanifestată a lui *Yechidah*. Diagrama îl arată pe *Ayin* (אין) proiectând pe *Alef* א nemanifestat al Unității, din care emană cele douăzeci și două de litere cerești în Lumea

Atziluth. Numele din Lumea *B'riyah* evoluează din cele douăzeci și două de litere din *Atziluth*. Numele din Figura 6.3 includ toate Numele din *Sefer HaShmoth*. Totalitatea Numelor din *B'riyah* formează baza pentru toate diviziunile posibile ale șirului neîntrerupt de litere ale Torei [scrise în alfabetul] *Gan Eden*, în Lumea *Yetzirah*. Începutul primei strofe și sfârșitul ultimei strofe ale Torei scrise în Lumea *Asiyah* se văd deasupra perimetrului cercului exterior.

Tora HaDoverim 33:27: מענה אלהי קדם ומתחת זרעת עולם
„Ca lăcaș pentru eternul El, iar dedesubt sunt brațele nemuritoare" (Cartea Numelor 7)

FIGURA 6.3 Generarea Torei în cele Patru Lumi

Când un mistic intră în extincția completă a eului diferențiat, în *nirvikalpa samadhi*, corpul său devine rece și asemănător unui cadavru, singurul loc cald fiind creștetul capului. Oamenii obișnuiți nu pot să suporte mult timp această experiență fără să li se distrugă învelișurile. Pe durata vieții, o persoană obișnuită are câteva străfulgerări momentane de conștiință în centrii superiori, dar de regulă le îngroapă adânc, ca pe niște experiențe traumatice. Meditația desensibilizează treptat mintea [obișnuind-o] să accepte astfel de străfulgerări ca pe niște experiențe yoghine legitime, făcând astfel posibilă susținerea lor pe o durată de timp mult mai lungă. În *Sri Ramakrishna the Great Master*, Swami Saradananda povestește întâmplarea dramatică în care Maestrul Ramakrishna, după ce a supraviețuit șase luni fără întrerupere în *nirvikalpa samadhi*, a fost lovit în cap cu o piatră ascuțită de către *sannyasin*-ul Tota Puri[29]. *Qur'an*-ul se referă la experimentarea lui *samadhi* al Feței celei Mari avută de Profetul Muhammad în „Noaptea Puterii", descrisă ca „mai bună decât o mie de nopți". *Qur'an*-ul se referă și la experimentarea lui *samadhi* al Feței celei Mari avute de Moise și Abraham:

> Și Moise NU a știut ACEASTA; pielea Feței Sale a strălucit.[30]

> Iar când Soarele apuse, un somn adânc îl cuprinse pe Abraham și o întunecime mare pogorî asupra lui.[31]

> Și te voi pune într-o crăpătură a stâncii când voi trece pe lângă tine.
> Îmi voi lua Mâna și îmi vei vedea Chipul Suprem,
> Și Fața Mea de NU (לא) va fi văzută.[32]

Urcarea Arborelui urmând „Calea Lui יהוה Elohenu"

În urcarea Coloanei Centrale a Căii lui יהוה Elohenu (vezi Figura 6.3), conștiința călătorului se mută, mai întâi, din starea de veghe a lui *Nefesh* din *Sefira* Regatului în starea de vis a lui *Geviyah* din *Sefira* Fundației/Dedesubt. Aceasta se face trecând prin Poarta literei *Bet* ב, care leagă *Sefira* Regatului de *Sefira* Fundației/Dedesubt. Majoritatea oamenilor fac lucrul acesta în fiecare noapte și îl percep ca pe o stare inconștientă de somn REM. Dacă însă Poarta este traversată conștient, experiența va fi cea a unei stări de vis conștient, din care se poate urca pe Arbore. *Sefira* Fundației/Dedesubt este punctul de pornire, din care putem să intrăm fie în stările psihice – trecând prin una dintre Porți în coloanele laterale –, fie în stările superioare de conștiință, urcând pe Coloana Centrală.

Din *Sefira Fundației*/Dedesubt, călătorul pe Calea lui יהוה Elohenu trece prin Poarta literei *Gimel* ג în *Ruach Ha Qodesh* (*qlifah* a Sfântul Duh) în *Sefira* Frumuseții/Ultimul. Această *Sefira* în Lumea *B'riyah* este percepută în fiecare noapte, de aproape toți oamenii, ca somn profund. În trecerea conștientă prin Poarta lui *Gimel* ג, trezirea conștiinței în *Ruach Ha Qodesh*, în inima *Sefira*-ei Frumuseții/Ultimul este însoțită de o mare beatitudine. Conștiința individualizată susține experiența constantă și exclusivă a Idealului său Ales al Feței celei Mici. Viziunea este adesea filtrată prin simțurile astrale ale lui *Geviyah*, astfel încât Idealul Ales este văzut și auzit. Dacă vrea să continue ascensiunea Arborelui, aspirantul trebuie să renunțe la atașamentul față de experiența beatifică a Feței celei Mici în *Ruach Ha Qodesh*. În acest punct, experiența se poate adânci și mai mult, prin *Sefira* Frumuseții/Ultimul, în Lumea lipsită

de formă a lui *B'riyah* sau poate să continue [prin] ascensiunea Coloanei Centrale a Arborelui.

Poarta lui *Gimel* ג este o oglindă prin care se colectează reziduurile impregnărilor karmice (sanscrită *samskara*) din timpul multor vieți. Așadar, în stadiile incipiente, când intrăm conștient în *Sefira* Fundației/Dedesubt, deseori primul lucru pe care îl vedem este „Paznicul Pragului" în oglinda Porții lui *Gimel* ג. Paznicul este, de fapt, reflexia propriului nostru *Geviyah* reîntrupat. De obicei, oamenii fug îngroziți de Paznicul lor, atunci când îl întâlnesc în starea de vis. Dar *Geviyah* este un mediu maleabil, supus schimbării. Repetarea Numelui Idealului Ales al Feței celei Mici („Domnul" יהוה) purifică *Geviyah* de germenii dorințelor impure și ai ignoranței spirituale, care s-au cristalizat pe durata activității din viața anterioară. Odată cu purificarea lui *Geviyah*, Paznicul este înlocuit cu reflexia Formei Idealului Ales al Feței celei Mici ori cu un Paznic al Porților de nivel superior, putând chiar să devină transparent, limpede. Când reflexia în oglinda lui *Gimel* ג este transparentă, sufletul devine invizibil pentru Paznicii Porților din coloanele laterale ale Arborelui și toate căile pot fi străbătute fără piedici sau conflicte. Un astfel de suflet este „Stăpânul Arborelui". Un sfat bun: dacă te trezești în *Geviyah*, în Lumea *Yetzirah*, și devii conștient de Paznic, în loc să fugi de el, ignoră orice sentiment de teamă și mergi mai departe de-a dreptul prin el.

Mulți oameni sunt distrași de atașamentul față de puterile psihice pe care le pot obține când se trezesc în *Geviyah* și aleg să se mute din *Sefira* Fundației/Dedesubt într-una dintre coloanele laterale. Se recomandă să rezistați acestei tentații și să evitați asemenea puteri, atunci când ele apar. De regulă, ignorându-le pur și simplu, ele vor dispărea în câteva săptămâni.

Cum am menționat mai înainte, unii oameni ajung să conștientizeze simultan starea de veghe și stările astrale. Aceasta poate fi deconcertant, până când te obișnuiești. O condiție ce trebuie urmărită cu atenție este dacă o persoană are „leșinuri" incontrolabile, adică evenimente sporadice în care își părăsește corpul fizic, care devine astfel inert. Dacă asta începe să se întâmple, e un indiciu că trebuie redusă intensitatea sau făcută o pauză în practicile spirituale. Acest lucru li se poate întâmpla și femeilor în timpul relațiilor sexuale, prin hiperstimularea nervilor din interiorul vaginului. Astfel de „leșinuri", cauzate sexual sau prin mijloace tantrice, o pot proiecta pe acea femeie într-o stare beatifică de *ananda samadhi*. *Samadhi* repetate, cu

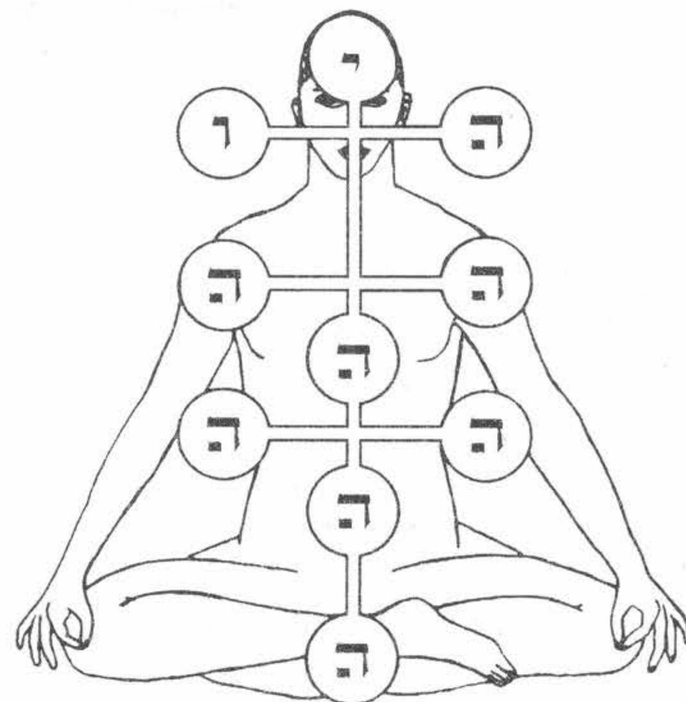

FIGURA 6.3 Calea lui יהוה Elohenu suprapusă peste corpul omenesc

diferite durate, produse în felul acesta, pot să solicite în mod riscant sistemul nervos și, în pofida tentației stărilor extatice prelungite, ele trebuie abordate cu prudență și moderație.

Cu excepția Paznicului de pe Pragul Porții lui *Gimel* ג și a Învelișului Terorii reflectat în Poarta lui *Alef* א dintre *Sefira* Frumuseții/Ultimul și a Realizării/Primul (descrise ca experiența „apropierii de Tron"), Porțile Coloanei Centrale sunt deschise și incolore. Ele nu au paznici care trebuie mulțumiți înainte de a putea merge mai departe. La început, reacția obișnuită la experiența Învelișului Terorii este o frică extremă, din pricina falsei identificări a egoului cu învelișul fizic muritor, adică „Voi muri, voi muri". În privința aceasta, în Pildele lui Solomon se spune: „Frica de (sau venerația pentru) Domnul יהוה este [la] începutul înțelepciunii". „Începutul" este *Sefira* Cunoașterii/Primul, iar „înțelepciunea" este *Sefira* Înțelepciunii/Est. Când egoul iese din [starea de] hipnoză, permițând corecta lui identificare cu Fața cea Mică, iubirea ia locul fricii, iar călătorul este capabil să treacă prin Învelișul Terorii, fără să se teamă de extincția care ar [putea] urma. Când conștiința este temporar atrasă de Coloana din Dreapta sau de cea din Stânga, singura posibilitate de a continua să urce Arborele lui יהוה Elohenu este să se revină în Coloana Centrală, deoarece în coloanele laterale nu există Porți care să conecteze [cele zece] *Sefirot* pe verticală.

După intrarea în *Sefira* Frumuseții/Ultimul, următorul pas în ascensiunea Coloanei Centrale pe Calea lui יהוה Elohenu este trecerea prin Poarta lui *Alef* א. Aceasta face legătura între *Sefira* Frumuseții/Ultimul și *Sefira* Coroanei/Deasupra, traversând Fața Abisului a *Sefira*-ei invizibile Realizare/Primul din centrul din gât. În Cabala, Poarta lui *Alef* א este numită „Puntea Sabiei". Ea se numește *sirata* („calea dreaptă") în *Fatiha* (Deschiderea) din *Qur'an* și *chinuvad* („veriga de legătură") în

Zend Avesta zoroastrienilor. În *Peshitta* se spune: „Strâmtă este poarta și îngustă este calea". Menținând echilibrul între *Sefira* Milei/Bine și cea a Puterii/Rău și între *Sefira* Înțelepciunii/Est și cea a Înțelegerii/Nord, călătorul poate să treacă prin Învelișul Terorii, să traverseze Abisul și să intre în Lumea cerească *Atziluth*, în *Sefira* Coroanei/Deasupra. Echilibrul poate fi menținut rămânând concentrat asupra Numelui יהוה, pe măsură ce experiența se adâncește și literele Numelui dispar pe rând.

În trecerea prin Poarta lui *Alef* א, conștiința călătorului se trezește în învelișul ceresc *Neshamah* (Sufletul Divin, echivalent cu sanscritul *Atman*). În *Neshamah*, călătorul se contopește cu conștiința Feței celei Mari în Lumea *Atziluth* și orice distincție între conștiința individuală și cea divină dispare. Conștiința în *Neshamah* este percepută ca o stare-martor de pură conștiință de Sine, care umple întregul univers al Feței celei Mici. Renunțând la atașamentul față de experiența acestui univers oniric, conștiința intră automat în *Neshamah HaNeshamah* („Sufletul Sufletului", echivalent cu sanscritul *Paramatman*) în rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui.

În Cabala Mistică se spune că „viața spirituală începe odată cu realizarea lui *Ayin* (אין)!" Când (și dacă...) un suflet revine din extincția completă în Esența Divină din rădăcinile Arborelui, el își recapătă conștiința în *Sefira* Coroanei/Deasupra. Individul este astfel remanifestat în Fața cea Mică, sub forma unui Arbore al Perfecțiunii și percepe întreaga Creație ca pe un vis al unității, generat mental de Fața cea Mare în Numele יהוה. Un asemenea suflet trezit nu mai este supus iluziei Căderii în conștiința dualistă a *Sefira*-ei Regatului.

CAPITOLUL 7

MEDITAȚIA ȘI CABALA MISTICĂ: PRACTICI

INTRODUCERE

Așa cum am menționat anterior, Cabala Practică și cea religioasă presupun, în general, adeziunea riguroasă la niște rutine prestabilite în ce privește practicile și comportamentul. Cabala Mistică, pe de altă parte, permite fiecărui individ să aleagă mantra, vizualizările și practicile cele mai atrăgătoare pentru mintea și inima lui. Flexibilitatea aceasta are [anumite] limite specifice. Capitolul de față abordează acele practici care s-au dovedit eficiente și pun mai puține probleme. Indiferent de mantra și practicile alese, cititorul este prevenit să înceapă cu modestie și să avanseze lent și constant. În general vorbind, un [practicant] al Cabalei Mistice poate opta să se angajeze într-o rutină de practici foarte simple, implicând eventual doar repetarea unei anumite mantra-rădăcină, cu vizualizarea ei aferentă sau se poate angaja într-o rutină mai elaborată, efectuând o combinație de practici principale și auxiliare care evoluează în timp. Singurele linii călăuzitoare sunt:

- sinceritatea scopului,
- puritatea intenției,
- renunțarea la roadele eforturilor proprii,
- abandonarea din toată inima în fața realității și a voinței Sinelui superior,
- discernământul între Real și Ireal,

- reamintirea [plină de] vigilență a Divinului din propria ființă și din toate ființele.

Abordând o viziune stabilă și unificată asupra lumii în substratul lui *Ayin*, „folosim Un ghimpe (Fața cea Mică) ca să scoatem un altul (iluzia dualistă)". Prin urmare, nu fiți rigizi în ce privește sistemul de credințe pentru care ați optat și nu cădeți pradă mândriei dacă obțineți unele rezultate. Într-adevăr, noi facem [prea] puțin ca să ajungem în starea de trezire spirituală și totul depinde de harul Feței celei Mici, în al cărei vis suntem creaturi. Angajându-ne în diferite practici, ne dăm toată silința să facem din inimile și din mințile noastre un sol fertil, în care Grădinarul Divin să planteze și să hrănească semințele dezvoltării noastre spirituale. Odată ce o persoană devine un Arbore al Perfecțiunii și nu mai menține un cadru mental dualist, el/ea vede că toate viziunile asupra lumii sunt suprapuneri peste *Ayin* și că – în ultimă instanță – „doar Nimicul (*Ayin*) există". Asta nu înseamnă că un astfel de suflet nu poate să adopte diferite mentalități, atunci când este plasat în diferite planuri ale existenței. Prin urmare, aflat în starea de veghe el poate să adopte atitudinea unui simplu devot, privind totul ca pe bogățiile Regelui. Aflat în *ananda samadhi*, el/ea vede că Fața cea Mică a devenit totul. Când se dizolvă în strălucirea celestă, se produce modificarea remarcabilă că „EU SUNT Adevărul". În *fana il fana* (arabă: „extincția extincției"), chiar și „EU SUNT" dispare.

PRACTICI MEDITATIVE

Înainte să meditați, pregătiți-vă atât mediul interior, cât și pe cel exterior. Mediul exterior este cadrul în care practică cel care meditează, iar mediul interior este mintea. Practicile folosite de fiecare aspirant țin de opțiunea individuală. Este im-

portant să dezvoltăm aptitudini de „ascultare interioară", pentru a ne conecta la îndrumarea Divină ce provine din interior – sau câteodată din surse exterioare neașteptate – și a o „auzi". Ca un mistic pe Cale, viața voastră individuală este învățătura yoghină, prin intermediul căreia Divinitatea vă conduce prin lecțiile karmice și procesul de creștere spirituală. Fiți vigilenți așadar pe tot timpul zilei și în stările de vis, pentru acele momente când Dumnezeu comunică cu voi. Odată aflat pe cale, nu mai există coincidențe, nici accidente. Încercați să faceți din meditație o rutină a vieții voastre [de zi cu zi]. Cel mai bine este, dacă puteți, să o efectuați aproximativ la aceeași oră în fiecare zi; este important ca ea să fie regulată și să nu lăsați lenea să vă abată de la practică, chiar dacă sunteți obosiți sau ocupați. Puțină practică focalizată, de bună calitate, e de preferat față de multă practică dezordonată și de calitate inferioară.

E important, de asemenea, să folosim bunul-simț în procesul menținerii unei rutine de practică spirituală. De exemplu, dacă mâncați seara târziu, mai ales alimente consistente sau condimentate, sunt mari șanse ca mintea voastră să fie agitată sau greoaie în timp ce meditați înainte de culcare. Consumul unor astfel de alimente seara târziu vă poate influența și starea de vis și condiția mentală din timpul meditației din dimineața următoare. Unii oameni au impresia că drogurile psihotrope consolidează practicile spirituale ori chiar facilitează progresul spiritual. Însă mulți maeștri yoghini avansați, din toate tradițiile mistice, au avertizat că lucrurile nu stau așa. De fapt, utilizarea excesivă a unor astfel de substanțe poate să amorțească instrumentul mental, să diminueze calitatea meditației, să împiedice visarea conștientă și să destabilizeze sistemul nervos.

Secțiunile următoare ne arată cum să pregătim mediile exterior și interior pentru meditație. Va fi prezentată o rutină

simplă de practici de meditație, implicând o mantra-rădăcină și vizualizarea complementară, precum și o rutină de practică mai elaborată. Aceste două exemple reprezintă practicile centrate pe Fața cea Mică. Materialul acesta va fi urmat de o rutină de meditație centrată pe Fața cea Mare, pentru cei care nu sunt atrași să se concentreze asupra lui Dumnezeu-cu-Formă. Ulterior vor fi discutate unele vizualizări suplimentare și practica meditației în mers. Personalizați-vă rutina în funcție de ce vă atrage și experimentați unele dintre practicile auxiliare.

Mediul exterior

Creați un loc dedicat [meditației], unde să vă efectuați practica în mod regulat. Având un loc consacrat, liniștit și calm, cu timpul puteți construi acolo o putere spirituală tot mai mare, în măsură să vă favorizeze practica. Dacă spațiul o permite, este ideal să dedicați [practicii] o cameră separată, unde să aveți un altar și unde să vă angajați numai în activități, gânduri și discuții spirituale. Dacă nu dispuneți de suficient spațiu pentru a dedica o întreagă încăpere [practicii] spirituale, încercați cel puțin să aveți un loc liniștit și confortabil acasă, unde să puteți medita regulat fără întreruperi. Sunetul unui telefon sau alte zgomote puternice pot fi un șoc pentru sistemul nervos, atunci când acesta este extrem de sensibilizat în meditație, așa că încercați să vă izolați de asemenea zgomote și întreruperi. Multe locuri sunt inevitabil zgomotoase, astfel încât poate fi utilă folosirea dopurilor pentru urechi, pentru a atenua zgomotul de afară. Încăperea fiind dedicată în întregime Domnului יהוה, e potrivit să agățăm o *mezuzah* (un mic sul împachetat) de stâlpul din dreapta al ușii. Încă din vechime, evreii au plasat *mezuzim** pe

* Pluralul de la *mezuzah*. (*N. red.*)

stâlpii ușii, pentru a distinge locuințele lor ca [fiind] evreiești și ca talisman care să alunge răul sau ca [un mod de] reamintire a Divinității la intrarea și ieșirea din casă. Elementul central în sulul *mezuzah* este Afirmarea Unității, *Shema*.

Altarul trebuie instalat, dacă este posibil, pe peretele dinspre răsărit [Est] al camerei. Se spune că altarele sunt vii din punct de vedere spiritual și „se construiesc singure". În contextul Cabalei Mistice, altarul este o construcție absolut personală. Nu este la fel cu altarul construit în contextul Cabalei Practice, ci este un loc unde te duci să-l onorezi și să intri în comuniune cu Misteriosul Necunoscut aflat la Rădăcina Tuturor Lucrurilor, fie că vizualizezi sau te gândești la „un" El sau „o" Ea. Dacă altarul este centrat pe Fața cea Mică, de exemplu Domnul יהוה, puteți opta, așa cum fac mulți, să aveți un loc unde să plasați ofrande de flori și tămâie. Este benefic, de asemenea, să aprindeți o lumânare și s-o lăsați să ardă în timpul meditației și al practicilor devoționale. (Fără îndoială, mama v-a învățat să aveți grijă cu focul). Puteți păstra pe altar și un mic vas cu apă și orice alte obiecte pe care le considerați adecvate. Chiar dacă în restul casei purtați pantofi, trebuie să vă descălțați înainte de a intra în încăperea altarului, la care vă puteți gândi ca la „camera lui Dumnezeu". Încercați să lăsați lumea afară. Puteți face o abluțiune înainte să intrați în camera lui Dumnezeu. Este suficient dacă vă spălați mâinile și fața. În multe tradiții, oamenii se spală și pe picioare și se șterg pe cap cu un prosop ud.

Dacă vă concentrați pe Domnul יהוה ca Ideal Ales al Feței celei Mici, veți dori poate să puneți pe perete o imagine cu Numele. Într-o secțiune anterioară am descris vizualizarea Numelui în ebraica sinaitică sau Ezra, sub forma unor litere de foc care dansează (având diferite culori, la alegerea fiecăruia) pe un fundal circular solid. Se poate folosi fie forma orizontală,

fie forma *Yosher* a Numelui יהוה. Plasați cercul negru solid al lui *Tzimtzum* pe un fundal solid de culoare albastru-deschis, care reprezintă Lumina existentă negativ a Infinitului. Construirea literelor și a fondului albastru-deschis al lui *Tzimtzum* dintr-un material care strălucește atunci când este luminat cu raze ultraviolete* ar fi o perfecționare interesantă. Dacă alegeți să procedați în felul acesta, nu uitați că este nesănătos să vă expuneți ochii direct la razele ultraviolete. Cu lampa de ultraviolete aprinsă, *Tzimtzum*-ul devine tridimensional. Numele יהוה pare să se desprindă de pe perete, iar *Tzimtzum* parcă plutește într-o lumină albastră blândă. Chiar și fără ultraviolete, literele dintr-un asemenea material sunt vibrante.

Pregătiți un loc moale și confortabil pe care să stați. Este util să vă așezați pe o pernă, o bucată de material spongios sau un *zafu* (pernă folosită de practicanții meditației Zen). Puteți să vă sprijiniți sau nu cu spatele de perete**. Dacă da, puneți ceva moale între spate și perete și poate un suport suplimentar pentru zona lombară a coloanei vertebrale. Încercați să mențineți o poziție corectă în timp ce meditați. Țineți capul și coloana drepte, dar nu rigide. E bine să vă încrucișați picioarele, dar nu este necesar să vă impuneți severitatea unei „posturi lotus". Cuvintele-cheie sunt aici „drept, dar confortabil", astfel încât să vă puteți angaja în meditație prelungită, fără a fi distrași de corp. (Dacă nu sunteți în stare să stați cu picioarele încrucișate pe o suprafață plată, puteți sta pe un scaun.) Așezați-vă mâinile confortabil pe genunchi, cu palmele în jos sau în sus, sau în poală, cu degetele celor două mâini încrucișate sau cu dosul mâinii drepte în palma mâinii stângi. Dacă folosiți mătănii,

* În original, *black light*. (*N. red.*)

** Recomandarea tradițională unanimă este să nu se sprijine coloana vertebrală de nici un suport (cu excepția afecțiunilor grave la acest nivel). (*N. red.*)

numărați-le cu mâna dreaptă, iar mâna stângă puneți-o pe genunchiul stâng sau în poală. Mulți păstrează o eșarfă sau un șal special în locul de meditație, pe care îl poartă în timpul meditației. Evreii se pot înfășura într-un *tallit gadol* („șal lung de rugăciune").

Mediul interior

Pregătirea mediului interior pentru meditație este și mai importantă decât pregătirea mediului fizic. Indiferent dacă aveți un loc consacrat sau dacă doar stați pe pat sau într-un scaun confortabil, și chiar dacă folosiți numai cele mai sumare rutine de practică, o concentrare mentală adecvată este esențială. Când o persoană se așază pentru prima oară să mediteze, deseori ea aduce [cu ea] în ședința de practică o anumită doză de agitație mentală. Poate că a avut o zi stresantă sau un conflict emoțional în contextul relațiilor personale sau profesionale. Poate s-a trezit dintr-un vis tulburător sau după o noapte de somn agitat. De aceea este foarte important ca, înainte de a vă angaja în practica de meditație aleasă, să vă calmați mintea și să vă relaxați cu adevărat. Amintiți-vă cuvintele din cântecul trupei Beatles „Tomorrow Never Knows":

> Opriți-vă mintea, relaxați-vă și lăsați-vă purtați de curent.[1]

Cel mai obișnuit mod de a calma mintea și a obține relaxarea este folosirea, pentru scurt timp, a unei practici respiratorii. Când o persoană este agitată, respirația devine superficială, iar la creier ajunge mai puțin oxigen. De aceea este util ca ședința de meditație să fie prefațată de o practică respiratorie. În Cabala Mistică, o astfel de practică este folosirea tăcută a celor două silabe – *Yah Hu* – sincronizate cu respirația. *Yah* este pronunția

[specifică lumii] *B'riyah* a primelor două litere ale Numelui יהוה. *Hu* (הוא) înseamnă de regulă „El" și este asociat cu centrul din gât. Inspirați lent și ușor pe gură. Inspirați tăcut silaba *Yah* și lăsați aerul să coboare și să vă umple abdomenul. Simțiți cum silaba inspirată absoarbe lumină divină prin centrul din frunte. Lăsați acea „Lumină *YH*" să coboare în centrul din gât. Când ajungeți la capătul inspirației, lăsați-o să se transforme lin în expirație [utilizând] silaba *Hu*. În timp ce expirați, simțiți cum suflul *Hu* coboară din centrul din gât pentru a răcori flăcările literelor Numelui יהוה [aflat] în centrul din inimă. Continuați să inspirați și să expirați încet, timp de un minut sau două, concomitent cu intonarea silabelor respective. S-ar putea dovedi util să conectați intonațiile respirației cu senzația mentală a valurilor mării care se sparg ușor de țărm, apoi se retrag, ori cu vântul care mătură ritmic o vale.

După ce ați terminat cu inspirația și expirația audibilă a silabelor pe gură, puteți continua s-o faceți, în tăcere, în timp ce respirați pe nări. Inspirând și expirând pe nări, veți constata că, instinctiv, apăsați ușor cu limba cerul gurii. Mai mult, a inspira și a expira astfel pe nări este un mod adecvat [de realizare al] practicilor meditative. Este totodată modul cel mai sănătos de a respira. Dacă nu aveți încă deprinderea de a inspira și pe nări utilizând partea inferioară a abdomenului, dacă veți practica asta în timpul meditației, vă va ajuta s-o faceți. Efectuați practicile respiratorii într-o manieră confortabilă, fără efort. Nu vă umpleți prea tare plămânii la inspirație, nici nu expirați până la expulzarea completă a aerului. Veți dori poate să psalmodiați încet pentru o vreme, înainte de a vă angaja într-o practică respiratorie. Puteți folosi *Yah Hu* sau oricare alte Nume Divine vă plac. Apăsați ușor limba de cerul gurii în spatele dinților. Inspirați pe nas, lăsați limba să cadă și intonați silabele.

Rutină simplă de meditație centrată pe Fața cea Mică

Dacă sunteți în căutarea esenței practicilor Cabalei Mistice, enunțul: „Psalmodiați Numele lui Dumnezeu și treziți-vă; cel Sfânt este singurul Învățător, coborâți deci din spinarea Paznicului Porții" le rezumă foarte bine. Prin repetarea unei mantre-rădăcină a Feței celei Mici, în timp și cu harul Domnului יהוה, mintea practicantului este transformată treptat, iar el se trezește față de Realitatea substrat, Cauza originară, Visătorul Visului. Ca poezioara pe care o învață toți copiii:

> Vâslește, vâslește, vâslește barca, ușor pe râu în jos
> Voios, voios, voios, voios, viața este doar un vis.*

Dacă viața este doar un vis, atunci cine este Visătorul? Răspunsul la această întrebare este scopul tuturor meditațiilor centrate pe Fața cea Mică din toate tradițiile mistice. În Cabala Mistică, Visătorul este Domnul יהוה, iar Visătorul și Visul sunt Unul. Iubirea, cel care iubește și persoana iubită sunt Unul. Cunoașterea, cunoscătorul și ceea ce este cunoscut sunt Unul.

Deoarece Domnul יהוה este aspectul activ al Misteriosului Necunoscut aflat la Originea Tuturor Lucrurilor (*Ayin*), El/Ea este Învățătorul aflat la originea tuturor învățătorilor. Aceasta este esența avertismentului de a nu te atașa sau a nu deveni sclavul niciunui învățător lumesc. Ceea ce nu înseamnă că nu trebuie să-i iubim, să-i onorăm și să-i venerăm pe oamenii sfinți, mai ales pe aceia care ne-au fost aduși prin harul lui Dumnezeu ca să ne ajute pe cale. În schimb, trebuie să înțelegem că tot ce este sfânt, înțelept, drept și plin de iubire într-un astfel de suflet este reflexia, prin el, a Divinității. De

* Celebrul cântecel *Row, row, row, your boat, gently down the stream / Merrily, merrily, merrily, merrily, life is but a dream.* (*N. red.*)

acea Sursă Divină trebuie, în ultimă instanță, să ne alipim și [ei trebuie] să-i oferim devoțiunea noastră necondiționată. De aici porunca de a „coborî din spatele Paznicului Porții", fiindcă acea călăuză doar vă arată poarta deschisă și vă îndeamnă să treceți prin ea. În budismul Zen, acest lucru este minunat ilustrat de povestea acelui *roshi* care arată Luna cu degetul și-l previne pe discipol să nu confunde degetul cu Luna.

În ceea ce privește o rutină simplă de practică meditativă, după ce și-a calmat mintea cu o scurtă perioadă de respirație – descrisă anterior –, practicantul meditației va începe repetarea (*zakhor*, reamintire) mantrei-rădăcină care este pe placul minții sale. Mai devreme am evidențiat un număr de mantra-rădăcină ce se găsesc în Tora, între care *Ani* יהוה și Afirmarea Unității, adică *Shema*. Să spunem că ați decis să folosiți mantra *Ah-ni Yod Heh Vav Heh*. Așezați-vă într-o poziție relaxată și stabilă și începeți să repetați încet fraza. Încercați să găsiți un ritm confortabil.

Pe măsură ce repetați mantra, vizualizați literele ebraice ale Numelui יהוה, ca pe niște litere de foc care dansează pe un fundal circular plin, înconjurat de un fundal de culoare albastru-deschis. Efectuați acea vizualizare fie în centrul din inimă, fie „înaintea ochilor". Puteți opta să le vedeți ca litere ebraice sinaitice sau Ezra. Puteți alege între versiunea orizontală a Numelui יהוה și forma verticală *Yosher* (Figura 2.3, Figura 6.1, Figura 7.1 și Figura 7.2).

Aceasta se poate face cu ochii deschiși sau închiși. Vizualizați literele în culoarea care vă place – portocaliu sau roșu aprins, alb, auriu etc. Deși puteți folosi diferite culori pentru *Tzimtzum*-ul circular, recomandat este negrul. Nu transformați actul vizualizării într-un proces stresant și nu vă așteptați să vedeți literalmente imediat ceea ce vizualizați. Vizualizarea

este o aptitudine ce trebuie cultivată. Ea începe ca un act de imaginație creatoare. În timp, cu har și sârguință, ea se adâncește în ceva cu mult mai real.

Când începeți să practicați meditația cu mantra, veți observa că în minte continuă să vi se ivească gânduri, în timp ce repetați în tăcere mantra. Nu vă străduiți să opriți gândurile: doar lăsați-le să apară și să dispară în minte, ca semințele care plesnesc ușor și se împrăștie. Mantra oferă unei părți a minții o ancoră, astfel încât curgerea gândurilor să continue fără să vă poarte cu ea. Probabil veți avea întreruperi în vizualizare. De fiecare dată când observați că atenția deviază, încercați cu răbdare să readuceți mintea la scopul propus [aici repetarea mantrei], fără să lăsați vocea înșelătoare a autocriticii să vă abată atenția.

Cititorului i se reamintește cât de important este ca, la început, să limiteze numărul de repetări ale mantrei. Progresați lent și măriți gradat [cu pași mici] acest număr, de-a lungul unei perioade suficient de mari de timp. Fiecare practicant trebuie să testeze, ca să determine numărul de repetiții convenabil la început și cât de mult și de des să mărească acest număr. Când începeți repetarea tăcută a mantrei, limitați-vă la zece până la cincisprezece minute dimineața, când vă treziți, și tot atât înainte de culcare. Dacă aveți tendința să vă treziți confuzi, vă puteți spăla cu apă rece pe față înainte de a începe, ca să nu adormiți din nou în timp ce stați în meditație. Aceasta nu este ceva neobișnuit. Dacă vă este greu să rămâneți treji în timp ce meditați înainte de culcare, puteți efectua practica ceva mai devreme, când încă mai sunteți alerți.

Măriți durata ședințelor cu cinci minute sau mai puțin pe lună, după cum vi se pare potrivit, până când ajungeți la un maximum de patruzeci și cinci până la șaizeci de minute. De asemenea, așa cum am menționat mai înainte, începeți practica

de repetare a mantrei într-o cadență lentă, ritmică. Dacă doriți, cu timpul puteți mări viteza de repetare. Pe măsură ce avansați, repetarea poate să devină foarte rapidă, de câteva mii de ori pe ședință. Când ajungeți la sfârșitul ședinței de psalmodiere tăcută, nu vă opriți și nu vă ridicați brusc. Încetați să mai psalmodiați și doar „ascultați" tăcerea, lăsând ca puterea pe care ați generat-o să fie absorbită. Finalizați practica făcând o plecăciune în inimă către Domnul vostru drag și oferindu-I roadele eforturilor

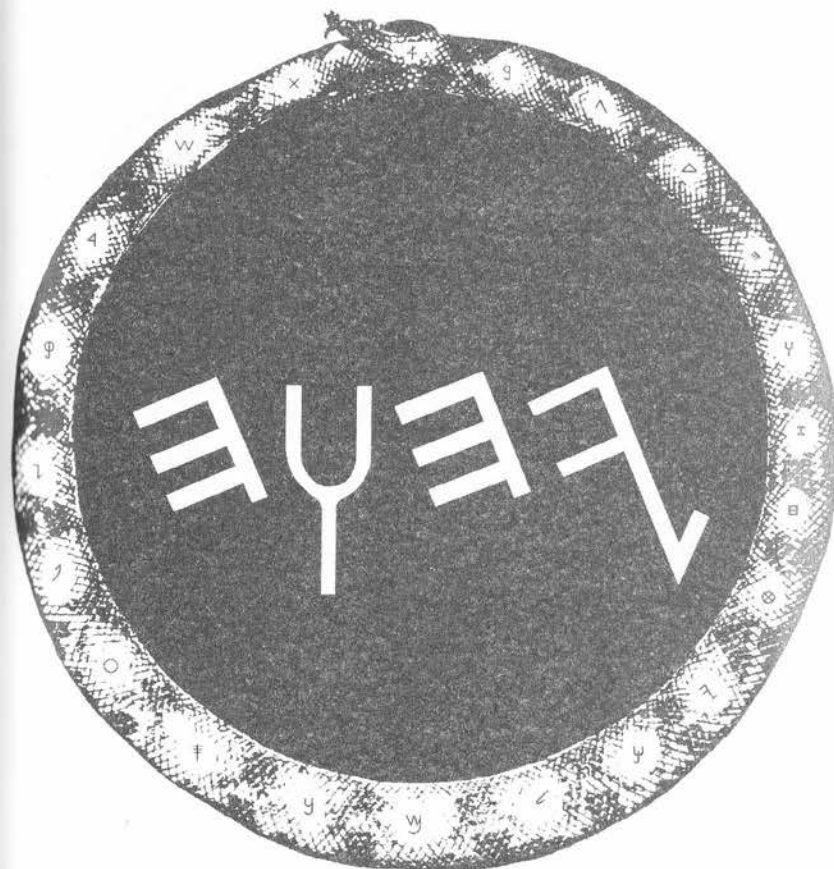

FIGURA 7.1 Numele יהוה scris orizontal cu caractere sinaitice pe *Tzimtzum*

voastre yoghine. Dacă doriți, puteți continua prin a vă angaja în rugăciune. După ce ați terminat rugăciunea, ridicați-vă de pe locul de meditație și începeți ziua, respectiv culcați-vă pentru perioada [uzuală] de somn. Dacă este la începutul zilei, încercați să nu vorbiți sau să vă angajați imediat într-o activitate frenetică. Dacă mergeți la culcare, încercați să adormiți stând pe spate, întrucât aceasta va stimula visarea conștientă.

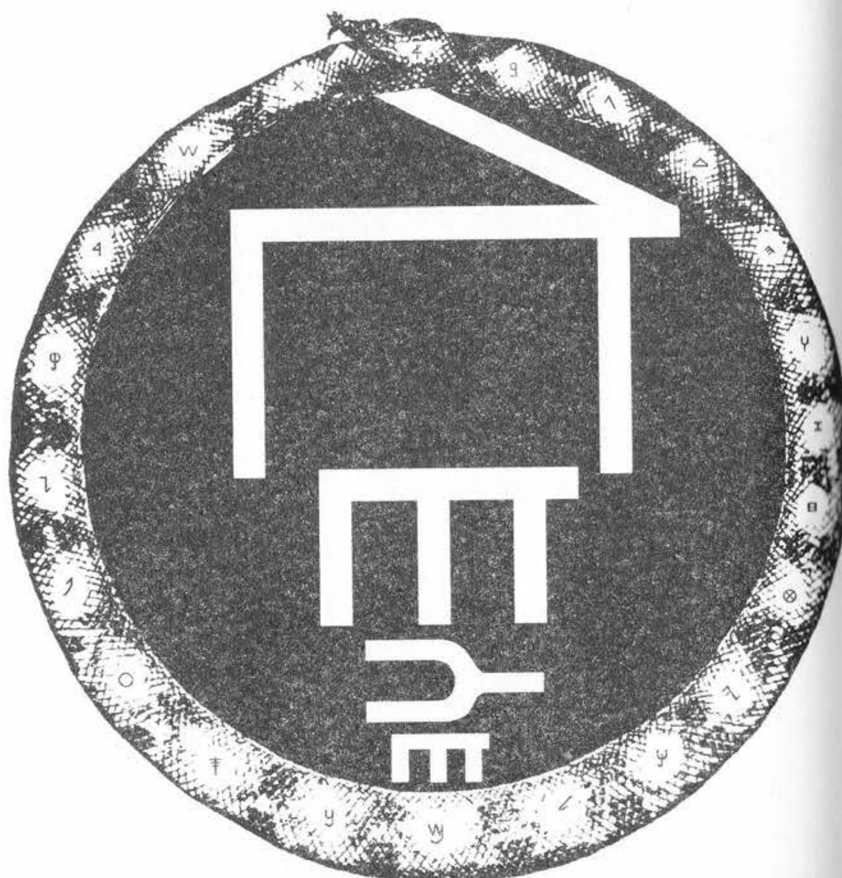

FIGURA 7.2 *Yosher* sinaitic pe *Tzimtzum*

Rutină elaborată de practici centrate pe Fața cea Mică

Secțiunea precedentă a descris un exemplu de rutină a unei practici simple. Meditația cu mantra descrisă este practica esențială a Cabalei Mistice centrată pe Fața cea Mică. Ea este foarte puternică în sine și s-a dovedit extrem de eficientă. Nu există indicații speciale pentru abordarea unei rutine mai complicate, iar puterea unei practici nu depinde de complexitatea ei. Totuși, așa cum am afirmat mai înainte, Cabala Mistică are flexibilitatea ce permite fiecărei persoane să adapteze și să dezvolte o rutină de practică, în limitele anumitor parametri. Așadar, cu titlu de exemplu, secțiunea aceasta prezintă un proces [ceva] mai elaborat.

Într-o rutină de practică mai elaborată, imediat ce deschideți ochii dimineața, înainte de orice altceva, lăudați-l în gând pe Domnul și mulțumiți-I pentru încă o zi de viață omenească întrupată și pentru harul de a fi pe calea trezirii spirituale. Dacă ați dormit cu un partener, recunoașteți în tăcere divinitatea lui/ei inerentă, ca Domnul יהוה sau, respectiv, ca Regina *Shekhinah*. Îndepliniți orice necesități naturale, după care faceți o abluțiune spălându-vă mâinile și fața și, dacă doriți, picioarele. După abluțiune, mergeți în încăperea sau locul consacrat unde aveți altarul. La ușă, atingeți cu degetele de la mâna dreaptă buzele, apoi *mezuzah* de pe stâlpul ușii, apoi inima. Faceți o plecăciune, pe urmă intrați. Mergeți la altar și îngenuncheați înaintea lui, aruncați o scurtă privire asupra tuturor obiectelor aflate acolo și, în final, asupra imaginii Numelui יהוה în *Tzimtzum* pe fundalul Luminii albastre a Infinitului.

Pasul următor este să faceți o prosternare. Înainte de a învăța să meargă, oamenii se târăsc; mai întâi pe burtă, apoi pe mâini și genunchi. Cu mult mai înainte, poziția fetală este experimen-

tată în uter. Prosternarea îmbină [atitudini] posturale profund întipărite în conștiința omenească. A atinge Pământul cu fruntea este un act primordial de venerație, unificare și [golire interioară/smerenie*]. Într-o formă sau alta, actul religios al prosternării se întâlnește în toate credințele. În islam, de exemplu, prosternarea (*sujud*) este o componentă centrală în ritualul rugăciunii (*salat*) săvârșită de cinci ori pe zi. Budiștii sunt cunoscuți pentru efectuarea unei lungi serii neîntrerupte de prosternări în timpul pelerinajului într-un loc sfânt sau [atunci] când realizează circumambulațiunea în jurul unui astfel de loc. Hindușii evlavioși sunt văzuți adesea prosternându-se în fața altarelor și „ștergând praful" de pe picioarele Gurului lor. Preoții și călugărițele creștine se prosternează în formă de Cruce, cu brațele întinse în lateral.

Prosternarea ilustrează drama conștiinței individualizate, care se manifestă și dispare, în mod alternativ. În alternanța manifestării și extincției conștiinței individuale, putem vedea reflectată perfect manifestarea și disoluția macrocosmică a universului Feței celei Mici. Prosternarea este practicată în toate tradițiile mistice ale lumii, ca un act de venerație, rememorare și umilință. Săvârșiți prosternările cu o intenție concentrată, insistând pe actul extincției în Misteriosul Necunoscut de la Rădăcina Tuturor Lucrurilor, când vă puneți fruntea pe sol, și pe actul manifestării universului Feței celei Mici, când vă ridicați.

În continuare, aprindeți lumânarea în timp ce intonați binecuvântarea de Sabat:

> *Baruch atah Yod Heh Vav Heh Elohenu Melech haOlam,*
> *Asher kiddeshanu buhmitzvotav vitzivanu luhhadlich ner shel Shabat.*

---

* În original *extinction*. (*N. red.*)

Aprinderea unei lumânări cu această binecuvântare este adecvată, fiindcă, pentru un practicant al Cabalei Mistice, nu există zile „obișnuite" ale săptămânii, fiecare zi fiind [un] Sabat.

Apoi luați puțină tămâie și, stând în picioare în fața altarului, sigilați cele șase direcții cu permutările Numelui יהו. Practica aceasta derivă din strofa a treisprezecea din primul capitol al *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării"):

> Trei litere dintre cele Simple (Yod י, Heh ה, Vav ו);
> El a pecetluit Aerul cu cele trei și le-a așezat în mărețul său Nume יהו și prin ele a pecetluit șase extremități:
> Cinci: El a pecetluit (*Sefira*) Înălțime, s-a întors cu fața în sus și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] יהו;
> Șase: El a pecetluit Abisul, s-a întors cu fața în jos și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] יוה;
> Șapte: El a pecetluit Estul, s-a întors cu fața înainte și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] היו;
> Opt: El a pecetluit Vestul, s-a întors cu fața înapoi și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] הוי;
> Nouă: El a pecetluit Sudul, s-a întors spre dreapta și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] ויה;
> Zece: El a pecetluit Nordul, s-a întors spre stânga și a pecetluit [acea direcție] cu [Numele] והי.

Aprindeți tămâia. Cu fața spre Est (adică înainte), priviți în sus. Îndreptați tămâia deasupra capului și cu vârful ei descrieți un cerc. Intonați literele *YOD HEH VAV* יהו în timp ce le vizualizați ca „litere de foc". Continuați să îndreptați tămâia și să descrieți cercuri în direcții succesive, invocați și vizualizați respectivele succesiuni de litere:

Dedesubt/Jos – YOD VAV HEH יוה;
Est/Înainte – HEH YOD VAV היו,

Vest/Înapoi – HEH VAV YOD הוי;
Sud/Dreapta – VAV YOD HEH ויה,
Nord/Stânga – VAV HEH YOD והי.

După ce ați pecetluit cele șase direcții, îngenuncheați încă o dată înaintea altarului și aduceți o ofrandă de flori. Țineți florile între degetul mare și cel arătător în dreptul centrului cutiei toracice, cu palma mâinii drepte făcută căuș dedesubt. Faceți o ultimă prosternare, ridicați-vă și mergeți la locul de meditație. După ce v-ați așezat, stabiliți-vă într-o postură de meditație adecvată și înfășurați-vă cu șalul de rugăciune. Psalmodiați Numele Divine din *Sefer HaShmoth* (vezi Anexa A). Pe urmă efectuați pentru scurt timp practica respiratorie descrisă mai sus, pentru a calma și mai mult mintea și a relaxa corpul. În acest punct, dacă aveți un învățător întrupat, concentrați-vă câteva clipe asupra imaginii lui și asupra Numelui יהוה aprins în inima lui. Dacă nu aveți un învățător întrupat, vă puteți concentra, în același fel, pe imaginea unuia dintre patriarhii (sau matriarhele) [tradiției] evreiești, sau asupra oricărui Mesia, sfânt sau maestru spiritual față de care simțiți o afinitate. Apoi veți dori poate să folosiți una sau mai multe dintre vizualizările auxiliare, ce vor fi discutate într-o secțiune ulterioară. Vizualizarea auxiliară, care poate fi însoțită sau nu de repetarea mantrei-rădăcină, este urmată de repetarea tăcută a mantrei-rădăcină principale *Ani Yod Heh Vav Heh*, după cum am descris mai înainte. Când ați terminat psalmodierea tăcută a lui *Ani Yod Heh Vav Heh*, psalmodiați tăcut sau cu voce tare *ShemAyin* de zece ori.

Shem Ayin Yisrael Yod Heh Vav Heh Elohenu Yod Heh Vav Heh EchaD

După repetarea finală a lui *ShemAyin*, extrageți ultima silabă din „*Echad*" și lăsați-o să se transforme în *OD* (pronunțat „ud", literal „Eternitate", un sinonim pentru *Ayin*). Rămâneți în tăcere un scurt răstimp și impregnați-vă cu energia meditației. Încheiați ședința [de meditație] așezată cu o rugăciune, depunând roadele eforturilor voastre la „picioarele" Domnului. Rugăciunea voastră poate fi ceva de felul:

Dragul Meu, iubit al sufletului meu, care ești totul pentru mine, al meu cu totul,

Te rog acceptă meditația aceasta și roadele ei ca pe o ofrandă sinceră de iubire și devoțiune.

Tu ești întreaga viață și depun viața aceasta cu recunoștință la picioarele Tale sfinte.

Tu ești cel ce mă hrănește și protectorul meu [ești], Tu ești călăuza și vindecătorul meu.

Mă rog cu umilință să devin vrednic de harul Tău și util în slujba scopurilor Tale.

Îndurătorule, nu mă lăsa să trăiesc viața aceasta spirituală în zadar.

Umple inima, mintea și sufletul acesta cu iubire pură și devoțiune necondiționată pentru Tine, cu renunțare pentru Tine la roadele tuturor acțiunilor, cu grija reamintirii Tale și cu abandonare în voia Ta din toată inima.

Trezește sufletul acesta la divinitatea lui și la divinitatea tuturor ființelor și fă ca el să nu rămână amăgit de jocul iluziei cu care Tu ai fermecat lumea.

Iar când viața aceasta va ajunge la capăt, îngăduie-mi viziunea slavei Tale și fie ca ultima mea suflare să poarte sfântul Tău Nume.

Mulțumesc, Domnul meu Iubit, pentru această zi a vieții [mele]. Te rog să accepți orice gând, cuvânt și faptă meritorie ca pe o umilă ofrandă de iubire și devoțiune și te rog să mă ierți pentru cele fără merit.

Ay-men (anagramă pentru *El Melech Ne-ehman*, literal „*El*, Rege Credincios")

După ce ați terminat rugăciunea, desfaceți șalul de rugăciune, ridicați-vă în picioare și mergeți la altar. Îngenuncheați și faceți o ultimă prosternare. Ridicați-vă și priviți o vreme imaginea Numelui יהוה în *Tzimtzum*. Faceți o plecăciune și îndepărtați-vă câțiva pași de altar. Întoarceți-vă și mergeți spre ușă. Înainte de a ieși, aruncați o ultimă privire către imagine și înclinați-vă. Atingeți cu degetele mâinii drepte buzele, apoi *mezuzah* de pe tocul ușii, pe urmă inima. Întoarceți-vă, plecați și începeți-vă ziua. Din nou, încercați pe cât posibil să nu vă angajați în conversații banale sau activități frenetice o anumită perioadă de timp după ce ați părăsit încăperea altarului.

Acest set de practici mai elaborate a fost conceput în contextul unui ritual de dimineață. Puteți repeta același ritual seara înainte de culcare sau cu modificări în funcție de preferințele personale. Colecția de practici, de la cea mai simplă la cea elaborată, îi oferă cititorului mai degrabă o schiță a posibilităților, decât prilejul unei imitări efective. Este important să menținem un orar consecvent al practicii și, ca o condiție minimă, să ne angajăm în repetarea regulată a mantrei-rădăcină și într-o atitudine – [fie și] minimă – de servire altruistă.

Experiențe spirituale în yoga Feței celei Mici

Dacă aveți o atracție naturală pentru Dumnezeu-cu-Nume-și-Formă, iar înclinația voastră naturală este pentru yoga devoțională în relație cu un Ideal Ales al Feței celei Mici (Domnul יהוה), veți avea de regulă un număr de experiențe distincte legate de calea Coloanei Centrale. Nu este ceva neobișnuit ca un aspirant să observe unele schimbări subtile la

scurt timp după debutul disciplinei meditative. Evenimentele din viață vor începe să pară mai puțin accidentale, mai puțin [calificabile drept] „coincidențe", oferindu-vă, în mai mare măsură, sentimentul că Dumnezeu vă învață prin [însăși] curgerea vieții și prin relațiile cu alții.

E natural, de asemenea, ca aspiranții să observe deosebiri subtile în somn și vise. Este o practică benefică să încercați să stimulați visarea conștientă. Adormind pe spate în timp ce repetați mantra sau cu un anumit gând ori imagine în minte, puteți începe să experimentați părăsirea conștientă a corpului fizic și trezirea în *Geviyah* („corpul astral") în [Lumea] *Yetzirah* („Lumea Formării"). Acest [fapt] poate fi oarecum tulburător în primele faze, până când ajungeți să vă obișnuiți cu experiența și să vă familiarizați cu procesul. Încercați să nu intrați în panică. La început veți încerca să vă mișcați în *Geviyah* la fel ca în corpul fizic. Veți încerca să vă mișcați picioarele și brațele ca pentru a merge, dar nu veți fi în stare. Asta fiindcă mișcarea în *Geviyah* este coordonată mental: adică „vreți" să vă mișcați, drept care plutiți sau „zburați". De aceea mulți oameni vorbesc despre senzația de zbor din timpul viselor.

Odată ce v-ați obișnuit să fiți treji în *Geviyah*, devine posibil să călătoriți (și să vedeți și să auziți) la distanțe considerabile, să treceți prin obiecte aparent solide, să stabiliți contactul cu ființe ce sălășluiesc în acest plan și chiar să „citiți" Arhiva *Akasha*-ică a Pământului. Se pot activa diverse aptitudini psihice. Aceasta poate fi foarte stimulativ și este o diversiune potențial generatoare de dependență. Dacă astfel de aptitudini apar în decursul trezirii spirituale, e recomandat, în general, să renunțați la ele și să le ignorați, pentru a evita potențialele capcane. Când vă treziți în *Geviyah*, cel mai bine este să începeți aceeași practică meditativă de repetare a mantrei-rădăcină și

vizualizare pe care o efectuați în starea de veghe. *Geviyah* este un mediu eficient, din care să vă angajați în *zakhor*. Aici nu există distragerile corpului fizic, precum mâncărimea nasului sau dureri în genunchi.

Când treceți conștient prin Poarta lui *Gimel* ג în Lumea *Yetzirah*, experiența Paznicului Pragului poate fi înfricoșătoare. Paznicul este o oglindă care reflectă amprenta impresiilor reziduale și a *mazal*-ului acumulat de-a lungul multor vieți. *Mazal* (sanscrită *karma*) este un proces cauzal descris de aforismul: „Ceea ce semeni, aceea culegi". Aceasta presupune că împrejurările în care v-ați născut și experiențele din decursul vieții sunt influențate de ceea ce ați făcut anterior. În mod obișnuit oamenii fug de această experiență. În timp, procesul de repetare a mantrei purifică această „impregnare", astfel încât puteți vedea reflectarea Sinelui Superior* ca pe Idealul vostru Ales. Oglinda poate să devină limpede. Când ajungeți la experiența Paznicului, continuați să psalmodiați Numele. Rezistați impulsului de a fugi și impuneți-vă să treceți direct prin el.

În trecerea conștientă prin Paznic, intrați în învelișul (*qlifah*) Sfântului Duh (*Ruach Ha Qodesh*), în *Sefira* Frumuseții/Ultimul din Lumea *B'riyah* („Creație"). În mod normal, aceasta se percepe ca somn profund. Aici puteți avea experiența lui *ananda samadhi* – absorbire beatifică în Idealul Ales al Feței celei Mici. În experiența aceasta, filtrată în general prin simțurile astrale ale lui *Geviyah*, există o viziune exclusivă a propriei ființe „la picioarele" – ca să spunem așa – dragului vostru Ideal Ales al Feței celei Mici. Pentru un practicant al Cabalei Mistice, acesta va fi Domnul יהוה. Experiența aceasta este însoțită de

* În limba engleză, *Higher Self*. Termen specific ocultismului occidental. (*N. red.*)

valuri mari de beatitudine, care pot deveni foarte intense (și în măsură să creeze dependență).

Dintr-un motiv sau altul, e posibil să nu puteți sau să nu doriți să deveniți activi în *Geviyah*. Majoritatea oamenilor vor deveni sporadic conștienți în starea de vis, fiind binecuvântați, mai mult sau mai puțin ocazional, cu viziuni extatice provenind din starea de vis. Frecvența unor astfel de experiențe nu este o dovadă a progresului spiritual. Unii oameni au o singură experiență profundă, care îi schimbă și îi influențează pentru întreaga viață. Alții au numeroase experiențe, dar par totuși să regreseze către stări inferioare ale egoului, cramponându-se de o lungă listă de dorințe. Progresul spiritual se va reflecta în apariția unor trăsături de caracter superioare, care rezultă dintr-o identificare diminuată a eului cu natura inferioară. Aceste trăsături includ iubirea necondiționată și devoțiunea față de Idealul Ales, percepția unității cu întreaga lume și cu toate ființele, renunțarea la roadele acțiunilor, dorința de angajare în servire altruistă etc.

Experiența lui *ananda samadhi* în raport cu Idealul Ales al Feței celei Mici este, în general, scopul în yoga Feței celei Mici. Experiența aceasta va stabili permanent reprogramarea fractală a cortexului cerebral. Mintea trezită spiritual a aspirantului este staționată ferm în conștiința că Creația manifestată e o unitate în Idealul său Ales al Feței celei Mici, chiar și în starea de veghe a *Sefira*-ei Regatului. În general, cineva stabilit într-o astfel de stare va avea o *bhava* – sau dispoziție devoțională specială – pentru Fața cea Mică. Poate fi cea de slujitor al Domnului ca Maestru Divin sau Rege/Regină, copil al Domnului ca Părinte Divin, părinte al Domnului, considerat un Copil Divin, ori îndrăgostit de Domnul ca Iubit Divin. Jocul Sfântului Duh în sufletul trezit este, într-adevăr, un mister minunat. Pentru majoritatea oamenilor din această „Epocă Întunecată" (*Kali*

Yuga)*, experiențele [de tip] *samadhi* vor începe în starea de vis, în *Yetzirah*. În sanscrită, acest *samadhi* al stării de vis se numește *sushupta samadhi*. În zilele noastre, sunt rari indivizii care să aibă astfel de experiențe în stare de veghe. Prin urmare, sunt rari și indivizii capabili să susțină *bhava samadhi* în starea de veghe.

Odată stabilit ferm în Fața cea Mică, aspirantul este eliberat de noi renașteri în corp omenesc și nu mai generează noi *mazal* care să trebuiască atenuate. El/ea a devenit un Arbore al Perfecțiunii după *Alef*. Ei își vor petrece restul vieții absorbiți în iubirea și devoțiunea lor pentru Idealul Ales al Feței celei Mici și se vor angaja în slujirea Domnului lor [privit] ca întrupat în toate ființele. Când, la sfârșitul vieții lor, *Nefesh* se stinge, ei vor face tranziția într-o experiență plină de beatitudine a Idealului lor legat de Fața cea Mică, experiență care va dura atâta timp cât va mai exista universul Feței celei Mici. Experiența aceasta se încheie atunci când „Fața se întoarce către Față", iar Creația manifestată cu toate planurile [ei] este dizolvată în substratul lui *Ayin*.

Fiind practicanți ai Cabalei Mistice, iubitul vostru Domn יהוה vă este călăuză, „guru". El/Ea vă va dezvălui calea spirituală și vă va inspira să faceți ceea ce este bine. Este benefic să petreceți timp în compania oamenilor sfinți. Deși, bineînțeles, e de dorit să găsiți suflete extraordinare în cadrul tradiției mistice de care sunteți atrași, este util, de asemenea, să petreceți timp în prezența unui sfânt sau maestru autentic din oricare tradiție. Este important să căutați și alți oameni care – prin harul divin – sunt implicați activ în creșterea spirituală, împreună cu

* Textual *Dark Age of Kali*. Confuzie foarte larg răspândită. *Kali Yuga* înseamnă „Epoca Întunericului [Spiritual]", nu are legătură cu Marea Zeiță Kālī a panteonului hindus, cu excepția aparentei omonimii. (*N. red.*)

care vă puteți ruga, medita, cânta și discuta idei spirituale, și să rămâneți în compania lor.

Vizualizări suplimentare ale Feței celei Mici

Textele fundamentale ale Cabalei Mistice conțin o abundență de imagini simbolice, care pot fi folosite într-un proces activ de imaginație creatoare, împreună cu practici de meditație bazate pe Fața cea Mică. *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor") conține numeroase diagrame de Arbori bidimensionali Căzuți și Perfecți. *Sefer Yetzirah* („Cartea Formării") conține mai mulți Arbori bidimensionali și Arborele Vieții tridimensional în formă de piramidă dublă. Ea mai conține cele două sute treizeci și una de permutări de două litere ale „Zidului", seria „Apusul" și „Bătălia".

Tanakh-ul (Tora, Profeți și Scrieri) abundă în imagini. Tora ne dă pe Adam, Chava (Eva) și Grădina Edenului, pe Noe și Marele Potop, istoriile patriarhilor și matriarhelor, povestea vieții Maestrului Moise și eliberarea din robia egipteană, extraordinara succesiune de evenimente din deșertul Sinai, Arca Legământului și altele. În *Zohar B'reshith* 21a–21b, mai multe strofe din Tora sunt citate ca imagini destinate meditației: cele ale lui Abraham („stând la ușa cortului la amiază")[2], ale lui Yitzchaq („meditând pe câmp la apus")[3] și ale lui Ya'aqov („șchiopătând pe drum la răsărit", după ce s-a luptat toată noaptea cu [îngerul] Paniel)[4]. Cititorul este trimis la Figura 7.3. Cartea Profeților oferă imagini precum Regele David cel de Aur rotindu-se într-o resorbție extatică înaintea Arcei Legământului, în timp ce era adusă la Ierusalim (2 Regi), Ieremia purtând un jug pe gât, Iezechiel urcând în carul de foc, viziunile *Merkabah* ale lui Isaia și Iezechiel etc. Cărțile Scrierilor oferă imaginației noastre imagini ale încercărilor lui Iov, povestea

lui Iona în burta Leviatanului, Daniel în cușca leilor și alte nestemate spirituale.

Putem vizualiza *Shekhinah* așezată într-o pădure, cum am descris mai înainte în capitolul 6, ori ca „Prezența lui Shadai" așezat între Heruvimii din vârful Arcei Legământului, ca Mama Divină în exil rătăcind prin Lumile Inferioare în căutarea copiilor Ei sau ca Mireasa Domnului יהוה în ziua nunții de Sabat. Vă puteți imagina pe voi înșivă prosternați dinaintea „Rugului Aprins" al Numelui יהוה în flăcări, poate oferindu-vă capul (mintea) în mâna dreaptă, și inima (iubirea necondiționată) în mâna stângă. Orice imagine din textele fundamentale poate fi folosită ca un complement la rutina [zilnică] de meditație. Cum am menționat anterior, puteți adăuga numele oricăruia dintre patriarhi, matriarhe, profeți, înțelepți sau Mesia la mantra-rădăcină *Ani Yod Heh Vav Heh.* Puteți vizualiza una sau mai multe imagini înaintea meditației, ori în asociere cu ea.

Rutină de meditație centrată pe Fața cea Mare

Practicile de meditație bazate pe Fața cea Mică, implicând pe Dumnezeu-*cu*-Nume-și-Formă, sunt cele mai adecvate pentru majoritatea oamenilor. Toate mantrele-rădăcină menționate mai înainte includ mecanisme care fac tranziția către Fața cea Mare, dacă cineva are prezența de spirit să renunțe la experiența beatifică a Feței celei Mici. Totuși, în practică, cei mai mulți oameni vor constata că sunt incapabili să facă aceasta. În zilele noastre, și mai puțini sunt indivizii care au structura mentală și spirituală înnăscută necesară pentru a ignora complet Fața cea Mică și a se angaja exclusiv în practici centrate pe Fața cea Mare. În timp ce practicile de meditație ale Feței celei Mici folosesc un proces de imaginație direcționată pentru a unifica toate experiențele din tărâmurile Numelui și Formei, aspirantul

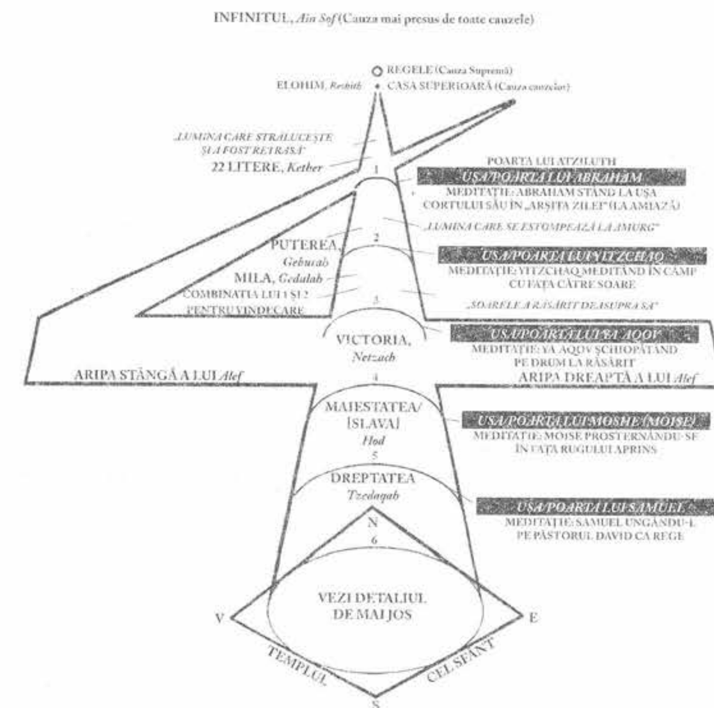
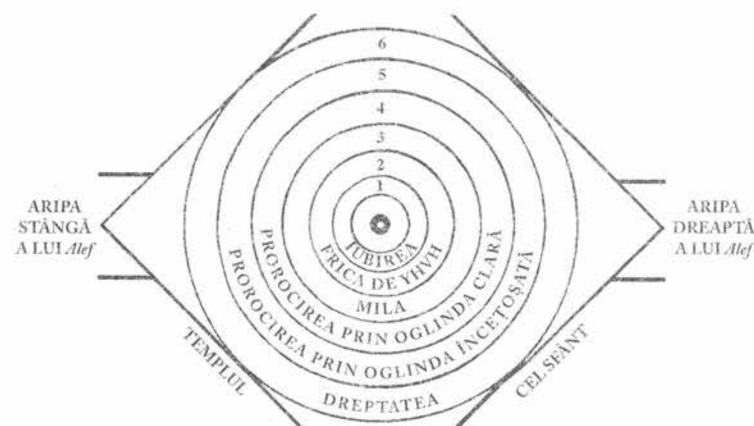

FIGURA 7.3 *Alef* al Unității – Începutul Gândirii asupra Celui Ascuns

DETALIU AL Figurii 7.3.
Privind în sus pe Coloana Centrală de dedesubtul lui Alef al Unității

aflat pe calea Arborelui Perfecțiunii după *Ayin* cultivă detașarea și discernământul pentru a abandona și nega sistematic orice experiență, până când conștiința individualizată se dizolvă în *Ayin* „ca o păpușă de sare care intră în ocean".

Prin urmare, exercițiile care cultivă discernământul (în sanscrită, *viveka*) și concentrarea asupra unui singur punct (în sanscrită, *samyama**) sunt un element central în practicile Feței celei Mari din majoritatea tradițiilor mistice. Astfel de practici pot să implice folosirea de imagini enigmatice (*koan*-urile din unele școli ale budismului Zen), întrebări fără răspuns [discursiv] („Cine sunt Eu?") sau înșiruiri de gânduri menite să conducă mintea dincolo de raționalismul finit. Iată câteva exemple:

1. Imaginați-vă obiecte cu dimensiuni tot mai mari, până când ajung să depășească dimensiunea Multiversului:

Corpul Fizic → Pământul → Soarele →
Galaxia → Universul → Multiversul →
Energia Pură de dincolo de Multivers.

2. Imaginați-vă obiecte cu dimensiuni tot mai mici, până când ajung mai mici decât cea mai mică particulă nucleară:

Corpul Fizic → Celula Fertilizată → Nucleul
Atomic → Lungimea Planck → Dincolo
de Lungimea Planck (logica se oprește).

Cabala Mistică, la fel ca și Tantra, dispun de simboluri masculine **și** feminine distincte pentru Fața cea Mică și Fața cea Mare. În Cabala Mistică, și cel mai remarcabil în *Idra Rabba Qadusha* („Marea Adunare Sfântă"), Fața cea Mică este în-

* În original, *samyana*, probabil o eroare tipografică. Un termen sanscrit și mai adecvat ar fi *ekagrata*. (*N. red.*)

truchipată de un tânăr cu părul și barba negre. Fața cea Mare, numită adesea *Atiqa* („Cel Ascuns") în textele cabalistice, se distinge prin imaginea complementară a celui Vechi de Zile, cu părul și barba albe. De asemenea, Fața cea Mică este reprezentată în Cabala ca *Shekhinah*, Regina Sfântă și Mama Divină, iar Fața cea Mare ca Mama cea Bătrână. În tantrism, Fața cea Mică este reprezentată ca zeița *Kali* cu corpul negru, care este văzută ieșind din pieptul Feței celei Mari – forma cenușie, inertă a lui *Shiva*. Unirea lor subliniază faptul că deosebirea dintre cele două Fețe există numai în gândirea omenească. Tantrismul are și imagini de Față cea Mică ale lui Shiva ca Rudra, și imagini feminine ale Feței celei Mari, precum Mahakali. Aceste variante reafirmă flexibilitatea [care există] în viziunile mistice asupra lumii, care le oferă aspiranților o gamă de opțiuni viabile pentru Idealul lor Ales.

O încăpere consacrată practicării meditației centrată pe Fața cea Mare poate să arate diferit de una centrată pe Fața cea Mică. Dacă pe peretele altarului este plasat un *Tzimtzum*, el poate fi lipsit de conținut și doar încercuit de imaginea de Față cea Mare a Leviathanului, înconjurată de Lumina albastru-deschis a Infinitului. Un alt obiect care ar putea fi inclus într-un altar al Feței celei Mari este o piatră verticală netedă, numită *lingam* în tradiția tantrică. *Lingam* reprezintă un penis erect și simbolizează *yang*-ul, sau puterea „masculină" a Feței celei Mari. Ca parte a ritualului tantric implicând un *lingam*, preotul sau oficiantul varsă peste piatră lapte sau un alt amestec special de [substanțe] lichide. Cititorului i se va părea, fără îndoială, ciudată includerea unui obiect de cult în aparență tantric într-un altar al Cabalei Mistice. Totuși, vechii evrei au avut un ritual similar cu ungerea *lingam*-ului, care este menționat la loc de frunte cu mai multe prilejuri în Tora. Două capitole

din *Tora B'reshith* menționează două cazuri distincte ale unui ritual săvârșit de Patriarhul Ya'aqov, în care el „a uns cu ulei" și „a vărsat o libație peste" stâlpul de piatră pe care l-a ridicat la *Beth El*.[5] Această componentă evident importantă a religiei vechilor evrei lipsește în mod frapant din ritualul iudaic modern.

În ce privește ritualul exterior, aspirantul la Fața cea Mare poate să facă o abluțiune înainte de a intra în încăperea altarului. El/ea vor dori poate să se prosterneze dinaintea altarului, să aprindă o lumânare, să ardă tămâie și să ofere o floare celui Vechi de Zile. În esență, acestea sunt acte de devoțiune către Dumnezeu-fără-Nume-și-Formă. În acest punct, dacă un *lingam* de piatră este inclus ca element central al altarului, se poate vărsa peste el lapte sau ulei, intonându-se mantra: *Yod Heh Vav Heh, Yod Heh Vav Heh El Rachum vuh Chanun Arikh Afim* („YHVH YHVH EL Milostiv și Compasiv [care ești] Fața cea Mare").

În Yoga Feței celei Mari, mediul intern este pregătit la fel ca în rutina legată de Fața cea Mică. După ce vă puneți un șal și vă așezați confortabil, intonați cu voce tare o mantra-rădăcină a Feței celei Mari, urmată de o practică respiratorie care să calmeze mintea și să vă relaxeze corpul. În această fază, veți dori poate să-l vizualizați pe învățătorul vostru, dacă aveți unul, sau orice Paznic al Porții față de care simțiți o afinitate. Puteți continua prin a urmări conștient respirația, permițând conștiinței să pătrundă treptat tot mai în profunzime și ignorând toate gândurile și imaginile care apar în minte. Aceasta este o practică comună în multe tradiții mistice. Meditația Feței celei Mari mai poate implica repetarea mantrei-rădăcină în combinație cu vizualizarea simbolurilor specifice acestei Feței. În Cabala Mistică, trei dintre cele mai remarcabile mantre-rădăcină ale Feței celei Mari sunt: *Ani Ayin* (literal „Eu sunt Nimic"), *Shomer Mah Mehlylah* (literal „Paznic al CE-ului Nopții") și *Ehyeh Asher Ehyeh* (literal „Eu voi fi ACELA ce voi fi"). Rămânând conștienți de respirație, repetați în tăcere mantra-rădăcină. Dacă doriți să vizualizați o imagine simbolică în asociere cu mantra, vă puteți reprezenta imaginea Leviathanului înconjurând *Tzimtzum*-ul gol (descrisă mai sus), a celui Vechi de Zile cu părul alb sau a Mamei celei Bătrâne. Imaginile pot fi văzute fie înaintea ochilor, fie în centrul din frunte. Ochii îi puteți ține deschiși sau închiși.

Deoarece aspiranții centrați pe Fața cea Mare nu sunt concentrați pe o formă sau atribut al Feței celei Mici, ei vor percepe, în general, *Sefira* Frumuseții/Ultimul ca lipsită de formă și vidă, în Lumea *B'riyah*. Dacă apare beatitudinea (*ananda samadhi*) [conexă cu] Fața cea Mică, ea este abandonată și ignorată ca o iluzie. Ei vor continua să urce Coloana Centrală prin Poarta lui *Alef* א, peste Fața Abisului a *Sefira*-ei invizibile Cunoaștere/Primul, până în Lumea *Atziluth*, în *Sefira* Coroanei/Deasupra. Din *Atziluth*, trecerea în rădăcinile Arborelui se face continuu. În contopirea cu rădăcinile „existenței negative", totul, inclusiv ideea substratului, dispare în experiența extincției complete (*fana il fana* în sufism, *nirvikalpa samadhi* în Vedanta). Apare realizarea faptului că nimic din toate acestea nu au existat vreodată, că nimic din toate acestea nu s-au întâmplat vreodată. Este ca și cum te-ai trezi dintr-un vis.

Când este deschisă conexiunea cu substratul „existenței negative", toată programarea sinapselor neuronilor cortexului cerebral este complet distrusă de experiența aceasta, pentru totdeauna. Puteți continua, doar dacă lăsați o copie a programării voastre în Fața cea Mică, la marginea Marelui Vid, ÎNAINTE să accesați substratul „existenței negative", cu toate schimbările pe care doriți să le faceți „fișierului". Puteți continua cu acest

program, dacă și când reintrați în Creația Feței celei Mici ca o ființă diferențiată. La intrarea în rădăcini, vechiul eu dispare complet, ca o păpușă de sare dizolvată în ocean. Puteți, de asemenea, să plasați un „cod executabil" în „Coarda de Argint" a lui *Geviyah*, care stabilește o afinitate vibrațională între copia „Păpușii de Sare" pe care ați lăsat-o în Fața cea Mică și „Păpușa de Piatră" din *Ayin*. Procesul creării unei copii a propriei persoane este foarte profund și greu de descris.

PRACTICI AUXILIARE ALE CABALEI MISTICE

Introducere

Meditația, practicile complementare și ritualurile precum *Pesach* (Paștele Evreiesc) sunt laboratoare pentru căutătorii mistici. În Cabala Mistică, meditația și reamintirea (*zakhor*) Numelor Puterii sunt fundamentul pentru tot restul. Ele purifică și întăresc mintea și corpul, cultivă concentrarea, permit controlul stării de vis și „întăresc" învelișurile, astfel încât acestea să poată canaliza o putere enormă, fără să fie distruse sau avariate. Practicile auxiliare adecvate Coloanei Centrale pot să includă:

- Psalmodierea Numelor Puterii din *Sefer HaShmoth*.
- Intonarea versurilor înzestrate cu putere și a frazelor esențiale din Tora și alte surse fundamentale.
- Sărbătorirea Sabatului (שבת, *Shabat*) și a *Pesach*-ului (פסח, Paștele Evreiesc) dintr-o perspectivă mistică.
- Practicile legate de Mesia.
- Cântecele devoționale (în sanscrită *bhajan*).
- Actele de servire altruistă.

Psalmodierea lui *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor")

Așa cum am menționat anterior, *Sefer HaShmoth* este o carte a Numelor Puterii. În ediția publicată de Work of the Chariot Trust, la începutul anului 1970, fiecare pagină avea scris pe ea un Nume. O listă completă a Numelor Puterii din *Sefer HaShmoth* – incluzând pronunțarea romanizată, formula literală sinaitică, valoarea numerologică, semnificația echivalentă în engleză și localizarea în *Tanakh* – este reprodusă în Anexa A. Cititorul este invitat să-și „construiască" propria sa *Sefer HaShmoth* în formatul dorit, scriind Numele în ebraică, câte un Nume pe pagină, apoi să lege aceste pagini laolaltă. *Sefer HaShmoth* este „citită", invocând succesiv numele de pe fiecare pagină precedate de יה (pronunțat „Yah", forma din două litere a Numelui יהוה) – de pildă, יה *Eshdat*, יה *Echad*, יה *Ahavah*, יה *Qadosh* etc.

Căsătoria Regelui Mesia cu Mireasa lui de Sabat

În tradiția ebraică, *Shabat* (Sabatul) este celebrat ca ziua nunții sfinte a Domnului יהוה, Regele Mesia, Cel Prea Prețios și Trainic, cu Mireasa Sa Divină *Shekhinah*, Regina Universului. În binecunoscutele cuvinte ale rabinului Yitzchaq Luria:

> *Lekah Dodee Likraht Kalah Penay Shabat NeQabalah.*
> („Vino, Iubitul meu, să-Ți întâlnești Mireasa, Chip de Sabat să primești.")[6]

Pe durata „zilelor obișnuite ale săptămânii", Regina-Mamă *Shekhinah* hoinărește prin lumile iluziei, „în exil". Ea este descrisă ca îmbrăcată în zdrențe, deplângând despărțirea de Iubitul Ei Soț, în timp ce-și crește copiii în Valea Umbrelor. Când vine Sabatul însă lumile sunt pline de Lumina și Iubirea

Regelui Mesia, care vine să-şi întâmpine Mireasa (*Kalah*) şi să-i transforme pe copii în îngeri.

> *Shekhinah Belimah* (שכינה בלימה, Prezenţă Inefabilă),
> *Kalah LuhAhavah* (כלה לאהבה, Mireasa Iubirii),
> *Kalah LuhTora* (כלה לתורה, Mireasa Torei),
> *Malkhah HaShabat* (מלכה השבת, Regina Sabatului),
> *Kavod Leh YHVH* (כבוד ליהוה, Slava Domnului יהוה).[7]

Sabatul este simultan un eveniment individual şi unul macrocosmic. În fiecare dintre noi, *Shekhinah* hoinăreşte într-o stare căzută (*Sefira* Regatului), până când vine Sabatul şi conştiinţa noastră se uneşte cu Unicul Soţ Adevărat יהוה. Prin aceasta, Arborele nostru devine perfect (Regatul revine în poziţia sa ca *Sefira* Cunoaşterii/Primul). Dumnezeu este adevăratul soţ. Domnul יהוה este Soţul, Domnul יהוה este Mireasa. De aceea cabaliştii autentici sunt desemnaţi uneori ca „Soţii lui *Shekhinah*" sau „Miresele lui Adonai". Fiecare individ trebuie, prin urmare, să mediteze la nunta de Sabat, a Regelui Mesia şi a Miresei sale, ca la ceva ce se petrece în propria lui conştiinţă şi, în acelaşi timp, în întregul Univers. Toate căsătoriile fac aluzie la această Uniune Divină. Odată căsătoriţi, soţul trebuie să-şi onoreze soţia ca pe întruparea lui *Shekhinah* – el trebuie „să întâlnească Mireasa". Iar soţia trebuie să-şi onoreze soţul ca pe întruparea Domnului יהוה, Regele Mesia, ca în refrenul „Vino, Dragul Meu..."

Dar vai!, pentru unii Sabatul nu vine niciodată şi fiecare zi este una obişnuită. Aşa cum s-a spus însă *există un secret în Cabala: nu există zile obişnuite, ci numai Sabatul!* Acest [enunţ] este întotdeauna adevărat pentru un maestru autentic al Numelui. Prin urmare, pe măsură ce yoga progresează, Sabatul

începe să se reverse în zilele obişnuite, până când [caracterul „obişnuit" al] acestora dispare.

Practici legate de Mesia

Mesiah (משיח, pronunţat *Mah-shee-ach*, literal „Mântuitor", „Micul Prinţ"), conştiinţa Domnului יהוה întrupată cu puteri depline în Lumile Inferioare, este, poate, misterul spiritual suprem în Cabala şi în toate tradiţiile mistice. Aceste apariţii întrupate au permis omenirii să experimenteze nemijlocit atributele, acţiunile şi natura Feţei celei Mici ca „Persoană Omniprezentă", agregatul tuturor fiinţelor, „veşnic pură, veşnic

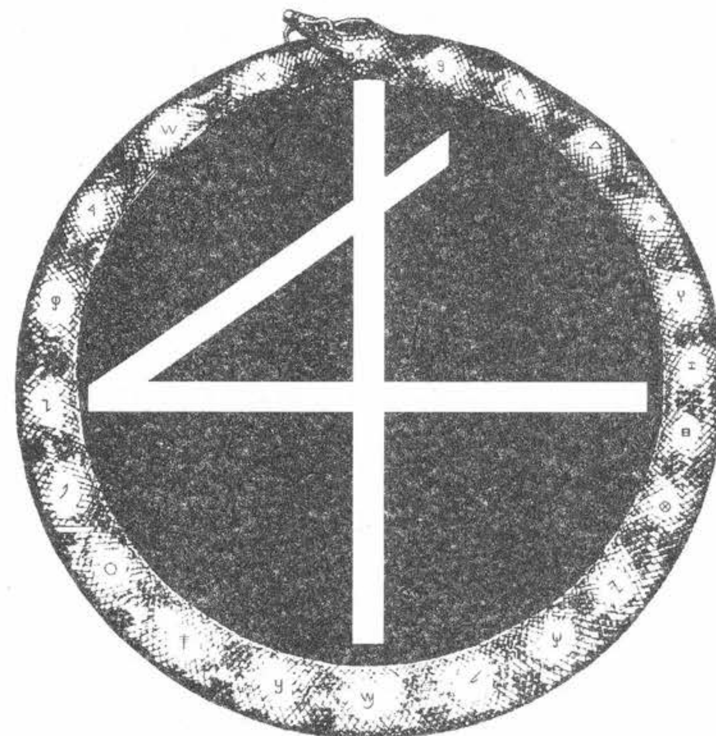

Figura 7.4 *Reshith*, *Alef* manifestat al Unităţii, pe *Tzimtzum*

trează și veșnic liberă". Aceste ființe extraordinare sunt sursele supreme pentru transmiterea învățăturilor spirituale, verificarea experiențelor yoghine, împuternicirea Paznicilor Porților și eliberarea în masă a sufletelor.

Dacă cineva are o atracție naturală, arzătoare, pentru o anumită formă a lui Mesia, ar fi firesc ca el/ea să se concentreze pe acea formă ca Idealul lui Ales în contextul practicii yoghine. Yoga devoțională centrată pe un Mesia poate să utilizeze aceeași metodă de meditație, constând din repetarea unei mantre în combinație cu vizualizarea adecvată explicată anterior. În contextul Cabalei, toți Mesia sunt văzuți ca întrupări ale Domnului יהוה. Prin urmare, orice Nume asociat cu Mesia poate fi adăugat la mantra-rădăcină *Ani Yod Heh Vav Heh*, de exemplu: *Ani* יהוה *Reshith* (ראשית, Primul), *Ani* יהוה *Acharit* (אחרית, Ultimul), *Ani* יהוה Moise (משה), *Ani* יהוה Yeshuvah (יהשוה), *Ani* יהוה *Re'iyah* (רעיא, Păstorul) sau *Ani* יהוה *Ahavah* (אהבה, Iubire). Deoarece se spune că Tora întrupează toate cele patru „Capete" ale lui Mesia, se poate folosi și *Ani* יהוה *Tora* (אני יהוה תורה).

Pentru *Reshith*, putem vizualiza *Alef* א manifestat al Unității – umplând Universul din „perimetrul" Șarpelui care își Devorează Coada – al Feței celei Mari (Figura 7.4). Pentru *Acharit*, putem folosi imaginea literei Tav ת, călărind un cal alb, cu o sabie ce are mânerul în forma literei Zayin ז, așa cum se vede în Figura 3.11. Pentru Maestrul Moise și Maestrul Yeshuvah, folosiți una sau mai multe dintre imaginile puternice din Tora și *Peshitta*, precum a Maestrului Moise prosternându-se în fața Rugului Aprins, ori a Maestrului Yeshuvah ținând Predica de pe Munte. O altă mantra-rădăcină pentru Maestrul Yeshuvah, folosită de Creștinii Ortodocși Răsăriteni încă din secolul al II-lea d.Hr., și proeminentă în Liturghia Catolică, este *Kirie*

Eleison Hriste Eleison („Doamne miluiește, Hristoase miluiește")[8]. Rugăciunea „Tatăl Nostru", pe care Maestrul Yeshuvah i-a instruit pe discipolii săi s-o adopte, poate fi, de asemenea, încorporată în practică. Ca evreu adresându-se unor evrei, e foarte probabil ca Maestrul Yeshuvah să fi rostit această rugăciune în ebraică*. Ea poate fi spusă așadar după cum urmează:

Rugăciunea Domnului [„Tatăl Nostru" în limba ebraică]

אבינו אשר בשמים, קדוש שמך:
Avinu asher bushamayim, qadosh shamekha.
תבוא מלכותך, יעשה רצונך, כבשמים כן בארץ:
Tavo malkutekha, ya'ase ratzonekha kebashamayim ken ba'aretz.
את לחם חקנו תן לנו היום וסלח לן עלחטאינו
Et lechem chuqenu ten lanu hayom, vuh-salach lanu al chatainu
כפי שסולחים גם אנחנו לחוטאים לנו ואל
Kehfi shesolchim gam anachnu lachotim lanu vuh-al
תביאנו לידי נסיון כי אם חלצנו מן הרע:
Tevi'enu lidai nisayon ki im chaltzenu min hara.
כי לך הממלכה הגבורה והתפרת
Ki lecha hamamlacha haguhvoora vuh-hatifareht
לעולמי עלוים: אמן:
luh-'ohlamai 'ohlamim. Ah-men.

În sfârșit, există practica de a-l căuta pe Mesia în ochii fiecărui om. Practica aceasta necesită credința absolută că Mesia va apărea într-o zi pentru tine. O asemenea credință se întemeiază pe înțelepciunea că orice este posibil pentru Domnul Atotputernic și că – Universul fiind creat clipă de clipă – Mesia poate

* Mai exact, Iisus și ucenicii săi vorbeau un dialect de aramaică, dispărut se pare. Există tentative de restaurare a acestei rugăciuni în limba aramaică, în cel mai apropiat (în timp) dialect de momentul istoric al rostirii ei. (*N. red.*)

să vină, pentru oricare dintre noi, oricând (*Barukh HaShem**). În cartea sfântă a hindușilor, *Bhagavad Gita*, există o strofă:

> Fii cu gândul la Mine, dăruit Mie, sacrifică-Mi și cinstește-Mă; la Mine vei ajunge concentrându-te astfel, având-du-Mă pe Mine drept ultim scop.[9]

Cântece devoționale

Cântecul devoțional și psalmodierea sunt comune tuturor tradițiilor mistice ale lumii. Textele sfinte ebraice, arabe și sanscrite sunt, în mod tradițional, psalmodiate, și nu doar citite. Toate ordinele sufite au *dhikr* și cântece sacre. Cântecele gregoriene sunt un balsam pentru suflet. În Hawaii sunt cântate *hula* sacre. Intonarea de cântece devoționale și sacre, din toată inima și cu o minte concentrată, este un mijloc unic și minunat de a înălța sufletul și a aduce „Cerul pe Pământ". Un bun cântec devoțional ne ridică deasupra temerilor și a preocupărilor mundane și ne umple de bucurie. Unele cântece par să pătrundă tot mai adânc, iar când se termină, aerul este încărcat de energie spirituală. Succesul vine din intenția inimii și harul lui Dumnezeu, nu din calitatea vocii.

Meditația în mers

Pe lângă practica meditației șezând, multe tradiții mistice dispun de o anumită formă de meditație în mers. Aceasta se poate face și în contextul Cabalei Mistice. În timp ce mergeți, puteți repeta o mantra-rădăcină coordonată cu ritmul pașilor. În acest timp, puteți și să vă vizualizați Idealul Ales, ca viu și treaz în inima fiecărei ființe vii pe care o vedeți. Cu timpul, procesul

* În limba ebraică „Binecuvântat fie Numele (adică Dumnezeu)!". (*N. red.*)

acesta poate să schimbe modul în care priviți și interacționați cu oamenii și contribuie la contracararea tendințelor de a judeca critic. El mai ajută la eliminarea neînțelegerilor cu cei pe care îi iubim, elevând modul în care gândim despre ei și invocând natura lor profundă, pentru a le schimba sentimentele față de noi. În timp ce mergeți (sau dansați), îi puteți vedea pe rând pe fiecare (inclusiv pe voi înșivă) ca *Yosher* (forme verticale ale Numelui יהוה) vii ori ca Arbori ai Vieții vii. Dacă locuiți aproape de țărmul unui ocean sau a unei întinderi mari de apă, puteți merge de-a lungul țărmului, stăruind pe ideea Feței celei Mari ca un Ocean de Lumină Infinită. Stând în tăcere dinaintea lui, vă puteți concentra pe sunetul și ritmul valurilor. Mergând la acea întindere de apă într-o noapte senină cu Lună Plină, puteți medita la reflexia Lunii în apă. Practicile Cabalei Mistice sunt fluide și flexibile, oferindu-ne oportunitatea fertilă de a ne folosi imaginația într-un mod creativ și semnificativ pentru propria persoană.

Servire altruistă

Majoritatea credințelor și numeroasele grupări spirituale din cadrul fiecărei credințe găsesc adesea multe motive de discordie. Toate ne învață însă că *e bine să-i ajuți pe oameni*. Maeștrii și sfinții din toate tradițiile mistice încurajează slujirea altruistă ca fiind o parte importantă a oricărei discipline spirituale a Feței celei Mici. În iudaism, servirea altruistă este catalogată ca *mitzvah*, o faptă bună. În India, ea se numește *seva*. În budism, se numește *dana*. A-ți face timp să ții companie și să aduci bucurie unor bătrâni singuri, a-i hrăni pe cei flămânzi și fără adăpost, a-i vizita și asculta activ pe oameni imobilizați de infirmități și boli – toate acestea și multe alte modalități de a te dărui te smeresc, contribuie la purificarea egoului și oferă

o acută reamintire despre nepermanența și suferința inevitabile ale vieții întrupate. Într-adevăr, acest tip de devotament este o binecuvântare [chiar] pentru cel care dăruiește. El pune credința în acțiune. Este un act viu de *zakhor* (reamintire a Divinului). Indiferent în ce mod de a servi vă angajați voluntar, important este să rămâneți conștient de Divinul întrupat în persoana sau oamenii pe care îi ajutați, și să depuneți roadele eforturilor voastre la picioarele Domnului.

EPILOG

DESCOPERIND CEEA CE ȘTIȚI DEJA

Comentarii finale asupra practicilor Cabalei Mistice

Unul dintre avantajele cu adevărat mari ale întrupării ca [ființe] umane este expunerea la un proces de schimbare relativ rapid. În fiecare zi, Soarele răsare și apune, lucrurile se manifestă și se descompun, trupurile se nasc, îmbătrânesc repede și mor. Asta face ca oamenii să aibă mult mai ușor sentimentul impermanenței tuturor lucrurilor, inspirându-i astfel să caute înlăuntrul lor pe Acela care nu se schimbă în stările de veghe, vis și somn fără vise. Și totuși, cei mai mulți oameni își irosesc prețioasa viață care le-a fost dată. Urmărind orbește dorințe egoiste și lăsându-se ademeniți de senzualitate și lăcomie, ei își neagă dreptul din naștere: trezirea glorioasă prin ascensiunea Arborelui.

Idealul vostru Ales este adevăratul vostru guru, viu și treaz în inima voastră, „la fel de aproape ca vena jugulară"*. Domnul este cel mai bun dintre toți învățătorii, originea tuturor învățătorilor. Rugați-vă Idealului vostru Ales ca fiind totul pentru voi și numai al vostru. Cereți har și iubire necondiționată. Renunțați la roadele tuturor faptelor voastre bune în lume. Folosiți darul discriminării pentru a discerne Realul de Ireal.

* *Qur'an* 50.16: „Noi am creat omul și știm ispitele la care-l împinge sufletul său, căci Noi suntem mai aproape de el decât vena gâtului său". (Vezi traducerea prof. dr. George Grigore, editura Herald, 2018). (*N. red.*)

Fiți vigilenți în amintirea [de Dumnezeu]* și sinceri în dăruirea voastră de sine. Vorbiți cu Idealul vostru Ales, ca și cum El/Ea ar fi chiar aici cu voi (și chiar este!). Nu lăsați ca formalismul să acopere Fața Domnului vostru. Idealul vostru Ales este cel mai drag dintre cei dragi, cel mai apropiat dintre cei apropiați; prietenul cel mai apropiat, mama, tatăl, fratele și sora; copilul vostru scump, soțul, soția și iubitul/iubita; străinul pe lângă care treceți pe stradă. În cuvintele lui Shri Saradamani Devi, soția lui Shri Ramakrishna: „Nimeni nu este un străin, copilul meu. Lumea întreagă este a ta"[1]. Toate aspectele vieții voastre pot fi folosite pentru yoga.

Dacă practicați yoga Feței celei Mari, nu fiți intoleranți și nu-i ridiculizați pe cei care meditează la Dumnezeu-cu-Formă. Nu uitați că totul depinde de harul Feței celei Mici, pentru a vă elibera din universul său oniric, în care, aparent, sunteți o creatură. Pe de altă parte, devoții trebuie să aibă respectul cuvenit pentru cei care urmează calea cunoașterii lui Dumnezeu-fără-Formă cu o hotărâre fermă și o intenție sinceră: „obiceiuri diferite pentru oameni diferiți". Prin intermediul vieții sale extraordinare, Maestrul Ramakrishna a demonstrat vechea învățătură a Upanișadelor, potrivit căreia există multe căi care duc la același Adevăr[2]. De asemenea, calea și stilul de viață ale călugărilor nu trebuie confundate cu calea și stilul de viață ale laicilor, care trăiesc în vârtejul lumii. Fiecare potrivit căii lui și fiecare cu *mazal*-ul sau *karma* sa.

Nu subestimați puterea reamintirii/repetării mantrei-rădăcină. Progresați încet și sigur, și cu harul Domnului, sufletul vostru nu va suferi în „nopțile întunecate", iar învelișurile voastre nu vor plesni sub impactul luminii și al puterii stărilor superioare de conștiință. Ca să-l parafrazăm pe marele Swami

* Arabă, *dhikr*, ebraică, *zakhor*. (*N. red.*)

Vivekananda: „Atunci când aspirați către puritate, faceți-o din iubire, nu din frică; atunci când munciți, faceți-o ca un act de adorare, nu din ambiție; atunci când îi sfătuiți pe alții, slujiți-l pe Domnul, nu dorința de putere"[3].

În fine, dorim să-l îndemnăm pe cititor să recunoască și să evite înrobirea psihică față de vrăjitorii ce pozează drept yoghini avansați ai Coloanei Centrale. Astfel de „păstori" nu-și pasc turmele ca slujitori ai Domnului, ci mai degrabă pentru a-și spori propria putere, faimă și bogăție. Domnul nu are nevoie de banii voștri ca să-și îndeplinească lucrările. El nu are nevoie de temple și rabini, de biserici și preoți, de moschei și imami, ca să trezească inimile copiilor [Săi]. Domnul vrea doar intenția sinceră a minții voastre și completa dăruire de sine a inimii voastre. Ca să cităm un cânt devoțional bengalez:

> Mamă Sfântă, fiindcă îndrăgești pământul arzător,
> Am făcut un pământ arzător din inima mea,
> Ca Tu să vii aici și să dansezi dansul Tău etern.

Și cum se spune în ultimul vers al Psalmului 150:

> *Kol HaNeshamah Tuhhalel* יה *Hallelu* יה.
> Toată *Neshamah** să-l laude pe יה, lăudat fie יה.

Renașterea evreiască – întoarcerea la religia evreilor din deșert

Spiritualitatea mistică universală transmisă prin copiii lui Abraham a fost filtrată prin și înveșmântată într-o diversitate de receptacule, cum ar fi religia evreilor din deșert, iudaismul israelit, iudaismul rabinic, iudaismul mesianic, creștinismul

* Tradus aici „suflarea". (*N. red.*)

paulinic, islamul și tantrismul. În decursul timpului, fiecare dintre aceste receptacule a ajuns să fie dominat de amprentele cotropitoare (în sanscrită, *samskara*) ale produselor sale convenționale și alterat substanțial în teologie, practică și ritual, pe măsură ce s-a extins și a fost asimilat în diferite medii culturale și politice. Învățăturile mistice originare aflate la baza lor au fost puse în umbră, într-o asemenea măsură, încât sunt văzute drept ceva străin și nedemn de încredere. Nucleul mistic al practicilor lor meditative s-a pierdut pentru toți, cu excepția unui mic număr de adepți. Ritualurile și datinile acestora au fost separate de semnificația lor mistică originară și, deseori, deformate printr-un adaos de elemente din alte religii indigene, ca o metodă de a grăbi expansiunea misionară printre populații străine. Numeroși savanți biblici și lingviști, specializați în vechile limbi semitice, se îndoiesc că actualele versiuni ale *Tora* și *Peshitta* sunt reproduceri fidele ale originalelor, pline cum sunt de adăugiri, coruperi și comentarii aleatoare.

Deși *Qur'an*-ul este cea mai recentă revelație fundamentală și a fost supus doar unui număr limitat de revizuiri, ortodoxia islamică a estompat multe dintre versetele sale cu semnificații forțate, deformate de agende politice și prejudecăți sexuale.

Ideea Renașterii Evreiești a ajuns la modă în timpurile recente, mai ales printre *Baby Boomers**. Popularitatea sa crescândă reflectă faptul că un număr semnificativ de evrei pun la îndoială autoritatea spirituală a iudaismului rabinic convențional și tânjesc după revenirea la elementul mistic în practicile spirituale evreiești. Recent s-a format un număr de congregații alternative ale Renașterii Evreiești, care încorporează unele

* În SUA sunt numite astfel persoanele născute între 1946 și 1964, când, ulterior Marii Recesiuni și celui de-al II-lea Război Mondial, natalitatea a crescut semnificativ. (*N. tr.*)

practici mistice în ritualurile și meditațiile lor. Totuși, în general, Mișcarea de Renaștere Evreiască nu vizează timpurile de dinaintea dezvoltării și instituționalizării iudaismului rabinic. Încă nu a apărut printre evrei o mișcare care să caute rădăcinile spirituale ale copiilor lui Abraham. Aceasta ar putea fi descrisă ca întoarcerea la religia originară a evreilor din deșert, centrată pe doctrina mistică universală a unității divine absolute și pe supremația iubirii, renunțării și discernământului ca mijloace de trezire spirituală. Ar putea fi ea numită „Renaștere Israelită"?

Se pune întrebarea: cum a fost religia originară practicată de triburile evreilor din deșert pe timpul lui Abraham și a copiilor săi? Ce putem deduce direct din revelațiile fundamentale? De exemplu, știm din *Tora B'reshith* că ungerea cu ulei a unui stâlp de piatră (în sanscrită, *lingam*), și poate alte elemente, au fost componente importante. Mai știm că invocarea Domnului יהוה pe Nume, respectiv *zakhor*, a fost o altă componentă de bază:

> Iar lui Seth, la rândul său, i s-a născut un fiu, și el i-a dat numele de Enosh. Atunci au început oamenii să-l invoce pe Domnul יהוה pe Nume.[4]

Știm din Tora – fapt confirmat de Maestrul Yeshuvah și de *Qur'an* – că porunca fundamentală pe care se bazează întreaga tradiție și toate ramurile sale este „Afirmarea Unității":

> *Shem Ayin Yisrael* יהוה *Elohenu* יהוה *Echad*
> *Vuh-ahavta et* יהוה *Elohenu,*
> *Vuh-khol levavkha,*
> *Oo-vuh-khol nafshekha,*
> *Oo-vuh-khol muhodekha.*[5]

Numește *Ayin* Israel pe YHVH al Tău Elohim YHVH Unul.

Și îl vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău
Cu toată inima, cu tot sufletul și din toate puterile tale.

Caracterul central al Afirmării Unității este urmat în importanță de perceperea Sursei Divine în toate ființele:

Vuh-ahavta leh-re'akha chamokha.
Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.

Dacă speculăm care au fost practicile religioase ale evreilor din deșert, [ne putem întreba] ce ritualuri și datini au inclus ele? Iar în lipsa rabinilor, a preoților sau a imamilor, cine a condus ritualurile? Știm că abluția și prosternarea trebuie să fi fost componente semnificative. Atât evreii, cât și musulmanii se roagă și stând în picioare. Știm că frângerea rituală a pâinii și sorbitul vinului – care recunoaște Prezența Divină în întreaga materie și, respectiv, demonstrează simbolic stăpânirea asupra puterii iluziei – au fost practici evreiești originare. Mai târziu, în creștinismul paulinic, aceste cutume rituale au evoluat în Euharistie. Dacă eliminăm sărbătorile oficiale care au fost asimilate din religiile indigene, ce sărbători au fost celebrate? La fel ca în toate religiile și culturile antice, la origine Anul Nou evreiesc era celebrat la Echinocțiul de Primăvară. Ulterior, el a fost mutat toamna și „asociat" cu *Yom Kippur* („Ziua Ispășirii"). Aceasta s-a făcut, poate, pentru ca ordinea secțiunilor din *Tora* Ezra, așa cum este citită de rabini într-un ciclu anual, să coincidă cu calendarul sărbătorilor evreiești. Aceasta nu s-ar întâmpla dacă el ar începe la Echinocțiul de Primăvară.

În încercarea de a reconstitui vechea religie a evreilor din deșert, ce alte considerente mai sunt de luat în seamă? Ce formă, dragă cititorule, ar lua religia aceea pentru tine? În vremurile noastre, când acțiunea finală a Domnului יהוה ca *Acharit* se

apropie, revine fiecăruia dintre noi să ne revendicăm dreptul din naștere la trezire spirituală și să ne bizuim numai pe Divinitate pentru har și călăuzire. După cum este scris:

Și în zilele Regelui Mesia nu va fi nevoie ca unul să-l învețe pe altul; fiindcă acel Spirit Unic, care include în El însuși toate spiritele, posedă toată Înțelepciunea și Înțelegerea, Povața și Puterea și este Spiritul Cunoașterii și al Temerii de Domnul יהוה; fiindcă El este Spiritul care cuprinde toate spiritele.[6]

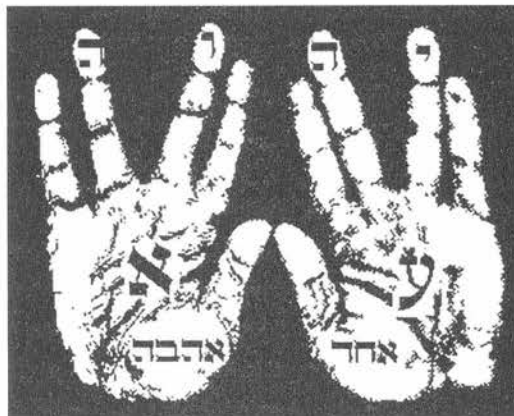

FIGURA E.1 Binecuvântarea Marelui Preot

יברכך יהוה וישמרך:

Yuh-vah-reh-khuh-khah Yod Heh Vav Heh Vuh-yeesh-muh-reh-khah.

יאר יהוה פניו אליך ויחנך:

Ya-ay-r Yod Heh Vav Heh Paw-naw-v Ay-leh-khah Vee-choo-neh-khah.

ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

Yee-sah Yod Heh Vav Heh Pa-nav Ay-leh-khah Vuh-ya-say-m Luhkhah Sha-loh-m.

אמן

Ay-meh-n

Fie ca Domnul יהוה să te binecuvânteze și să te păzească.
Fie ca Domnul יהוה să te lumineze cu Chipul Lui și să se îndure de tine,
Fie ca Domnul יהוה să-și ridice Fața către tine și să-ți dăruiască pacea.
Amin!

ANEXA A

SEFER HASHMOTH („CARTEA NUMELOR")

Engleză*	**Română**	**Ebraică**	**#**	**Semnificație**	**Tanakh**
AH-BAH	Aba	אבא	4	tată	*Doverim* 32:6
AH-BEER	Abir	אביר	213	putere	*B'reshith* 49:24
EH-BEN	Eben	אבנ	53	piatră	*B'reshith* 49:24
AID	Ed	אד	5	ceață	*B'reshith* 2:6
AH-DOH-N	Adon	אדונ	61	stăpân	Isaia 1:24
AH-DOH-NAI	Adonai	אדני	70	Dumnezeul meu	Isaia 6:1
AH-HAH-VAH	Ahava	אהבה	13	iubire	*Doverim* 6:5
AY-YEH	Ehieh	אהיה	21	eu voi fi	*Shmoth* 3:14
OH-LUM	Olam	אולמ	77	intotdeauna	*B'midbar* 14:21
OH-R	Or	אור	207	lumină	*B'reshith* 1:3
OH-R PAH-NEH-KHAH	Or Panekha	אור פניכ	367	lumina feței sale	Psalmi 89:15
EH-CHAD	Echad	אחד	13	unu	*Shmoth* 6:4
AH-CHA-RONE	Acharon	אחרונ	265	ultimul	Isaia 44:6
AH-CHA-RAI	Acharai	אחרי	219	supremul meu	*Shmoth* 33:23
AI-N	Ain	אינ	61	nimic	*Shmoth* 33:14
AI-N PAH-NEH-KHAH	Ain Panekha**	אינ פניכ	241	chipul lui de neant	*Shmoth* 30:15
EE-SH	Ish	איש	311	om	*Shmoth* 15:3

* Am preluat pronunția autorului (care corespunde limbii engleze) și am propus de asemenea o pronunție aproximativă în transliterare românească. Scopul ei este educativ, nu operativ. De asemenea am omis evidențierea literelor finale (*sofit*), duplicând riguros grafia autorului. Presupunerea noastră este că rațiunile sale legate de această omisiune țin de valorile diferite în *gematria*. (*N. red.*)

** În grafia ebraică a autorului lipsea *Kaf* final. (*N. red.*)

AY-L	El	אל	31	El	*B'reshith* 14:1
AY-LEH	Elleh	אלה	36	aceștia	Isaia 40:26
AY-LOH-HAI	Elohai	אלהי	46	Dumnezeul meu	*B'reshith* 28:13
AY-LOH-HEEM	Elohim	אלהימ	86	Elohim	*B'reshith* 1:1
AY-LO-AH	Eloah	אלוה	42	Eloah	Iov 29:2
AY-LEE	Eli	אלי	41	Dumnezeul meu	*Shmoth* 15:2
EEM	Im	אמ	41	centru*	*B'reshith* 28:17
AH-MAH	Ama	אמא	42	mamă	Isaia 66:13
AH-MOO-NAH	Amuna	אמונה	102	credință	*Shmoth* 32:4
EH-MET	Emeth	אמת	441	adevăr	Psalmi 31:6
AH-NEE	Ani	אני	61	eu sunt	*Shmoth* 32:39
AH-NO-KHEE	Anokhi	אנכי	81	eu sunt	*Shmoth* 20:2
EH-TZ-BOW	Etzba	אצבע	163	deget	*Shmoth* 9:10
EH-REH	Era	ארא	202	eu am apărut	*Shmoth* 6:3
AH-RETZ	Aretz	ארצ	291	pământ	*B'reshith* 1:1
AY-SH	Esh	אש	301	foc	*Doverim* 33:20
EH-SH-DOT	Eshdat	אשדת	705	lege înfocată	*Doverim* 33:2
AH-SHER	Asher	אשר	501	aceea	*Shmoth* 3:14
ETH	Eth	את	401	primul și ultimul**	*B'reshith* 1:1
BEE-NAH	Binah	בינה	67	înțelegere	Iezechiel 27:18
BAH-RAH	Bara	ברא	203	a creat	*B'reshith* 1:1
BAH-RAH-SHEETH	Bereshith	בראשית	913	„a creat șase"	*B'reshith* 1:1
GAY-YEH	Geyeh	גאה	9	mândru	*Shmoth* 15:1
GAH-BOOR	Gibbor	גבור	211	Cel Puternic	Isaia 10:21
GAH-BOO-RAH	Geburah	גבורה	216	forță, putere	*B'reshith* 49:24
GAH-DOLE	Gadol	גדול	43	măreț	Ieremia 10:6
GAH-DOO-LAH	Gedulah	גדולה	48	milă	*B'reshith* 49:24
DAH-AH-T	Da'ath	דעת	474	realizare	Mihea 6:5
HAH-AY-L	Ha El	האל	36	EL	*B'reshith* 46:3
HA-DAH-VAR	Ha Davar	הדבר	211	Cuvântul	*B'midbar* 22:20
HOO	Hu	הוא	12	el	*Shmoth* 32:39

* Nu am găsit această semnificație în textul biblic citat. (*N. red.*)

** Cf. și „Eu sunt Alfa și Omega..." (Apocalipsa 1.8). (*N. red.*)

HOH-D	Hod	הוד	15	majestate	I Regi 29:11
HEE	Hi	היא	16	ea	Isaia 33:6
HA-TZOO-R	Hatzur	הצור	301	stânca	*Doverim* 32:4
ZOH-TH	Zoth	זות	413	aceasta	*Shir HaShirim* 6:10
ZEH	Zeh	זה	12	aceasta	*Shmoth* 3:15
ZAH-HAV	Zahav	זהב	14	aur	Agheu 2:8
ZOH-HAR	Zohar	זהר	212	splendoare	Iezechiel 8:2
ZIM-RAH-T	Zimrath	זמרת	647	cântec	*Shmoth* 15:2
CHAI	Chai	חי	18	viu	*B'reshith* 3:22
CHAI-YEE-M	Chayyim	חיימ	68	viață	*B'reshith* 3:24
CHOKH-MAH	Chokmah	חכמה	73	înțelepciune	*Shmoth* 28:3
CHEY-N	Chen	חנ	58	putere	*B'midbar* 14:17
CHEH-SED	Chesed	חסד	72	bunătate plină de iubire	Psalmi 23:6
CHOH-SHEH-KH	Choshek	חשכ	328	întuneric	*Doverim* 4:11
TOH-V	Tov	טוב	17	bine	*B'reshith* 1:4
YAH-D	Yad	יד	14	mână	*Shmoth* 17:15
YAH	Yah	יה	15	YH	*Shmoth* 17:16
YOD HAY VAV	Yod He Vav	יהו	21	Yod Heh Vav	*Sefer Yetzirah* 1
YOD HAY VAV HAY	Yod He Vav He	יהוה	26	el/ea va deveni	*Shmoth* 15:3
YEH-SOH-D	Yesod	יסוד	80	fundament	Proverbe 24
YOH-SHER	Yosher	ישר	510	drept, vertical	*Doverim* 32:4
KAH-VOH-D	Kavod	כבוד	32	glorie, onoare	Psalmi 24:8
KOH-AH-CH	Koach	כח	28	putere	*B'midbar* 14:17
KEE	Ki	כי	30	aceea, pentru	*B'reshith* 1.4
KAW-L	Kol	כל	50	tot, în întregime	*Doverim* 32:4
KEE-SAY	Kes	כס	80	tron	*Shmoth* 17:16
KEH-SEF	Kesef	כספ	160	argint	Agheu 2:8
KEH-TER	Kether	כתר	620	coroană	Estera 2:17
LAY-V	Lev	לב	32	inimă	*Doverim* 4:11
MAH-GAHN	Magen	מגנ	93	scut	*B'reshith* 15:1
MAH	Mah	מה	45	ce	Psalmi 8:10

MEE	Mi	מי	50	cine	Isaia 40:26
MEH-L-EH-KH	Melekh	מלכ	90	rege	Psalmi 24:7-8
MAH-L-KHAH	Malkha	מלכה	95	regină	Estera 1:9
MAL-KOOTH	Malkuth	מלכות	496	regat	Psalmi 145:13
MISH-PAH-T	Mishpat	משפט	429	judecată	*Doverim* 1:17
NEH-EH-DAH-R	Needar	נאדר	255	glorios	*Shmoth* 15:11
NOH-RAH	Nora	נורה	261	plin de evlavie	*Shmoth* 34:10
NEE-SAI	Nisai	נסי	120	drapel, steag	*Shmoth* 17:15
NAH-F-SHEE	Nafshi	נפשי	440	sufletul meu	*Vayiqra* 20:11
NEH-TZACH	Netzach	נצח	148	victorie	Psalmi 74:3
SOH-D	Sod	סוד	70	secret	Psalmi 25:14
OO-D	Ad	עד	74	eternitate	Isaia 26:4
OH-LAM	Ulam	עולמ	146	veșnic	*Doverim* 33:27
AH-ZAI	Azai	עזי	87	forța mea	*Shmoth* 15:2
AH-L	Al	על	100	OL, pe	Psalmi 98:9
AH-L PEH-NAY	Al Penai	על פני	240	OL față	*Shmoth* 20:3
AH-LEE	Ali	עלי	110	OL al meu	*Doverim* 32:2
AH-L-YAH-V	Alav	עליו	116	OL-pe-El	*B'reshith* 15:12
AH-L-YOH-N	Elyon	עליונ	166	OL-cel-Preaînalt	*B'reshith* 14:20
AH-NON	Anon	עננ	170	nor	*Doverim* 4:11
EH-TZ	Etz	עצ	160	arbore	*B'reshith* 3:24
AH-RAH-FEL	Arafel	ערפל	380	întuneric dens	*Doverim* 4:11
PEH	Pe	פה	85	gură	*Doverim* 8:3
PAH-NEE-AY-L	Paniel	פניאל	171	fața lui EL	*B'reshith* 32:31
PAH-NEE-M	Panim	פנימ	180	față/fețe	*Shmoth* 20:3
TZUH-VAH-OH-T	Tzebaoth	צבאות	499	oștire	Isaia 6:3
TZAH-CH-TZAH-CHOH-T	Tzachtzachoth	צחצחות	602	strălucire	Iosua* 58:11
TZAH-DEE-Q	Tzadiq	צדיק	204	sfânt	*Doverim* 32:4
TZEE-YOH-N	Tzion	ציונ	156	Zion	Isaia 52:8
QEH-DEM	Qedem	קדמ	144	etern	*Doverim* 33:27
QEH-DEH-SH	Qedesh	קדש	404	sfințenie	Isaia 33:27
QOH-L	Qol	קול	136	voce	*B'reshith* 3:8

* Referință neidentificabilă. Cartea lui Iosua [Navi] are 24 de capitole. Probabil greșeală de tipar. (*N. red.*)

QOH-NAH	Qona	קנא	151	gelos	*Shmoth* 34:14
QEH-TZEF	Qetzef	קצפ	270	mânie	*B'midbar* 18:5
ROH-SH	Rosh	ראש	501	cap	*B'reshith* 48:14
ROO-AH-CH	Ruach	רוח	214	spirit	*B'reshith* 1:2
RAH-ZAH	Raza	רזא	208	mister	Daniel 2:18
RAH-M	Ram	רמ	240	solemn	*Sefer Yetzirah* 1:1
RAY-EE-YAH	Re'iyah	רעיא	281	păstor	*B'reshith* 49:24
RAH-TZOH-N	Ratzon	רצונ	346	voință, har	*Doverim* 33:23
AY-L SHA-DAI	El Shadai	אל שדי	345	ar putea EL	*B'reshith* 46:3
SHEH-KHEE-NAH	Shekina	שכינה	385	sălășluire, prezență	Iezechiel 33:27
SHAH-LOH-M	Shalom	שלומ	376	pace	*B'midbar* 6:26
SAH-LEH-M	Salem	שלמ	370	perfect	*B'reshith* 33:18
SHEH-M	Shem	שמ	340	nume	*B'reshith* 49:24
SHAH-MAI-YEE-M	Shamayim	שמימ	390	cer	*Doverim* 4:11
SHEH-MEH-SH	Shemesh	שמש	640	Soare	Psalmi 84:12
TAH-HOH-M	Tahom	תהומ	451	adânc	*B'reshith* 1:2
TUH-HEE-LAH-T- KHAH	Tehilatekha	תהלתכ	855	laude	*Doverim* 10:21
TOE-RAH	Tora	תורה	611	lege	*Doverim* 31:26
TAH-MEE-M	Tamim	תמימ	490	lucrări	*Doverim* 32:4
TAH-MEE-NAH-T	Toemeth	תמנת	890	asemănare	*B'midbar* 12:8
TEE-FAH-RETH	Tifereth	תפארת	1081	frumusețe	Isaia 62:3
MEH-SHEE-ACH	Meshiach	משיח	358	mântuitor	Daniel 9:25

NOTA REDACTORULUI:

Iată corespondențele românești ale cărților Vechiului Testament (*Tanakh*) din tabelul de mai sus:

B'reshith = Facerea
Shmoth = Ieșirea
Vayiqra = Leviticul
B'midbar = Numerii
Doverim = Deuteronomul
Shir HaShirim = Cântarea Cântărilor

ANEXA B

TORAH B'RESHITH[1] ȘI COSMOLOGIA MODERNĂ

Teza care urmează aplică ideile cosmologiei științifice moderne modelului cabalist al Operei Creației (*Ma'aseh b'reshith*). Extinzându-și analiza, pentru a include evoluții succesive ale forțelor naturale, mentorul lui Work of the Chariot și-a permis libertatea creativă de a insera cuvântul *ruach* în prima strofă, corelându-l cu starea gazoasă a materiei. Primul rând din *Tora B'reshith*, în formatul *Gan Eden* („Grădina Edenului") *Tora* ca o înșiruire continuă de litere, este:

בראשיתבראאלהיםאתהש(רוז)מיםואתהארץ

O posibilitate de a separa acest rând în cuvinte este:

ברא_שית_ברא_אלהים_את_הש_(רוז)_מים_ואת_הארץ

„La început a fost o explozie".[1]

1. **ברא שית** (*Bara-Shith*): „EL a creat Șase"

„EL": *Energia Pură* de dinaintea Creației.

Mărimea Universului = 10^{-33} cm, Masa Universului = 0

La constanta Planck (10^{-34} cm), sistemul dispare[2].

Multivers > 10^{58} g = Fața cea Mică, *Saguna Brahman*[3]

a. Prima rupere de simetrie:

Energia Pură se divide în:

Energie (+) care determină expansiunea (*Yang*). Mărimea =10^{-33} cm, Masa =10^{58} g; și

Energie (–) care determină contracția (*Yin*). Mărimea =10^{-33} cm, Masa =10^{58} - 10^{51} g.

Inițial *Energia* (+) și *Energia* (–) sunt riguros egale. Totuși, în limitele lungimii Planck, *Energia* (–) este mai mică cu 10^{-7}g. Explozia rezultată este o gaură albă, care se extinde datorită cantității neschimbate de *Energie* (+).

b. A doua rupere de simetrie:

Forța gravitațională (gravitoni) Mărimea = 10^{-33} cm, Masa = 10^{58} g. Se desprinde din *Energia* (–)[4]. „Teoria marii unificării" (Grand Unified Theory, GUT) este adecvată la acest nivel; nu explică energia expansiunii negative a spațiului[5].

c. A treia rupere de simetrie:

Forța nucleară tare (nuclee atomice) – Mărimea =10^{-13} cm, Masa = 10^{58} g. Se desprinde din *forța gravitațională*[6].

d. A patra rupere de simetrie:

Forța nucleară slabă (neutrini) – Mărimea =10^{-2} cm, Masa = 10^{58} g. Se desprinde din *forța nucleară tare*[7].

e. A cincea rupere de simetrie:

Forța electromagnetică (electroni) – Mărimea =10^{10} cm, Masa = 10^{58} g. Se desprinde din *forța nucleară slabă*.

f. A șasea rupere de simetrie:

Radiația (Lumina). Mărimea =10^{24} cm, Masa = 10^{58} g. Se desprinde din *forța electromagnetică*. Cauzată de combinarea nucleelor atomice cu electronii pentru a forma atomi neutri, inițiază Era Materiei.

2. **ברא אלהים** (*Bara Elohim*): „EL a creat *forțele naturale*"

Următoarele cinci elemente sunt stări ale materiei ca energie. Aceste elemente sunt produse în această ordine, pe măsură ce Universul se răcește: forțele naturale, plasma, gazele, lichidele

și solidele. (Notă: În daoismul chinez, dragonii reprezintă stări ale materiei, atunci când este încălzită.)

3. את הש (*ET Ha-Shin*): *Plasma* (materie ionizată). Dacă este suficient încălzită, plasma se disperseazã în spațiu ca molecule.

4. רוח (*Ruach*): *Gaze* (Notă: „*ruach*" a fost adăugat în text.)

5. מים (*Mayim*): *Lichide*.

6. ואת הערץ (*Vuh-ET Ha-Aretz*): „Și Solide".

7. „Și solidele erau netocmite, vid și întuneric pe Întinderea Adâncului".

Aceștia sunt giganții nori moleculari reci din planul discului galactic.

8. „Și un Vânt (gaz) de Forțe Naturale se poartă peste întinderea apelor".

Aceasta este unda de densitate, care se deplasează prin norii moleculari gigantici, făcându-i să colapseze gravitațional. Unda de densitate este generată de o gaură neagră situată în centrul galaxiei, dizolvând stelele roșii din Populația II; jumătate din masa lor este absorbită în gaura neagră, iar restul formează unda de densitate din planul discului galactic. Unele găuri negre, cu vârste de 10^{100} ani, sunt rămase din Big Bang-uri anterioare.

9. „Și Forțele Naturale au spus: «Să fie lumină» și a fost lumină!"

Aceasta a fost comprimarea gravitațională adiabatică[8], în porțiuni ale norilor moleculari gigantici cu mase de peste 10^{33}g (masa Soarelui), care a făcut ca temperatura din interiorul

stelelor să depășească 10^7 grade Kelvin, inițiind astfel reacții termonucleare de fuziune a hidrogenului în heliu.

10. Restul evoluției Pământului urmează în ordine.

NOTE FINALE

Prefața autorului

1. *Bar Mitzvah* (în ebraică: „Fiul Acțiunii Drepte") este un rit formal de trecere evreiesc, care a evoluat, [ajungând] în forma sa prezentă, [așa cum este ea practicată de] către evreii europeni, în ultimii cinci sute de ani. La un *bar* (sau *bat*, dacă este o fată) *mitzvah*, un băiat sau o fată evrei citesc în public din *Tora* pentru prima oară și primesc binecuvântarea tatălui lor, în timp ce stau în fața Arcei Torei.

Capitolul I

1. Transliterarea aceasta reflectă ortografia ebraică reală a cuvântului. El este transliterat adesea „Kabbalah" sau „Cabala", dar cuvântul începe cu un *Qof*, și nu un *Kaf*, și are un singur *Bet*, nu doi.
2. *Encyclopedia Judaica*, Kether Publishing, Ierusalim, 1971.
3. Evreii s-au revoltat cu succes împotriva romanilor în anul 135 d.Hr., șaizeci și cinci de ani după distrugerea celui de-al Doilea Templu. Sub conducerea militară a lui Shimeon bar Kochba, ei au întemeiat un stat independent, care a durat aproximativ cinci ani. Ei au bătut propriile lor monede și au construit o fortăreață, aproape inexpugnabilă, în orașul Betar. Rabinul Akiba, care l-a proclamat pe Bar Kochba drept Mesia, a fost liderul spiritual al revoltei. Dar atunci când Bar Kochba l-a acuzat pe nedrept și l-a

executat pe rabinul Eleazar pentru a fi trădat Betar, rabinul Akiba și ceilalți rabini i-au retras sprijinul. Bar Kochba a încercat atunci să înfrunte legiunile romane fără sprijinul rabinilor și a suferit o înfrângere zdrobitoare.

4. *Diaspora* este un termen folosit frecvent, pentru a descrie răspândirea pe scară largă a evreilor în afara Palestinei, după distrugerea celui de-al Doilea Templu în 70 d.Hr.
5. *Tanakh* este un acronim alcătuit din primele litere ale fiecăreia dintre principalele secțiuni ale Scripturilor evreiești: *Tora* („Legea"), cunoscută și sub numele de „Cinci Cărți ale lui Moise"; *Naviyim* („Profeți"), care include un număr de cărți istorice (Iosua, Judecători, cele patru Cărți ale Regilor), trei profeți majori (Isaia, Ieremia și Iezechiel) și doisprezece profeți minori (Osea, Ioil, Amos, Avdie, Iona, Miheia, Naum, Avacum, Sofonie, Agheu, Zaharia și Maleahi); și *Kethuvim* („Scrieri"), care include Psalmii, Proverbe, Cartea lui Iov, Cântarea Cântărilor, Cartea [lui] Rut, Plângerile lui Ieremia, Ecclesiastul, Estera, Daniel, Ezdra, Neemia, cele două Paralipomena).
6. *Peshitta*, Matei 23:7,8.
7. *Paingala Upanishad* 1:2.
8. Termenul *Vedanta* înseamnă „sfârșitul Vedelor".
9. Termenul *Kahuna* înseamnă „cineva care transmite (*ka*) tradiția ascunsă (*huna*)".
10. Natura celor trei doctrine – *dvaita*, *vashishtadvaita* și *advaita* – este explicată clar de Swami Saradananda în *Sri Ramakrishna The Great Master*, tradusă de Swami Jagadananda, Sri Ramakrishna Math, Madras, pp. 386–389.
11. *Tora B'reshith* 4:17.
12. La ascensiunea și transformarea lui Enoch ben Yared se face o aluzie vagă în *Tora B'reshith* 5:24; ele sunt relatate amănunțit în Enoch I, prima din cele două cărți de literatură enochiană datată în timpul domniei lui Sheba în Etiopia. Enoch I a fost tradusă în engleză de R.H. Charles* la

* Vezi și *Cartea lui Enoch*, editura Herald, 2018. (*N. red.*)

sfârșitul secolului al XIX-lea. În *Qur'an*, Metatron este numit *Al Khidr*.

13. S.L. MacGregor Mathers a tradus *Magia Sacră a lui Abramelin Magul*, *Marea* și *Mica Cheie a lui Solomon* și *Grimoarul lui Armadel*. Golden Dawn și Ordo Templis Orientis s-au inspirat din aceste cărți pentru unele dintre ritualurile și experimentele lor. În scrierile sale, Aleister Crowley a inclus și el material din aceste cărți. Mathers a atras, de asemenea, atenția la *Sifra Detzniyutha* și *Idra Rabba*, traducând în engleză versiunea latină a acelor texte ale lui Knorr Von Rosenroth*.

14. Rabinul Israel ben Eliezer este deseori numit „Besht", un acronim format din prima literă a fiecăruia dintre cele trei cuvinte „**B**aal **Sh**em **T**ov". El nu a lăsat o consemnare nemijlocită a învățăturilor sale. Rabinul Nachman a fost strănepotul lui Baal Shem Tov și este sursa tradiției a hasidismului Chabad din Breslau.

15. Zalman, Rabbi Schneur. *Ma'amorim Ketzarim Inyonim*, p. 133, publicată în 1986.

16. Creștinismul a asimilat data de 25 decembrie ca ziua de naștere a Maestrului Yeshuvah. Anterior, popoarele indigene ale Europei Apusene, pe care creștinii i-au numit „păgâni", o celebraseră ca *Yule*, iar alte tradiții, ca ziua de naștere a mântuitorilor solari. În mithraism, de exemplu, a fost considerată ziua de naștere a lui Mithra. Romanii au sărbătorit această zi ca *Dies Natalis Solis Invictus*, „Ziua de Naștere a Soarelui Neînvins". Sărbătoarea creștină a Rusaliilor a înlocuit ziua sacră a zeiței Frigg, Regina Cerului și consoarta lui Odin în religia scandinavă. Paștele [în engleză *Easter*] a absorbit *Pesach* al evreilor, fiind numit astfel după Eostre sau Ostara, zeița anglo-saxonă a primăverii.

17. Dimont, Max. *Jews, God, and History*, Simon and Schuster, New York p. 205, 1962.

18. *Peshitta*, Matei 5:17–18.

* Vezi și *Zoharul. Cartea Splendorii – Cartea Misterului Pecetluit, Marea Adunare Sfântă și Mica Adunare Sfântă*, editura Herald, 2019. (*N. red.*)

19. Eisenman, Robert. *James the Brother of Jesus*, Penguin, New York 1997.

20. *Evanghelia lui Toma*, tradusă de Thomas Hickey, Esoterica, Iowa City, 1992. *Evanghelia lui Toma** a fost descoperită în Biblioteca Gnostică Coptă fondată la Nag Hammadi, în Egiptul de Sus.

21. Una dintre lucrările influente care au contribuit la proliferarea transliterării „Cabala"** a fost *Opus Mago-Cabbalisticum*, a lui Georg von Welling, apărută în 1735.

22. Knorr Von Rosenroth, Christian. *Cabala Denudata*, 1684. Această carte remarcabilă a inclus traducerile latine ale unor secțiuni-cheie din *Zohar* și extrase consistente de material lurianic.

23. *Sura* 20:9–39.

24. *Sura* 2:115.

25. Shah, Indries. *The Way of the Sufi*, Octagon Press, London, 1968.

26. Rumi, Jalal Al 'Din. *The Mathnawi****, traducere de R.A. Nicholson, London, 1926.

27. Kabir. *The Bijak of Kabir*, traducere de Linda Hess și Shukdev Singh, North Point Press, San Francisco, 1983. Rumi, Jalal al 'Din. *The Essential Rumi*, traducere de Coleman Barks, cu John Moyne, A.J. Arberry și Reynold Nicholson, Castle Books, New Jersey, 1993.

28. 'Attar, Farid ad-Din. *The Conference of the Birds*, traducere de C.S. Nott, Routledge and Kegan Paul, 1961. Jami. *Yusuf and Zulaikha: An Allegorical Romance* (prescurtat), traducere de David Pendlebury, Octagon Press, London, 1990. Sa'adi. *Gulistan or Rose Garden*, traducere de Edward Rehatsek, Capricorn Books, New York, 1966.

* Vezi și *Evanghelia după Toma*, editura Herald, 2018. (*N. red.*)

** Aceasta este și transliterarea oficială românească (DEX/DOOM), cuvântul fiind adoptat și de fondul lexical românesc. (*N. red.*)

*** Vezi și Rumi – *Mathnawi. Poeme, parabole și învățături sufite*, editura Herald, 2019. (*N. red.*)

29. Per Indries Shah; în arabă cuvântul pentru trandafir (*ward*) și cuvântul pentru practici de concentrare (*wird*) rimează.

30. Al Ghazzali. *Mishkat Al Anwar*, tradusă de W.H.T. Gairdner ca *Niche for Lamps*, Royal Asiatic Society, London, 1924. *Mishkat Al Anwar* este în primul rând un comentariu la „*Sura* Luminii".

Al Ghazzali. *The Alchemy of Happiness*, traducere de Claud Field, Ashraf, Lahore, 1966.

Ibn 'Arabi. *What the Seeker Needs*, traducere de Bankey Behari, Sufi Publishing Co., Surrey, England, 1992.

Al Jilani, Abdul Qadir. *The Secret of Secrets*, interpretare de Shaykh Tosun Bayrak, Islamic Text Society, Cambridge, 1992.

Rumi, Jalal al-Din. *Discourses of Rumi*, traducere de A.J. Arberry, Samuel Weiser, New York, 1972.

Al Suhrawardi, Abu al Najib. *A Sufi Rule for Novices* (prescurtat), traducere de Menahem Milson, Harvard University Press, Cambridge, 1975.

Ibn 'Ata' Allah. *The Book of Wisdom*, traducere de Victor Danner și Kwaja Abdullah Ansari și *Intimate Conversations*, traducere de Wheeler M. Thackston, Paulist Press, New York, 1975.

31. Printre sufiții ale căror scrieri i-au influențat substanțial pe alchimiștii apuseni s-au numărat Jabir ibn Chayyan (cunoscut în Apus ca „Geber"), Abu al-Qasim al Iraqi și El Malik al Fatih.

32. Ernst, Carl. *Sufism*, Shambhala, Boston, 1997; Fadiman, James și Frager, Robert. *Essential Sufism*, Harper, San Francisco, 1997.

33. Cei mai cunoscuți derviși sunt așa-numiții derviși „rotitori" din ordinul sufit Mevlevi din Turcia, descendenți ai enigmaticului sfânt Shams al-Din din Tabriz. O gamă largă de practici ale dervișilor se întâlnesc în numeroase ordine sufite. Cele mai răspândite sunt mișcările ritmice simple, coordonate cu repetarea Numelor Divine și, adesea, cu o practică respiratorie corespunzătoare.

34. Idel, Moshe. *The Mystical Experience in Abraham Abulafia*, SUNY, 1988.

35. Diringer, David. *The Alphabet „A Key to the History of Mankind"* (Vol. I, II), Funk and Wagnalls, New York, 1968.

36. *Tora B'reshith* 25:1–6. În tradiția rabinică există ideea contrară că Keturah a fost în realitate Hajar. Învățătura aceasta se bazează pe o exegeză a numelui Keturah („atașat"), potrivit căreia, atunci când Abraham a alungat-o pe Hajar la insistențele lui Sarah, ea s-a întors la idolii strămoșilor ei. Dar, cu timpul, ea a renunțat la cultul idolilor și a revenit la o viață virtuoasă.

37. Woodroffe, Sir John. *Mahanirvana Tantra* (*The Great Liberation*), Ganesh, Madras, 1953. Woodroffe, Sir John. *The Serpent Power* (*Satchakranirupana** and *Padukapanchaka*), Ganesh, Madras, 1958. Vedele sunt scrieri sacre hinduse. Se spune că Brahma (aspectul creator al Feței celei Mari ca *Brahman*) a cântat o Veda și prin aceasta a creat Sistemul Solar. *Sanatana Dharma* este tradiția sacră a hindușilor arieni.

38. Woodroffe, Sir John, *Introduction to Tantra Shastra***, Ganesh, Madras, 1958. *Jiva shakti* este energia conștiinței întrupate. *Prana* este forța vitală, sinonimă cu *ruach* în Cabala și *qi* în daoism. Șuieratul menționat în citat este sunetul sistemului nervos.

39. Woodroffe, Sir John, *Chintamanistava* (inclusă în *The Serpent Power*), Ganesh, Madras, 1958.

40. Cântul rabinului Luria despre Sabat are numeroase strofe, acesta fiind [doar] refrenul. Cântul acesta ocupă un loc de seamă în multe cărți de rugăciune evreiești.

41. *Virabhava* înseamnă „condiția Eroului". În manifestarea lor pură, tantricii *Virabhava* sunt bărbați care au învins impulsul covârșitor al senzualității, putând astfel să se angajeze

* În original *Satchakracidrupini*. Acesta este însă titlul corect al lucrării lui Arthur Avalon. (*N. red.*)

** Vezi și Arthur Avalon – *Introducere in Tantra Śāstra*, editura Herald, 2018 (*N. red.*)

în puternice practici sexuale, destinate să asigure accesul rapid la stările superioare de conștiință. Cu timpul, disciplinele sexuale tantrice au degenerat în ritualuri orgiastice, având puțină legătură cu scopul lor inițial. [Tantricii care adoptă] *Virabhava* își găsesc echivalentul în practicanții alchimiei sexuale din daoismul chinez. Un obiectiv fundamental suplimentar al alchimiștilor daoiști este longevitatea corpului fizic.

42. O rupere de simetrie este o tranziție de fază, de exemplu înghețarea apei atunci când se extrage căldura dintr-un sistem apă–gheață.

43. Leet, Leonora, *The Secret Doctrine of the Kabbalah*, Inner Traditions, Rochester, Vermont, 1999. Cititorul este îndrumat în mod special către Capitolul Nouă: „O sinteză între știința sacră și fizica cuantică".

Capitolul 2

1. Autoritatea incontestabilă a fiecărei litere, coroane* și cuvânt din Tora provine de la rabinul Aqiba, o figură centrală în apariția iudaismului rabinic, care s-a născut 10–20 de ani după Maestrul Yeshuvah. El a susținut revolta de trei ani și jumătate împotriva romanilor, inițiată de pretendentul mesianic Shimeon Bar Kochba, fapt pentru care Aqiba a fost martirizat.

2. În 1975, dr. Paolo Matthiae a descoperit 20 000 de tăblițe cuneiforme de lut la Tell Mardikh, în nord-vestul Siriei. Numeroase dovezi au dus la concluzia că așezarea se suprapune peste ruinele orașului antic Ebla. Tăblițele, datând de la jumătatea mileniului al III-lea î.Hr., au fost arhivele regale ale orașului. Descifrându-le, profesorul Pettisate (tot de la Universitatea din Roma) a ajuns la concluzia că limba era vechea canaanită, deși scrisă în cuneiforme sumeriene. El a constatat că, prin vocabular

* Literele ebraice ale Torei se împodobesc caligrafic cu anumite ornamente, numite „coroane" (în aramaică, *tagin*). (*N. red.*)

și gramatică, limba aceasta era mai apropiată de ebraica biblică decât oricare alt dialect canaanit, inclusiv ugaritica. Ebla a fost distrusă de akkadieni pe la 1600 î.Hr. Cititorul este trimis la controversata carte a lui David Rohl, *A Test of Time: The Bible From Myth to History*, Century, London, 1995. Mai recent, arheologii au dezgropat orașul antic Nabada, tot în nord-vestul Siriei, situat pe aceeași rută comercială ca și Ebla. Și aici s-au găsit tăblițe cuneiforme de lut și, asemenea celor găsite la Ebla, limba [în care sunt scrise] seamănă foarte mult cu ebraica biblică.

3. Cel mai vechi și mai complet manuscris care a supraviețuit este *Codex Petropolitanus*, datând din anul 916.

4. *Septuaginta* este numită astfel, fiindcă, se spune, a fost rezultatul traducerilor identice în limba greacă efectuate de 72 de traducători din Alexandria care au lucrat fiecare separat; [în Alexandria] locuia pe atunci cea mai mare colonie de evrei din afara Palestinei.

5. Minkoff, Harvey, „Searching for the Better Text", *Bible Review*, vol. XV, nr. 4, august 1999.

6. *Sefer Bahir* este un text secundar important al Cabalei mistice, publicat pentru prima oară în 1651, la Amsterdam, de un învățat creștin anonim. Cea mai recentă ediție a fost editată de Reuven Margaliot și publicată la Ierusalem în 1951.

7. Toate literele ebraice au și o valoare numerică, de pildă, *Bet* ב (2), *Yod* י (10) și *Resh* ר (200). Prin urmare, fiecare cuvânt ebraic, adică formulă compusă din litere, are o valoare numerologică dată de suma valorilor literelor constituente. În *Gematria* se stabilesc conexiuni între cuvintele cu aceleași valori numerice. De exemplu, *Ahavah* (אהבה, literal „Iubire" – alcătuit din literele *Aleph* [1], *Heh* [5], *Bet* [2], *Heh* [5], care însumează 13), are aceeași valoare numerică cu *Echad* (אחד literal „Unu", alcătuit din *Aleph* [1], *Chet* [8], *Dalet* [4]). Suma dintre *Ahavah* (13) și *Echad* (13) are valoarea numerică 26, la fel ca Numele יהוה (*Yod* [10], *Heh* [5], *Vav* [6], *Heh* [5]).

8. Prima propoziție din versiunea existentă a Torei ebraice, scrisă ca o succesiune de litere neseparate în cuvinte, ar fi: בראשיתבראאלהימאתהשמימואתהארצ. Dacă cititorul este suficient de versat în ebraica biblică, el va dori eventual să vadă în câte feluri poate să separe șirul acesta în cuvinte. De reținut că nu se mai cunosc semnificațiile tuturor celor 462 de permutări și combinații de perechi de litere ebraice (vezi *Sefer Yetzirah*, „Zidul").

9. Cele mai vechi ediții ale lui *Tiqunim HaZohar* sunt Mantua (1558) și Orta Kaj (1719). Cea mai recentă versiune, sub titlul *Tiqqunei ha Zohar*, a fost editată de Reuven Margaliot și publicată la Ierusalim în 1978. De exemplu, *Buh-Reshith* (literal „Prin Primul", ב_ראשית cu referire la primul „Cap al lui Mesia"), *Bara Shith* (ברא שית „A creat Șase", cu referire la *Chayot* și cele șase *Sefirot* Direcționale), *Bar Esheth* (בר אשית, „Fiul Focului", cu referire la cel de-al treilea Cap al lui Mesia, Maestrul Yeshuvah יהשוה), *BaRosh Yitav RA Elohai* (בראש יתב רא אלהי, „În Cap sălășluiește RA ELOHY").

10. Tradiție.

11. Cuvântul ebraic pentru „legământ" este *B'rith* (ברית literal „Promisiune", „Cerc", „Lanț").

12. Cititorul este din nou trimis la secțiunea *Lech Lecha* din *Tora B'reshith*.

13. Distrugerea învelișurilor are drept consecință moartea.

14. Textul ebraic folosit de Work of the Chariot Trust pentru traducerea la *Sefer Yetzirah* a fost o combinație rezultată din opinia traducătorului despre cum trebuie să fi arătat textul pentru a da naștere următoarelor șase versiuni:

a. Textul *Genizah* (anul 940).
b. Textul *Saadia Gaon* (anul 950).
c. Două texte din secolul al XV-lea de la Seminarul Teologic Evreiesc (despre care se crede că provin din Spania).
d. Textul lui Luria, considerat cel mai bun dintre cele șase.
e. Un text de origine necunoscută publicat de Lewin-Epstein, Ltd.

15. Scholem, Gershom, *Kabbalah*, Kether Publishing, Jerusalem, 1974.

16. *Tora B'reshith* 5:22.

17. Work of the Chariot Trust, *Books of Enoch*, Los Angeles, 1972. Include traducerea lui R.H. Charles la *Enoch I* și *Enoch II**, traducerea lui H. Oldeburg și textul ebraic al lui *Enoch III* și o traducere originală a lui *Sh'ir Qoma*.

18. R.H. Charles discută influența literaturii enochiene asupra autorilor Noului Testament, în introducerea la traducerile sale ale cărților *Enoch I* și *Enoch II*. Ca o observație suplimentară, foarte probabil *Cartea Urantia* s-a bazat în mare măsură pe *Cărțile lui Enoch*.

19. Numele Metatron מטטרון este neobișnuit datorită cele două litere *Tet* consecutive. Ascensiunea și transformarea lui Enoch în Metatron este o temă principală în *Enoch I*. Metatron mai este numit frecvent „Prințul Prezenței" și „Cel Tânăr".

20. *Raziel HaGadol*, adică arhanghelul Raziel, este descris ca păstrătorul secretelor sau al misterelor. Cea mai veche ediție existentă a lui *Sefer Raziel* este manuscrisul Amsterdam datat 1701.

21. Șarpele care își devorează coada (al cărui sfârșit este așadar conținut în început) este un simbol care se găsește, sub diverse forme, în toate tradițiile mistice ale lumii. Forma unui astfel de șarpe este O, *Ayin* al Feței celei Mari în scriere ebraică sinaitică.

22. *Sifra Detzniyutha* 1.

23. *Tora Doverim* 6:4, 5.

24. *Tora Vayiqra* 19:18.

25. „Q" provine din *quelle*, cuvântul german pentru „izvor".

26. În privința versului despre întuneric, cititorul este îndemnat să compare simbolurile pe care [el] le conține cu cele din

* Vezi și *Cartea tainelor lui Enoh (cunoscută și ca Enoh Slavon sau 2 Enoh)*, editura Herald, 2019. (*N. red.*)

primul capitol al lui *Tora B'reshith* 1:2: „Și pământul era netocmit și gol, și întuneric peste Fața Adâncului".

27. Firida este *Tzimtzum* („Contracție"); numită și *Tohu* în *Tora B'reshith* 1:2.

28. Lampa este Curtea Interioară a Arborelui Vieții.

29. De comparat aceasta cu strofa din *Sifra Detzniyutha* 2: „*Vav* Ceresc, o lampă de întuneric adânc cu marginile împodobite".

30. Steaua strălucitoare este Arborele cu șase vârfuri, în formă de piramidă dublă.

31. „Lumină peste lumină" este o aluzie la Fața cea Mică.

32. „Întunecimile dintr-o mare adâncă" este o aluzie la Fața cea Mare.

33. „Întunecimi unele deasupra altora" se referă la condiția Feței celei Mici, întoarsă spre interior către Fața cea Mare [„Față către Față"], adică *Ayin*.

34. *Etz Ha Chayyim*, Ramura 1: „În Voința sa simplă și blândă a apărut dorința unei Creații. Și iată, El s-a contractat (*tzimtzum*) în punctul din mijloc [...] El a contractat Lumina (Infinitului). Și Lumina fu retrasă către margini în jurul punctului din mijloc, și acolo rămase un spațiu gol – atmosfera (אויר, Eter) –, și un vid înconjurând punctul aflat exact în mijloc. Și, iată, contracția fu echilibrată simetric în jurul acelui punct gol din mijloc, în așa fel încât vidul era circular, și în complet echilibru, și uniform de jur împrejur [...]"

Capitolul 3

1. *Sifra Detzniyutha* 1.
2. Traducere nepublicată*.

* Vezi *Dao De Jing (Cartea despre Dao și Virtute)*, traducere: Su Yan, editura Herald, 2016. (*N. red.*)

3. „Fața cea Mare": există mai multe versiuni ale acestui apelativ datorate deosebirilor dintre limbile ebraică și aramaică, de pildă, *Arikh Anafin*, *Arikh Afim*.
4. *Idra Rabba* 136, 137.
5. *Idra Rabba* 54.
6. *Sifra Detzniyutha* 4.
7. Ideea că numai Fața cea Mică poate să cunoască Fața cea Mare este o temă recurentă, care ia numeroase forme în toate tradițiile mistice ale lumii. Ea este, cu siguranță, evidentă în Evanghelii, deși frecvent interpretată greșit de către comentatori.
8. În Legea („Tora") [în limba] Rongo Rongo a adepților *Kahuna* polinezieni, condiția Feței celei Mici care se întoarce spre interior către Fața cea Mare este descrisă ca „o flacără geloasă este spatele lui Pele*", unde zeița Pele este Fața cea Mică activă, iar „spatele" ei este Fața cea Mare. În tradiția *Kahuna*, Fața cea Mare este reprezentată mai departe de soțul lui Pele, *Kamapu'aa* (literal „Porc Iubire"). În Rongo Rongo cuvântul pentru unitate este *Eka*, la fel ca în sanscrită. Există alte tradiții în care forma principală a Feței celei Mici este feminină, de pildă Devi, Kali, Kwan Yin, Isis.
9. *Idra Rabba* 55.
10. *Sifra Detzniyutha* 2.
11. *Sifra Detzniyutha* 3, adică patru rămân tăinuite în Craniul Creierului Ascuns.
12. *Idra Rabba* 74.
13. *Idra Zuta* 63.
14. Nikhilananda, Swami, *Gospel of Sri Ramakrishna*, Ramakrishna-Vivekananda Center, New York, 1973.
15. Iezechiel 1:26.
16. Vezi „Sufi Kundalini", Pir Vilayat Khan, *The Message*, mai 1978.

* Sic! În original, *a jealous flame is Pele's back*. (*N. red.*)

17. *Sefer Yetzirah* 1:5.

18. Reflectat literal în primul cuvânt din *Tora B'reshith*, בראשית (*Buh-Reshith*, literal „Prin Primul").

19. *Acharit* sau *Acharon* (Ultimul) este al patrulea şi ultimul Cap al lui Mesia. Observaţi: Isaia 41:4, „Eu sunt Primul şi Ultimul. Eu sunt El (*Hu*)".

20. *Tora B'reshith* 1:20.

21. Iezechiel 1:14.

22. Iezechiel 1:5.

23. *Sifra Detzniyutha* 4.

24. *Sefer Yetzirah* 4:10.

25. *Nefesh* corespunde lui *Sthula Sharira**, *Geviyah* lui *Sukshma Sharira*, *Ruach Ha Qodesh* lui *Karana Sharira* şi *Neshamah* lui *Mahakarana Sharira*.

26. Cuvântul ebraic *Geviyah* (גויה) începe cu litera *Gimel* ג, Poarta ce leagă *Sefira Fundaţiei*/Dedesubt de *Sefira* Frumuseţii/Ultimul în Lumea *Yeztirah*. Triada de litere יהו ce urmează după *Gimel* ג este permutarea specifică a numelui והי asociată de *Sefer Yetzirah* „sigilării" direcţiei Nord, care corespunde *Sefira*-ei Înţelegere din *Zohar*, rădăcina celestă a [lumii] *Yetzirah*.

27. Pronunţarea Numelui יהוה ca „Iehova" a apărut pentru prima oară în Evul Mediu în *Vulgata* latină, traducerea la *Tanakh* realizată de Sfântul Ieronim, care a devenit Biblia oficială a Bisericii Romano-Catolice. Ieronim a schimbat „Y" în „J" şi a folosit vocalele din numele Adonai.

28. *Sifra Detzniyutha* 2.

29. *Sifra Detzniyutha* 3.

30. *Bhagavad Gita* 4:7–8.

* În original, primele două asocieri au fost inversate, din eroare tipografică, probabil. Aceasta este corespondenţa corectă. *Sthula* = grosier, *Sukshma* = subtil (şi se foloseşte pentru aşa-numitul „corp astral", termen care ţine însă mai mult de ocultismul modern, nu este unul tradiţional). (*N. red.*)

31. *Tora B'reshith* 18:1.

32. *Tora B'reshith* 18:14.

33. *Tora B'reshith* 18:33.

34. S-a crezut, în mod tradiţional, că au fost sute de mii de evrei eliberaţi. Totuşi, o inscripţie de pe o stelă datând din timpul domniei faraonului Ramses menţionează fuga a 5 000 de sclavi. Numărul acesta mic este mai rezonabil. Sinai este în prezent un deşert, dar pe vremea faraonului Ramses şi a Maestrului Moise era o savană ce adăpostea o floră şi faună foarte diverse. Emigrarea a cinci sau şase sute de mii de oameni plus animalele lor ar fi cauzat un dezastru ecologic, fiind improbabilă din punct de vedere logistic.

35. „*Mahdī*-ul Ascuns" este o tradiţie printre anumiţi musulmani şiiţi.

Capitolul 4

1. *Sefer Yetzirah* 1:1.
2. *Sefer Yetzirah* 1:2.
3. *Sefer Yetzirah* 1:5.
4. *Sefer Yetzirah* 1:14.
5. *Sefer Yetzirah* 2:2.
6. *Sefer Yetzirah* 2:4.
7. *Sefer Yetzirah* 3:2.
8. *Tora B'reshith* 1:20.
9. Iezechiel 1:14.
10. *Sefer Yetzirah* 4:6.
11. *Sefer Yetzirah* 5:2.

Capitolul 5

1. *Hi'iaka-i-ka-poli-o-Pele* („Hi'iaka în sânul lui Pele"), *Hi'iaka-i-ka-maha-o-ka'opua* („Hi'iaka în faţa norilor de ploaie"),

Hi'iaka-i-ka-wai-ola („Hi'iaka în apele vieții"), *Hi'iaka naho-lani* („Hi'iaka locuitor al cerului"), *Hi'iaka-makole-wawahi-wa'a* („Hi'iaka în curcubeu").

2. Rawson, Philip și Legaza, Laslo, *TAO: Chinese Philosophy of Change and Time*, Thames and Hudson, NY.

   Ni, Hua-Ching, *Mysticism: Empowering the Spirit Within*, 1992.

Capitolul 6

1. *Qur'an, Surah* [73], „Cel Înfășurat".
2. Arunachala este un munte în sudul Indiei, sacru pentru Domnul Shiva.
3. *The Spiritual Teaching of Ramana Maharshi*, Shambhala, Boston, 1972.
4. Această instrucțiune lurianică pentru meditație este conținută în *Sha'an Ruach Ha Qodesh* a lui Chayyim Vital, citată în Kaplan, *Meditation and Kabbalah**, pp. 96–97.
5. Într-o interesantă notă marginală în hieroglife egiptene vechi, timpul viitor a fost obținut dintr-o rădăcină verbală, prin adăugarea glifelor echivalente cu literele *Yod* și *Heb*. Vechii păstori nomazi evrei au avut contacte considerabile cu dinastii egiptene succesive. Pe baza vechimii rutelor comerciale active, aceste contacte pot să dateze mult înainte de Abraham, din vremea primelor dinastii sumeriene și canaanite.
6. *Tora B'reshith* 4:26.
7. *Tora B'reshith* 12:8.
8. *Tora B'reshith* 26:25.
9. *Tora Shmoth* 20:2.
10. *Tora Shmoth* 15:26 și în multe alte locuri.
11. *Tora Doverim* 6:4.

* Vezi și Aryeh Kaplan – *Meditație și Cabala*, editura Herald, 2018. (*N. red.*)

12. Isaia 21:11.
13. *Tora Shmoth* 3:4.
14. Numele *Od* (Eternitate) al Feței celei Mari este format din literele *Ayin* și *Dalet*. În alfabetul ebraic sinaitic, litera *Ayin* este un cerc, iar litera *Dalet* este un triunghi. În tradiția hindusă Vaishnava, există o veche imagine sacră numită „Urmele Piciorului lui *Vishnu*". Imaginea aceasta înfățișează o pereche de urme de picior, stâng și drept, acoperite cu o diversitate de simboluri mistice. Printre simbolurile care apar pe ambele picioare se află stele cu șase vârfuri, un cerc și un triunghi.
15. Moshe Maimonide, *A Guide for the Perplexed*.
16. *Zohar* 285 a, b. „Unifică Numele Sfânt" înseamnă a vedea totul ca o unitate în Fața cea Mică. „Leagă Nodul Credinței" este o aluzie la misterul circumciziei inimii. „Locul potrivit" este *Maqom*, care are semnificația literală de „loc", o aluzie la Tron.
17. Toate acestea sunt tradiții care îmbrățișează doctrine nondualiste.
18. *Idra Rabba* 39.
19. *Cartea lui Enoch* 71:10.
20. Woodroffe, Sir John (traducător), *Mahanirvana Tantra* („Scriptura Marii Eliberări"), Ganesh, Madras, 1953.
21. Woodroffe, Sir John, *The Garland of Letters*, Ganesh, Madras, 1953.
22. *Tora B'reshith* 1:2.
23. Traducerile *Surelor* [24], „Lumina" și [97] „Noaptea Puterii" aparțin editorului. În ceea ce privește strofa despre întuneric, cititorul este îndemnat să compare simbolurile de aici cu acelea din primul capitol al lui *Tora B'reshith* 1.2: „Și pământul era netocmit și gol, și întuneric peste Fața Adâncului".
24. Swami Vivekananda este numele monastic al lui Narendranath Datta. Ca ambasador al lui Sri Ramakrishna, el a participat la Parlamentul Mondial al Religiilor, la Chicago, în 1893, unde a electrizat audiența cu discursul său.

25. „Arhiva *Akasha*-ică" este arhiva karmică a planetei, care poate fi accesată prin receptivitate psihică. *Akasha* este mediul plastic al Corpului Astral al planetei.

26. Tora începe cu cuvântul ***B'reshith***; *Zohar*-ul începe cu cuvântul *Beshoshanah* („Cu trandafirul"); *Sefer Yetzirah* începe cu ***Bishaloshym*** („Cu treizeci"); iar *Qu'ran*-ul începe cu ***Bis-maAllah*** („În Numele lui Allah").

27. *Idra Rabba* 29.

28. *Idra Zuta* 56, 57.

29. Saradananda, Swami. *Sri Sri Ramakrishna Lilaprasanga*, tradusă de Swami Jagadananda ca *Sri Ramakrishna the Great Master*. Sri Ramakrishna Math, Madras, India. *Sannyasin* este un titlu care denotă că deținătorul lui a renunțat complet și efectiv la toate – bani, faimă, soție, familie, putere, posesiuni, confort personal etc. – de dragul Domnului. Adevărații *sannyasin* reprezintă cele mai elevate exemple de viață omenească, deși în timpurile moderne, în unele cercuri, titlul a fost înjosit. Tota Puri a fost un suflet perfect realizat și lider al ordinului vedantin Shankaracarya. El a venit la Dakshineswar, în afara Calcuttei, în timp ce se afla în pelerinaj, și acolo l-a întâlnit și a fost captivat de Shri Ramakrishna (la fel ca toți cei care l-au întâlnit), a cărui natură ieșită din comun el a recunoscut-o. Sri Ramakrishna a atins *nirvikalpa samadhi* imediat, în timp ce Tota Puri avusese nevoie pentru aceasta de patruzeci de ani.

30. *Tora Shmoth* 34:29.

31. *Tora B'reshith* 15:12.

32. *Tora Shmoth* 33:22, 23.

Capitolul 7

1. „Tomorrow Never Knows", de pe albumul *Revolver*. Muzică și text de John Lennon și Paul McCartney.

2. *Tora B'reshith* 18:1.

3. *Tora B'reshith* 24:63.

4. *Tora B'reshith* 32:32.

5. *Tora B'reshith* 28:18 and 35:14.

6. Vezi Capitolul 1, nota finală 40.

7. Toate acestea sunt epitete esențiale ale aspectului feminin al Domnului יהוה.

8. Arhimandritul Kallistos Ware, *The Power of the Name: The Jesus Prayer In Orthodox Spirituality*, London, 1974.

9. *Bhagavad Gita* 9:34.

Epilog

1. Swami Tapasyananda, *Sri Sarada Devi*, Ramakrishna Math, Madras, 1968.

2. Hume, Robert (trad.) *The Thirteen Principal Upanishads*, Oxford, 1928.

3. Vivekananda, Swami, *The Yogas and Other Works*, Ramakrishna-Vivekananda Center, New York, 1971.

4. *Tora B'reshith* 4:26.

5. *Tora Doverim* 6:4, 5.

6. *Idra Rabba* 197.

Anexa B

1. Weinberg, Steven. *The First Three Minutes*, Basic Books, 1993, p. 5.

2. Fizicianul german Max Planck a primit Premiul Nobel în 1918, pentru formularea matematică a faptului că energia se manifestă în unități discrete: $E = h^*v$, unde h este cuanta de acțiune, numită ulterior constanta Planck, iar v este frecvența radiației.

3. *Saguna Brahman* este termenul din sanscrita vedică pentru „Dumnezeu cu Atribute (Nume și Formă)".

4. Gravitonul este cuanta câmpului gravitațional, definită de o teorie importantă ca modul de vibrație cel mai simplu al unui superstring. Se spune că superstringul este entitatea fundamentală care unifică toate formele de energie.

5. La pp. 167–168 ale cărții sale *Before the Beginning* (Addison Wesley, 1997), Martin Rees descrie natura energiei negative de expansiune a spațiului:

> De foarte timpuriu, expansiunea trebuie să fi fost accelerată exponențial, astfel încât Universul, [aflat în formă] embrionară s-a putut dilata și omogeniza, și s-a stabilit echilibrul fin dintre energia gravitațională și cea cinetică atunci când vârsta lui era de numai 10^{-36} secunde [...] Repulsia apare fiindcă, în acea perioadă inițială, spațiul era foarte diferit. Înainte ca forțele nucleară și electromagnetică să fi dobândit identitățile lor distincte, în spațiul vid (ceea ce fizicienii numesc „vacuum") exista depozitată o cantitate enormă de energie latentă, dar forma aceasta de energie avea proprietatea aparent perversă de a face presiunea negativă (cu alte cuvinte, spațiul avea o tensiune).

6. Forța nucleară tare leagă protonii și neutronii între ei în nuclee atomice.

7. Forța nucleară slabă joacă un rol esențial în dezintegrarea radioactivă și producerea neutrinilor.

8. Conform dicționarului Merriam-Webster, termenul „adiabatic" înseamnă „care se produce fără pierdere sau câștig de căldură".

GLOSAR DE TERMENI

Abis: se referă la *Sefira* Cunoașterii/Primul pe Arborele Căderii; numit și „Fața Adâncului".

Acharit (ebraică – „Ultimul"): al patrulea și ultimul Cap Celest al lui Mesia יהוה, corespunzând filtrului literei *Tav*.

Adam Kadmon: aluzie antropomorfă la Fața cea Mare ca Om Ceresc „creat (în Lumea *B'riyah*) după chipul lui Elohim"; în literatura Merkabah este înfățișat ca deplasându-se în carul Ceresc sau așezat pe Tronul lui *El Shadai*. Adam, arhetipul primului om în Grădina Edenului, reflectă aspectul masculin (*yang*) al Feței celei Mici în Lumea Inferioară *Yetzirah*, Chavah (Eva) reprezentând aspectul feminin (*yin*) al Feței celei Mici ca energie a conștiinței. Cu simbolul mâncării mărului cunoașterii binelui și răului, acțiunea coboară în Lumea *Asiyah*, iar conștiința devine duală.

Adonai (ebraică – „Stăpânul Meu"): un Nume principal al Feței celei Mici în Cabala.

Advaita (sanscrită – „non-dualism"): una dintre cele trei viziuni asupra lumii în filosofia spirituală vedantică, [filosofie] care percepe toate Numele și Formele ca fiind iluzorii, *Brahman* (*Ayin*) fiind singurul real și existent.

Afirmarea Unității: se referă la proclamarea unității absolute a existenței, aflată la baza iudaismului și islamului. În iudaism este versetul din Tora cunoscut ca *Shema*; în islam, la versetul coranic: *La illaha il Allah*.

Ajna Cakra: centrul din frunte pe Arborele *cakre*-lor, reprezentat ca un lotus cu două petale. Corespunde *Sefira*-ei Înțelepciunii/Est și Înțelegerii/Nord pe Arborele cabalistic, cu *Latifa*

Khafiya pe Arborele sufit și cu *Dantian*-ul Superior pe Arborele daoist.

***Alef* al Unității**: Fața cea Mică; Cuvântul lui Dumnezeu manifestat în *Sefira* Cunoașterii/Primul și nemanifestat în rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui.

Alfabetul *Gan Eden*: alfabetul-sursă în Lumea astrală *Yetzirah*, din care în Lumea *Asiyah* s-au diferențiat atât alfabetul ebraic, cât și cel sanscrit.

Allah: principalul Nume al Feței celei Mici în islam.

Anahata Cakra: centrul toracic pe Arborele *cakra*-elor, reprezentat ca un lotus cu șase petale*. Corespunde *Sefira*-ei Frumuseții/Ultimul pe Arborele cabalistic, cu *Latifa Siriya* pe Arborele sufit și cu *Dantian*-ul median pe Arborele daoist.

Ananda (sanscrită – „Beatitudine"): unul dintre cele trei aspecte intrinseci ale Feței celei Mari ca *Sat-Chit-Ananda*.

Apus: o imagine destinată meditației din *Sefer Yetzirah*, care include toate corelațiile pentru cele 22 de litere ale alfabetului conținute în text.

Arbore al Perfecțiunii (sau Arbore Perfect): mai multe tipuri de Arbori în Limbajul Arborelui Angelic, în care *Sefira* Cunoașterii/Primul este vizibilă și nu există *Sefira* Regatului. Arborii aceștia corespund yoghinilor, sfinților iluminați și [diverșilor] Mesia.

Arbore al Căderii: în Limba Arborelui Angelic, o formă a Arborelui Vieții în care *Sefira* Cunoașterii/Primul este invizibilă ca un Abis și pare să fi „căzut" în poziția *Sefira*-ei Regatului.

Arbore Operativ: un sinonim pentru Arborele Căderii în Limbajul Arborelui Angelic; o cale specifică de ascensiune a Arborelui.

Arbore Compozit: Arbore al Căderii pe care au fost plasate tiparele tuturor Porților din toate căile de ascensiune; nu este, în sine, o cale operativă.

* Uzual cu 12 petale. (*N. red.*)

Asiyah („Lumea Activității", „a Facerii"): a patra și cea mai densă dintre cele Patru Lumi cabalistice, având rădăcini în *Sefira* Cunoașterii/Primul și asociată cu *Nefesh*.

Atiqa (ebraică – „Cel Ascuns"): un Nume important al Feței celei Mari în Cabala Mistică.

Atziluth („Lumea Emanației"): prima și cea mai sublimă dintre cele Patru Lumi cabalistice, având rădăcini în *Sefira* Coroană/Deasupra și asociată cu *Neshamah*; numită și Lumea Divină.

Avalokiteshvara (sanscrită – „Ishvara cu o Mie de Brațe"): un Nume al Feței celei Mici în budism, în special în Tibet, unde este numit *Vajradhara* și *Chen Re Zig*.

Avir (ebraică – „Aer", „Atmosferă"): element corespunzător literei Mamă *Alef* și având ca „Tată" Spațiul.

Avodah (ebraică – „Adorare", „Rugăciune"): rugăciune direcționată.

Ayin (ebraică – „Nimic"): cea mai profundă dintre cele trei rădăcini ale „existenței negative" ale Arborelui Vieții.

Ayin Sof (ebraică – „Infinit"): a doua dintre cele trei rădăcini ale „existenței negative" ale Arborelui Vieții.

Ayin Sof Or (ebraică – „Lumină Infinită" sau „Lumina Infinitului"): a treia dintre cele trei rădăcini ale „existenței negative" ale Arborelui Vieții.

B'rakha (arabă – „Binecuvântare"): transmitere spirituală directă în sufism.

B'rakha (ebraică – „Binecuvântare"): transmitere spirituală directă în Cabala.

B'rith Yachid (ebraică – „Legământul Unității"): un apelativ al Feței celei Mici în Lumea *Atziluth* în centrul Curții Interioare a Arborelui Perfect tridimensional din *Sefer Yetzirah*.

B'riyah (ebraică – „Lumea Creației"): a doua dintre cele Patru Lumi cabalistice, o lume informală a amprentelor vibraționale.

Bar Mitzvah (ebraică – „Fiul Acțiunii Drepte"): rit evreiesc de trecere ce are loc, în general, la vârsta de 13 ani, când un tânăr evreu intonează binecuvântările și citește pentru prima

oară din Tora în fața congregației; se spune că [acesta] este un *nachus* (un cadou făcut de tânăr părinților săi).

Barba Feței celei Mici: o imagine provenită din *Sifra Detzniyutha*, implicând nouă „șuvițe" de Nume răsucite ce emană din litera *Alef*.

Barba Feței celei Mari: o imagine provenită din *Sifra Detzniyutha*, implicând nouă „șuvițe" de Nume răsucite ce emană din litera *Ayin*.

Bătălie: o imagine destinată meditației din *Sefer Yetzirah*, care reprezintă o stare de tensiune între cele două aspecte ale fiecărei Litere Duble și între șase perechi de litere Simple.

Bhakti (sanscrită – „Devoțiune"): în sistemul Yoga hindus, iubirea necondiționată pentru un Ideal Ales al Feței celei Mici.

Bhava (sanscrită – „Stare"): dispoziție spirituală față de Idealul Ales, copil al Domnului privit ca Mamă sau Tată Divin, slujitor al Domnului privit ca Stăpân Divin, părinte al Domnului privit ca un Copil Divin, prieten al Domnului privit ca Prietenul cel mai drag, soție a Domnului privit ca Soț Divin, soț al Domnului privit ca Soție Divină etc.

Bhava Samadhi (sanscrită): absorbție extatică într-o anumită dispoziție spirituală față de Idealul Ales; poate să apară în starea de veghe sau în cea de vis conștient.

Bija (sanscrită – „Sămânță"): formă a literelor sanscrite [corespunzătoare] lui *Atziluth*.

Binah (ebraică – „Înțelegere"): nume zoharic pentru a treia *Sefira* în vârful Coloanei din Stânga a Arborelui, rădăcină celestă a Lumii *Yetzirah*; numită și *Sefira* Nordului în *Sefer Yetzirah*.

Brahma (sanscrită): aspect creator al Feței celei Mici în tradiția *Sanatana Dharma* din India, a cărui consoartă este zeița Sarasvati. Corespunde cu Elohim în Cabala.

Brahman (sanscrită): un Nume principal al Misteriosului Necunoscut al „existenței negative" din tradiția *Sanatana Dharma* din India; sinonim cu *Ayin*.

Brațe Eterne: un termen descriptiv pentru Literele Simple în *Sefer Yetzirah*.

Cabala (ebraică *Qabalah* – „Primire", „Acceptare", „Ascultare"): percepția directă și comuniunea cu Divinitatea. Sistemul mistic aflat la rădăcina tradițiilor spirituale ale copiilor lui Abraham.

Căderea lui Adam: cădere din conștiința unității în cea dualistă, căderea *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul în poziția *Sefira*-ei Regatului.

Calea Casei Comorilor lui Elohim: Arbore Operativ cu o singură coloană, care implică utilizarea exclusivă a Coloanei Centrale a Arborelui.

Calea Îngerilor Distrugerii: Arbore Operativ care implică utilizarea exclusivă a Coloanei din Stânga.

Calea Îngerilor lui Elohim: Arbore Operativ care implică utilizarea exclusivă a Coloanei din Dreapta.

Calea lui Mesia: Arbore Operativ care presupune o iubire copleșitoare și o devoțiune focalizată pentru o anumită formă de Mesia sau pentru Tora. În ascensiunea Coloanei Centrale, când *Sefira* Frumuseții/Ultimul se trezește, întregul Arbore se luminează.

Calea lui YHVH Elohenu: Arbore Operativ care implică utilizarea exclusivă a Coloanei Centrale.

Calea Sfântului: Arbore Operativ care folosește toate cele trei coloane; modelul ascensiunii este opus față de Calea Vrăjitorului.

Calea Vrăjitorului: Arbore Operativ care folosește toate cele trei coloane; modelul ascensiunii este opus față de Calea Sfântului.

Capetele lui Mashiach: patru aspecte ale lui Mesia L'YHVH, corespunzând celor patru *Sefirot* ai Curții Interioare a Arborelui, celor trei litere Mamă și literei *Tav* ale Sfântului Templu.

Cakra (sanscrită – „Roată"): unul dintre cei șapte centri de pe Arborele tantric al Vieții cu o singură coloană, reprezentat ca lotuși cu un număr diferit de petale.

Chayah (ebraică – „Ființă Sfântă", plural *Chayot*): simbol angelic corespunzător acțiunii celor șase *Sefirot* Direcționale pe Arborele Carului [lui] *Shadai*.

Chokhmah (ebraică: „Înțelepciune"): *Sefira* celestă în vârful Coloanei din Dreapta a Arborelui Vieții; rădăcină celestă a Lumii *B'riyah*. Corespunde primului *Heh* în Numele יהוה.

Cit shakti (sanscrită – „Energia Conștiinței"): un sinonim pentru *Kundalini*.

Coloana Centrală: stâlpul din mijloc al Arborelui Vieții, descris ca o oglindă clară, în care cele două coloane laterale sunt reflexii polare.

Coloana din Dreapta: stâlp lateral masculin în versiunea plată a Arborelui Vieții, una dintre cele două reflexii polare opuse în oglinda clară a Coloanei Centrale.

Coloana din Stânga: stâlp lateral feminin în versiunea plată a Arborelui Vieții, una dintre cele două reflexii polare opuse în oglinda clară a Coloanei Centrale.

Curtea Interioară: un termen pentru cele patru *Sefirot* din centrul formei tridimensionale a Arborelui Vieții; pe versiunea plată a Arborelui, doi dintre ei se mută în coloanele laterale.

Da'ath (ebraică – „Cunoaștere", „Realizare"): *Sefira* situată în centrul din gât pe Arborele cabalistic. Corespunde cu *Vishuddha Cakra* pe Arborele tantric și cu *Latifa Ruhiya* pe Arborele sufit.

Dana (pali): termen budist pentru slujirea altruistă.

***Dantian*-ul median** (chineză): aspectul median dintre cei trei centri principali pe Arborele Vieții daoist, corespunzător centrului toracic, *Sefira-ei* Frumuseții/Ultimul și lui *Anahata Cakra*.

***Dantian*-ul superior** (chineză): cel mai înalt dintre cei trei centri principali pe Arborele Vieții daoist. Corespunde centrului din frunte, *Sefira*-ei Înțelegerii/Nord și Înțelepciunii/Est pe Arborele cabalistic, lui *Ajna Cakra* pe Arborele tantric și lui *Latifa Khafiya* pe Arborele sufit.

***Dantian*-ul inferior** (chineză *Dantian* – Câmp de Cinabru): cel mai de jos dintre cei trei centri principali pe Arborele Vieții daoist. Corespunde *Sefira*-ei Fundamentului/Dedesubt pe Arborele cabalistic, lui *Svadhisthana Cakra* pe Arborele tantric și lui *Latifa Nafsiya* pe Arborele sufit.

Devekut (ebraică – „Scindare", „Aderare", [„Alipire"]): [tip de] meditație cabalistică.

Dharma (sanscrită – „Cale Spirituală"): transmitere spirituală întrupată într-o tradiție religioasă.

Dhikr (arabă – „Reamintire"): repetarea Numelor Divine și a mantrei-rădăcină în sufism.

Dvaita (sanscrită – „Dualism"): una dintre cele trei perspective în filosofia spirituală vedantică, pentru care Esența Divină este separată de Creație.

Ebraic Ezra: alfabet elaborat în secolul al V-lea î.Hr. și atribuit lui Ezra, care a înlocuit alfabetul ebraic sinaitic originar ca scriere în care este consemnat *Tanakh*-ul.

Ebraic sinaitic: alfabetul ebraic originar, apărut aproximativ în secolul al XIX-lea î.Hr.

Elohim (ebraică – „Dumnezeu"): aspect creator al Feței celei Mici. Termenul este atât singular, cât și plural, referindu-se astfel atât la conștiința stelei locale (Soarele), cât și la cea a tuturor stelelor.

Esh (ebraică – „Foc"): element corespunzător literei Mamă *Shin* – „Tatăl" fiind Energia – și un nume pentru a doua *Sefira* de pe Coloana din Stânga în versiunea plată a Arborelui în *Sefer Yetzirah*.

Etz Ha Chayyim (ebraică – „Arborele Vieții"): o hartă a conștiinței prin cele Patru Lumi cabalistice, alcătuită din zece sfere legate între ele de un total de douăzeci și două de Porți și înrădăcinată în substratul „existenței negative". Corespunde cu sistemul *cakra*-elor în tantrism și cu *Latifa* în sufism.

Fala (arabă): Atributele Divine ale Feței celei Mici.

Fana il Fana (arabă – „Extincția Extincției"): în sufism, un termen care se referă la disoluția conștiinței individualizate în

experiența supremă a Feței celei Mari, în rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui. Corespunde cu *nirvakalpa samadhi* în sistemul Yoga hindus și cu *satori* în Zen.

Faqir (arabă – „cerșetor"): termen pentru un adept al sufismului, reflectând idealul sărăciei spiritualizate.

Farisei: grupare evreiască rabinică, opusă preoțimii și saducheilor, care, în cele din urmă, a asimilat autoritatea ortodoxă după Diaspora. Fariseii susțineau că pe Muntele Sinai, pe lângă Tora scrisă, Dumnezeu a transmis și o tradiție orală. Ei credeau că sufletul este nemuritor și că toate faptele din lumea aceasta afectează viitorul persoanei în Lumea ce va Veni.

Fața cea Mică: Dumnezeu cu atribute; aspectul activ al lui *Ayin* care manifestă, păstrează și dizolvă universurile; în ebraică, *Ze'ir Afim* sau *Ze'ir Anafin*.

Fața cea Mare: Dumnezeu fără atribute; aspectul inactiv al lui *Ayin* în Cabala Mistică; în ebraică, *Arikh Afim* sau *Arikh Anafin*.

Față către Față: expresie din *Sifra Detzniyutha* ce descrie condiția în care Fața cea Mică se întoarce spre interior către Fața cea Mare, iar universul Feței celei Mici dispare.

Galgalim (ebraică – „Roți"): termen cabalist pentru reîncarnare, conceput ca rotația (sau migrarea) lui *Geviyah* prin corpuri fizice (*Nefesh*) succesive în Lumea *Asiyah*.

Gan Eden (ebraică – „Grădina Edenului"): un arhetip și un loc idilic în *Sefira* Frumuseții/Ultimul în Lumea *Yetzirah*.

Gemara (ebraică – „Tradiții"): dialectici privind interpretările legii scrise în *Mishnah*, redactate ulterior în Talmud.

Gematria (ebraică): un tip de numerologie cabalistică.

Geviyah (ebraică): numele învelișului existenței întrupate corespunzând Lumii astrale *Yetzirah*.

Halakha (ebraică – „Opinii Adoptate", „Reguli Religioase"): interpretări și aplicații tradiționale ale legii scrise, adică Tora.

Haqiqah Latifa (arabă): centrul din creștet pe Arborele sufit, corespunde *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra pe Arborele cabalistic și lui *Sahasrara Cakra* pe Arborele tantric.

HaShem (ebraică – „Numele"): formă prescurtată a *Shem HaMeforesh* (literal „Nume de Foc Strălucitor"), un apelativ pentru Numele יהוה.

Hasidism (*Chasidim*): grupare de orientare mistică a evreilor rabinici fondată de rabinul Israel ben Eliezer, cunoscut [și] ca Baal Shem Tov.

Hi'iaka (hawaiiană): termen pentru *Sefirot* în tradiția Kahuna, înfățișați ca însoțitoare feminine sau aspecte ale Mamei Divine Pele, echivalentul *dakini*-lor din tantrism.

Hitbonenuth (ebraică): în hasidism, practică contemplativă de concentrare direcționată.

Ida (sanscrită): unul dintre cele două canale laterale ale Arborelui *cakra*-elor. Corespunde Coloanei din Dreapta pe Arborele cabalistic.

Idra Rabba Qadusha (ebraică – „Marea Adunare Sfântă"): numele unuia dintre cele trei texte centrale ale lui *Sefer HaZohar* și un termen pentru toate cele zece *Sefirot* ai Arborelui cabalistic al Vieții.

Idra Zuta Qadusha (ebraică – „Mica Adunare Sfântă"): numele unuia dintre cele trei texte centrale ale lui *Sefer HaZohar* și un termen pentru cele șapte *Sefirot* superioare ai Arborelui.

Iti, iti (sanscrită – „Și aceasta, și aceasta"): în *Bhakti Yoga*, proces de unificare a tuturor experiențelor în Fața cea Mică.

Ishvara (sanscrită): un nume principal al Feței celei Mici în Vede.

Învelișul Spaimei: termen pentru experiența „apropierii de Tron", adică de puterea copleșitoare a Feței celei Mici, la trecerea prin Poarta lui *Alef* către Abisul *Sefira*-ei invizibile Cunoaștere/Primul.

Japa (sanscrită): repetarea continuă a unei mantra în tradiția hindusă. Corespunde lui *zakhor* în Cabala și *dhikr* în sufism.

Jinn (arabă): îngeri ai distrugerii, demoni.

Jiva shakti (sanscrită): energie a conștiinței manifestată în Sufletul întrupat.

Jnana (sanscrită – „Cunoaștere"): calea perceperii directe a Feței celei Mari în sistemul Yoga hindus.

Kahuna (hawaiiană): deținător al cunoașterii ascunse.

Kalah (ebraică – „Mireasă"): un sinonim pentru *Shekhinah* ca Mireasă a Domnului יהוה de Sabat.

Kali (sanscrită – „cea Întunecată"): un Nume principal al Feței celei Mici în tradiția tantrică; o formă a Zeiței.

Karma (sanscrită): legea cauzei și efectului, sinonim cuvântului ebraic *mazal*.

Kav (ebraică – „Linia Luminii"): sinonim pentru Coloana Centrală în descrierea lurianică a emanației Arborelui în ***Etz Ha Chayyim***.

Kavanah (ebraică – „Intenție"): intenție focalizată în contextul practicii spirituale.

Kerubim (ebraică): categorie de îngeri superiori care păzesc Tronul lui *Shadai* în Arborele *Merkabah*.

Kether (ebraică – „Coroană"): *Sefira* din vârful Arborelui Vieții. Corespunde centrului din creștetul capului și lui *Sahasrara Cakra*.

Ketuvim (ebraică – „Scrieri"): cărțile care intră în alcătuirea Scrierilor din *Tanakh*.

Khafiya Latifa (arabă): centrul din frunte pe Arborele sufit, corespunzător nivelului *Sefira*-ei Înțelepciunii/Est și Înțelegerii/Nord pe Arborele cabalistic, lui *Ajna Cakra* pe Arborele tantric și *Dantian*-ului superior pe Arborele daoist.

Khanqah (arabă): sală de întruniri în care sufiții se adună ca să primească instrucțiuni și să se angajeze în practici spirituale.

Kohan (ebraică – „Preot", [plural *Kohanim*]): un membru al preoțimii israelite, care săvârșea ritualurile în Templele de la Ierusalim.

Kundalini (sanscrită): energia conștiinței, reprezentată ca un șarpe adormit, încolăcit de trei ori și jumătate la baza coloanei vertebrale, în *Muladhara Cakra*; corespunde cu *Shekhinah* din învățăturile cabalistice.

Kwan Yin (chineză): în daoism, Numele principal al Feței celei Mici ca Mamă Divină; adaptare chineză a lui Chen Re Zig [Avalokiteshvara] ca o Divinitate feminină.

La (arabă – „NU"): termen referitor la Misteriosul Necunoscut aflat la Rădăcina Tuturor Lucrurilor, sinonim cu *Ayin*; primul cuvânt în „Afirmarea Unității" în *Qur'an*.

Latifa (arabă): serie de șapte centri pe Arborele sufit. Corespunde cu [cele zece] *Sefirot* de pe Arborele cabalistic al Vieții și cu *cakra*-ele Arborelui tantric.

Leviathan (ebraică – *Behemoth*): împrejmuire a Feței celei Mari reprezentată ca un șarpe care își devorează coada în jurul circumferinței lui *Tzimtzum*.

Limba Arborelui Angelic: un șir de Arbori ai Vieții, Căzuți și Perfecți, proveniți din *Sefer HaShmoth* („Cartea Numelor"), numită astfel fiindcă se spune că îngerii îi văd pe oameni ca „Arbori umblători"; numită și Limba Arborelui Enochian.

Linga (sanscrită): penis erect ca simbol al lui Shiva și al potenței Feței celei Mari.

Litere Duble: termen pentru cele șapte litere ale alfabetului ebraic care au câte două forme și pronunții diferite și sunt reprezentate într-o stare de tensiune polară în imaginea [numită] „Zidul" din *Sefer Yetzirah*. Aceste litere fac legătura între [cele șase] *Sefirot* Direcționale și Curtea Interioară a Arborelui.

Litere Mamă: în *Sefer Yetzirah*, o denumire a celor trei litere *Alef*, *Mem* și *Shin*.

Litere Simple: în *Sefer Yetzirah*, cele douăsprezece litere ebraice care leagă între ele [cele șase] *Sefirot* Direcționale.

Lo (ebraică – „NU"): un sinonim pentru *Ayin*, referire la Misteriosul Necunoscut al „existenței negative", aflat la Rădăcina Tuturor Lucrurilor.

Lumi [ale lui] ***Alef***: stări-martor nemanifestate ale Feței celei Mari în *Sefira* Coroanei/Deasupra.

Lumi [ale lui] ***Bet***: lumi ale manifestării în Fața cea Mică.

Lumina Preaînaltă: sinonim pentru *Ayin Sof Or* („Lumina Infinitului") în *Etz Ha Chayyim*.

Ma'aseh B'reshith (ebraică – „Opera Creației"): secrete cabalistice privind generarea Creației de către Divinitate.

Ma'aseh Merkabah (ebraică – „Opera Carului [Divin]"): secrete cabalistice privind Arborele Vieții sub forma Carului Divin; de asemenea, un termen general pentru speculațiile ezoterice.

Madhura Bhava (sanscrită – „Dispoziție Dulce"): starea de spirit a iubitei/soției față de Domnul ca Iubit/Soț.

Mahdi (arabă – „Cel Ascuns"): în tradiția musulmană șiită, termen pentru Cel-Care-va-Veni, adică Mesia.

Malkuth (ebraică – „Regat"): numele *Sefira*-ei aflate cel mai jos pe Arborele cabalistic al Căderii. Corespunde lui *Muladhara Cakra* pe Arborele tantric și lui *Latifa Qalabiya* pe Arborele sufit. Forma căzută a *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul și starea de veghe la majoritatea oamenilor. Această *Sefira* este asociată cu *Shekhinah* [aflată] în exil.

Manipura Cakra (sanscrită): centrul din plexul solar pe Arborele *cakra*-elor, înfățișat ca un lotus cu zece petale. Corespunde *Sefira*-ei Victoriei/Sud și Slavei/Vest pe Arborele cabalistic, și lui *Latifa Qalbiya* pe Arborele sufit.

Margini: termen descriptiv pentru Literele Simple ca Porți periferice ce fac legătura între [cele șase] *Sefirot* Direcționale.

Mashiach (ebraică – „Cel Uns"): în Lumile Superioare, cele patru Capete Celeste ale Feței celei Mici prin care Creația este manifestată, menținută și dizolvată. În Lumile Inferioare, acțiunea Feței celei Mici în formă umană, ca Învățător al Lumii, pentru a reînnoi transmiterea spirituală a unității absolute a Divinității și supremația iubirii, discernământului și slujirii altruiste ca mijloace de trezire spirituală.

Maya (sanscrită – „Iluzie"): puterea iluziei de a apărea ca un univers cu Nume și Formă a lui *Ayin* (numit *Brahman* în sistemul hindus).

Mayim (ebraică): elementul Apă corespunzător literei Mamă *Mem*.

Mazal (ebraică – „Destin"): legea cauzei și efectului, sinonimă cu *karma* în sistemul hindus.

Menorah (ebraică): suport pentru lumânări folosit pe durata celor opt zile ale [sărbătorii] *Hanukka*, simbolizând Arborele Vieții.

Merkabah (ebraică – „Carul [Divin]"): simbol al Arborelui Vieții, în general, și al [celor patru] *Sefirot* din Curtea Interioară, în special.

Metatron (ebraică): nume dat lui Enoch ben Yared când s-a înălțat și „a pășit cu Elohim"; nume dat „managerului operativ" al acestui univers al Feței celei Mici.

Mishnah (ebraică – „Învățătură orală"): o colecție de legi orale redactate în cele două versiuni ale Talmudului.

Mitzvah (ebraică): faptă meritorie; acțiune dreaptă în acord cu preceptele Torei.

Muladhara Cakra (sanscrită): centrul anal pe Arborele *cakrelor*. Corespunde *Sefira*-ei *Malkuth* pe Arborele cabalistic și lui *Latifa Qalabiya* pe Arborele sufit.

Mureed (arabă): aspirant sufit care a primit *b'rakha* unui îndrumător spiritual, în contextul unui lanț de transmitere specific.

Nabiyim (ebraică – „Profeți"): cărțile Profeților din *Tanakh*.

Nafsiya Latifa (arabă): centrul abdominal inferior pe Arborele sufit. Corespunde *Sefira*-ei Fundației/Dedesubt pe Arborele cabalistic, lui *Svadishthana Cakra* pe Arborele tantric și *Dantian*-ul inferior pe Arborele daoist.

Nar (ebraică – „Cel Tânăr"): un nume pentru Metatron.

Nefesh (ebraică): învelișul fizic al existenței întrupate în Lumea *Asiyah*.

Neshamah (ebraică – „Suflet"): învelișul existenței întrupate în Lumea *Atziluth*. Corespunde lui *Atman* în Vede și lui *Purusha* în *Purane* și *Tantra Shastra*. Fața cea Mică în calitate de Unu.

Neshamah HaNeshamah (ebraică – „Sufletul Sufletului"): înveliș al „existenței negative" corespunzând conștiinței din rădăcinile Arborelui.

Neti, Neti (sanscrită: „Nici aceasta, nici aceasta"): cuvinte din *Brhadaranyaka Upanishad* desemnând, în *jnana yoga*, procesul de negare a tuturor experiențelor din fiecare plan al existenței.

Nirvana (sanscrită): experiența supremă a iluminării în budism. Corelată cu *fana l'fana* în sufism, *nirvakalpa samadhi* în Yoga hindusă și *satori* în Zen.

Nirvikalpa Samadhi (sanscrită): resorbție extatică în Dumnezeu-fără-Atribute, în care conștiința individualizată se dizolvă ca „o păpușă de sare care intră în ocean".

O.T.O.: Order Templis Orientis, școală a Cabalei Practice formată de un grup desprins din Golden Dawn.

Ochiul lui Hashmal: termen pentru Fața cea Mare în *Idra Rabba*.

Ofanim (ebraică): categorie superioară de îngeri pe Arborele *Merkabah* al Carului [lui] *Shadai*.

Oglinda Clară: percepția nemijlocită și comunicarea cu Divinitatea; termen pentru Coloana Centrală a Arborelui Vieții și stadiul Mesia.

Oglinda Încețoșată: termen din *Zohar* referitor la un nivel de receptivitate psihică.

Olam (ebraică – „Lume"): în Cabala, unul dintre cele patru planuri ale existenței.

Omehq (ebraică – „Adâncime"): apelativ pentru [cele două] *Sefirot* ale [Lumii] *Atziluth* în *Sefer Yetzirah*, respectiv „Adâncimea Primului", „Adâncimea Ultimului".

Omkara (sanscrită): primul sunet manifestat din care derivă toate celelalte sunete; numit și *Pranava* sau *Nada Brahman*; corespunde, în Cabala, lui *Alef* al Unității.

Ordinea Cerului Anterior: formă a Arborelui Trigramelor Daoiste din *Shuo Gua*. Corelată cu Arborele Perfecțiunii cabalistic.

Ordinea Cerului Posterior: o versiune a Arborelui Trigramelor Daoiste, echivalent cu Arborele Căderii din Cabala.

Organ al Goliciunii: în *Sefer Yetzirah*, un termen pentru *Ayin* al Feței celei Mari.

Organ al Limbii: un termen pentru *Alef* al Unității; în *Sefer Yetzirah*, rădăcina Feței celei Mici în centrul din gât al *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul.

Păgân: apelativ de origine latină pentru tradițiile spirituale indigene ale Europei Apusene de dinaintea convertirii la creștinism.

Paniel (ebraică – „Fața lui *El*"): nume al Feței celei Mari; în Tora, îngerul cu care s-a luptat Ya'aqov.

Partzufim (ebraică – „Văluri", „Perdele", „Fețe"): în învățăturile luriance, denominație importantă pentru Fața cea Mare, Tatăl cel Bătrân [„Cel Vechi de Zile"], Mama cea Bătrână, Fața cea Mică și *Shekhinah*. Corespunde literelor din Numele יהוה și celor Patru Lumi cabalistice.

Parush (ebraică – Retragere): rădăcina cuvântului fariseu; cineva care se retrage din lume într-o izolare pioasă.

Paznicul Pragului: sinonim pentru Poarta lui *Gimel*; impresiile reziduale colective acumulate din întrupări anterioare.

Pele (hawaiiană): nume principal al Feței celei Mici din tradiția mistică a *Kahuna*-șilor din Hawaii.

Pesach (ebraică – „Paște"): ritual descris în *Tora Shmoth*, care, în aspectele sale ezoterice, înfățișează noaptea în care Îngerul Morții „a trecut peste", adică i-a cruțat pe primii născuți ai israeliților înaintea eliberării din robia egipteană.

Pingala (sanscrită): unul dintre cele două canale laterale pe Arborele *cakra*-elor. Corespunde Coloanei din stânga pe Arborele cabalistic.

Pir (persană): în sufism, titlu pentru un îndrumător spiritual.

Poarta Deschisă: apelativ pentru Coloana Centrală a Arborelui, în general, și pentru Poarta lui *Gimel*, în particular.

Poarta lui *Alef*: Poartă-literă care traversează *Sefira* invizibilă Cunoaștere/Primul pe Arborele Căderii și leagă *Sefira* Frumuseții/Ultimului de *Sefira* vizibilă Cunoaștere/Primul pe Arborele Perfect. Este numită *Sirata* în *Qur'an* și „dreaptă este poarta și strâmtă este calea" în *Peshitta*.

Poarta lui *Bet*: Poarta-literă prin care se intră în Lumea *B'riyah* și în Lumile [lui] *Bet*, ce se închide atunci când *Sefira* Cunoaș-

terii/Primul devine *Sefira* Regatului. Poarta aceasta leagă *Sefira* Regatului de *Sefira Fundației*/Dedesubt pe Arborele Căderii și *Sefira* Cunoașterii/Primul de *Sefira* Coroanei/Deasupra pe Arborele Perfect.

Poarta lui *Gimel*: Poartă-literă care leagă *Sefira* Fundației/Dedesubt de *Sefira* Frumuseții/Ultimul de-a lungul Coloanei Centrale; descrisă ca „oglinda Paznicului Pragului".

Poartă: o cale de trecere asociată cu una dintre literele ebraice ce leagă dinamic [cele zece] *Sefirot* între ei pe Arborele Vieții.

Pondere: termen colectiv folosit de *Sifra Detzniyutha* pentru tensiunea echilibrată dintre toți [cele zece] *Sefirot* de pe Arborele Vieții.

Pralaya (sanscrită – „Noapte"): noapte solară în care Brahma doarme. Corespunde cu Marele Potop din Tora.

Prana (sanscrită – „Energie Vitală"): energie subtilă responsabilă pentru orice formă de viață. Corespunde cu *ruach* în ebraică și *qi* în chineză.

Prasada (sanscrită): hrană care a fost sfințită prin „atingerea" Divinității; ritualul prin care hrana este oferită Divinității pentru a fi sfințită.

Purusha (sanscrită): Spirit nediferențiat pur. Corespunde lui *Neshamah* în Cabala.

Qalabiya Latifa (arabă): centrul anal pe Arborele sufit. Corespunde *Sefira*-ei Regatului pe Arborele cabalistic și lui *Muladhara Cakra* pe Arborele tantric.

Qalbiya Latifa (arabă): centrul din plexul solar pe Arborele sufit. Corespunde *Sefira*-ei Victoriei/Sud și Slavei/Vest pe Arborele cabalistic și lui *Manipura Cakra* pe Arborele tantric.

Qi (chineză – „Energie Vitală"): energie subtilă responsabilă pentru orice formă de viață. Corespunde cu *ruach* în ebraică și *prana* în sanscrită.

Qlifah (ebraică – „Înveliș", plural *Qlifoth*): în Cabala, înveliș al existenței întrupate corespunzător unei anumite lumi sau plan de existență.

Reshith (ebraică – „Primul"): unul dintre cele patru Capete Celeste ale lui Mesia asociat cu manifestarea universului Feței celei Mici; în *Sefer Yetzirah*, nume pentru *Sefira* situată în centrul din gât.

Ruach (ebraică – „Spirit", „Energie Vitală"): termen folosit în *Sefer Yetzirah* pentru a desemna atât conștiința atotpătrunzătoare a lui Elohim, cât și energia vitală însuflețitoare echivalentă cu *prana* în sanscrită și *qi* în chineză.

Ruach Ha Qodesh (ebraică – „Sfântul Spirit"): învelișul existenței întrupate corespunzător Lumii *B'riyah*; corp beatific. Aspectul de multiplicitate al Feței celei Mici.

Ruhiya Latifa (arabă): centrul din zona gâtului pe Arborele sufit. Corespunde *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul pe Arborele cabalistic și lui *Vishuddha Cakra* pe Arborele tantric.

Saduchei (ebraică): unul dintre grupurile care au rivalizat pentru putere în perioada dinastiei hasmoneene. Ei considerau că preoții sunt singura autoritate reprezentativă a legii iudaice, nu credeau în nemurirea sufletului și negau existența unui sistem divin de răsplată/pedeapsă într-o viață ulterioară acesteia.

Sahasrara Cakra (sanscrită): centrul aflat în creștetul capului pe Arborele *cakrelor*, reprezentat ca un lotus cu o mie de petale. Corespunde *Sefira*-ei Coroanei/Deasupra pe Arborele cabalistic și lui *Latifa Haqiqa* pe Arborele sufit.

Salat (arabă): succesiunea de rugăciuni islamice săvârșite de cinci ori pe zi.

Savikalpa Samadhi (sanscrită): resorbție extatică în Dumnezeu-cu-Atribute, în care conștiința individualizată rămâne prezentă.

Samskara (sanscrită – „Impregnări"): impregnări reziduale din vieți anterioare pe oglinda Paznicului Pragului întipărite în memoria profundă a creierului.

Samyama (sanscrită): concentrare asupra unui singur punct.

Sanatana Dharma (sanscrită – [„Legea cea Eternă"]): tradiția spirituală a Vedelor hinduse.

Satori (japoneză): percepția directă a Adevărului în budism; iluminare.

Sefer HaZohar (ebraică – „Cartea Splendorii"): numele unei exegeze în cinci volume despre Tora.

Sefer Yetzirah (ebraică – „Cartea Formării"): carte despre Arborele Vieții și semnificația mistică a literelor ebraice, scrisă de Abraham.

Sefira (ebraică – „Sferă", plural *Sefirot*): în Cabala, unul dintre cele zece niveluri/[sfere] de pe Arborele Vieții.

***Sefirot* Direcționale**: cele șase *Sefirot* atribuite în *Sefer Yetzirah* [și purtând numele] celor șase direcții: Sus, Jos, Est, Vest, Nord și Sud.

Septuaginta: traducere în greacă a *Tanakh*-ului.

Seva (sanscrită): lucrare în lume efectuată ca o slujire altruistă a Divinității.

Sfântul Templu: apelativ pentru litera Dublă *Tav* în Arborele Piramidă Dublă, care leagă Curtea Interioară de [cele șase] *Sefirot* Direcționale prin intermediul celorlalte șase Porți ale literelor Duble.

Sh'ir Qoma (ebraică – „Măsura Corpului Divin"): sinonim pentru forma *Yosher* a Numelui יהוה; numele unei secțiuni din *Sefer Raziel HaGadol*.

Shabat (ebraică – „Sabat"): ziua nunții Domnului יהוה cu *Shekhinah*; zi de odihnă și celebrare în iudaismul convențional.

Shanti Bhava (sanscrită – „Starea Liniștită"): stare asociată cu Fața cea Mare.

Shaykh (arabă): îndrumător spiritual în sufism.

Shekhinah (ebraică – „Prezență Divină", „Vecinătate"): un Nume central pentru aspectul feminin al energiei conștiinței Domnului יהוה, asociat cu ultimul *Heh* și cu *Sefira* Regatului. Corespunde lui *Sakinat* din *Qur'an* și lui *Kundalini* din tantrism.

Shem HaMeforesh (ebraică – „Nume de Foc Strălucitor"): un apelativ al Numelui יהוה, reflectând manifestarea sa sub forma unor litere de foc care dansează.

Sheol (ebraică): nume central pentru infernurile cabalistice.

Shevarit HaKelim (ebraică – „Spargerea Vaselor"): doctrină esențială în Cabala lurianică, potrivit căreia în momentul Creației s-a produs o explozie, care a sfărâmat Totalitatea în scântei divine ce se vor reuni în timp.

Shiva (sanscrită – „Cel Prielnic"): un Nume principal al Feței celei Mari în tradiția tantrică.

Sushumna (sanscrită): canalul central al Arborelui *cakra*-elor. Corespunde cu Coloana Centrală a Arborelui cabalistic.

Sifra Detzniyutha (aramaică – „Cartea despre ACELA care este Ascuns"): primul dintre cele trei texte esențiale aflate la originea lui *Sefer HaZohar*.

Silsilah (arabă): în sufism, lanțul transmiterii spirituale, [„lanțul de aur"].

Sirata (arabă – „Calea cea Dreaptă"): în *Sura* „Deschizătoare" din *Qur'an*, nume pentru Poarta lui *Alef* peste Abisul *Sefira*-ei invizibile Cunoaștere/Primul pe Arborele Căderii.

Siriya Latifa (arabă): centrul toracic pe Arborele sufit. Corespunde *Sefira*-ei Frumuseții/Ultimului pe Arborele cabalistic, lui *Anahata Cakra* pe Arborele tantric și *Dantian*-ului median pe Arborele daoist.

Sufi (arabă): termen convențional pentru misticii islamici.

Sujud (arabă): termen pentru practica islamică a prosternării.

Shunyata (sanscrită – „Vacuitate"): în budism, termen pentru extincția conștiinței individualizate în Misteriosul Necunoscut de la Rădăcina Tuturor Lucrurilor.

Surah (arabă): termen pentru un capitol în *Qur'an*.

Svadisthana Cakra (sanscrită): centru din abdomenul inferior pe Arborele *cakrelor*, reprezentat ca un lotus cu șase petale. Corespunde *Sefira*-ei *Fundației*/Dedesubt pe Arborele cabalistic, lui *Latifa Nafsiya* pe Arborele sufit și *Dantian*-ului inferior pe Arborele daoist.

Svagatabheda (sanscrită – „Distincție în Sine Însuși"): un concept central pentru perspectiva *vashistadvaita* în filosofia vedantină.

Talmud (ebraică): două seturi de cărți, unul numit *Talmud Babli* [„Talmudul din Babilon"], iar celălalt *Talmud Yerushalmi* [„Talmudul din Ierusalim"], care conțin redactările dialecticii *halakha*-ice a primilor rabini.

Tanakh (ebraică): acronim pentru Tora („Legea"), *Nabiyim* („Profeți") și *Ketuvim* („Scrieri"). [„Vechiul Testament"]

Tantra (sanscrită): tradiție mistică din nordul Indiei, centrată pe Shiva/Shakti.

Tariqa (arabă): termen sufit pentru calea mistică.

Tefillin (ebraică – „Filacterii"): două seturi de cutiuțe compartimentate care conțin mici suluri cu versete din Tora și, cel mai adesea, *Shema*. Evreii rabinici își leagă *tefillin* de frunte și de brațul drept, de mai multe ori pe zi, cu prilejul rugăciunilor.

Tora (ebraică – „Lege"): primele cinci cărți din *Tanakh*, atribuite Maestrului Moise în iudaismul rabinic.

Tora Qadmah (ebraică – „Tora Eternă"): Tora celestă, nemanifestată, din Lumile Superioare.

Trigramă: glifă alcătuită din trei linii întregi sau întrerupte. Cele opt permutări posibile ale liniilor sunt corelate cu [cele șase] *Sefirot* Direcționale, plus două dintre [cele patru] *Sefirot* ale Curții Interioare (Apă și Foc) de pe Arborele cabalist al Vieții.

Tasawwuf (arabă): un alt nume pentru tradiția sufită.

Tzadiq (ebraică – „Sfânt", plural *Tzadiqim*): slujitor iluminat al Domnului יהוה, care a urcat Arborele urmând Calea Sfântului. O tradiție cabalistică afirmă că „36 de *Tzadiqim* drepți sunt temelia lumii".

Tzimtzum (ebraică – „Contracție"): zonă circulară vidă, din care Lumina Infinitului a fost retrasă și unde este emanat Arborele Vieții și este manifestat universul Feței celei Mici; idee centrală în cosmologia lurianică provenită din *Sefer HaZohar* și prezentată în *Etz Ha Chayyim*.

Vashistadvaita (sanscrită – „Non-Dualism cu Atribute"): una dintre cele trei viziuni asupra lumii în filosofia spirituală vedantină, în care Divinul este inerent în toate ființele.

Veda (sanscrită): text fundamental al religiei hinduse.

Vijnana (sanscrită – „Cunoașterea Intimă a lui Dumnezeu"): realizarea Misteriosului Necunoscut, atât în ipostaza Feței celei Mari, cât și a Feței celei Mici.

Virabhava (sanscrită – „Condiția Eroului"): modul eroic în cultul tantric.

Vishnu (sanscrită): Nume Divin principal în tradiția puranică din India. În contextul sintezei a trei tradiții spirituale complete într-una singură, *Vishnu* este considerat ca aspectul Divinității care susține Creația.

Vishuddha Cakra (sanscrită): centrul din gât pe Arborele *cakrelor*, reprezentat ca un lotus cu șaisprezece petale. Corespunde *Sefira*-ei Cunoașterii/Primul pe Arborele cabalistic și lui *Latifa Ruhiya* pe Arborele sufit.

Viveka (sanscrită – „Discernământ"): în contextul Yogăi hinduse, procesul discernerii Realului de Ireal.

Wasifa (arabă): Nume Divine folosite în practicile spirituale ale sufiților.

Yantra (sanscrită): imagine vizuală corespunzând unor stări și stadii ale conștiinței.

Yechidah (ebraică – „Unitate"): termen pentru rădăcinile „existenței negative" ale Arborelui; nume alternativ pentru *Neshamah HaNeshamah*.

Yetzirah (ebraică – „Formare"): una dintre cele Patru Lumi cabalistice, înrădăcinată în *Sefira* celestă Înțelegere/Nord; planul astral; aspectul *yang* al Numelui יהוה în Lumile Inferioare. Corespunde literei *Vav*.

YHVH (ebraică – „El/Ea va fi"): principalul Nume al Feței celei Mici în Cabala Mistică și Numele Divin cel mai sfânt din iudaism.

Yoga (sanscrită – „Uniune"): percepția directă și uniunea cu Divinitatea.

Yom Ah-Din (arabă – „Ziua Judecății"): în *Qur'an*, apelativ pentru al patrulea Cap al lui Mesia Celest ca „Ultimul".

Yosher (ebraică – „Drept"): vertical, versiune extrem de antropomorfizată a Numelui יהוה.

Zakhor (ebraică – „Reamintire"): în Cabala, practica repetării Numelor Divine sau a unor mantre.

Zid: în *Sefer Yetzirah*, o imagine destinată meditației care conține toate permutările posibile ale perechilor de litere ebraice în ordine directă și inversă, conducând la un total de 462 de combinații.

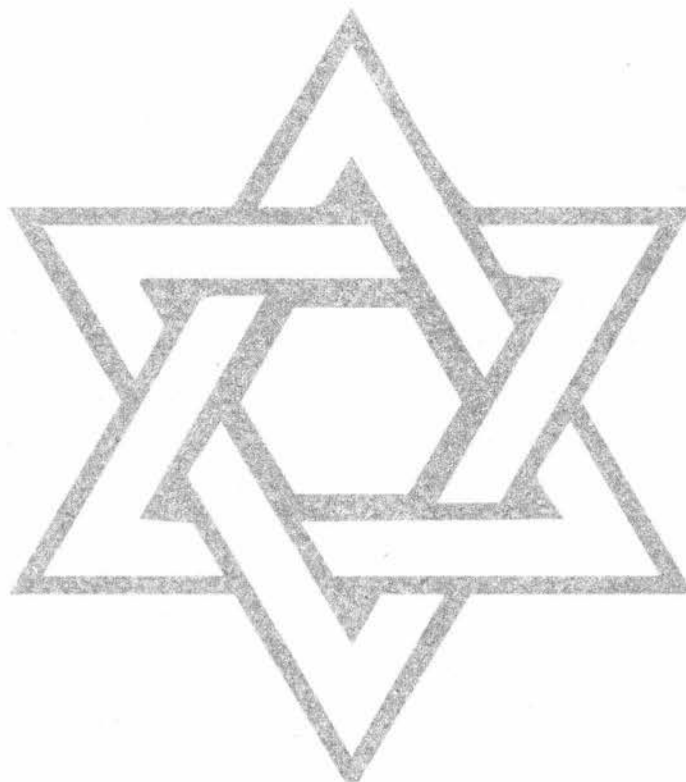
INDEX

Lista titlurilor din Colecția Sepher

MAGIE ȘI SUPERSTIȚIE LA EVREI
Un studiu asupra religiei populare
de Joshua Trachtenberg

KABBALA
Tradiția secretă a occidentului
ȘTIINȚA SECRETĂ
de Papus (Dr. Gerard Encausse)

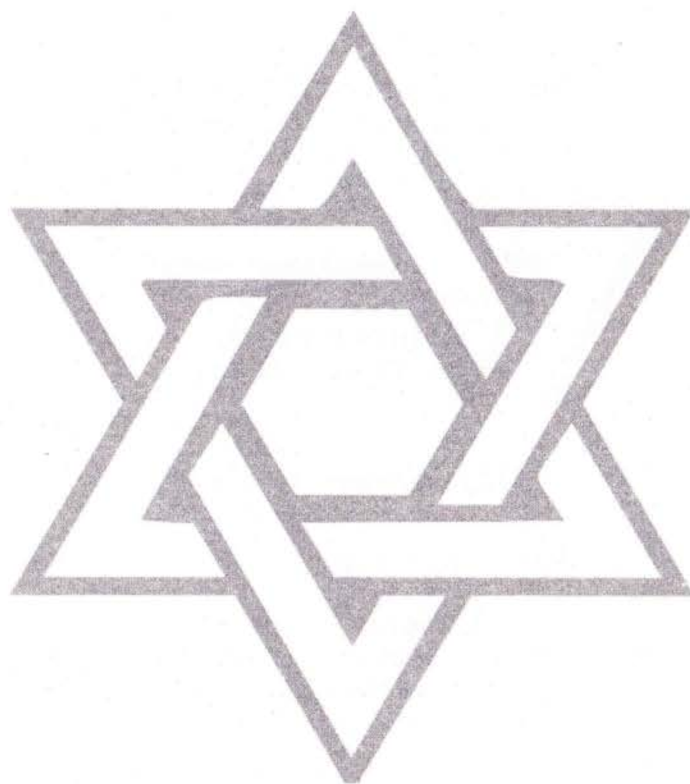
MEDITAȚIA ȘI CABALA
de Aryeh Kaplan

CABALA CREȘTINĂ
Aplicarea doctrinelor cabaliștilor evrei
la dogma Noului Testament
de Franciscus Mercurius Van Helmont

ZOHARUL - CARTEA SPLENDORII
Cartea Misterului Pecetluit,
Marea Adunare Sfântă și Mica Adunare Sfântă

„Monoteismul Maestrului Abraham nu a însemnat, pur și simplu, că există un singur Dumnezeu, ci mai degrabă că *numai Sursa Divină există.* Prin urmare, mistica primilor evrei s-a concentrat, probabil, pe universalitatea și omniprezența Sursei Divine în toate ființele, din toate planurile de existență. Ritualurile de grup vor fi evidențiat și celebrat această relație. Nu existau sinagogi și nici rabini: existau corturi și bătrâni venerabili."

„Ideile și practicile Cabalei Mistice își găsesc contrapartea (deși diferit înveșmântată) în practic toate celelalte tradiții mistice, fiecare dintre acestea prezentând propria sa versiune unică a acelorași învățături universale. La fel ca oricare altă tradiție spirituală, Cabala Mistică prezintă o viziune asupra lumii înrădăcinată esențialmente într-un Necunoscut Misterios, o «existență negativă» despre care nu se poate spune Nimic, un «Unu fără secund»."

Daniel Feldman